

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 21 päivänä joulukuuta 2007,

”liikuntarajoitteisia henkilöitä” Euroopan laajuudessa tavanomaisessa ja suurten nopeuksien rautatiejärjestelmässä koskevasta yhteentoimivuuden teknisestä eritelmästä

(tiedoksiannettu numerolla K(2007) 6633)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2008/164/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon tavanomaisen rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta 19 päivänä maaliskuuta 2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/16/EY ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon suurten nopeuksien rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta 23 päivänä heinäkuuta 1996 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/48/EY ⁽²⁾ ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Direktiivin 2001/16/EY 5 artiklan 1 kohdan ja direktiivin 96/48/EY 5 artiklan 1 kohdan mukaan kutakin osajärjestelmää varten laaditaan yhteentoimivuuden tekninen eritelmä (YTE). Tarvittaessa osajärjestelmää voi koskea useampi YTE ja yksi YTE voi koskea useaa osajärjestelmää. YTE:n laatimista ja/tai tarkistamista koskeva päätös ja sen teknisen ja maantieteellisen soveltamisalan valinta edellyttää toimeksiantoa direktiivin 2001/16/EY 6 artiklan 1 kohdan ja direktiivin 96/48/EY 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
- (2) Direktiivin 2001/16/EY liitteessä II säädetään, että liikuntarajoitteisten henkilöiden tarpeet on otettava huomioon osajärjestelmien infrastruktuuri (direktiivin 2001/16/EY liitteessä II oleva 2.1 jakso) ja liikkuva kalusto (direktiivin 2.6 jakso) YTE:iä laadittaessa. Tätä varten yhteiseksi edustuselimeksi nimetyille Euroopan rautatiejärjestelmien yhteentoimivuuden liitolle (AEIF) annettiin toimeksi laatia YTE ”saavutettavuus liikuntarajoitteisille henkilöille”, johon sisältyvät sekä infrastruktuuriin että liikkuvaan kalustoon sovellettavat säännökset.
- (3) AEIF:lle annettiin vuonna 2001 toimeksi tarkistaa ensimmäiset suurten nopeuksien verkon YTE:t, jotka hyväksyttiin vuonna 2002. Nämä YTE:t koskivat osajärjestelmiä liikkuva kalusto; infrastruktuuri; ohjaus, hallinta ja merkinanto; energia; kunnossapito ja käyttö. Tässä yhteydessä AEIF:ää

pyydettiin tarkastelemaan muun ohella YTE:ien yhdenmu-
kaistamista tavanomaisen rautatiejärjestelmän yhteentoimi-
vuutta koskevien YTE:ien kanssa sekä saavutettavuutta
liikuntarajoitteisille henkilöille. Tämän vuoksi AEIF:n laa-
tima liikuntarajoitteisia henkilöitä koskeva YTE-esitys kattaa
sekä tavanomaiset että suurten nopeuksien rautatiet.

- (4) Ensimmäinen suurten nopeuksien YTE, joka koski liikku-
van kaluston osajärjestelmää, oli päätöksen 2002/735/EY
liitteenä ja tuli voimaan vuonna 2002. Entisten sopimus-
velvoitteiden vuoksi uudet liikkuvan kaluston osajärjestel-
mät tai yhteentoimivuuden osatekijät taikka niiden
uusiminen ja parantaminen saattavat nykyisin kuulua
ensimmäisen YTE:n mukaisen vaatimustenmukaisuuden
arviointiin piiriin. Koska tämän päätöksen liitteenä olevaa
YTE:ä sovelletaan kaikkeen uuteen, uusittuun ja parannet-
tuun suurten nopeuksien ja tavanomaiseen liikkuvaan
kalustoon, on tärkeää vahvistaa ensimmäisen, päätökseen
2002/735/EY liitetyn suurten nopeuksien liikkuva kalus-
toa koskevan YTE:n soveltamisala. Jäsenvaltioiden olisi
ilmoitettava kattava luettelo kehittämistyön loppuvaiheessa
olevista osajärjestelmistä ja yhteentoimivuuden osateki-
jistä, jotka kuuluvat direktiivin 96/48/EY 7 artiklan
a alakohdan soveltamisalaan. Näistä on ilmoitettava
komissiolle viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tämän
pätöksen voimaantulopäivästä.
- (5) Euroopan laajuisen suurten nopeuksien rautatiejärjestelmän
yhteentoimivuudesta annetulla neuvoston direktiivillä 96/
48/EY ⁽³⁾ on 23 heinäkuuta 1996 perustettu komitea, johon
viitataan direktiivin 2001/16/EY 21 artiklassa, on tutkinut
YTE-esityksen.
- (6) Tärkeimpiä sidosryhmiä on kuultu YTE-esityksen laatimi-
sen aikana. Niiden huomioidut ja huolenaiheet on otettu
mahdollisuuksien mukaan huomioon.
- (7) Komissio sisällytti ehdotukseensa asetukseksi kansainväli-
sen rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvolli-
suuksista ⁽⁴⁾ useita säännöksiä, joilla on tarkoitus varmistaa,
että liikuntarajoitteiset henkilöt saavat junissa ja asemilla

⁽¹⁾ EYVL L 110, 20.4.2001, s. 1.⁽²⁾ EYVL L 235, 17.9.1996, s. 6.⁽³⁾ EYVL L 235, 17.9.1996, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi
muutettuna komission direktiivillä 2007/32/EY (EYVL L 141,
2.6.2007 p. 63.)⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus kansainvälisen rautatie-
liikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista, KOM(2004)
143 lopullinen, 3.3.2004.

apua, jotta heillä olisi muiden kansalaisten kanssa yhtäläiset mahdollisuudet matkustaa junalla.

- (8) Kansainvälisen rautatieliikenteen matkustajien oikeuksia ja velvollisuuksia koskevassa ehdotuksessa on myös säännöksiä, joiden mukaan rautatieyritysten ja infrastruktuurin haltijoiden on annettava kaikki tarvittavat tiedot liikuntarajoitteisten henkilöiden mahdollisuudesta käyttää liikennepalvelua sekä vastaavista käyttöehdoista.
- (9) Direktiivien 2001/16/EY ja 96/48/EY tärkein tavoite on yhteentoimivuus. YTE:n tavoitteena on yhdenmukaistaa säännökset, joita annetaan liikuntarajoitteisten henkilöiden matkustamisesta tavanomaisessa ja suurten nopeuksien rautatiejärjestelmässä. YTE:ssä kuvailtujen toimenpiteiden mukaiset junat, asemat ja infrastruktuurin osat mahdollistavat yhteentoimivuuden ja tarjoavat liikuntarajoitteisille henkilöille samanlaisen saatavuuden kaikkialla Euroopan laajuisessa verkossa. YTE ei estä jäsenvaltioita ottamasta käyttöön lisätoimenpiteitä saavutettavuuden parantamiseksi, jos niiden toteuttaminen ei haittaa yhteentoimivuutta tai aiheuta ylimääräisiä kustannuksia rautatieyrityksille. Liikkuvan kaluston ja asemien saavutettavuuden parantaminen liikuntarajoitteisille henkilöille saattaa tuoda uusia matkustajia niiden joukosta, jotka nyt joutuvat käyttämään muita liikennemuotoja.
- (10) Direktiivejä 2001/16/EY ja 96/48/EY sekä YTE:iä sovelletaan uudistamiseen muttei kunnossapitoon liittyvään korvaamiseen. Jäsenvaltioita kannustetaan kuitenkin soveltamaan mahdollisuuksiensa mukaan YTE:iä myös kunnossapitoon liittyvään korvaamiseen, kun se on kunnossapitoon liittyvän työn laajuuden vuoksi aiheellista.
- (11) YTE:n nykyisessä versiossa ei käsitellä kaikilta osin kaikkia olennaisia vaatimuksia. Direktiivin 2001/16/EY 17 artiklan ja direktiivin 96/48/EY 17 artiklan, sellaisina kuin ne ovat muutettuina direktiivillä 2004/50/EY, mukaisesti tekniset seikat, joita ei käsitellä, esitetään tämän YTE:n liitteessä L ”avoimina kohtina”.
- (12) Direktiivin 2001/16/EY 17 artiklan ja direktiivin 96/48/EY 17 artiklan, sellaisina kuin ne ovat muutettuina direktiivillä 2004/50/EY, mukaisesti jäsenvaltioiden on ilmoitettava toisille jäsenvaltioille ja komissiolle kansallisista teknisistä säännöistä, joita käytetään näihin avoimiin kohtiin liittyvien olennaisten vaatimusten täyttämiseksi, sekä elimistä, jotka se nimittää suorittamaan vaatimustenmukaisuuden tai käyttösoveltuvuuden arviointimenettelyn, sekä käytössä olevasta, direktiivin 2001/16/EY 16 artiklan 2 kohdan ja direktiivin 96/48/EY 16 artiklan 2 kohdan mukaisesta osajärjestelmien yhteentoimivuuden tarkastusmenettelystä. Viimeksi mainittua tarkoitusta varten jäsenvaltioiden olisi mahdollisuuksien mukaan sovellettava direktiiveissä 2001/16/EY ja 96/48/EY säädettyjä periaatteita ja perusteita. Jäsenvaltioiden on mahdollisuuksien mukaan käytettävä direktiivin 2001/16/EY 20 artiklan ja direktiivin 96/48/EY 20 artiklan mukaisesti ilmoitettuja elimiä. Komission olisi analysoitava tiedot, jotka jäsenvaltiot ovat toimittaneet kansallisista säännöistä, menettelyistä, täytän-

töönpanomenettelyistä vastaavista elimistä ja menettelyjen kestosta sekä tarvittaessa keskusteltava komitean kanssa lisätoimenpiteiden tarpeellisuudesta.

- (13) YTE:ssä ei tulisi edellyttää erityisten tekniikoiden tai teknisten ratkaisujen käyttöä paitsi silloin, kun se on Euroopan laajuisen tavanomaisen rautatiejärjestelmän yhteentoimivuuden kannalta ehdottomasti tarpeen.
- (14) YTE perustuu parhaisiin asiantuntijatietoihin, jotka olivat käytettävissä, kun sitä koskeva esitys laadittiin. Tätä YTE:ää voi olla tarpeen muuttaa tai täydentää tekniikan kehityksen tai toiminnallisten, turvallisuutta koskevien tai yhteiskunnallisten vaatimusten kehityksen vuoksi. Tarvittaessa olisi aloitettava tarkastusmenettely tai ajantasaistamismenettely direktiivin 2001/16/EY 6 artiklan 3 kohdan tai direktiivin 96/48/EY 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Tässä tarkastelussa on otettava huomioon liikuntarajoitteisia henkilöitä edustavien organisaatioiden näkemykset.
- (15) Liitteenä olevaa YTE:ää olisi innovoinnin edistämiseksi ja saatujen kokemusten huomioon ottamiseksi tarkistettava säännöllisesti.
- (16) Jos innovatiivisia ratkaisuja ehdotetaan, valmistajan tai hankintayksikön on ilmoitettava poikkeamat asianomaisesta YTE:n osasta. Euroopan rautatievirasto viimeistelee ratkaisun aiheelliset toiminnalliset ja rajapintaeritmät ja kehittää arviointimenetelmät.
- (17) Tämän päätöksen säännökset ovat neuvoston direktiivin 96/48/EY 21 artiklalla perustetun komitean lausunnon mukaiset,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Komissio hyväksyy liikuntarajoitteisia henkilöitä koskevan yhteentoimivuuden teknisen eritelmän (YTE) direktiivin 2001/16/EY 6 artiklan 1 kohdan ja direktiivin 96/48/EY 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

YTE on tämän päätöksen liitteenä.

YTE:ää sovelletaan kaikilta osin direktiivin 2001/16/EY 2 artiklassa ja liitteessä I määriteltyyn Euroopan laajuiseen tavanomaiseen rautatiejärjestelmään ja direktiivin 96/48/EY 2 artiklassa ja liitteessä I määriteltyyn Euroopan laajuiseen suurten nopeuksien rautatiejärjestelmään.

2 artikla

Direktiivin 96/48/EY 7 artiklan a alakohdan soveltamisalaan kuuluvissa hankkeissa jäsenvaltiot voivat edelleen soveltaa komission päätöstä 2002/735/EY.

Kattava luettelo osajärjestelmistä ja yhteentoimivuuden osatekijöistä, joihin edellistä kohtaa sovelletaan, on annettava komissiolle tiedoksi viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tämän päätöksen voimaantulopäivästä.

3 artikla

1. YTE:n liitteessä C "avoimiksi kohdiksi" luokitelluissa kysymyksissä direktiivin 2001/16/EY 16 artiklan 2 kohdassa ja direktiivin 96/48/EY 16 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa yhteentoimivuuden tarkastamisessa noudatettavia ehtoja ovat ne sovellettavat tekniset säännöt, jotka ovat käytössä tämän päätöksen soveltamisalaan kuuluville osajärjestelmille käyttöönottoluvan myöntävässä jäsenvaltiossa.

2. Kunkin jäsenvaltion on annettava muille jäsenvaltioille ja komissiolle tiedoksi kuuden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksi antamisesta:

- (a) luettelo 1 kohdassa mainituista sovellettavista teknisistä säännöistä;
- (b) vaatimustenmukaisuuden arviointi- ja tarkastusmenettelyt, joita on noudatettava mainittujen sääntöjen soveltamisessa;

- (c) elimet, jotka jäsenvaltio nimittää suorittamaan kyseiset vaatimustenmukaisuuden arviointi- ja tarkastusmenettelyt.

4 artikla

Tätä päätöstä sovelletaan 1 päivästä heinäkuuta 2008.

5 artikla

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 21 päivänä joulukuuta 2007.

Komission puolesta

Jacques BARROT

Komission Varapuheenjohtaja

LIITE

EUROOPAN LAAJUINEN TAVANOMAINEN RAUTATIEJÄRJESTELMÄ JA SUURTEN
NOPEUKSIEN RAUTATIEJÄRJESTELMÄ

YHTEENTOIMIVUUDEN TEKNINEN ERITELMÄ

Soveltamisala: Osajärjestelmät Infrastruktuurit ja liikkuva kalusto

Näkökohta: Saavutettavuus liikuntarajoitteisille henkilöille

1.	JOHDANTO	82
1.1	Tekninen soveltamisala	82
1.2	Maantieteellinen soveltamisala	82
1.3	Tämän YTE:n sisältö	83
2.	OSAJÄRJESTELMÄN MÄÄRITELMÄ / SOVELTAMISALA	83
2.1	Osajärjestelmien määritelmät	83
2.1.1	Infrastruktuuri:	83
2.1.2	Liikkuva kalusto:	83
2.1.3	Henkilöliikenteen telemaattiset sovellukset	84
2.2	Liikuntarajoitteisen henkilön määritelmä	84
3.	OLENNAISET VAATIMUKSET	84
3.1	Yleistä	84
3.2	Olennot vaativat liittyvät seuraaviin asioihin:	85
3.3	Yleiset vaatimukset	86
3.3.1	Turvallisuus	86
3.3.2	Luotettavuus ja käytettävyys	86
3.3.3	Terveys	87
3.3.4	Ympäristönsuojelu	87
3.3.5	Tekninen yhteensopivuus	87
3.4	Infrastruktuuriosajärjestelmän vaatimukset	87
3.4.1	Turvallisuus	87
3.5	Liikkuvan kaluston osajärjestelmän vaatimukset	88
3.5.1	Turvallisuus	88
3.5.2	Luotettavuus ja käytettävyys	89
3.5.3	Tekninen yhteensopivuus	89
3.6	Muiden osajärjestelmien vaatimukset, jotka koskevat myös infrastruktuurin ja liikkuvan kaluston osajärjestelmiä	90
3.6.1	Energiaosajärjestelmä	90
3.6.1.1	Turvallisuus	90

3.6.1.2	Ympäristönsuojelu	90
3.6.1.3	Tekninen yhteensopivuus	90
3.6.2	Liikenteenohjaus ja valvonta sekä opasteet/merkinanto	90
3.6.2.1	Turvallisuus	90
3.6.2.2	Tekninen yhteensopivuus	90
3.6.3	Huolto	91
3.6.3.1	Terveys ja turvallisuus	91
3.6.3.2	Ympäristönsuojelu	91
3.6.3.3	Tekninen yhteensopivuus	91
3.6.4	Käyttötoiminta ja liikenteen hallinta	91
3.6.4.1	Turvallisuus	91
3.6.4.2	Tekninen yhteensopivuus	92
3.6.5	Henkilö- ja tavaraliikenteen telemaattiset sovellukset	92
3.6.5.1	Tekninen yhteensopivuus	92
3.6.5.2	Terveys	92
3.7	Liikuntarajoitteisia henkilöitä koskevan YTE:n tekijät, jotka liittyvät olennaisesti	93
4.	OSAJÄRJESTELMIEN KUVAUS	95
4.1	Infrastruktuurin osajärjestelmä	95
4.1.1	Johdanto	95
4.1.2	Toiminnalliset ja tekniset eritelmät	95
4.1.2.1	Yleistä	95
4.1.2.2	Liikuntarajoitteisten henkilöiden pysäköintimahdollisuudet	96
4.1.2.3	Esteettömät reitit	96
4.1.2.3.1	Yleistä	96
4.1.2.3.2	Reittien merkintä	97
4.1.2.4	Ovet ja sisäänkäynnit	97
4.1.2.5	Lattiapinnat	98
4.1.2.6	Läpinäkyvät esteet	98
4.1.2.7	WC:t ja lastenhoitotasot	98
4.1.2.7.1	Osajärjestelmän vaatimukset	98
4.1.2.7.2	Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset	99
4.1.2.8	Kalusteet ja irralliset laitteet	99
4.1.2.9	Lipunmyynti-, neuvonta- ja asiakaspalvelupisteet	99
4.1.2.9.1	Osajärjestelmän vaatimukset	99

4.1.2.9.2	Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset	100
4.1.2.10	Valaistus	100
4.1.2.11	Näkyvä tiedotus: opasteet, kuvasymbolit, dynaaminen tiedotus	100
4.1.2.11.1	Osajärjestelmän vaatimukset	100
4.1.2.11.2	Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset	101
4.1.2.12	Puhuttu tiedotus	102
4.1.2.13	Hätäuloskäynnit, hälyttimet	102
4.1.2.14	Jalankulkusiltojen ja -tunnelien geometria	102
4.1.2.15	Portaat	102
4.1.2.16	Käsijohteet	102
4.1.2.17	Luiskat, liukuportaat, hissit, liukukäytävät	102
4.1.2.18	Laiturin korkeus ja etäisyys raiteesta	103
4.1.2.18.1	Laiturin korkeus	103
4.1.2.18.2	Laiturin etäisyys raiteesta	103
4.1.2.18.3	Raiteiden sijoittaminen laiturin kohdalla	104
4.1.2.19	Laiturin leveys ja reuna	104
4.1.2.20	Laiturin pääty	104
4.1.2.21	Kulkuneuvon pääsyä helpottavat laitteet pyörätuolia käyttäville matkustajille	105
4.1.2.21.1	Osajärjestelmän vaatimukset	105
4.1.2.21.2	Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset	106
4.1.2.22	Tasoristeykset asemilla	107
4.1.3	Liitäntöjen toiminnalliset ja tekniset eritelmät	107
4.1.4	Käytösäännöt	107
4.1.5	Kunnossapitosäännöt	109
4.1.6	Ammattipätevyys	109
4.1.7	Työterveys- ja työturvallisuusolosuhteet	109
4.1.8	Infrastruktuurirekisteri	109
4.2	Liikkuvan kaluston osajärjestelmä	110
4.2.1	Johdanto	110
4.2.2	Toiminnalliset ja tekniset eritelmät	110
4.2.2.1	Yleistä	110
4.2.2.2	Istuimet	110
4.2.2.2.1	Yleistä	110

4.2.2.2.2	Ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitetut istuimet	111
4.2.2.2.2.1	Yleistä	111
4.2.2.2.2.2	Samansuuntaiset istuimet	113
4.2.2.2.2.3	Vastakkaiset istuimet	113
4.2.2.3	Pyörätuolipaikat	113
4.2.2.4	Ovet	115
4.2.2.4.1	Yleistä	115
4.2.2.4.2	Ulko-ovet	116
4.2.2.4.2.1	Osajärjestelmän vaatimukset	116
4.2.2.4.2.2	Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset	117
4.2.2.4.3	Sisäovet	117
4.2.2.4.3.1	Osajärjestelmän vaatimukset	117
4.2.2.4.3.2	Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset	117
4.2.2.5	Valaistus	118
4.2.2.6	WC:t	118
4.2.2.6.1	Yleistä	118
4.2.2.6.2	Tavalliset WC:t (yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset)	118
4.2.2.6.3	Inva-WC:t	118
4.2.2.6.3.1	Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset (Inva-WC:t)	118
4.2.2.6.3.2	Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset (lastenhoitotaso)	120
4.2.2.7	Kulkuväylät	120
4.2.2.8	Asiakasneuvonta	121
4.2.2.8.1	Yleistä	121
4.2.2.8.2	Tiedotus (opasteet, kuvasymbolit, induktiosilmukat ja hätäkutsulaitteet)	121
4.2.2.8.2.1	Osajärjestelmän vaatimukset	121
4.2.2.8.2.2	Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset	122
4.2.2.8.3	Tiedotus (reitin kuvaus ja paikanvaraus)	122
4.2.2.8.4	Tiedotus (yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset)	123
4.2.2.9	Korkeuden muutokset	123
4.2.2.10	Käsijohteet	124
4.2.2.11	Pyörätuolin käyttäjille soveltuvat yöpymistilat	124
4.2.2.12	Portaan paikka vaunun sisään- ja uloskäynneissä	125
4.2.2.12.1	Yleiset vaatimukset	125
4.2.2.12.2	Sisään- ja uloskäyntiportaat	126
4.2.2.12.3	Kulkuneuvon pääsyä helpottavat laitteet	126
4.2.2.12.3.1	Yleistä	126

4.2.2.12.3.2	Kulkuneuvoon pääsyä helpottavien laitteiden saatavuus pyörätuolin käyttäjille	126
4.2.2.12.3.3	Yleiset vaatimukset luokalle A	127
4.2.2.12.3.4	Yleiset vaatimukset luokalle B	128
4.2.2.12.3.5	Erityisvaatimukset liikuteltaville portaille	128
4.2.2.12.3.6	Erityisvaatimukset siirrettäville luiskille	128
4.2.2.12.3.7	Erityisvaatimukset puoliautomaattisille luiskille	129
4.2.2.12.3.8	Erityisvaatimukset siltalevyille	129
4.2.2.12.3.9	Erityisvaatimukset junahisseille	129
4.2.3	Liitântöjen toiminnalliset ja tekniset eritelmät	130
4.2.4	Käyttö säännöt	130
4.2.5	Kunnossapitosäännöt	132
4.2.6	Ammattipätevyys	133
4.2.7	Työterveys- ja työturvallisuusolosuhteet	133
4.2.8	Liikkuvan kaluston rekisteri	133
4.3	Tässä YTE:ssä käytettyjen termien määritelmät	134
5.	YHTEENTOIMIVUUDEN OSATEKIJÄT	135
5.1	Määritelmä	135
5.2	Innovatiiviset ratkaisut	136
5.3	Luettelo osatekijöistä	136
5.3.1	Infrastruktuuri	136
5.3.2	Liikkuva kalusto	136
5.4	Osatekijöiden suoritustasot ja eritelmät	136
5.4.1	Infrastruktuuri	136
5.4.2	Liikkuva kalusto	137
6.	VAATIMUSTENMUKAISUUDEN JA/TAI KÄYTTÖÖNSOVELTUVUUDEN ARVIOINTI	137
6.1.	Yhteentoimivuuden osatekijät	137
6.1.1	Vaatimustenmukaisuuden arviointi (yleistä)	137
6.1.2	Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt (moduulit)	138
6.1.3	Innovatiiviset ratkaisut	138
6.1.4	Käyttöönsoveltuvuuden arviointi	139
6.2	Osajärjestelmät	139
6.2.1	Vaatimustenmukaisuuden arviointi (yleistä)	139
6.2.2	Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely (moduulit)	139
6.2.3	Innovatiiviset ratkaisut	140
6.2.4	Kunnossapidon arviointi	140

6.2.5	Käytösääntöjen arviointi	140
6.2.6	Yksittäisten vaunujen arviointi	140
6.3	Yhteentoimivuuden osatekijät, joille ei ole EY-vakuutusta	141
6.3.1	Yleistä	141
6.3.2	Siirtymäkausi	141
6.3.3	Todistuksen antaminen siirtymäkaudella osajärjestelmille, jotka sisältävät yhteentoimivuuden osatekijöitä, joille ei ole vakuutusta	141
6.3.3.1	Ehdot	141
6.3.3.2	Ilmoitus	141
6.3.3.3	Käyttöönotto elinkaaren aikana	141
6.3.4	Valvontajärjestelyt	142
7.	LIIKUNTARAJOITTEISIA HENKILÖITÄ KOSKEVAN YTE:N KÄYTTÖÖNOTTO	142
7.1	Tämän YTE:n soveltaminen uuteen infrastruktuuriin / liikkuvaan kalustoon	142
7.1.1	Infrastruktuuri	142
7.1.2	Liikkuva kalusto	142
7.1.2.1	Yleistä	142
7.1.2.2	Uusi uudenmallinen liikkuva kalusto	143
7.1.2.2.1	Määritelmät	143
7.1.2.2.2	Yleistä	143
7.1.2.2.3	Vaihe A	143
7.1.2.2.4	Vaihe B	143
7.1.2.3	Vanhanmallinen liikkuva kalusto	144
7.1.2.4	Siirtymäkausi	144
7.2	YTE:ien tarkistus	144
7.3	Tämän YTE:n soveltaminen nykyiseen infrastruktuuriin / liikkuvaan kalustoon	144
7.3.1	Infrastruktuuri	144
7.3.1.1	Yleistä	145
7.3.1.2	Esteettömät reitit — Yleistä (4.1.2.4.1)	145
7.3.1.3	Jalankulkusiltojen ja -tunneleiden sekä portaikkojen geometria (4.1.2.14 ja 4.1.2.15)	145
7.3.1.4	Luisat, liukuportaat, hissit ja liukukäytävät (4.1.2.17)	145
7.3.1.5	Laiturin leveys ja reuna (4.1.2.19)	145
7.3.1.6	Laiturin korkeus ja sijoitus (4.1.2.18)	145
7.3.1.7	Historialliset rakennukset	145
7.3.2	Liikkuva kalusto	146

7.3.2.1	Yleistä	146
7.3.2.2	Istuimet	146
7.3.2.3	Pyörätuolipaikat	146
7.3.2.4	Ulko-ovet	146
7.3.2.5	Sisäovet	147
7.3.2.6	Valaistus	147
7.3.2.7	WC:t	147
7.3.2.8	Kulkuväylät	147
7.3.2.9	Tiedotus	147
7.3.2.10	Korkeuden muutokset	147
7.3.2.11	Käsijohteet	147
7.3.2.12	Pyörätuolin käyttäjille soveltuvat yöpymistilat	147
7.3.2.13	Portaan paikka, portaat ja kulkuneuvoon pääsyä helpottavat laitteet	148
7.4	Erityistapaukset	148
7.4.1	Yleistä	148
7.4.1.1	Laiturin korkeus	148
7.4.1.2	Laiturin sijoitus	149
7.4.1.3	Sisään- ja uloskäyntiportaat	151
7.4.1.3.1	Yleistä	151
7.4.1.3.2	Erityistapaus, joka koskee Isossa-Britanniassa liikennöivää liikkuvaa kalustoa, "P"	151
7.4.1.3.3	Erityistapaus, joka koskee Suomessa liikennöivää liikkuvaa kalustoa, "P"	152
7.4.1.3.4	Erityistapaus, joka koskee liikkuvaa kalustoa, jonka on tarkoitus liikennöidä Portugalin nykyisessä tavanomaisessa rautatieverkossa, "P"	152
7.4.1.4	Kulkuväylät	153
7.4.1.5	Tämän YTE:n 4.2.2.4.1 kohdan mukaiset ovien äänimerkit, "P"	153
7.4.1.6	Ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitetut istuimet, "P"	153
7.4.1.7	Esteettömät reitit "P" (4.1.2.3.1 kohta)	153
7.4.1.8	Matkustajamäärät	153
7.5	Liikkuva kalusto, jonka käyttöä säännellään kansallisilla, kahdenvälisillä, monikansallisilla tai kansainvälisillä sopimuksilla	154
7.5.1	Voimassa olevat sopimukset	154
7.5.2	Tulevat sopimukset	154
7.6	Infrastruktuurin ja liikkuvan kaluston käyttöönotto	154

1. JOHDANTO

1.1 Tekninen soveltamisala

Tämä YTE kattaa direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteessä I määritelty tavanomaisen ja suurten nopeuksien rautatiejärjestelmän infrastruktuurin ja matkustajaliikenteen liikkuvan kaluston osajärjestelmät yksinomaan näkökohdan ”Saavutettavuus liikuntarajoitteisille henkilöille” osalta. Se koskee myös joitakin henkilöliikenteen telemaattisten sovellusten osajärjestelmän näkökohtia, kuten esimerkiksi lipunmyyntilaitteita.

Tämän YTE:n tavoitteena on parantaa rautatieliikenteen saavutettavuutta liikuntarajoitteisille henkilöille. Tavoite kattaa niiden infrastruktuurin julkisten alueiden (mukaan lukien asemat) saavutettavuuden, jotka ovat rautatieyrityksen, infrastruktuurin haltijan tai aseman haltijan hallinnassa. Seuraaviin on kiinnitettävä erityistä huomiota:

- (i) laiturin ja junan välisen rajapinnan aiheuttamat ongelmat, jotka edellyttävät sekä infrastruktuurin että liikkuvan kaluston kattavaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa;
- (ii) evakuointitarpeet vaaratilanteissa.

Tässä YTE:ssä ei tarkenneta käytösääntöjä evakuointia varten, vaan ainoastaan tekniset vaatimukset ja ammattipätevyysvaatimukset. Teknisten vaatimusten tarkoituksena on helpottaa kaikkien evakuointia.

Tämän YTE:n 4.1.4 ja 4.2.4 kohdassa on joitakin käytösääntöjä, jotka eivät liity evakuointiin.

Tämä YTE koskee seuraavia osajärjestelmiä:

- Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteessä II olevan 1 kohdan luettelossa esitetty tavanomaisen rautatiejärjestelmän infrastruktuuri-osajärjestelmä.
- Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteessä II olevan 1 kohdan luettelossa esitetty tavanomaisen rautatiejärjestelmän liikkuvan kaluston osajärjestelmä yksinomaan siltä osin, kuin se koskee matkustajien kuljetusta. Historiallisen liikkuvan kaluston ei kuitenkaan tarvitse täyttää vaatimuksia, kun sitä parannetaan tai uudistetaan.
- Direktiivin 96/48/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteessä II olevan 1 kohdan luettelossa esitetty suurten nopeuksien rautatiejärjestelmän infrastruktuuri-osajärjestelmä.
- Direktiivin 96/48/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteessä II olevan 1 kohdan luettelossa esitetty suurten nopeuksien rautatiejärjestelmän liikkuvan kaluston osajärjestelmä.
- Tietyin osin direktiivin 96/48/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteessä II ja direktiivin 2001/16/EY liitteessä II määritelty suurten nopeuksien ja tavanomaisen rautatiejärjestelmän henkilöliikenteen telemaattisten sovellusten osajärjestelmä

Osajärjestelmistä on lisätietoa 2 luvussa.

1.2 Maantieteellinen soveltamisala

Tämän YTE:n maantieteellinen soveltamisala on direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteessä I määritelty Euroopan laajuinen tavanomainen rautatiejärjestelmä ja direktiivin 96/48/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteessä I määritelty Euroopan laajuinen suurten nopeuksien rautatiejärjestelmä.

Tässä yhteydessä viitataan erityisesti niihin tavanomaisen ja suurten nopeuksien rautatiejärjestelmän ratoihin, jotka mainitaan yhteisön suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi 23 päivänä heinäkuuta 1996 tehdystä Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksessä N:o 1692/96/EY, tai niihin, jotka sisältyvät johonkin päätöksen 21 artiklassa määrätyn tarkistamisen seurauksena tehtyyn päätöksen päivitettyyn versioon, erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston 29 huhtikuuta 2004 tekemään päätökseen N:o 884/2004/EY.

1.3 Tämän YTE:n sisältö

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, 5 artiklan 3 kohdan ja direktiivin 96/48/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, 5 artiklan 3 kohdan mukaisesti tässä YTE:ssä

- (a) ilmoitetaan tarkoitettu soveltamisala (direktiivin liitteessä I mainitun verkon tai liikkuvan kaluston osa; direktiivin liitteessä II mainittu osajärjestelmä tai osajärjestelmän osa tai asianomainen näkökohta) — (2 luku);
- (b) täsmennetään olennaiset vaatimukset kyseiselle osajärjestelmälle ja sillä muiden osajärjestelmien kanssa oleville liitännöille (3 luku);
- (c) määritellään toiminnalliset ja tekniset eritelmät, jotka osajärjestelmän ja sillä muiden osajärjestelmien kanssa olevien liitännöjen on täytettävä (4 luku);
- (d) määritetään yhteentoimivuuden osatekijät ja liitännät, joita varten on oltava olemassa eurooppalaiset eritelmät, mukaan lukien eurooppalaiset standardit, jotka ovat välttämättömiä Euroopan laajuisen tavanomaisen rautatiejärjestelmän yhteentoimivuuden toteuttamiseksi (5 luku);
- (e) ilmoitetaan kussakin käsiteltävässä tapauksessa vaatimustenmukaisuuden tai käyttöönsoveltuvuuden arviointia koskevat menettelyt. Tämä tarkoittaa erityisesti päätöksessä 93/465/ETY määriteltyjä moduuleja tai tarvittaessa erityismenettelyjä, joita on käytettävä yhteentoimivuuden osatekijöiden vaatimustenmukaisuuden tai käyttöönsoveltuvuuden arvioinnissa sekä osajärjestelmien EY-tarkastuksessa (6 luku);
- (f) ilmoitetaan YTE:n käyttöönottostrategia. On erityisesti täsmennettävä välivaiheet, joiden kautta siirrytään asteittain nykytilanteesta sellaiseen lopulliseen tilanteeseen, jossa YTE:n noudattaminen on yleistä (7 luku);
- (g) ilmoitetaan sen henkilöstön osalta, jota YTE koskee, ammattipätevyyttä ja työterveyttä ja -turvallisuutta koskevat edellytykset, joita tarkoitetun osajärjestelmän käyttö ja ylläpito sekä YTE:n käyttöönotto edellyttävät (4 luku).

Lisäksi 5 artiklan 5 kohdan nojalla voidaan kutakin YTE:ä varten määrittää erityistapauksia; nämä ilmoitetaan 7 luvussa.

Lopuksi tämän YTE:n 4 lukuun sisältyvät myös edellä 1.1 ja 1.2 kohdassa mainittua soveltamisalaa koskevat käyttö- ja kunnossapitosäännöt.

2. OSAJÄRJESTELMÄN MÄÄRITELMÄ / SOVELTAMISALA

2.1 Osajärjestelmien määritelmät

2.1.1 Infrastruktuuri:

Raiteet, vaihteet, tekniset rakenteet (sillat, tunnelit jne.), asemien infrastruktuuri (laiturit, kulkuyhteydet, mukaan lukien liikuntarajotteisten henkilöiden tarpeet jne.), sekä turva- ja suojalaitteet.

Tämä kattaa niiden infrastruktuurin julkisten alueiden (mukaan lukien asemat) saavutettavuuden, jotka ovat rautatieyhteyksien, infrastruktuurin haltijan tai aseman haltijan hallinnassa.

Tätä YTE:ä sovelletaan ainoastaan niihin asemien julkisiin alueisiin ja niiden kulkuyhteyksiin, jotka ovat rautatieyhteyksien, infrastruktuurin haltijan tai aseman haltijan hallinnassa.

2.1.2 Liikkuva kalusto:

Rakenteet, junien kaikkien laitteiden ohjaus- ja valvontajärjestelmä, vetoyksiköt, energian muuntoyksiköt, jarrulaitteet, kytkinlaitteet, pyörästölaitteet (telit, akselit) ja jousitus, ovet, ihmisen ja koneen väliset rajapinnat (kuljettaja, junahenkilökunta, matkustajat, mukaan lukien liikuntarajotteisten henkilöiden tarpeet), passiiviset ja aktiiviset turvalaitteet sekä matkustajien ja junahenkilökunnan terveyttä turvaavat laitteet.

2.1.3 Henkilöliikenteen telemaattiset sovellukset

Henkilöliikenteen sovellukset, mukaan lukien matkustajille tarkoitettujen tiedotusjärjestelmien ennen matkaa ja sen aikana, varaus- ja maksujärjestelmät, matkatavaroiden käsittely sekä yhteyksien järjestäminen junien välillä ja muiden liikennemuotojen kanssa.

2.2 Liikuntarajoitteisen henkilön määritelmä

Liikuntarajoitteisilla henkilöillä tarkoitetaan kaikkia henkilöitä, joiden on vaikea käyttää juna tai niihin liittyvää infrastruktuuria. Näihin kuuluvat seuraavat:

- pyörätuolin käyttäjät (henkilöt, jotka liikkuvat pyörätuolin avulla sairauden tai vamman takia)
- muut henkilöt, joiden liikuntakyky on rajoittunut, mukaan lukien seuraavat:
 - henkilöt, joilla on raajavamman
 - henkilöt, joiden on vaikea liikkua
 - lasten kanssa liikkuvat henkilöt
 - henkilöt, joilla on raskaita tai kookkaita matkatavaroita
 - vanhukset
 - raskaana olevat naiset
- heikkonäköiset
- sokeat henkilöt
- heikkokuuloiset
- kuurot henkilöt
- kommunikointihäiriöiset henkilöt (henkilöt, joiden on vaikea kommunikoida tai ymmärtää kirjoitettua tai puhuttua kieltä, mukaan lukien ulkomaalaiset henkilöt, jotka eivät osaa paikallista kieltä, ja henkilöt, joilla on aisti-, psyykinen tai oppimishäiriö)
- pienikokoiset ihmiset (mukaan lukien lapset).

Vammat voivat olla pitkäaikaisia tai tilapäisiä, ja ne voivat olla näkyviä tai näkymättömiä.

Liikuntarajoitteisiin henkilöihin eivät kuitenkaan kuulu henkilöt, jotka ovat alkoholi- tai huumeriippuvaisia, ellei riippuvuus ole aiheutunut lääkintähoidosta.

Ylimittaisten esineiden (esimerkiksi polkupyörien ja kookkaiden matkatavaroiden) kuljetus ei sisälly tämän YTE:n soveltamisalaan. Näihin esineisiin sovelletaan infrastruktuurin haltijan, aseman haltijan tai rautatieyrityksen sääntöjä, turvallisuusvaatimuksia ja liiketoimintapäätöksiä, jotka koskevat sallittua kokoa, painoa ja turvallisuusjärjestelyjä.

3. OLENNAISET VAATIMUKSET

3.1 Yleistä

Tässä luvussa mainittujen olennaisten vaatimusten täyttyminen varmistetaan tämän YTE:n osalta noudattamalla eritelmiä, jotka kuvaillaan

- osajärjestelmälle 4 luvussa,
- ja yhteentoimivuuden osatekijöille 5 luvussa,

mikä osoitetaan

- yhteentoimivuuden osatekijän vaatimustenmukaisuuden ja/tai käyttöönsoveltuvuuden arvioinnista
- ja osajärjestelmän tarkastuksesta

saadulla hyväksytyllä tuloksella, siten kuin 6 luvussa on kuvattu.

Osaan olennaisista vaatimuksista sovelletaan kansallisia määräyksiä seuraavista syistä:

- eritelmien puuttuminen liitteessä L lueteltujen kohtien osalta;
- direktiivin 2001/16/EY 7 artiklan nojalla myönnetty poikkeus;
- tämän YTE:n 7.3 kohdassa kuvatut erityistapaukset.

Vastaava vaatimustenmukaisuuden arviointi tehdään sen jäsenvaltion vahvistamien menettelyjen mukaisesti, joka on ilmoittanut kansallisista määräyksistä tai pyytänyt poikkeusta tai erityistapausta.

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, 4 artiklan 1 kohdan mukaan Euroopan laajuisten suurten nopeuksien rautatiejärjestelmän, osajärjestelmien ja niiden yhteentoimivuuden osatekijöiden on täytettävä direktiivin liitteessä III yleisesti esitetyt olennaiset vaatimukset.

Infrastruktuurin ja liikkuvan kaluston osajärjestelmien ja niiden osatekijöiden olennaisten vaatimusten mukaisuus tarkastetaan direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, säännösten sekä tämän YTE:n määräysten mukaisesti.

3.2 **Olennaiset vaatimukset liittyvät seuraaviin asioihin:**

- turvallisuus;
- luotettavuus ja käytettävyys;
- terveys;
- ympäristönsuojelu;
- tekninen yhteensopivuus.

Näihin vaatimuksiin sisältyvät sekä yleiset vaatimukset että kutakin osajärjestelmää koskevat erityisvaatimukset. Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY liitteen II mukaan infrastruktuuri ja liikkuva kalusto ovat osajärjestelmiä, jotka on luokiteltu "rakenteellisin perustein". Molempien osajärjestelmien määritelmässä mainitaan erityisesti liikuntarajoitteisten henkilöiden tarpeet, ja nämä määritelmät ovat seuraavat:

Infrastruktuuri:

"Raiteet, vaihteet, tekniset rakenteet (sillat, tunnelit jne.), asemien perusrakenteet (laiturit, kulkuyhteydet, mukaan lukien liikuntarajoitteisten henkilöiden tarpeet jne.), sekä turva- ja suojalaitteet."

Liikkuva kalusto:

"Rakenteet, junien kaikkien laitteiden ohjaus- ja valvontajärjestelmä, vetolaitteet, energian muuntolaitteet, jarrulaitteet, kytkinlaitteet, pyörästölaitteet (telit, akselit) ja jousitus, ovet, ihmisen ja koneen väliset rajapinnat (kuljettaja, junahenkilökunta, matkustajat, mukaan lukien liikuntarajoitteisten henkilöiden tarpeet), passiiviset ja aktiiviset turvalaitteet sekä matkustajien ja junahenkilökunnan terveyttä turvaavat laitteet."

Jäljempänä lueteltavat olennaiset vaatimukset perustuvat direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY — joka on julkaistu viimeksi –, liitteeseen III.

3.3 Yleiset vaatimukset

3.3.1 Turvallisuus

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteen III olennainen vaatimus 1.1.1:

"Turvallisuuden kannalta olennaisten komponenttien ja erityisesti junien liikkumiseen liittyvien laitteiden suunnittelun, rakentamisen tai valmistamisen sekä huollon ja valvonnan on taattava sellainen turvallisuustaso, joka vastaa verkolle vahvistettuja tavoitteita, myös määritellyissä vakaatoimintatilanteissa."

Tämä olennainen vaatimus täytetään toiminnallisilla ja teknisillä eritelmillä kohdissa:

- 4.1.2.4 (Infrastruktuuri — Ovet ja sisäänkäynnit)
- 4.2.2.4 (Liikkuva kalusto — Ovet)
- 4.2.2.4.2 (Liikkuva kalusto — Ulko-ovet)
- 4.2.2.4.3 (Liikkuva kalusto — Sisäovet)
- 4.2.2.9 (Liikkuva kalusto — Korkeuden muutokset)
- 4.2.2.10 (Liikkuva kalusto — Käsijohteet)
- 4.2.2.12 (Liikkuva kalusto — Portaan paikka vaunun sisään- ja uloskäynneissä)
- 4.2.2.12.1 (Liikkuva kalusto — Yleiset vaatimukset)
- 4.2.2.12.2 (Liikkuva kalusto — Sisään- ja uloskäyntiportaot)
- 4.2.2.12.3 (Liikkuva kalusto — Kulkuneuvon pääsyä helpottavat laitteet pyörätuolia käyttäville matkustajille)
- 4.1.2.21 (Infrastruktuuri — Kulkuneuvon pääsyä helpottavat laitteet)

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteen III olennainen vaatimus 1.1.5:

"Käyttäjien käsiteltäviksi tarkoitetut laitteet on suunniteltava siten, etteivät ne vaaranna laitteiden turvallista käyttöä tai käyttäjien terveyttä ja turvallisuutta, jos niitä käytetään ennakoitavissa olevalla tavalla ohjeiden vastaisesti."

Tämä olennainen vaatimus täytetään toiminnallisilla ja teknisillä eritelmillä kohdissa:

- 4.2.2.4 (Liikkuva kalusto — Ovet)
- 4.2.2.4.2 (Liikkuva kalusto — Ulko-ovet)
- 4.2.2.4.3 (Liikkuva kalusto — Sisäovet)

3.3.2 Luotettavuus ja käytettävyys

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteen III olennainen vaatimus 1.2:

"Junien liikkumiseen liittyvien kiinteiden tai liikkuvien osatekijöiden seuranta ja huolto on järjestettävä ja toteutettava sekä niiden laajuus määritettävä siten, että ne pysyvät toimintakuntoisina tarkoitetuissa olosuhteissa."

Tämä olennainen vaatimus täytetään toiminnallisilla ja teknisillä eritelmillä kohdissa:

- 4.2.2.4 (Liikkuva kalusto — Ulko- ja sisäovet)
- 4.2.2.4.2 (Liikkuva kalusto — Ulko-ovet)
- 4.2.2.4.3 (Liikkuva kalusto — Sisäovet)

3.3.3 Terveys

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteen III olennainen vaatimus 1.3.1:

"Materiaaleja, jotka voivat käyttötavastaan johtuen vaarantaa niiden kanssa kosketuksiin joutuvien ihmisten terveyden, ei saa käyttää junissa eikä rautateiden infrastruktuureissa."

Tämä olennainen vaatimus täytetään toiminnallisilla ja teknisillä eritelmillä kohdissa:

- 4.2.2.2 (Liikkuva kalusto — Istuimet)
- 4.2.2.2.1 (Liikkuva kalusto — Yleistä)
- 4.2.2.2.2 (Liikkuva kalusto — Ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitetut istuimet)
- 4.2.2.7 (Liikkuva kalusto — Kulkuväylät)

3.3.4 Ympäristönsuojelu

Ei ole merkityksellinen tämän YTE:n kannalta.

3.3.5 Tekninen yhteensopivuus

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteen III olennainen vaatimus 1.5:

"Infrastruktuurien ja kiinteiden laitteistojen teknisten ominaisuuksien on sovittava yhteen keskenään sekä Euroopan laajuisessa tavanomaisessa rautatiejärjestelmässä liikkuvien junien ominaisuuksien kanssa."

Jos näiden ominaisuuksien noudattaminen osoittautuu vaikeaksi verkon tietyissä osissa, voidaan toteuttaa väliaikaisia ratkaisuja, joiden avulla taataan yhteensopivuus tulevaisuudessa."

Tämä olennainen vaatimus täytetään toiminnallisilla ja teknisillä eritelmillä kohdissa:

- 4.1.2.18 (Infrastruktuuri — Laiturin korkeus ja etäisyys raiteesta)
- 4.2.2.12 (Liikkuva kalusto — Portaan paikka vaunun sisään- ja uloskäynneissä)

3.4 Infrastruktuuriosajärjestelmän vaatimukset

3.4.1 Turvallisuus

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteen III olennainen vaatimus 2.1.1:

"On ryhdyttävä asianmukaisiin toimiin ihmisille aiheutuvan vaaraan rajoittamiseksi erityisesti junien kulkiessa asemien läpi."

Tämä olennainen vaatimus täytetään toiminnallisilla ja teknisillä eritelmillä kohdassa:

- 4.1.2.19 (Infrastruktuuri — Laiturin leveys ja reuna)

"Infrastruktuurit, joihin yleisöllä on pääsy, on suunniteltava ja toteutettava siten, että rajoitetaan ihmisille aiheutuvia turvallisuusriskejä (infrastruktuurien vakaushäiriöt, tulipalot, pääsytietyt, evakuointi, laiturit jne.)."

Tämä olennainen vaatimus täytetään toiminnallisilla ja teknisillä eritelmillä kohdissa:

- 4.1.2.3 (Infrastruktuuri — Esteettömät reitit)
- 4.1.2.3.1 (Infrastruktuuri — Yleistä)
- 4.1.2.3.2 (Infrastruktuuri — Reittien merkintä)
- 4.1.2.4 (Infrastruktuuri — Ovet ja sisäänkäynnit)
- 4.1.2.5 (Infrastruktuuri — Lattiapinnat)

- 4.1.2.6 (Infrastrukturi — Läpinäkyvät esteet)
- 4.1.2.8 (Infrastrukturi — Kalusteet ja irralliset laitteet)
- 4.1.2.9 (Infrastrukturi — Lipunmyynti-, neuvonta- ja asiakaspalvelupisteet)
- 4.1.2.10 (Infrastrukturi — Valaistus)
- 4.1.2.12 (Infrastrukturi — Puhuttu tiedotus)
- 4.1.2.13 (Infrastrukturi — Hätäuloskäynnit)
- 4.1.2.14 (Infrastrukturi — Jalankulkusiltojen ja -tunnelien geometria)
- 4.1.2.15 (Infrastrukturi — Portaat)
- 4.1.2.16 (Infrastrukturi — Käsijohteet)
- 4.1.2.17 (Infrastrukturi — Luiskat, liukuportaat, hissit ja liukukäytävät)
- 4.1.2.18 (Infrastrukturi — Laiturin korkeus ja etäisyys raiteesta)
- 4.1.2.19 (Infrastrukturi — Laiturin leveys ja reuna)
- 4.1.2.20 (Infrastrukturi — Laiturin reuna)
- 4.1.2.21 (Infrastrukturi — Kulkuneuvon pääsyä helpottavat laitteet)
- 4.1.2.22 (Infrastrukturi — Tasoristeykset asemilla)

3.5 Liikkuvan kaluston osajärjestelmän vaatimukset

3.5.1 Turvallisuus

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteen III olennainen vaatimus 2.4.1:

"Liikkuvan kaluston ja vaunujen välisten liitosten rakenteet on suunniteltava siten, että matkustaja- ja ohjaamotilat ovat suojattuja, jos junat törmäävät tai suistuvat raiteilta."

Tämä olennainen vaatimus täytetään toiminnallisilla ja teknisillä eritelmillä kohdassa:

- 4.2.2.3 (Liikkuva kalusto — Pyörätuolipaikat)

"On ryhdyttävä toimiin pääsyn estämiseksi jännitteisiin laitteisiin, jotta ihmisten turvallisuus ei vaarantuisi."

Ei ole merkityksellinen tämän YTE:n kannalta.

"Vaaratilanteita varten on oltava käytettävissä laitteita, joiden avulla matkustajat voivat ilmoittaa vaarasta kuljettajalle ja junahenkilökunta voi olla yhteydessä häneen."

Tämä olennainen vaatimus täytetään toiminnallisilla ja teknisillä eritelmillä kohdissa:

- 4.2.2.3 (Liikkuva kalusto — Pyörätuolipaikat)
- 4.2.2.6.3 (Liikkuva kalusto — Inva-WC:t)
- 4.2.2.11 (Liikkuva kalusto — Pyörätuolin käyttäjille soveltuvat yöpymistilat)

"Ovissa on oltava matkustajien turvallisuuden takaava sulkemis- ja avausjärjestelmä."

Tämä olennainen vaatimus täytetään toiminnallisilla ja teknisillä eritelmillä kohdassa:

- 4.2.2.4.2 (Ovet — Ulko-ovet)

"Käytössä on oltava hätäuloskäyntejä, ja ne on merkittävä."

Tämä olennainen vaatimus täytetään toiminnallisilla ja teknisillä eritelmillä kohdissa:

- 4.2.2.4.2 (Liikkuva kalusto — Ulko-ovet)
- 4.2.2.8 (Liikkuva kalusto — Asiakasneuvonta)

"Junissa on oltava riittävän tehokas hätävalaistusjärjestelmä, jolla on riittävä oma tehonlähde."

Tämä olennainen vaatimus täytetään toiminnallisilla ja teknisillä eritelmillä kohdassa:

- 4.2.2.5 (Liikkuva kalusto — Valaistus)

"Junissa on oltava kuulutusjärjestelmä, jonka avulla junahenkilökunta ja valvontakeskus voivat välittää viestejä matkustajille."

Tämä olennainen vaatimus täytetään toiminnallisilla ja teknisillä eritelmillä kohdissa:

- 4.2.2.8 (Liikkuva kalusto — Asiakasneuvonta)
- 4.2.2.8.2 (Liikkuva kalusto — Tiedotus (merkinnät ja kuvasymbolit))

3.5.2 Luotettavuus ja käytettävyyys

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteen III olennainen vaatimus 2.4.2:

"Elintärkeät ajo-, veto- ja jarrutuslaitteet sekä ohjaus- ja valvontalaitteet on suunniteltava siten, että määritellyssä vajaatoimintatilanteessa juna voi jatkaa matkaansa ilman, että siitä on haittaa käyttöön jääville laitteille."

Tämä olennainen vaatimus täytetään toiminnallisilla ja teknisillä eritelmillä kohdissa:

- 4.2.2.12.3 (Liikkuva kalusto — Pyörätuolia käyttävien matkustajien kulkuneuvon nousemista ja siitä poistumista helpottavat laitteet)
- 4.2.2.12.3.5 (Liikkuva kalusto — Liikuteltavat portaat)

3.5.3 Tekninen yhteensopivuus

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteen III olennainen vaatimus 2.4.3:

"Sähkölaitteiden on oltava yhteensopivia ohjaus-, valvonta- ja opastinlaitteiden toiminnan kanssa."

Ei ole merkityksellinen tämän YTE:n kannalta.

"Jos vetovoima tuotetaan sähköllä, virranottolaitteiden on oltava sellaisia, että junat voivat kulkea Euroopan laajuisen tavanomaisen rautatiejärjestelmän energiansyöttöjärjestelmän avulla."

Ei ole merkityksellinen tämän YTE:n kannalta.

"Liikkuvan kaluston ominaisuuksien on oltava sellaisia, että se voi kulkea kaikilla rataosuuksilla, joilla sitä aiotaan käyttää."

Tämä olennainen vaatimus täytetään toiminnallisilla ja teknisillä eritelmillä kohdassa:

- 4.2.2.12 (Liikkuva kalusto — Portaan paikka vaunun sisään- ja uloskäynneissä)

3.6 **Muiden osajärjestelmien vaatimukset, jotka koskevat myös infrastruktuurin ja liikkuvan kaluston osajärjestelmiä**

3.6.1 Energiaosajärjestelmä

3.6.1.1 Turvallisuus

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteen III olennainen vaatimus 2.2.1:

"Energian syöttölaitteiden toiminta ei saa vaarantaa junien eikä ihmisten (käyttäjät, käyttöhenkilökunta, ratavarren asukkaat, sivulliset) turvallisuutta."

Ei ole merkityksellinen tämän YTE:n kannalta.

3.6.1.2 Ympäristönsuojelu

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteen III olennainen vaatimus 2.2.2:

"Sähkö- tai lämpöenergiansyöttölaitteiden toiminnasta aiheutuvien ympäristöhaittojen on pysyttävä määritellyissä rajoissa."

Ei ole merkityksellinen tämän YTE:n kannalta.

3.6.1.3 Tekninen yhteensopivuus

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteen III olennainen vaatimus 2.2.3:

"Sähkö- tai lämpöenergian syöttöjärjestelmien on

— *mahdollistettava se, että junat saavuttavat määritellyt suoritustasot,*

— *sähkösyöttöjärjestelmien osalta sovitava yhteen juniin asennettujen virranottolaitteiden kanssa."*

Ei ole merkityksellinen tämän YTE:n kannalta.

3.6.2 Liikenteenohjaus ja valvonta sekä opasteet/merkinanto

3.6.2.1 Turvallisuus

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteen III olennainen vaatimus 2.3.1:

"Käytettyjen ohjaus-, valvonta- ja opastinlaitteiden ja niiden toiminnan on mahdollistettava junaliikenne, jonka turvallisuustaso vastaa verkolle asetettuja tavoitteita. Ohjaus-, valvonta- ja opastinjärjestelmien on edelleen mahdollistettava verkossa luvallisesti liikkuvien junien turvallinen liikkuminen määritellyssä vakaatoimintatilanteessa."

Ei ole merkityksellinen tämän YTE:n kannalta.

3.6.2.2 Tekninen yhteensopivuus

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteen III olennainen vaatimus 2.3.2:

"Uudet infrastruktuurit ja uusi liikkuva kalusto, joka on rakennettu tai kehitetty yhteensopivien ohjaus-, valvonta- ja opastinjärjestelmien käyttöönoton jälkeen, on mukautettava näiden järjestelmien käyttöön."

Ei ole merkityksellinen tämän YTE:n kannalta.

"Junien ohjaamoihin asennettujen ohjaus-, valvonta- ja opastelaitteiden on mahdollistettava tavanomainen käyttötoiminta määritellyissä olosuhteissa Euroopan laajuisessa tavanomaisessa rautatiejärjestelmässä."

Ei ole merkityksellinen tämän YTE:n kannalta.

3.6.3 Huolto

3.6.3.1 Terveys ja turvallisuus

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteen III olennainen vaatimus 2.5.1:

"Keskuksissa käytettävien teknisten laitteiden ja menetelmien on taattava kyseisen osajärjestelmän turvallinen käyttö eikä niistä saa aiheutua vaaraa terveydelle ja turvallisuudelle."

Ei ole merkityksellinen tämän YTE:n kannalta.

3.6.3.2 Ympäristönsuojelu

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteen III olennainen vaatimus 2.5.2:

"Huoltokeskuksissa käytettävät tekniset laitteet ja menetelmät eivät saa ylittää ympäristön kannalta hyväksyttävää haittatasoja."

Ei ole merkityksellinen tämän YTE:n kannalta.

3.6.3.3 Tekninen yhteensopivuus

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteen III olennainen vaatimus 2.5.3:

"Tavanomaisessa liikkuvassa kalustossa käytettävien huoltolaitteiden on oltava sellaisia, että niillä voidaan suorittaa turvallisuuteen, terveyteen ja mukavuuteen liittyvät toimet sille kalustolle, joita varten ne on suunniteltu."

Ei ole merkityksellinen tämän YTE:n kannalta.

3.6.4 Käyttötoiminta ja liikenteen hallinta

3.6.4.1 Turvallisuus

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteen III olennainen vaatimus 2.6.1:

"Verkoilla on oltava yhtenäiset käytösäännöt sekä kuljettajilla ja junien ja valvontakeskusten henkilökunnalla riittävä pätevyys, jotta voidaan taata turvallinen käyttö, ottaen huomioon rajat ylittävien ja sisäisten palvelujen erilaiset vaatimukset."

Tämä olennainen vaatimus täytetään toiminnallisilla ja teknisillä eritelmillä kohdissa:

— 4.1.4 (Infrastruktuuri — Käytösäännöt)

— 4.1.6 (Infrastruktuuri — Ammattipätevyys)

— 4.2.4 (Liikkuva kalusto — Käytösäännöt)

— 4.2.6 (Liikkuva kalusto — Ammattipätevyys)

"Huoltotoimien ja huoltovälin, huoltohenkilökunnan ja valvontakeskusten henkilökunnan koulutuksen ja pätevyyden sekä asianomaisten liikenteenharjoittajien valvonta- ja huoltokeskuksissa käyttämän laadunvarmistusjärjestelmän on oltava sellaiset, että ne takaavat korkean turvallisuustason."

Tämä olennainen vaatimus täytetään toiminnallisilla ja teknisillä eritelmillä kohdissa:

— 4.1.4 (Infrastruktuuri — Käytösäännöt)

— 4.1.6 (Infrastruktuuri — Ammattipätevyys)

— 4.2.4 (Liikkuva kalusto — Käytösäännöt)

— 4.2.6 (Liikkuva kalusto — Ammattipätevyys)

3.6.4.2 Tekninen yhteensopivuus

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteen III olennainen vaatimus 2.6.3:

"Verkoilla on oltava yhtenäiset käytösäännöt sekä kuljettajilla, junahenkilökunnalla ja liikenteen hallinnasta vastaavalla henkilökunnalla riittävä pätevyys, jotta voidaan taata Euroopan laajuisen tavanomaisen rautatiejärjestelmän tehokas käyttö, ottaen huomioon kotimaisten ja rajat ylittävien palvelujen erilaiset vaatimukset."

Tämä olennainen vaatimus täytetään toiminnallisilla ja teknisillä eritelmillä kohdissa:

- 4.1.4 (Infrastrukturi — Käytösäännöt)
- 4.1.6 (Infrastrukturi — Ammattipätevyys)
- 4.2.4 (Liikkuva kalusto — Käytösäännöt)
- 4.2.6 (Liikkuva kalusto — Ammattipätevyys)

3.6.5 Henkilö- ja tavaraliikenteen telemaattiset sovellukset

3.6.5.1 Tekninen yhteensopivuus

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteen III olennainen vaatimus 2.7.1:

"Telemaattisten sovellusten olennaiset vaatimukset, joilla taataan palvelujen vähimmäislaatu matkustajille ja tavaraliikenteen asiakkaille, koskevat erityisesti teknistä yhteensopivuutta."

Näiden sovellusten osalta on varmistettava, että

- tiedostot, ohjelmat ja tiedonsiirtokäytännöt suunnitellaan siten, että niillä taataan suurin mahdollinen tietojenvaihto eri sovellusten ja eri liikenteenharjoittajien välillä sulki pois liiketoimintaan liittyvät luottamukselliset tiedot;
- tiedot ovat helposti käyttäjien saatavilla."

Tämä olennainen vaatimus täytetään toiminnallisilla ja teknisillä eritelmillä kohdissa:

- 4.1.2.9 (Infrastrukturi — Lipunmyynti-, tiedotus- ja asiakaspalvelupisteet)
- 4.1.2.11 (Infrastrukturi — Näkyvä tiedotus, opasteet, kuvasymbolit ja dynaaminen tiedotus)
- 4.1.2.12 (Infrastrukturi — Puhuttu tiedotus)
- 4.2.2.8 (Liikkuva kalusto — Asiakasneuvonta)

3.6.5.2 Terveys

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, liitteen III olennainen vaatimus 2.7.3:

"Näiden järjestelmien käyttäjäliittymissä on noudatettava ergonomian ja terveyden suojelun vähimmäissääntöjä."

Tämä olennainen vaatimus täytetään toiminnallisilla ja teknisillä eritelmillä kohdissa:

- 4.1.2.9 (Infrastrukturi — Lipunmyynti-, neuvonta- ja asiakaspalvelupisteet)
- 4.1.2.12 (Infrastrukturi — Puhuttu tiedotus)
- 4.2.2.8 (Liikkuva kalusto — Asiakasneuvonta)

3.7

Liikuntarajoitteisia henkilöitä koskevan YTE:n tekijät, jotka liittyvät olennaisiin vaatimuksiin

Infrastruktuuri		Viittaus direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, kohtaan					
Liikuntarajoitteisia henkilöitä koskevan YTE:n tekijä	Viittaus kohdassa	Liite II	Liitteen III olennainen vaatimus				
			Turvallisuus	Luotettavuus ja käytettävyys	Terveys	Ympäristön-suojelu	Tekninen yhteensopivuus
Yleistä	4.1.2.1	2.1					
Liikuntarajoitteisten henkilöiden pysäköintimahdollisuudet	4.1.2.2	2.1					
Esteettömät reitit	4.1.2.3	2.1	2.1.1				
Yleistä	4.1.2.3.1	2.1	2.1.1				
Reittien merkintä	4.1.2.3.2	2.1	2.1.1				
Ovet ja sisäänkäynnit	4.1.2.4	2.1	1.1.1 2.1.1				
Lattiapinnat	4.1.2.5	2.1	2.1.1				
Läpinäkyvät esteet	4.1.2.6	2.1	2.1.1				
WC:t ja lastenhoitotasot	4.1.2.7	2.1	1.1.5 2.1.1				
Kalusteet ja irralliset laitteet	4.1.2.8	2.1	2.1.1				
Lipunmyynti-, neuvonta- ja asiakaspalvelupisteet	4.1.2.9	2.1	2.1.1	2.7.3			2.7.1
Valaistus	4.1.2.10	2.1	2.1.1				
Näkyvä tiedotus: opasteet, kuvasymbolit, dynaaminen tiedotus	4.1.2.11	2.1					2.7.1
Puhuttu tiedotus	4.1.2.12	2.1	2.1.1	2.7.3			2.7.1
Hätäuloskäynnit, hälyttimet	4.1.2.13	2.1	2.1.1				
Jalankulkusiltojen ja -tunnelien geometria	4.1.2.14	2.1	2.1.1				
Portaat	4.1.2.15	2.1	2.1.1				
Käsijohteet	4.1.2.16	2.1	2.1.1				
Luiskat, liukuportaat, hissit ja liukukäytävät	4.1.2.17	2.1	2.1.1				
Laiturin korkeus ja etäisyys raiteesta	4.1.2.18	2.1	2.1.1				1.5
Laiturin korkeus	4.1.2.18.1	2.1	2.1.1				1.5
Laiturin etäisyys raiteesta	4.1.2.18.2	2.1	2.1.1				1.5
Raiteiden sijoittaminen laiturin kohdalla	4.1.2.18.3	2.1	2.1.1				1.5
Laiturin leveys ja reuna	4.1.2.19	2.1	2.1.1				
Laiturin pääty	4.1.2.20	2.1	2.1.1				

Infrastruktuuuri		Viittaus direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, kohtaan					
		Liite II	Liitteen III olennainen vaatimus				
Liikunta-rajoitteisia henkilöitä koskevan YTE:n tekijä	Viittaus kohdassa		Turvallisuus	Luotettavuus ja käytettävyys	Terveys	Ympäristön-suojaus	Tekninen yhteensopivuus
Kulkuneuvon pääsyä helpottavat laitteet pyörätuolia käyttäville matkustajille	4.1.2.21	2.1	1.1.1				
Tasoristeykset asemilla	4.1.2.22	2.1	2.1.1				

Liikkuva kalusto		Viittaus direktiivin 2001/16/EC, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, kohtaan					
		Liite II	Liitteen III olennainen vaatimus				
Liikunta-rajoitteisia henkilöitä koskevan YTE:n tekijä	Viittaus kohdassa		Turvallisuus	Luotettavuus ja käytettävyys	Terveys	Ympäristön-suojaus	Tekninen yhteensopivuus
Yleistä	4.2.2.1	2.6					
Istuimet	4.2.2.2	2.6			1.3.1		
Yleistä	4.2.2.2.1	2.6			1.3.1		
Ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitettut istuimet	4.2.2.2.2	2.6			1.3.1		
Pyörätuolipaikat	4.2.2.3	2.6	2.4.1				
Ovet	4.2.2.4	2.6	1.1.1 1.1.5	1.2			
Ulko-ovet	4.2.2.4.2	2.6	1.1.1 1.1.5 2.4.1	1.2			
Sisäovet	4.2.2.4.3	2.6	1.1.1 1.1.5	1.2			
Valaistus	4.2.2.5	2.6	2.4.1				
WC:t	4.2.2.6	2.6	2.4.1				
Yleistä	4.2.2.6.1	2.6	2.4.1				
Tavalliset WC:t	4.2.2.6.2	2.6	2.4.1				
Inva-WC:t	4.2.2.6.3	2.6	2.4.1				
Kulkuväylät	4.2.2.7	2.6			1.3.1		
Asiakasneuvonta	4.2.2.8	2.6	2.4.1	2.7.3			2.7.1
Yleistä	4.2.2.8.1	2.6					
Tiedotus (merkinnät ja kuvasympolit)	4.2.2.8.2	2.6	2.4.1				

Liikkuva kalusto		Viittaus direktiivin 2001/16/EC, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, kohtaan					
		Liite II	Liitteen III olennainen vaatimus				
Liikuntarajotteita henkilöitä koskevan YTE:n tekijä	Viittaus kohdassa		Turvallisuus	Luotettavuus ja käytettävyys	Terveys	Ympäristön-suojelu	Tekninen yhteensopivuus
Tiedotus (reitin kuvaus ja paikanvaraus)	4.2.2.8.3	2.6					
Korkeuden muutokset	4.2.2.9	2.6	1.1.5				
Käsihohteet	4.2.2.10	2.6	1.1.5				
Pyörätuolin käyttäjille soveltuvat yöpymistilat	4.2.2.11	2.6	2.4.1				
Portaan paikka vaunun sisään- ja uloskäynneissä	4.2.2.12	2.6	1.1.1				1.5 2.4.3
Yleiset vaatimukset	4.2.2.12.1	2.6	1.1.1				1.5 2.4.3
Sisään- ja uloskäyntiportaot	4.2.2.12.2	2.6	1.1.1				1.5 2.4.3
Kulkuneuvon pääsyä helpottavat laitteet	4.2.2.12.3	2.6	1.1.1	2.4.2			1.5 2.4.3

4. OSAJÄRJESTELMIEN KUVAAUS

4.1 Infrastruktuurin osajärjestelmä

4.1.1 Johdanto

Euroopan laajuinen tavanomainen rautatiejärjestelmä, johon sovelletaan direktiiviä 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, ja johon kuuluu infrastruktuurin osajärjestelmä, on integroitu järjestelmä, jonka yhtenäisyys on tarkastettava. Yhtenäisyys on tarkastettava erityisesti siltä osin kuin on kyse osajärjestelmän eritelmistä, sen liitännöistä järjestelmään, johon se on integroitu, sekä käyttö- ja kunnossapitosäännöistä.

Jäljempänä 4.1.2 kohdassa kuvailtavat osajärjestelmän ja sen liitäntöjen toiminnalliset ja tekniset eritelmit eivät edellytä tiettyjen tekniikoiden tai teknisten ratkaisujen käyttöä paitsi silloin, kun se on Euroopan laajuisen tavanomaisen rautatiejärjestelmän yhteentoimivuuden kannalta ehdottomasti tarpeen. Yhteentoimivuuden innovatiiviset ratkaisut saattavat edellyttää uusia eritelmiä ja/tai uusia arviointimenetelmiä. Teknisen innovoinnin mahdollistamiseksi nämä eritelmit ja arviointimenetelmät kehitetään 6.1.4 ja 6.2.4 kohdassa kuvaillun prosessin mukaisesti.

Infrastruktuurin osajärjestelmällä on kaikki sovellettavat olennaiset vaatimukset huomioon ottaen seuraavat keskeiset piirteet:

4.1.2 Toiminnalliset ja tekniset eritelmit

4.1.2.1 Yleistä

Edellä 3 luvussa lueteltujen olennaisten vaatimusten mukaisesti infrastruktuurin osajärjestelmän toiminnalliset ja tekniset eritelmit, jotka liittyvät saavutettavuuteen liikuntarajotteisille henkilöille, on järjestetty seuraavasti:

— liikuntarajotteisten henkilöiden pysäköintimahdollisuudet

— ovet ja portaattomat sisäänkäynnit

- matkustajien kulkureitit, pääasialliset kävelyreitit
- lattiapinnat
- tuntoon perustuva opastus
- ohjaavat polut
- lasiovien ja -seinien merkinnät
- WC:t
- kalusteet
- lipunmyyntipisteet tai -automaatit / tiedotuspisteet
- lipuntarkastuskoneet
- valaistus
- näkyvä tiedotus: merkinnät, kuvasymbolit, dynaaminen tiedotus
- puhuttu tiedotus
- hätäuloskäynnit, hälyttimet
- jalankulkusiltojen ja -tunnelien geometria
- portaat
- käsijohteet
- luiskat, liukuportaot, hissit, liukukäytävät
- laiturien korkeudet ja etäisyydet raiteesta
- laiturien leveydet ja reunat
- laiturien päädyt
- kulkuneuvon pääsyä helpottavat laitteet
- tasoristeykset.

Jokainen perusparametri esitellään ensin yleisesti.

Sen jälkeen tarkennetaan ehdot, joiden on täyttyvä ensimmäisessä kohdassa esitettyjen vaatimusten noudattamiseksi.

4.1.2.2 Liikuntarajoitteisten henkilöiden pysäköintimahdollisuudet

Asemilla, joilla on pysäköintialue, on varattava invapaikkojen käyttöön oikeutetuille liikuntarajoitteisille henkilöille pysäköintipaikat mahdollisimman lähellä heille soveltuvaa sisäänkäyntiä.

Rautateille ei ole muita vaatimuksia, koska pysäköintipaikkoihin sovelletaan eurooppalaisia tai kansallisia määräyksiä (määräykset koskevat muun muassa muttei yksinomaan paikkojen määrää, saavutettavuutta, sijaintia, mittasuhteita, materiaaleja, värejä, merkintää ja valaistusta).

4.1.2.3 Esteettömät reitit

4.1.2.3.1 Yleistä

Esteetön reitti on reitti, jota kaikki liikuntarajoitteisten henkilöiden luokat voivat kulkea vapaasti. Siihen voi sisältyä luiskia tai hissejä, jotka on rakennettu ja jotka toimivat 4.1.2.17 kohdan mukaisesti.

Vähintään yhden esteettömän reitin on yhdistettävä seuraavat pisteet ja palvelut, jos sellaiset ovat olemassa:

- muilla liikennemuodoilla harjoitettavan liityntäliikenteen pysähdyspaikat asemalla (esimerkiksi taksi, linja-auto, raitiovaunu, metro, lautta)
- autojen pysäköintialueet
- liikuntarajoitteisille henkilöille soveltuvat sisään- ja uloskäynnit
- neuvontapisteet
- muut tiedotusjärjestelmät
- lipunmyyntipisteet
- asiakasneuvonta
- odotusalueet
- matkatavaroiden säilytyspisteet
- WC:t
- laiturit

Kaikkien esteettömien reittien, portaiden, jalankulkusiltojen ja -tunnelien vapaan leveyden on oltava vähintään 1 600 mm, ja kulkukorkeuden on oltava vähintään 2 300 mm koko 1 600 mm:n leveydellä. Vähimmäisleveydessä ei ole otettu huomioon sitä, että matkustajavirta saattaa edellyttää lisäleveyttä. Leveysvaatimusta ei sovelleta liukuportaisiin, liukukäytäviin eikä hisseihin.

Esteettömien reittien pituuden on oltava lyhin käytännöllinen etäisyys.

Esteettömien reittien lattiapintojen on oltava heijastamattomia.

Uusilla asemilla, joiden kautta kulkee alle 1 000 matkustajaa päivässä (juniin nousevien ja niistä poistuvien matkustajien yhteenlaskettu määrä), ei tarvitse olla hissejä tai luiskia, joita tämän kohdan vaatimusten noudattaminen muutoin edellyttäisi, jos samalla rataosuudella on alle 30 km:n päässä asema, jolla on kaikki vaatimukset täyttävä esteetön reitti. Tällaisissa olosuhteissa uusien asemien suunnitelmiin on sisällyttävä mahdollisuus asentaa tulevaisuudessa hissi ja/tai luiska siten, että asema soveltuu kaikille liikuntarajoitteisten henkilöiden luokille.

4.1.2.3.2 Reittien merkintä

Esteettömät reitit on merkittävä selkeästi kohdassa 4.1.2.11 määritellyllä näkyvällä opastuksella.

Esteettömistä reiteistä on tiedotettava heikkonäköisille henkilöille vähintään yhdellä seuraavista keinoista: tuntoon perustuvat polut, kuuluvat, tuntoon perustuvat opasteet, ääniopasteet, pistekirjoitetut kartat.

Jos asemalle rakennetaan tuntoon perustuva polku, sen on oltava kansallisten määräysten mukainen, ja sen on katettava esteetön reitti (esteettömät reitit) kokonaisuudessaan.

Jos laiturille vievän esteettömän reitin varrella on käsijohteita tai käden ulottuvilla olevia seinä, niissä on esitettävä käsijohteen takapinnalla tai seinällä 850–1 000 mm:n korkeudella lyhyet tiedot (esimerkiksi laiturin numero tai suuntatieto) pistekirjoituksella ja särmiöistä kootuilla kirjaimilla tai numeroilla. Numerot ja nuolet ovat ainoat sallitut tuntoon perustuvat kuvasympolit.

4.1.2.4 Ovet ja sisäänkäynnit

Tätä kohtaa sovelletaan kaikkiin oviin ja sisäänkäynteihin, jotka sijaitsevat esteettömillä reiteillä.

Asemalle ja laitureille on oltava vähintään yksi liikuntarajoitteisille henkilöille soveltuva sisäänkäynti.

Ovien ja sisäänkäyntien vapaan aukon leveyden on oltava vähintään 800 mm ja vapaan kulkukorkeuden on oltava vähintään 2 100 mm.

Ovet voivat olla manuaalisia, puoliautomaattisia tai automaattisia.

Ovien käyttölaitteiden on sijaittava 800–1 200 mm:n korkeudella.

Manuaalisissa ovissa, jotka eivät ole liukuovia, on oltava molemmilla puolilla vaakasuuntaiset työntötangot, jotka kattavat oven koko leveyden.

Automaattisissa ja puoliautomaattisissa ovissa on oltava laitteet, jotka estävät matkustajien jäämisen loukkuun, kun ovia käytetään.

Jos ovien käyttöön on painikkeita tai muita kauko-ohjauslaitteita, jokaisen painikkeen tai laitteen on erotuttava ympäristöstään ja toimittava enintään 15 Newtonin voimalla.

Jos avaus- ja sulkemispainikkeet sijaitsevat päällekkäin, ylemmän painikkeen on aina oltava avauspainike.

Ohjaimen keskipisteen on oltava vähintään 800 mm:n ja enintään 1 200 mm:n korkeudella lattiatasosta.

Tällaiset ohjaimet on voitava tunnistaa kosketuksella (esimerkiksi tuntuun perustuvilla merkinnöillä), ja niissä on esitettävä niiden toiminto.

Manuaalisen oven avaamiseen tai sulkemiseen tuulettomissa oloissa tarvittava voima ei saa olla suurempi kuin 25 Newtonia.

Manuaalisen oven salvan avaavaa tai sulkevaa kahvaa on voitava käyttää kämmenellä, ja se saa edellyttää enintään 20 Newtonin voimaa.

Mahdollisen pyöröoven vieressä on oltava tavallinen ovi, joka on vapaasti käytettävissä.

Ovien ja sisäänkäyntien kynnykset ei saa olla korkeampi kuin 25 mm. Mahdollisten kynnysten värin on erotuttava niiden välittömästä taustasta.

4.1.2.5 Lattiapinnat

Kaikkien lattiapintojen on oltava liukumattomia julkisia rakennuksia koskevien kansallisten määräysten mukaisesti.

Asemarakennusten lattioiden kävelypinnoissa ei saa olla missään kohdin yli 5 mm:n eroavuutta, lukuun ottamatta tuntuun perustuvia ohjattuja polkuja, viemärintikanavia ja tuntuun perustuvia varoitusmerkintöjä.

4.1.2.6 Läpinäkyvät esteet

Matkustajien käyttämällä pääreiteillä tai niiden varrella olevat läpinäkyvät esteet, jotka koostuvat lasiovista tai läpinäkyvistä seinistä, on merkittävä vähintään kahdella selkeästi näkyvällä kaistaleella, joissa on opasteita, liikemerkkejä, tunnuskuvia tai koristeita ja joista ylempi sijaitsee 1 500–2 000 mm:n korkeudella ja alempi 850–1 050 mm:n korkeudella. Näiden merkintöjen on erotuttava taustastaan. Merkintöjen on oltava vähintään 100 mm korkeat.

Tällaisia merkintöjä ei tarvitse kiinnittää läpinäkyviin seiniin, jos matkustajia suojataan törmäämiseltä jollakin toisella tavalla — esimerkiksi käsijohteilla tai yhtäjaksoisilla penkeillä.

4.1.2.7 WC:t ja lastenhoitotasot

4.1.2.7.1 Osajärjestelmän vaatimukset

Jos asemalla on WC:t, vähintään yhteen molemmille sukupuolille tarkoitettuun koppiin on päästävä pyörätuolilla.

Jos asemalla on WC:t, siellä on oltava myös lastenhoitotaso, jota voivat käyttää sekä miehet että naiset. Lastenhoitotason on täytettävä kohdassa 4.1.2.7.2 asetetut vaatimukset.

Jotta kookkaita matkatavaroita kuljettavat matkustajat voivat käyttää WC:itä, jokaisen WC-tilan on oltava vähintään 900 mm leveä ja 1 700 mm syvä, jos ovi avautuu sisäänpäin, ja 1 500 mm syvä, jos ovi avautuu ulospäin tai jos se on liukuovi. WC-tilojen oven ja kaikkien sisäänkäyntien vapaan leveyden on oltava vähintään 650 mm.

Pyörätuolin käyttäjille tarkoitettujen WC:iden mittasuhteisiin ja varusteisiin sovelletaan eurooppalaisia ja kansallisia määräyksiä.

4.1.2.7.2 Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset

Lastenhoitotasot

Lastenhoitotason on käyttöasennossa oltava 800–1 000 mm:n korkeudella lattiasta. Sen on oltava vähintään 500 mm leveä ja 700 mm pitkä.

Se on suunniteltava siten, ettei vauva voi vahingossa pudota siltä pois, siinä ei saa olla teräviä reunoja, ja sen on kestävä vähintään 80 kg:n paino.

Jos lastenhoitotaso työntyy WC-tilaan, se on voitava asettaa säilytysasentoon enintään 25 Newtonin voimalla.

4.1.2.8 Kalusteet ja irralliset laitteet

Kaikkien asemilla olevien kalusteiden ja irrallisten laitteiden on erotuttava taustastaan, ja niissä on oltava pyöristetyt reunat.

Kalusteet ja irralliset laitteet on sijoitettava asema-alueella siten, etteivät ne estä sokeiden tai heikkonäköisten kulkua, ja keppiä käyttävän sokean henkilön on voitava havaita ne.

Esineet, joissa on yli 150 mm etäisyydelle ulottuvia ulokkeita alle 2 100 mm:n korkeudessa, on merkittävä esteellä, joka on enintään 300 mm:n korkeudella ja jonka keppiä käyttävä sokea henkilö voi havaita.

Alle 2 100 mm:n korkeudella ei saa olla roikkuvia osia.

Jokaisella laiturilla, jolla matkustajat voivat odottaa junia, ja kaikilla levähdysalueilla on oltava vähintään yksi säältä suojattu alue, jossa on ergonomisia istuimia. Istuimissa on oltava selkänoja, ja vähintään kolmasosassa istuimista on oltava käsinotat. Seisoville henkilöille on oltava vähintään 1 400 mm pitkä tukitanko, ja lisäksi on oltava tila pyörätuolille.

4.1.2.9 Lipunmyynti-, neuvonta- ja asiakaspalvelupisteet

4.1.2.9.1 Osajärjestelmän vaatimukset

Jos esteettömän reitin varrella sijaitsee lipunmyyntitiskijä, neuvonta- ja asiakaspalvelupisteitä, vähintään yhden palvelutiskin alapinnan on oltava 650 mm korkeudella, ja sen jalkatilan on oltava vähintään 300 mm syvä ja 600 mm leveä. Yläpinnan tai sen osan, jonka leveys on vähintään 300 mm ja syvyys vähintään 200 mm, on oltava 700–800 mm:n korkeudella. Tämän alueen on sovellettava pyörätuolin käyttäjille, ja siellä on oltava vaihtoehtoiset istumajärjestelyt muille liikuntarajoitteisille henkilöille.

Jos lipunmyyntitiskillä on matkustajan ja myyjän välissä lasieste, se on joko voitava poistaa tai — jos sitä ei voida poistaa — siihen on asennettava sisäpuhelinjärjestelmä. Tällaisen lasiesteen on oltava kirkasta lasia.

Vähintään yksi lipunmyyntipiste on varustettava välineillä, joiden avulla heikkokuuloiset liikuntarajoitteiset henkilöt voivat kuulla puheen kytkemällä kuulokojeensa "T"-asentoon.

Jos myyjä näkee hintatiedot elektronisista laitteista, myös lipun ostajan on voitava nähdä hinta tällaisista laitteista.

Jos aseman esteettömällä reitillä on lipunmyyntiautomaatteja, vähintään yhden tällaisen automaatin on täytettävä kohdassa 4.1.2.9.2 asetetut vaatimukset.

Mahdollisista lipuntarkastuskoneista vähintään yhdessä on oltava vapaa käytävä, joka on vähintään 800 mm leveä ja josta voi kulkea enintään 1 200 mm pitkä pyörätuoli.

Niillä asemilla, joilla on kääntöportteja, liikuntarajoitteisten henkilöiden on voitava kulkea kaikkina aseman aukioloaikoina kohdasta, jossa ei ole kääntöporttia.

4.1.2.9.2 Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset

Aseman esteettömällä reitillä 4.1.2.9.1 kohdan mukaisesti sijaitsevien lipunmyyntiautomaattien kosketuspinta-alueen (johon kuuluvat näppäimistö, maksulaite ja lipun tulostuslaite) on oltava 700–1 200 mm:n korkeudella. Vähintään yhden näyttöruudun ja näppäimistön on oltava sekä pyörätuolissa istuvan henkilön että automaatin edessä seisovan henkilön nähtävissä. Jos tiedot syötetään näyttöruudun kautta, sen on täytettävä tässä kohdassa esitetyt vaatimukset.

4.1.2.10 Valaistus

Aseman edustan valaistuksen on oltava eurooppalaisten tai kansallisten määräysten mukainen.

Liikuntarajoitteisille henkilöille soveltuvalta rakennuksen sisäänkäynniltä laiturille asemarakennuksen sisällä kulkevalla esteettömällä reitillä on oltava vähintään 100 luksin valaistus lattian tasolta mitattuna. Pääsisäänkäynnin, portaiden ja luiskien päätyjen vähimmäisvalaistus on 100 luksia lattian tasolta mitattuna. Jos tämän saavuttamiseen tarvitaan keinovalaistusta, tarvittavan valaistuksen on oltava vähintään 40 luksia korkeampi kuin ympäröivä valaistus, ja sen värilämpötilan on oltava kylmempi.

Laitureiden ja muiden aseman ulkopuolisten matkustaja-alueiden keskimääräisen valaistuksen on oltava vähintään 20 luksia lattian tasolta mitattuna siten, että vähimmäisarvo on 10 luksia.

Jos yksityiskohtaisten tietojen lukemiseen tarvitaan keinovalaistusta, tällaiset paikat on korostettava valaistuksella, joka on vähintään 15 luksia korkeampi kuin viereisillä alueilla. Tällaisen lisävalaistuksen värilämpötilan on myös oltava erilainen kuin viereisillä alueilla.

Hätävalaistuksen on oltava eurooppalaisten tai kansallisten määräysten mukainen.

4.1.2.11 Näkyvä tiedotus: opasteet, kuvasymbolit, dynaaminen tiedotus

4.1.2.11.1 Osajärjestelmän vaatimukset

Kaiken asemalla annettavan tiedotuksen on oltava yhtenäistä ja eurooppalaisten tai kansallisten määräysten mukaista.

Kaikessa kirjoitetussa tiedotuksessa käytetään Sans Serif -kirjasinlajia ja sekä isoja että pieniä kirjaimia (ei yksinomaan isoja kirjaimia).

Typistettyjä kirjainten ala- ja yläindeksejä ei saa käyttää.

Alaindeksien on oltava selkeästi tunnistettavia, ja niiden koon on oltava vähintään 20 prosenttia isojen kirjainten koosta.

Kaiken esitettävän tiedon on oltava yhdenmukaista yleisen reititys- ja tiedotusjärjestelmän kanssa, erityisesti laiturien ja sisäänkäyntien värin ja kontrastin osalta.

Näkyvän tiedotuksen on oltava luettavissa kaikissa valaistusoloissa aseman aukioloaikoina.

Näkyvän tiedotuksen on erotuttava taustastaan.

Mahdollisen dynaamisen näkyvän tiedotuksen on oltava yhtenäistä olennaisen puhutun tiedotuksen kanssa.

Seuraavat tiedot on annettava:

- turvallisuustiedotteet ja turvaohjeet eurooppalaisten tai kansallisten määräysten mukaisesti
- varoitus-, kiello- ja määräysmerkit eurooppalaisten tai kansallisten määräysten mukaisesti
- lähtevää junaliikennettä koskeva tiedotus
- aseman palvelujen tunnisteet, missä saatavilla, ja kulkureitit näiden palvelujen luo.

Tietoa on tarjottava kaikissa paikoissa, joissa matkustajien on valittava reitti, ja reitin varrella enintään 100 metrin välein. Merkit, symbolit ja kuvasymbolit on esitettävä yhtenäisesti koko reitin varrella.

Tarjottavan tiedon on riitettävä reitin valintaa koskevan päätöksen tekemiseen. Esimerkiksi ensimmäisessä valintakohdassa asemalle tultaessa saattaa riittää teksti "Laitureille" yksittäisiä laitureita koskevien erityismerkintöjen sijasta.

Tuntoon perustuvia opasteita on asennettava seuraavasti:

- WC:ihin tiedot toimintaohjeista ja tarvittaessa hätäkutsun tekemisestä
- hisseihin standardin EN 81-70:2003 liitteen E.4 mukaisesti.

Reititys- ja tiedotusjärjestelmiin ei saa yhdistää mainoksia.

Huomautus: Julkisen liikenteen palveluja koskevaa yleistä tiedotusta ei pidetä tässä kohdassa tarkoitettuna mainontana.

Seuraavat liikuntarajoitteisia henkilöitä koskevat graafiset symbolit ja kuvasymbolit on asennettava:

- merkki, joka on kansainvälisen symbolin "tarkoitettu invalideille tai liikuntarajoitteisille" mukainen, siten kuin se kuvaillaan liitteen N kohdissa N.2 ja N.4
- esteetöntä reittiä ja pyörätuolin käyttäjille soveltuvia palveluja koskevat suuntatiedot
- inva-WC:n osoitus
- jos laiturilla esitetään tieto junan kokoonpanosta, tieto paikasta, josta pyörätuolin käyttäjille on pääsy junaan.

Näitä symboleja voidaan yhdistää muihin symboleihin (esimerkiksi hissien tai WC:iden symboleihin).

Mahdolliset induktiosilmukat on osoitettava liitteen N kohdissa N.2 ja N.5 kuvaillulla merkillä.

Jos asemalla on säilytystila raskaille matkatavaroille ja kookkaille tavaroille, se on osoitettava graafisella symbolilla.

Jos asemalla on laite, jolla voi soittaa ja pyytää apua tai tietoa, se on osoitettava liitteen N kohdissa N.2 ja N.6 kuvaillulla merkillä.

Mahdollinen hätäkutsulaite on osoitettava

- näkyvillä ja tuntoon perustuvilla symboleilla,
- liitteen N kohdissa N.2 ja N.7 kuvaillulla merkillä,

ja siinä on oltava

- näkyvä ja kuuluva osoitus siitä, että laite on otettu käyttöön
- tarvittaessa lisätietoja laitteen toiminnasta.

Inva-WC:ssä ja pyörätuolin käyttäjille soveltuvissa WC:ssä, joissa on kääntyvä kädensija, on oltava graafinen symboli, jossa esitetään kädensija sekä pystyasennossa että alaslasketussa asennossa.

Yhden suunnan esittämiseen saa olla samassa paikassa ja vierekkäin enintään viisi kuvasymbolia ja nuoli.

4.1.2.11.2 Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset

Näyttölaitteiden on oltava riittävän suuria, jotta niissä voidaan esittää asemien nimet tai sanomien sanat kokonaisuudessaan. Jokainen aseman nimi tai sanoman sana on esitettävä vähintään 2 sekunnin ajan. Vieritysnäytössä (vaaka- tai pystysuuntaisessa) on esitettävä jokainen kokonainen sana vähintään 2 sekunnin ajan, ja vaakasuuntainen vieritysnopeus saa olla enintään 6 merkkiä sekunnissa.

Kirjaimien vähimmäiskorkeus lasketaan seuraavalla kaavalla: lukuetaisyys mm:ssä jaettuna 250:llä = kirjasinkoko (esimerkiksi: 10 000 mm / 250 = 40 mm).

Kaikkiin turva-, varoitus-, määräys- ja kieltomerkkeihin on sisällyttävä kuvasymboleita, ja niiden on täytettävä standardin ISO 3864-1 vaatimukset.

Suurin lukuetaisyys on yhteentoimivuuden osatekijän ominaisuus.

4.1.2.12 Puhuttu tiedotus

Puhutun tiedotuksen RASTI-arvon on oltava standardin IEC 60268-16 osan 16 mukaisesti vähintään 0,5 kaikilla alueilla.

Mahdollisen puhutun tiedotuksen on oltava yhtenäistä olennaisen näkyvän tiedotuksen kanssa.

Jos puhuttua tiedotusta ei anneta automaattisesti, käyttäjien on voitava pyynnöstä saada tietoa ääni-viestintäjärjestelmällä.

4.1.2.13 Hätäuloskäynnit, hälyttimet

Hätäuloskäyntien ja hälyttimien on oltava eurooppalaisten tai kansallisten määräysten mukaisia.

4.1.2.14 Jalankulkusiltojen ja -tunnelien geometria

Jos matkustajien tavallisiin kävelyreitteihin asema-alueella kuuluu jalankulkusiltoja tai -tunneleita, niissä on oltava kauttaaltaan vähintään 1 600 mm leveä ja 2 300 mm korkea esteetön alue. Vähimmäisleveydessä ei ole otettu huomioon sitä, että vilkas matkustajavirta saattaa edellyttää lisälevyettä, jonka on oltava kansallisten määräysten mukainen.

4.1.2.15 Portaat

Portaikkojen on oltava eurooppalaisten tai kansallisten määräysten mukaisia.

Pääreitillä olevissa portaikoissa on oltava vähintään 1 600 mm:n esteetön leveys käsijohteiden välistä mitattuna. Vähimmäisleveydessä ei ole otettu huomioon sitä, että matkustajavirta saattaa edellyttää lisälevyettä.

Kaikkien portaiden askelmien pintojen on oltava liukumattomia.

Ennen ensimmäistä nousevaa porrasta ja ennen ensimmäistä laskevaa porrasta on oltava tuntoon perustuva kaistale, joka kattaa koko portaan leveyden. Kaistaleen vähimmäissyvyys on 400 mm, sen on erotuttava lattiapinnasta ja sen on oltava integroitu lattiapintaan. Kaistaleen on erottava niistä kaistaleista, joita käytetään mahdollisissa tuntoon perustuvissa ohjatuissa poluissa.

Portaiden alapuolella olevat avoimet alueet on suojattava siten, etteivät matkustajat törmää vahingossa rakenteellisiin tukiin ja alueisiin, joilla kulkukorkeus on madallettu.

4.1.2.16 Käsijohteet

Portaiden ja luiskien molemmilla puolilla on oltava kahdella korkeudella käsijohteet. Ylemmän käsijohteen on oltava 850–1 000 mm:n korkeudella lattiatasosta, ja alemman käsijohteen on oltava 500–750 mm:n korkeudella lattiatasosta.

Käsijohteiden ja rakenteen muiden osien kuin pidikkeiden välissä on oltava vähintään 40 mm:n vapaa tila.

Käsijohteiden on oltava yhtäjaksoisia. Portaikoissa käsijohteiden on jatkuttava vähintään 300 mm alimman ja ylimmän portaan jälkeen (nämä jatko-osat voivat olla kaarevia, jotta ne eivät häiritse kulkua).

Käsijohteen on oltava pyöristetty, ja sen poikkipinnan on vastattava 30–50 mm halkaisijaa.

Käsijohteiden on erotuttava ympäröivien seinien väleistä.

4.1.2.17 Luiskat, liukuportaat, hissit, liukukäytävät

Liikuntarajoitteisille henkilöille, jotka eivät voi nousta portaita, on asennettava luiskat, ellei hissejä ole käytössä.

Luiskien on oltava eurooppalaisten tai kansallisten määräysten mukaisia.

Mahdollisten liukuportaiden enimmäisnopeus on 0,65 m/s, ja niiden on oltava eurooppalaisten tai kansallisten määräysten mukaisia.

Jos luiskia ole on oltava hissit, jotka täyttävät standardin EN 81-70:2003 kohdan 5.3.2.1 taulukossa 1 esitetyt vaatimukset.

Mahdollisten liukukäytävien enimmäisnopeus on 0,75 m/s, niiden enimmäiskaltevuus on 12 astetta (21,3 %), ja niiden on oltava eurooppalaisten tai kansallisten määräysten mukaisia.

4.1.2.18 Laiturin korkeus ja etäisyys raiteesta

4.1.2.18.1 Laiturin korkeus

Tavanomaisen rautatieverkon varrella olevien laitureiden korkeudeksi on kaksi sallittua nimellisarvoa: 550 mm ja 760 mm kiskojen yläpinnasta. Näiden korkeuksien toleranssi on - 35 mm / + 0 mm.

Tavanomaisen rautatieverkon varrella olevien laitureiden, joilla raitiovaunujen (esim. Stadtbahn tai Tram-Train) on tarkoitus pysähtyä, sallittu nimelliskorkeus on 300–380 mm. Näiden korkeuksien toleranssi on ± 20 mm.

Kaarteissa, joiden kaarresäde on alle 500 m, laiturin korkeus voi olla edellä määrättyä suurempi tai pienempi, jos kulkuneuvon alin käytettävä porras on kohdan 4.2.2.12.1 kuvan 11 mukainen.

4.1.2.18.2 Laiturin etäisyys raiteesta

Tavanomaisen rautatiejärjestelmän liikuntarajoitteisia henkilöitä koskevasta YTE:stä menettelyn lopussa poistettava huomautus: suurten nopeuksien rautatieverkon infrastruktuuria koskevassa YTE:ssä asetetaan vaatimuksia suurten nopeuksien rautatieverkon laitureille.

Tavanomaisen rautatieverkon laitureiden reunojen, jotka ovat nimelliskorkeuksilla 550 mm ja 760 mm, on täytettävä aukean tilan vähimmäisulottumaa koskevat vaatimukset (avoin kysymys, aukean tilan vähimmäisulottumaan sovelletaan kansallisia määräyksiä siihen asti, kun YTE tarkistetaan standardin EN 15273-3:2006 julkaisemisen jälkeen); ja tavanomainen arvo b_{q0} kulkupinnan suuntaisesta raiteiden keskiviivasta on laskettava kaavalla, jossa ei oteta huomioon seuraavien vaikutuksia:

— raidelevyden kasvu kaarteissa

— kallistus

— vaihteet ja risteykset

— kvasistaattinen kallistuskulma

— rakennus- ja huoltotoleranssit

jossa

$$B_{q0} = 1650 + \frac{3750}{R}$$

R on raiteen kaarresäde metreissä.

Laskennallinen arvo b_{qlim} määritellään standardissa pr EN15273-3:2006, ja siinä otetaan huomioon kaikki muut arvot, jotka eivät sisälly kaavaan b_{q0} . Tosiasiallinen arvo b_q laitureiden reunojen sijainnille kulkupinnan suuntaisesta raiteiden keskiviivasta voi vaihdella toleranssin T_q rajoissa, joka liittyy laitureiden sijoitteluun ja kunnossapitoon: $b_{qlim} \leq b_q \leq b_{qlim} + T_q$.

Toleranssin T_q on oltava $0 \leq T_q \leq 50$ mm.

Kallistuksen vaikutus voidaan korvata kaarten ulkopuolella 25 mm ylittävältä osalta laiturin reunalla, joka ulkonee sen syvennyksen yläpuolella, joka tarvitaan aukean tilan ulottuman kvasistaattiseen kallistuskulmaan kulkupinnasta kohtisuoraan mitattuna.

Tosiasiallinen väli voi näin ollen olla suurempi kuin tavanomainen väli.

4.1.2.18.3 Raiteiden sijoittaminen laiturin kohdalla

Tavanomaisen rautatiejärjestelmän liikuntarajoitteisia henkilöitä koskevasta YTE:stä menettelyn lopussa poistettava huomautus: suurten nopeuksien rautatieverkon tyyppi I ratojen varrella olevien laitureiden on oltava suurten nopeuksien rautatieverkon infrastruktuuria koskevan YTE:n mukaisia.

Suurten nopeuksien rautatieverkon infrastruktuuria koskevaan YTE:än sisällytettävä huomautus: suurten nopeuksien rautatieverkon tyyppi II ja III ratojen varrella olevien laitureiden on tavanomaisen rautatiejärjestelmän liikuntarajoitteisia henkilöitä koskevan YTE:n 4.1.2.18.3 kohdan mukaisia.

Tavanomaisen rautatieverkon varrella olevien laitureiden viereisten raiteiden tulisi mieluiten olla suorat, mutta niiden säde ei saa missään olla pienempi kuin 300 m.

4.1.2.19 Laiturin leveys ja reuna

Laiturin leveys voi vaihdella laiturin koko pituudella. Laiturin esteettömän vähimmäisleveyden on oltava suurempi kuin joko

— vaara-alueen leveys lisättynä kahdella vastakkaisella 800 mm:n väylällä (yhteensä 1 600 mm:llä) tai

yksipuolisella laiturilla 2 500 mm tai saarekelaiturilla 3 300 mm (tämä leveys voi kaventua 2 500 mm:iin laiturin päädyissä).

Vähimmäisleveydessä ei ole otettu huomioon sitä, että matkustajavirta saattaa edellyttää lisäleveyttä.

Edellä mainitulla 1 600 mm:n väylällä voi olla alle 1 000 mm pitkiä pieniä esteitä (esimerkiksi mastoja, pylväitä, koppeja, istuimia). Laiturin reunan ja esteen välisen etäisyyden on oltava vähintään 1 600 mm, ja esteen reunan ja vaara-alueen välissä on oltava vähintään 800 mm:n väylä.

Jos kahden pienen esteen välinen etäisyys on alle 2 400 mm, niiden katsotaan muodostavan yhden suuren esteen.

Sellaisten esteiden reunan, kuten seinien, istuinpaikkojen, hissien ja portaiden, joiden pituus on yli 1 000 mm mutta alle 10 000 mm, ja vaara-alueen reunan välisen etäisyyden on oltava vähintään 1 200 mm. Laiturin reunan ja tällaisen esteen reunan välisen etäisyyden on oltava vähintään 2 000 mm.

Sellaisten esteiden reunan, kuten seinien, istuinpaikkojen, liukukäytävien ja portaiden, joiden pituus on yli 10 000 mm, ja vaara-alueen reunan välisen etäisyyden on oltava vähintään 1 600 mm. Laiturin reunan ja tällaisen esteen reunan välisen etäisyyden on oltava vähintään 2 400 mm.

Jos junissa tai laitureilla on apulaitteita, joiden avulla pyörätuolin käyttäjät voivat nousta juniin ja junista, sen laitteen, jolla pyörätuoli nousee junaan tai laskeutuu maahan, laiturinpuoleisen reunan ja läheisimmän laiturilla olevan esteen tai vastakkaisen vaara-alueen välissä on oltava 1 500 mm vapaata tilaa siinä paikassa, jossa tällaista laitetta todennäköisesti käytetään. Uuden aseman on täytettävä tämä vaatimus kaikkien niiden junien osalta, joiden on suunniteltu pysähtyvän laiturilla.

Laiturin vaara-alue alkaa laiturin radanpuolesta reunasta, ja se määritellään alueeksi, jolla liikkuvien junien aiheuttama ilmavirta saattaa niiden nopeuden mukaan altistaa matkustajat vaarallisille voimille. Tavanomaisessa rautatiejärjestelmässä tämän vaara-alueen on oltava kansallisten määräysten mukainen.

Vaara-alueen raja, joka on kauimpana radanpuoleisesta laiturin reunasta, on merkittävä näkyvillä ja tuntoon perustuvilla varoituksilla. Tuntoon perustuvien merkintöjen on oltava kansallisten määräysten mukaisia.

Näkyvä varoitus on väriltään erottuva, liukumaton varoitusviiva, joka on vähintään 100 mm leveä.

Laiturin radanpuoleisen reunamateriaalin on erotuttava tummasta aukosta. Tämän materiaalin on oltava liukumaton.

4.1.2.20 Laiturin pääty

Laiturin päädyssä on oltava sekä näkyvät että tuntoon perustuvat merkinnät.

4.1.2.21 Kulkuneuvon pääsyä helpottavat laitteet pyörätuolia käyttäville matkustajille

4.1.2.21.1 Osajärjestelmän vaatimukset

Edellä 4.1.2.3.1 kohdassa määriteltyjä esteettömiä kulkureittejä sisältävän aseman laitureilla, joilla on tarkoitus pysähtyä normaalissa toiminnassa olevia junia, joissa on pyörätuolin käyttäjille soveltuvia ovia, on tällaisen oven ja laiturin välillä oltava käytössä kulkuneuvon pääsyä helpottava laite, jonka avulla pyörätuolia käyttävä matkustaja voi nousta junaan tai junasta,

- ellei ole osoitettu, että tämän oven kynnyksen reunan ja laiturin reunan välinen etäisyys on enintään 75 mm vaakasuunnassa ja enintään 50 mm pystysuunnassa,

ja

- ellei samalla rataosuudella ole alle 30 km päässä asema, jossa on kulkuneuvon pääsyä helpottavia laitteita.

Vastuussa olevat infrastruktuurin haltija (tai aseman haltija(t), jos ne ovat vastuussa) ja rautatieyrittäjä sopivat kansainvälisen rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1371/2007⁽¹⁾ mukaisesti, kumpi osapuoli vastaa kulkuneuvon pääsyä helpottavien laitteiden tarjoamisesta. Infrastruktuurin haltija (tai aseman haltija(t)) ja rautatieyrittäjä varmistavat, että niiden sopima vastuunjako on toimivin kokonaisratkaisu.

Tällaisessa sopimuksessa määritellään

- aseman laiturit, joilla infrastruktuurin haltijan tai aseman haltijan on tarjottava kulkuneuvon pääsyä helpottava laite, ja liikkuva kalusto, jota varten sitä käytetään,
- aseman laiturit, joilla rautatieyrittäjän on tarjottava kulkuneuvon pääsyä helpottava laite, ja liikkuva kalusto, jota varten sitä käytetään,
- liikkuva kalusto, jolla rautatieyrittäjän on tarjottava kulkuneuvon pääsyä helpottava laite, ja aseman laiturit, jolla sitä käytetään,
- erityissäännöt junien pysäyttämiseksi 4.1.2.19 kohdan mukaisesti (alue pyörätuolia käyttävien matkustajien kulkuneuvon pääsyä helpottavia laitteita varten).

Rautatieyrittäjän on ilmoitettava turvallisuusjohtamisjärjestelmässään, mitkä velvoitteet sille kuuluvat tällaisten sopimusten nojalla ja miten se aikoo täyttää ne.

Infrastruktuurin haltijan on ilmoitettava turvallisuusjohtamisjärjestelmässään, mitkä velvoitteet sille kuuluvat tällaisten sopimusten nojalla ja miten se aikoo täyttää ne.

Edellä esitetyissä kohdissa laitureita hoitavaa aseman haltija pidetään direktiivin 91/440/ETY 3 artiklassa olevassa infrastruktuurin määritelmässä ja asetuksessa (ETY) N:o 2598/70 tarkoitettuna infrastruktuurin haltijana.

Jos edellä esitetystä seuraa, että kaikki laitureilla pysähtyvät liikkuvan kaluston tyypit varustetaan asemalle soveltuvilla kulkuneuvon pääsyä helpottavilla laitteilla, näitä laitteita ei tarvitse tarjota laitureilla.

Kulkuneuvon pääsyä helpottavan laitteen on täytettävä 4.1.2.21.2 kohdassa asetetut vaatimukset. Jos pyörätuolien kulkuneuvon pääsyn kohta on määritelty ennalta, pyörätuolille soveltuvat oviaukkojen paikat voidaan merkitä laitureihin kansainvälisellä symbolilla "tarkoitettu invalideille tai liikuntarajoitteisille". Tällaisten merkintöjen on oltava liitteen N kohtien N.2 ja N.4 mukaisia.

Luiskat

Asemalla tai junassa on oltava saatavilla manuaalinen tai puoliautomaattinen kulkuluiska, jota hoitaa henkilöstön jäsen.

Luiskan on täytettävä 4.1.2.21.2 kohdassa asetetut vaatimukset.

Laiturihissit

Mahdollisten laiturihissien on täytettävä 4.1.2.21.2 kohdassa asetetut vaatimukset.

⁽¹⁾ EYVL L 315, 3.12.2007, s. 14.

4.1.2.21.2 Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset

Asemalle sijoitettujen kulkuneuvon pääsyä helpottavien laitteiden on sovelluttava pyörätuolille, jonka ominaisuudet määritellään liitteessä M.

Kulkuneuvon pääsyä helpottavan laitteen on kestävä vähintään 300 kilon paino sijoitettuna laitteen keskelle ja jakautuneena alueelle, jonka koko on 660 mm kertaa 660 mm.

Jos kulkuneuvon pääsyä helpottava laite on sähkökäyttöinen, sitä on hätätilanteessa voitava käyttää manuaalisesti, jos virransyöttö katkeaa.

Luiskat

Luiskan pinnan on oltava liukumaton, ja sen tosiasiallisen vapaan leveyden on oltava vähintään 760 mm.

Luiskan molempien reunojen on oltava korotetut siten, etteivät liikkumisen apuvälineiden pyörät pääse liukumaan pois.

Luiskan molemmissa päädyissä olevien reunakappaleiden on oltava viistot, ja ne saavat olla enintään 20 mm korkeat. Niissä on oltava erottuvat varoitusnauhat.

Luiskan kaltevuus saa olla enintään 10,2 astetta (18 %).

Kun luiskaa käytetään junaan nousuun tai siitä poistumiseen, se on kiinnitettävä siten, ettei se pääse siirtymään kuormituksen aikana.

Luiskien, myös siirrettävien luiskien, säilyttämisessä on varmistettava, etteivät ne haittaa matkustajien kulkua.

Laiturihissit

Mahdollisten laiturihissien on täytettävä seuraavat vaatimukset:

Hissin lavan pinnan on oltava liukumaton. Hissin lavan vapaan leveyden on oltava pinnan tasolla vähintään 720 mm.

Hissin rakenteen on taattava, ettei vaunua voida siirtää silloin, kun hissiä ei ole varastoitu.

Kaikkien hissien käyttöönottoon, laskemiseen, nostamiseen ja varastointiin tarkoitettujen ohjaimien on vaadittava käyttäjältä jatkuvaa käsikäyttöistä ohjausta, eivätkä ne saa mahdollistaa hissien toimintojen tapahtumista väärässä järjestyksessä, kun hissiä on matkustaja.

Hissi on voitava hätätilanteessa ottaa käyttöön, laskea maan tasolle matkustajan kanssa, nostaa ja varastoida, jos sen virransyöttö katkeaa.

Mikään hissien lavan osa ei saa liikkua nopeammin kuin 150 mm sekunnissa silloin, kun matkustajaa lasketaan ja nostetaan, eikä nopeammin kuin 300 mm sekunnissa, silloin kun hissiä otetaan käyttöön tai varastoidaan (ellei hissiä oteta käyttöön tai varastoida manuaalisesti). Hissin suurin sallittu vaaka- tai pystysuuntainen kiihtyvyys lastattuna on 0,3 g.

Hissin lavassa on oltava esteet, jotka estävät pyörätuolin pyöriä vierimästä pois hissien lavalta käytön aikana.

Pyörätuolin vieriminen kulkuneuvoa lähimpänä olevan reunan yli, ennen kuin hissi on nostettu aivan ylös, on estettävä siirrettävällä esteellä tai kiinteällä rakenneosalla.

Hissin lavan molemmilla puolilla, jotka ulottuvat kulkuneuvon ulkopuolelle, kun hissi on nostettu ylös, on oltava vähintään 25 mm korkea este. Nämä esteet eivät saa haitata kulkua käytävälle tai käytävältä.

Kuormausreunan esteen (ulompi este), joka toimii kuormausluiskana, kun hissi on maan tasolla, on riitettävä nostettuna tai suljettuna estämään sähkökäyttöisen pyörätuolin kulkeminen sen yli, tai tämä on varmistettava lisäjärjestelmällä.

Pyörätuoli on voitava sekä ajaa suoraan että peruuttaa hissiin.

Pitävällä varastointijärjestelmällä on varmistettava, ettei varastoitu hissi haittaa matkustajan pyörätuolia tai liikkumisen apuvälinettä tai aiheuta mitään vaaraa matkustajille.

4.1.2.22 Tasoristeykset asemilla

Jos kansallisissa määräyksissä sallitaan matkustajien käyttää tasoristeyksiä ja vaaditaan esteettömän reitin tarjoamista, tällaisen reitin on oltava kaikkien liikuntarajotteisten henkilöiden käytettävissä.

Esteettömät reitit on suunniteltava siten, ettei liitteessä M määritelty pienin pyörätuolin pyörä voi jäädä jumiin ylitystien ja raiteen väliin.

Ylitystien rajat on merkittävä näkyvillä ja tuntoon perustuvilla merkinnöillä.

4.1.3 Liitântöjen toiminnalliset ja tekniset eritelmät

Tämä kohta on vielä avoin kysymys, koska tavanomaisen rautatiejärjestelmän YTE:ää ei ole vielä laadittu matkustajille tarkoitetun liikkuvan kaluston eikä infrastruktuurin osalta.

Ohjaus-, hallinta- ja merkinanto-osajärjestelmään ei ole liitântää.

Liitännät käyttötoimintaa koskevaan osajärjestelmään määritellään 4.1.4 kohdassa ”Käytösäännöt”.

4.1.4 Käytösäännöt

Seuraavat käytösäännöt eivät ole osa infrastruktuurin arviointia.

Tässä YTE:ssä ei tarkenneta käytösääntöjä vaaratilanteissa tehtävää evakuointia varten, vaan ainoastaan merkitykselliset tekniset vaatimukset. Infrastruktuurin teknisten vaatimusten tarkoituksena on helpottaa evakuointia kaikille, myös liikuntarajotteisille henkilöille.

Edellä 3 luvussa esitettyjen olennaisten vaatimusten mukaisesti tässä YTE:ssä tarkoitettua infrastruktuurin osajärjestelmää koskevat 1.1 kohdassa määritellyn asiakirjan teknisen soveltamisalan nojalla seuraavat käytösäännöt:

— Yleistä

Infrastruktuurin haltijalla tai aseman haltijalla on oltava kirjalliset toimintaohjeet, joilla varmistetaan, että kaikilla liikuntarajotteisten henkilöiden luokilla on mahdollisuus päästä matkustajille tarkoitettuun infrastruktuuriin kaikkina aukioloaikoina tämän YTE:n teknisten vaatimusten mukaisesti. Toimintaohjeiden on lisäksi oltava kaikkien sellaisten rautatieyritysten toimintaohjeiden mukaisia, jotka saattavat tarvittaessa haluta käyttää tiloja (katso 4.2.4 kohta). Toimintaohjeet pannaan täytäntöön tarjoamalla asianmukaista tietoa henkilöstölle, vahvistamalla menettelyjä ja antamalla koulutusta. Infrastruktuuria koskeviin toimintaohjeisiin on sisällyttävä muun muassa mutteivät yksinomaan käytösäännöt seuraavia tilanteita varten:

— Esteettömät reitit

Silloin, kun uusi, uudistettu tai parannettu asema, **jonka 12 kuukauden ajalla mitattu keskimääräinen päivittäinen matkustajavirta on enintään 1 000 matkustajaa, junaan nousevat ja niistä poistuvat matkustajat yhteenlaskettuina**, ei täytä 4.1.2.3.1 kohdan mukaisen esteettömän reitin hissiä ja/tai luiskaa koskevia vaatimuksia, pyörätuolin käyttäjien kuljetus heille soveltuvalla keinolla tämän aseman ja seuraavan saman rataosuuden varrella olevan esteettömän aseman välillä järjestetään kansallisten määräysten mukaisesti.

— Aseman saavutettavuus

On laadittava käytösäännöt, jotta varmistetaan, että kaikkien asemien saavutettavuutta koskevaa tietoa on helposti saatavilla.

— Miehitämättömät asemat — Lipunmyynti heikkonäköisille matkustajille

Niitä miehitämättömiä asemia varten, joilla lipunmyynti tapahtuu yksinomaan automaateilla (katso 4.1.2.9 kohta), on laadittava ja pantava täytäntöön käytösäännöt. Tällaisissa tilanteissa on aina oltava käytössä vaihtoehtoinen lipunmyyntitapa, joka soveltuu heikkonäköisille matkustajille (esimerkiksi mahdollisuus ostaa lippu junassa tai määränpäässä).

— *Lipuntarkastus — Kääntöportit*

Jos lipuntarkastukseen käytetään kääntöporttia, on pantava täytäntöön käytösäännöt, joilla liikuntarajoitteisille henkilöille tarjotaan mahdollisuus kulkea tällaisten tarkastuspisteiden läpi rinnakkaisen kulkuväylän kautta. Tästä liikuntarajoitteisille henkilöille tarkoitusta kulkuväylästä on voitava kulkea muun muassa pyörätuolilla sekä lastenvaunujen ja kookkaiden matkatavaroiden kanssa, ja se voi olla henkilöstön valvoma tai automaattinen.

— *Näkyvä tiedotus ja puhuttu tiedotus — Yhtenäisyyden saavuttaminen*

Olenneisen näkyvän tiedotuksen ja puhutun tiedotuksen (katso 4.1.2.12 kohta) välinen yhtenäisyys on varmistettava käytösäännöillä. Kuulutuksia tekevä henkilöstön on noudatettava vakiomenettelyjä olennaisen tiedotuksen täydellisen yhtenäisyyden saavuttamiseksi.

— *Pyynnöstä tarjottava puhuttu tiedotusjärjestelmä matkustajille*

Jos asemalla ei tarjota olennaista puhuttua tiedotusta yleisellä kuulutusjärjestelmällä (katso 4.1.2.12 kohta), käytösäännöillä on varmistettava sellaisen vaihtoehtoisen tiedotusjärjestelmän tarjoaminen, jolla matkustajat voivat saada saman tiedotuksen kuuluvana (esimerkiksi henkilöstön hoitama tai automaattinen puhelintiedotuspalvelu).

— *Laituri — Pyörätuolin kulkuneuvon pääsyä helpottavan laitteen toiminta-alue*

Rautatieyrityksen ja infrastruktuurin haltijan tai aseman haltijan on määritettävä yhdessä laiturin alue, jolla laitetta todennäköisesti käytetään, ja osoitettava sen kelpoisuus. Tämän alueen on oltava yhdenmukainen niiden olemassa olevien laitureiden kanssa, joilla juna todennäköisesti pysähtyy.

Edellä esitetystä seuraa, että junan pysähdyspaikkaa on joissakin tapauksissa mukautettava tämä vaatimuksen täyttämiseksi.

Käytösäännöissä on otettava huomioon junien erilaiset kokoonpanot (katso 4.1.2.19 kohta) siten, että junien pysähdyspaikka voidaan määritellä kulkuneuvon pääsyä helpottavan laitteen toiminta-alueen perusteella.

Laiturilla on varattava jokaiselle kulkuneuvon pääsyä helpottavalle laitteelle vapaa tila, joka ulottuu 1 500 mm laiturin reunasta (katso 4.1.2.19 kohta).

— *Pyörätuolien kulkuneuvon pääsyä helpottavien käsikäyttöisten ja koneellisten laitteiden turvallisuus*

Käytösäännöt, jotka koskevat kulkuneuvon pääsyä helpottavien laitteiden käyttöä aseman henkilöstön toimesta (katso 4.1.2.21.1 ja 4.1.2.21.2 kohta), on pantava täytäntöön.

Käytösääntö, joka koskee pyörätuolihisseihin asennettujen siirrettävien suojaesteiden käyttöä henkilöstön toimesta (katso 4.1.2.21.2 kohta), on pantava täytäntöön.

Käytösäännöillä on varmistettava, että henkilöstö kykenee ottamaan käyttöön, laskemaan, nostamaan ja varastoimaan kulkuluiskia turvallisesti (katso 4.1.2.21.2 kohta).

— *Pyörätuolin käyttäjien avustaminen*

Käytösäännöillä on varmistettava, että henkilöstö on tietoinen siitä, että pyörätuolin käyttäjät saattavat tarvita apua junaan nousemisessa tai siitä poistumisessa, ja että henkilöstö tarjoaa tarvittaessa tällaista apua.

Pyörätuolin käyttäjät voivat joutua tilaamaan ennalta tällaisen avunannon sen varmistamiseksi, että koulutettua henkilöstöä on käytettävissä.

— *Valvotut tasoristeykset*

Jos kansallisissa määräyksissä sallitaan valvotut tasoristeykset, käytösäännöillä on varmistettava, että valvotuissa tasoristeyksissä työskentelevä henkilöstö auttaa asianmukaisesti liikuntarajoitteisia henkilöitä muun muassa ilmoittamalla, milloin rata on turvallista ylittää.

4.1.5 Kunnossapitosäännöt

Edellä 3 luvussa esitettyjen olennaisten vaatimusten mukaisesti tässä YTE:ssä tarkoitettua infrastruktuurin osajärjestelmää koskevat 1.1 kohdassa määritellyn asiakirjan teknisen soveltamisalan nojalla seuraavat kunnossapitosäännöt.

Infrastruktuurin haltijalla tai aseman haltijalla on oltava menettelyt, joihin sisältyy vaihtoehtoisen avun tarjoaminen liikuntarajoitteisille henkilöille silloin, kun näille henkilöille tarkoitettuja laitteita huolletaan, vaihdetaan tai korjataan.

4.1.6 Ammattipätevyys

Tässä YTE:ssä tarkoitettua infrastruktuurin osajärjestelmän käyttöön tarvittavalta henkilöstöltä edellytetään 1.1 kohdassa määritellyn asiakirjan teknisen soveltamisalan ja 4.1.4 kohdassa lueteltujen käytösääntöjen nojalla seuraavaa ammattipätevyyttä:

Junassa mukana olevan henkilöstön, matkustajia asemalla palvelevan ja auttavan henkilöstön sekä lipunmyyntihenkilöstön ammatillisen koulutuksen on katettava vammaisuuteen liittyvä tietoisuus ja tasavertainen kohtelu, mukaan lukien kunkin liikuntarajoitteisten henkilöiden luokan erityiset tarpeet.

Infrastruktuurin kunnossapidosta ja käytöstä vastaavan teknisen ja esimiesasemassa olevan henkilöstön ammatillisen koulutuksen on katettava vammaisuuteen liittyvä tietoisuus ja tasavertainen kohtelu, mukaan lukien kunkin liikuntarajoitteisten henkilöiden luokan erityiset tarpeet.

4.1.7 Työterveys- ja työturvallisuusolosuhteet

Tämän YTE:n soveltamisalalla ei ole infrastruktuurin osajärjestelmän käyttöön eikä YTE:n käyttöönottoon tarvittavan henkilöstön työterveys- ja työturvallisuusolosuhteisiin liittyviä erityisiä vaatimuksia.

4.1.8 Infrastruktuurirekisteri

Infrastruktuurirekisteriä koskevat tämän YTE:n osalta seuraavat vaatimukset:

- Edellä 1.2 kohdassa määritelty asiakirjan maantieteellinen soveltamisala;
- määritellyllä maantieteellisellä soveltamisalalla sijaitsevat asemat, joita tämä YTE koskee, on lueteltava;
- jokaisen yksilöidyn aseman laiturit, jotka kuuluvat tämän YTE:n soveltamisalaan, on lueteltava.

Jokaisen yksilöidyn aseman ja kaikkien tämän YTE:n soveltamisalaan kuuluvien laitureiden osalta on lueteltava seuraavat ominaisuudet ja kuvailtava ne tämän YTE:n merkityksellisten kohtien mukaisesti:

- pysäköintimahdollisuudet 4.1.2.2 kohdan mukaisesti;
- esteettömät reitit 4.1.2.3 kohdan mukaisesti;
- mahdolliset tuntuun perustuvat ohjatut polut 4.1.2.3.2 kohdan mukaisesti;
- WC:t, mukaan lukien sellaiset, jotka soveltuvat pyörätuolin käyttäjille, 4.1.2.7 kohdan mukaisesti;
- lipunmyynti-, neuvonta- ja asiakaspalvelupisteet 4.1.2.9 kohdan mukaisesti;
- näkyvät tiedotusjärjestelmät 4.1.2.11 kohdan mukaisesti;
- luiskat, liukuportaat, hissit tai liukukäytävät, jotka on asennettu 4.1.2.17 kohdan mukaisesti;
- jokaisen laiturin korkeus, etäisyys raiteesta, leveys ja pituus 4.1.2.18 ja 4.1.2.19 kohdan mukaisesti;
- kulkuneuvon pääsyä helpottavat laitteet ja tarvittaessa niiden kuvaus 4.1.2.21 kohdan mukaisesti;
- liikuntarajoitteisten henkilöiden käytössä olevat taseristeykset 4.1.2.22 kohdan mukaisesti.

Jos kansallisia määräyksiä sovelletaan tämän YTE:n vaatimusten täyttämiseksi, asianomaiset määräykset ja niiden kohdat esitetään rekisterin merkityksellistä kohtaa vasten.

4.2 Liikkuvan kaluston osajärjestelmä

4.2.1 Johdanto

Euroopan laajuinen tavanomainen rautatiejärjestelmä, johon sovelletaan direktiiviä 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, ja johon kuuluu infrastruktuurin osajärjestelmä, on integroitu järjestelmä, jonka yhtenäisyys on tarkastettava. Yhtenäisyys on tarkastettava erityisesti siltä osin kuin on kyse osajärjestelmän eritelmistä, sen liitännöistä järjestelmään, johon se on integroitu, sekä käyttö- ja kunnossapitosäännöistä.

Jäjämpänä 4.2.2 kohdassa kuvailtavat osajärjestelmän ja sen liitäntöjen toiminnalliset ja tekniset eritelmät eivät edellytä erityistekniikoiden tai teknisten ratkaisujen käyttöä paitsi silloin, kun se on Euroopan laajuisen tavanomaisen rautatiejärjestelmän yhteentoimivuuden kannalta ehdottomasti tarpeen. Yhteentoimivuuden innovatiiviset ratkaisut saattavat edellyttää uusia eritelmiä ja/tai uusia arviointimenetelmiä. Teknisen innovoinnin mahdollistamiseksi nämä eritelmät ja arviointimenetelmät kehitetään 6.1.4 ja 6.2.4 kohdassa kuvaillun prosessin mukaisesti.

Liikkuvan kaluston osajärjestelmällä on kaikki sovellettavat olennaiset vaatimukset huomioon ottaen seuraavat keskeiset piirteet:

4.2.2 Toiminnalliset ja tekniset eritelmät

4.2.2.1 Yleistä

Edellä 3 luvussa lueteltujen olennaisten vaatimusten mukaisesti liikkuvan kaluston osajärjestelmän toiminnalliset ja tekniset eritelmät, jotka liittyvät saavutettavuuteen liikuntarajoitteisille henkilöille, on järjestetty seuraavasti:

- istuimet
- pyörätuolipaikat
- ovet
- valaistus
- WC:t
- kulkuväylät
- asiakasneuvonta
- korkeuden muutokset
- käsijohteet
- pyörätuolin käyttäjille soveltuvat yöpymistilat
- portaan paikka vaunun sisään- ja uloskäynneissä.

Jokainen perusparametri esitellään ensin yleisesti.

Sen jälkeen tarkennetaan ehdot, joiden on täyttyttävä ensimmäisessä kohdassa esitettyjen vaatimusten noudattamiseksi.

4.2.2.2 Istuimet

4.2.2.2.1 Yleistä

Kaikkien käytävänpuoleisten istuimien selkänojaan on asennettava kädensija, pystysuuntainen käsijohde tai muu esine, josta henkilö voi ottaa tukea, kun hän kulkee käytävällä, paitsi jos istuin on seläkkäin sellaisen istuimen kanssa, jossa on kädensija, tai koskettaa väliseinää.

Kädensijat tai muut esineet, joista henkilö voi ottaa tukea, on sijoitettava 800–1 200 mm:n korkeudelle lattiasta, ne eivät saa työntyä kulkuväylälle, ja niiden on erotuttava istuimista.

Istuinalueilla, joissa on kiinteät pitkittäiset istuimet, henkilöiden on voitava ottaa tukea käsijohteista. Nämä käsijohteet on sijoitettava enintään 2 000 mm:n etäisyydelle toisistaan, ne on sijoitettava 800–1 200 mm korkeudelle lattiasta, ja niiden on erotuttava vaunun sisustuksesta.

Kädensijoissa tai muissa esineissä ei saa olla teräviä reunoja.

4.2.2.2.2 Ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitetut istuimet

4.2.2.2.2.1 Yleistä

Vähintään 10 prosenttia kiinteän junayksikön tai yksittäisen vaunun sekä kunkin luokan istuimista on varattava ensisijaisesti liikuntarajoitteisten henkilöiden käyttöön.

Ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitetut istuimet ja vaunut, joissa ne sijaitsevat, on merkittävä liitteen N kohtien N.3 ja N.8 mukaisilla merkeillä, ja niissä on ilmoitettava, että muiden matkustajien tulisi luovuttaa tällaiset istuimet henkilöille, joiden käyttöön ne on tarkoitettu.

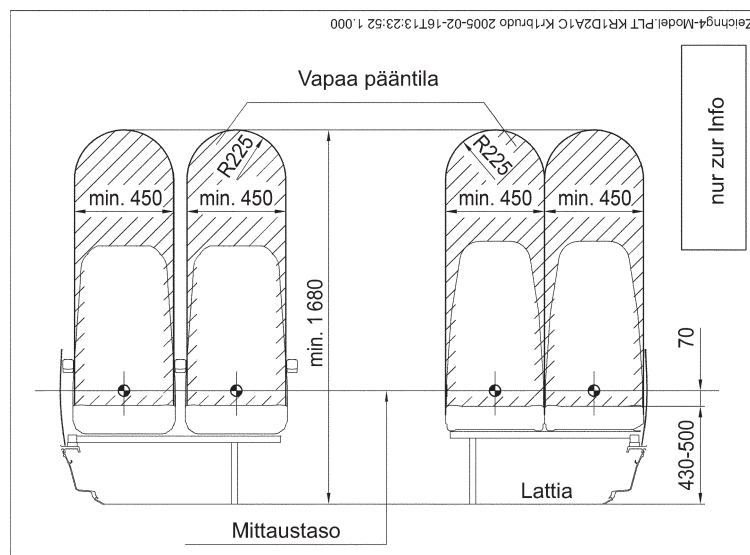
Ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitetut istuimet on sijoitettava matkustamoon ulko-ovien läheisyyteen.

Jos istuimissa on käsinojat, ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitetuissa istuimissa on oltava siirrettävät käsinojat paitsi silloin, kun on kyse vaunun seinän vieressä olevista käsinojista. Siirrettävät käsinojat on voitava siirtää selkänojan kylkeen siten, että istuimeen tai johonkin viereiseen ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitettuun istuimeen on esteetön pääsy.

Ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitetut istuimet eivät saa olla taittoistuimia.

Jokaisen ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitetun istuimen ja sen käyttäjälle varatun tilan on oltava kuvissa 1–4 esitettyjen piirrosten mukainen.

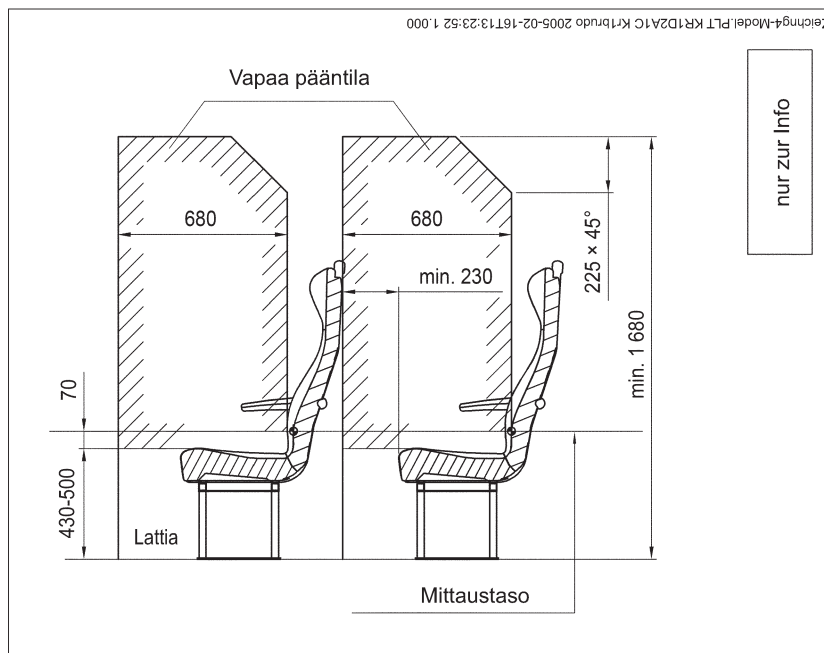
Ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitettujen istuimien istuinpinnan on oltava vähintään 450 mm leveä (katso kuva 1).

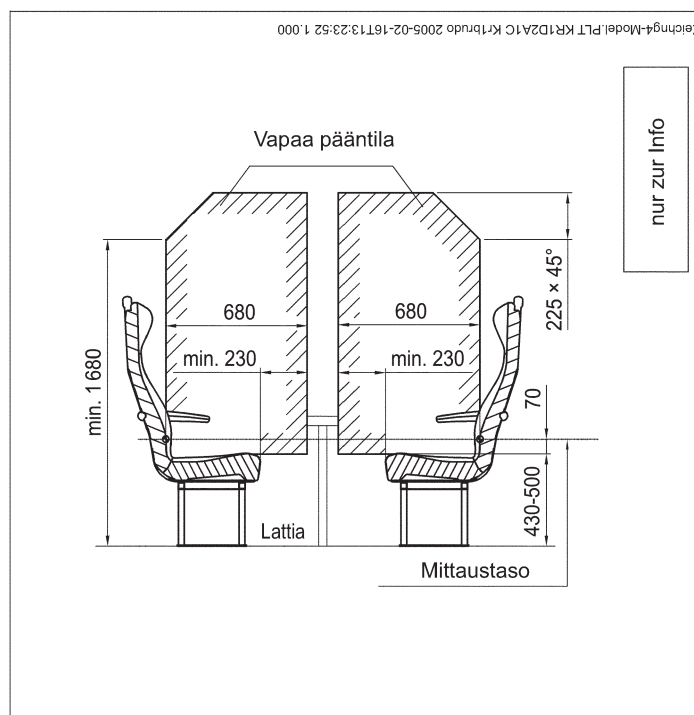
KUVA 1

Jokaisen ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitetun istuimen tyynyn yläosan on oltava 430–500 mm:n korkeudella lattiatasosta istuimen etureunasta mitattuna. Jokaisen istuimen yläpuolella olevan vapaan pääntilan on oltava vähintään 1 680 mm lattiatasosta (katso kuva 2) paitsi kaksikerroksisissa junissa, joissa matkatavaratelineet sijaitsevat istuimien yläpuolella. Tässä tapauksessa ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitettujen istuimien pääntila voi olla 1 520 mm matkatavaratilan alapuolella, jos vähintään 50 prosentissa ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitetuista istuimista on kuitenkin 1 680 mm korkea pääntila.

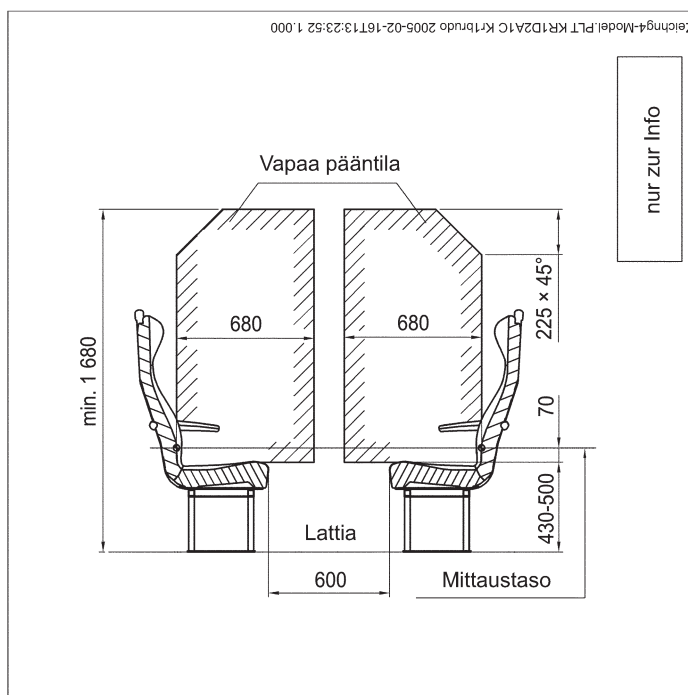
Huomautus: Seuraavissa kuvissa 2–4 poikkileikkauskuva on otettu istuimen keskiviivasta.

KUVA 2

KUVA 3

KUVA 4

Jos istuimissa on säädettävä selkänoja, edellä mainitut mitat mitataan siten, että istuin on pystyasennossa.

4.2.2.2.2.2 Samansuuntaiset istuimet

Samansuuntaisten ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitettujen istuimien edessä olevan vapaan tilan on oltava kuvan 2 mukainen.

Kuten kuvissa 1–4 esitetään, selkänojan etupinnan ja edessä olevan istuimen takimmaisena osan pystytason välisen etäisyyden on oltava vähintään 680 mm, ja tämä vaadittu tuoliväli mitataan istuimen keskeltä 70 mm korkeudella kohdasta, jossa istuinosa ja selkänoja kohtaavat. Istuinosa etureunan ja edessä olevan istuimen edellä mainitun pystytason välissä on oltava vähintään 230 mm:n vapaa tila.

4.2.2.2.2.3 Vastakkaiset istuimet

Vastakkaisen ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitettujen istuimien istuinosa etureunojen välisen etäisyyden on oltava vähintään 600 mm (katso kuva 4).

Jos vastakkaiset ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitetut istuimet on varustettu pöydällä, istuinosa etureunan ja pöydän istuimen puoleisen reunan välissä on oltava vaakasuoraan mitattuna vähintään 230 mm:n vapaa tila (katso kuva 3).

4.2.2.3 Pyörätuolipaikat

Junassa on oltava sen pituuden mukaan, veturia tai moottorivaunua lukuun ottamatta, vähintään seuraavassa taulukossa esitetty määrä pyörätuolipaikkoja:

Junan pituus	Pyörätuolipaikkojen määrä junaa kohti
Alle 205 metriä	2 pyörätuolipaikkaa
205–300 metriä	3 pyörätuolipaikkaa
Yli 300 metriä	4 pyörätuolipaikkaa

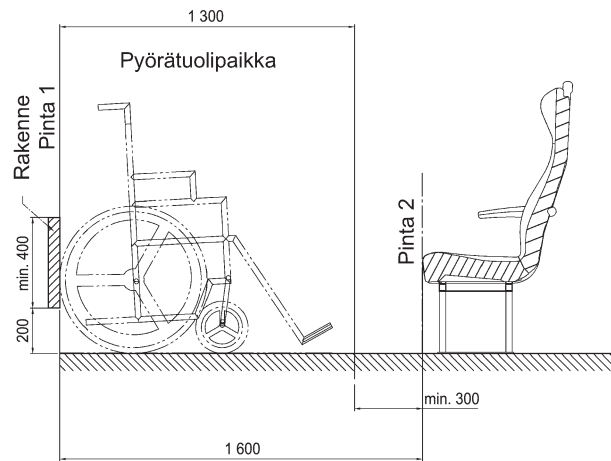
Vakauden varmistamiseksi pyörätuolipaikan on oltava sellainen, että pyörätuoli voidaan sijoittaa siihen joko kasvot tai selkä kulkusuuntaan päin.

Yhdelle pyörätuolin käyttäjälle tarkoitetun pyörätuolipaikan on sovelluttava jäljempänä määriteltävälle pyörätuolille.

Asemilla mahdollisesti olevien kulkuneuvon pääsyä helpottavien laitteiden on sovelluttava liitteessä M määritellylle pyörätuolille.

Määritetyssä paikassa ei saa olla vaunun lattian ja katon välillä mitään muuta estettä kuin ylätavaratila, vaunun seinään tai kattoon kiinnitetty vaakasuora käsijohde tai 4.2.2.10 kohdan vaatimusten mukainen pöytä.

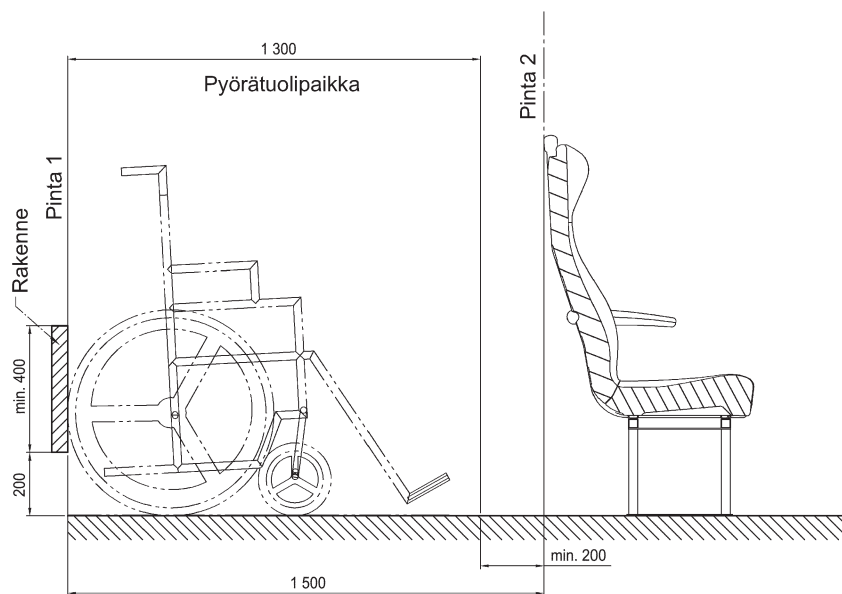
Pyörätuolipaikan ja etupinnan 2 välillä on oltava pituussuunnassa kuvan 5 mukainen vähimmäisetäisyys. Pinta 1 voi olla suljettu taittoistuin, kokoon taitettu istuin tai väliseinä.

KUVA 5

Jos pinta 2 on vastakkaisen käytössä olevan matkustajapaikan istuinydyn etureuna, etäisyyden on oltava vähintään 300 mm.

Jos pinta 2 on samansuuntaisen matkustajapaikan selkänoja, tai pyörätuolipaikan edessä oleva väliseinä, suljettu taittoistuin tai kokoon taitettu istuin, etäisyyden on oltava vähintään 200 mm.

KUVA 6

Pyörätuolipaikalle voidaan asentaa taittoistuimia tai kokoontaitettavia istuimia, mutta ne eivät saa säilytysasennossa viedä tilaa pyörätuolipaikalle vaadituista mitoista.

Pyörätuolipaikan yhdessä reunassa on oltava rakenne tai muu hyväksyttävä varuste, joka on 700 mm leveä (katso kuva 6). Rakenteen tai varusteen on oltava kooltaan sellainen, että se estää pyörätuolia, jonka selkä nojaa siihen, kaatumasta taaksepäin.

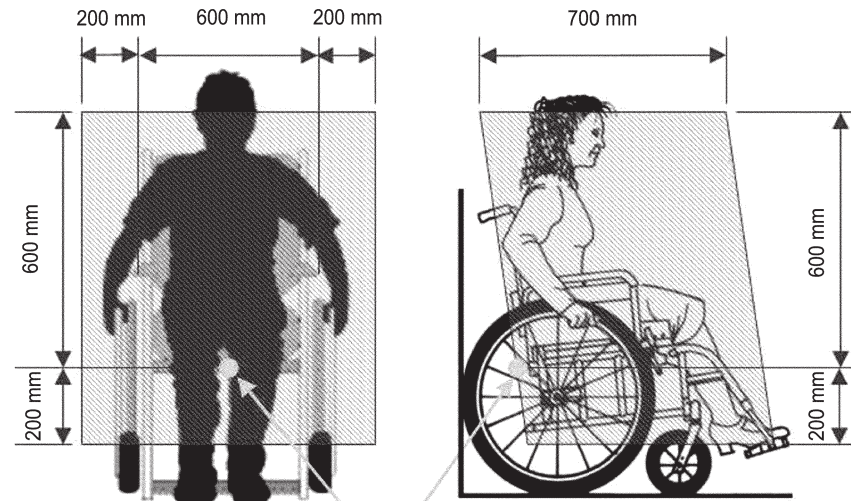
Pyörätuolipaikan vieressä tai sitä vastapäätä on oltava vähintään yksi istuin pyörätuolin käyttäjän matkakumppanille. Tämän istuimen on vastattava mukavuudeltaan muita istuimia, ja se voi sijaita kulkuväylän toisella puolella.

Pyörätuolipaikka on varustettava hälyttimellä, jonka avulla pyörätuolin käyttäjä voi vaaratilanteessa ottaa yhteyttä henkilöön, joka voi ryhtyä asianmukaisiin toimiin. Hälyttimen on sijaittava viitteenä olevassa pyörätuolissa istuvan henkilön ulottuvilla.

Sen jälkeen, kun hälytintä on aktivoitu, hälytysjärjestelmän on annettava näkyvä ja kuuluva ilmoitus siitä, että se on toiminnassa.

Hälytintä ei saa sijoittaa kapeaan koloon tai minkään suojuksen alle, joka estää sen suoran aktivoinnin kämmenellä.

Hälyttimen on oltava vaivattomasti pyörätuolin käyttäjän ulottuvilla sen sijaan, että se olisi enimmäisetäisyydellä.

Istuimen viitekohta
(480 mm +/- 20 mm lattian yläpuolella ja 350 mm +/- 20 mm rakenteen edessä)

KUVA 7

Pyörätuolipaikan välittömään läheisyyteen tai itse pyörätuolipaikkaan on asennettava liitteen N kohtien N.3 ja N.4 mukainen merkki, josta paikan tunnistaa pyörätuolipaikaksi.

4.2.2.4 Ovet

4.2.2.4.1 Yleistä

Yleisön käytössä olevan manuaalisen oven salvan avaavaa tai sulkevaa ohjauslaitetta on voitava käyttää kämmenellä, ja se saa edellyttää enintään 20 Newtonin voimaa.

Ovien manuaalisten ohjainten ja painikkeiden on erotuttava pinnasta, johon ne on kiinnitetty.

Jos ovien käyttöön on painikkeita tai muita kauko-ohjauslaitteita, jokaisen painikkeen tai laitteen on edellytettävä enintään 15 Newtonin voimaa.

Jos avaus- ja sulkemispainikkeet sijaitsevat päällekkäin, ylemmän painikkeen on aina oltava avauspainike.

4.2.2.4.2 Ulko-ovet

4.2.2.4.2.1 Osajärjestelmän vaatimukset

Matkustajien käyttämiin automaattisiin ja puoliautomaattisiin ulko-oviin on sisällyttävä laitteita, jotka havaitsevat, jos ovien sulkeutuessa niiden väliin jää matkustaja, ja siinä tapauksessa ovien on pysähdyttävä automaattisesti ja pysyttävä auki tietyn ajan.

Kaikkien matkustajien käyttämien ulko-ovien oviaukkojen vapaan leveyden on oltava vähintään 800 mm, kun ovi on auki.

Ulko-ovet on maalattava tai merkittävä ulkopuolelta siten, että ne erottuvat vaunun kyljestä.

Pyörätuolille soveltuviin määritettyjen ulko-ovien on oltava ne ovet, jotka ovat lähimpänä määritettyjä pyörätuolipaikkoja.

Pyörätuolille tarkoitetut ovet on merkittävä selkeästi liitteen N kohtien N.3 ja N.4 mukaisella merkillä.

Ulko-ovien sijainti on merkittävä selkeästi vaunun sisäpuolella käyttämällä oven viereisessä lattiassa päällystettä, joka eroaa vaunun muusta lattiasta.

Oven lukituksen avaamisesta on ilmoitettava äänimerkillä, joka kuuluu selkeästi sekä junan sisällä että sen ulkopuolella. Tämän varoitusäänen on kuuluttava vähintään 5 sekunnin ajan, paitsi jos ovi avataan, jolloin varoitusääni voi lakata 3 sekunnin jälkeen. Tätä vaatimusta ei sovelleta luokkien 1 ja 2 suurten nopeuksien junien osalta ulkona kuuluviin äänimerkkeihin.

Kun kuljettaja tai muu junan miehistön jäsen avaa oven automaattisesti tai kauko-ohjauksella, varoitusäänen on kuuluttava vähintään 3 sekunnin ajan hetkestä, jolloin ovi alkaa avautua.

Automaattisesti tai kauko-ohjauksella toimivan oven sulkeutumisesta on ilmoitettava junan sisällä ja sen ulkopuolella kuuluvalla äänimerkillä. Varoitusäänen on kuuluttava vähintään 2 sekunnin ajan ennen kuin ovi alkaa sulkeutua, ja sen on erotuttava äänestä, joka kuuluu, kun oven lukitus avataan. Varoitusäänen on jatkuttava oven sulkeutumisen aikana.

Ovien varoitusäänen äänilähteen on sijaittava lähellä ohjauslaitetta, tai — jos sellaista ei ole — lähellä oviaukkoa.

Matkustajien käyttämien ovien varoitusäänet — Oven lukituksen avaaminen

— Ominaisuus

— Kahden yhdistetyn äänen jatkuva tai hitaasti toistuva moniäänisignaali (enintään kaksi pulssia sekunnissa)

— Taajuudet

— 3 000 Hz +/- 500 Hz

ja

— 1 750 Hz +/- 500 Hz

— Äänenpainetaso

70 dB $L_{Aeq, T}$ +/-2 mitattuna välikön keskipisteessä 1,5 metrin korkeudella lattiatasosta (T = äänitapahtuman kokonaiskesto).

Matkustajien käyttämien ovien varoitusäänet — Oven sulkeutuminen

— Ominaisuus

— Nopeasti toistuva äänisignaali (6–10 pulssia sekunnissa)

— Taajuus

— 1 900 Hz +/- 500 Hz

— Äänenpainetaso

70 dB $L_{Aeq,T}^{+/-2}$ mitattuna vaunun ulkopuolella 1,5 metrin etäisyydellä vaunun oven keskilinjasta ja 1,5 metrin korkeudella laiturintasosta. Vaunun sisällä mittaus tehdään samalla tavalla kuin oven avautumisen kohdalla (T = äänitapahtuman kokonaiskesto).

Ovet avaa junan miehistö tai ne avautuvat puoliautomaattisesti (eli siten, että matkustaja painaa painiketta).

Oven ohjaimen on sijaittava joko oven vieressä tai ovilevyssä.

Ulko-ovien laiturilta käytettävien ohjaimien keskipisteen on oltava vähintään 800 mm:n ja enintään 1 200 mm:n korkeudella mitattuna pystysuoraan laiturista kaikilla laitureilla, joilla juna pysähtyy. Ulko-ovien junan sisällä olevien ohjaimien keskipisteen on oltava vähintään 800 mm:n ja enintään 1 200 mm:n korkeudella mitattuna pystysuoraan vaunun lattiatasosta.

4.2.2.4.2.2 Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset

Jos ovet toimivat painikkeilla, jokaisessa painikkeessa tai sen lähellä on oltava näkyvä merkki siitä, että painike on käytössä, ja painikkeen on edellytettävä enintään 15 Newtonin voimaa. Jos junan miehistö sulkee oven kauko-ohjauksella, näkyvän merkin on poistuttava viimeistään 2 sekuntia ennen kuin ovi alkaa sulkeutua.

Tällaiset painikkeet on voitava tunnistaa kosketuksella (esimerkiksi tuntoon perustuvilla merkinnöillä), ja niissä on esitettävä niiden toiminto.

4.2.2.4.3 Sisäövet

4.2.2.4.3.1 Osajärjestelmän vaatimukset

Automaattisissa ja puoliautomaattisissa ovissa on oltava laitteet, jotka estävät matkustajien jäämisen loukkuun, kun ovia käytetään.

Mahdollisten sisäovien on täytettävä tässä kohdassa asetetut vaatimukset.

Pyörätuolin käyttäjille soveltuvien oviaukkojen vapaan leveyden on oltava vähintään 800 mm.

Yleisön käytössä olevan käsikäyttöisen oven salvan avaavaa tai sulkevaa ohjauslaitetta on voitava käyttää kämmenellä, ja se saa edellyttää enintään 20 Newtonin voimaa.

Käsikäyttöisen oven avaamiseen tai sulkemiseen vaadittava voima saa olla enintään 60 Newtonia.

Sisäovien ohjaimien keskipisteen on oltava vähintään 800 mm:n ja enintään 1 200 mm:n korkeudella mitattuna pystysuoraan vaunun lattiatasosta.

Automaattisten vaunun sisäisten ovien ja peräkkäisten vaunujen välisten väliovien on toimittava joko synkronisesti parina tai siten, että toinen ovi automaattisesti havaitsee lähestyvän henkilön ja avautuu.

Jos yli 75 prosenttia oven pinta-alasta on läpinäkyvää materiaalia, se on merkittävä vähintään kahdella selkeästi näkyvällä kaistaleella, joissa on opasteita, liikemerkkejä, tunnuskuvia tai koristeita. Ylemmän kaistaleen on sijaittava 1 500–2 000 mm:n korkeudella ja alemman 850–1 050 mm:n korkeudella, ja niiden on erotuttava taustastaan koko oven leveydellä. Kaistaleiden on oltava vähintään 100 mm korkeat.

4.2.2.4.3.2 Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset

Jos ovet toimivat painikkeilla, jokaiseen painikkeeseen (tai sen ympäristöön) on syyttävä valo, kun se on käytössä, ja painikkeen on edellytettävä enintään 15 Newtonin voimaa.

Ohjaimien keskipisteen on oltava vähintään 800 mm:n ja enintään 1 200 mm:n korkeudella mitattuna pystysuoraan vaunun lattiatasosta.

Tällaiset ohjaimet on voitava tunnistaa kosketuksella (esimerkiksi tuntoon perustuvilla merkinnöillä), ja niissä on esitettävä niiden toiminto.

4.2.2.5 Valaistus

Vaunun sisäänkäyntien portaat on valaistava portaaseen tai sen välittömään läheisyyteen sijoitetulla valolla, jonka teho on vähintään 75 luksia mitattuna 80 prosentilla portaan leveydestä.

4.2.2.6 WC:t

4.2.2.6.1 Yleistä

Jos junassa on WC:t, pyörätuolipaikalta on oltava pääsy inva-WC:hen, ja sekä tavallisten että inva-WC:iden on täytettävä niille asetetut vaatimukset.

4.2.2.6.2 Tavalliset WC:t (yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset)

Tavallista WC:tä ei ole suunniteltu pyörätuolin käyttäjille soveltuvaksi.

Oven vapaan leveyden on oltava vähintään 500 mm.

WC-tilan sisä- tai ulkopuolella olevan kahvan, lukon tai ohjauslaitteen keskipisteen on sijaittava vähintään 800 mm:n ja enintään 1 200 mm:n korkeudella lattiasta.

Oven lukituksesta on oltava näkyvä ja tuntoon perustuva (tai kuuluva) merkki.

Oven ohjauslaitteen tai muun WC-tilan sisällä olevan varusteen (paitsi lastenhoitotason) käyttö saa edellyttää enintään 20 Newtonin voimaa.

Kaikkien ohjauslaitteiden, myös huuhtelujärjestelmän, on erotuttava väriltään ja/tai sävyltään taustastaan, ja ne on voitava tunnistaa kosketuksella.

Kaikkien ohjauslaitteiden käyttöön on annettava selkeät ja tarkat ohjeet, joissa on oltava symbolikuvia ja joiden on oltava tuntoon perustuvia.

WC-istuimen ja pesualtaan vieressä on oltava kiinteä pysty- tai vaakasuora käsijohde.

Käsijohteiden on oltava pyöristetyt, niiden ulkohalkaisijan on oltava 30–40 mm, ja niiden ja viereisten pintojen välissä on oltava vähintään 45 mm:n vapaa tila. Jos käsijohde on kaareva, kaaren sisäpinnan säteen on oltava vähintään 50 mm.

WC-istuimen ja sen kannen sekä kaikkien käsijohteiden on erotuttava väriltään ja/tai sävyltään taustasta.

4.2.2.6.3 Inva-WC:t

Inva-WC on tarkoitettu kaikkien matkustajien, myös kaikkien liikuntarajoitteisten henkilöiden luokkien, käyttöön.

4.2.2.6.3.1 Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset (Inva-WC:t)

WC:n oven vapaan leveyden on oltava vähintään 800 mm.

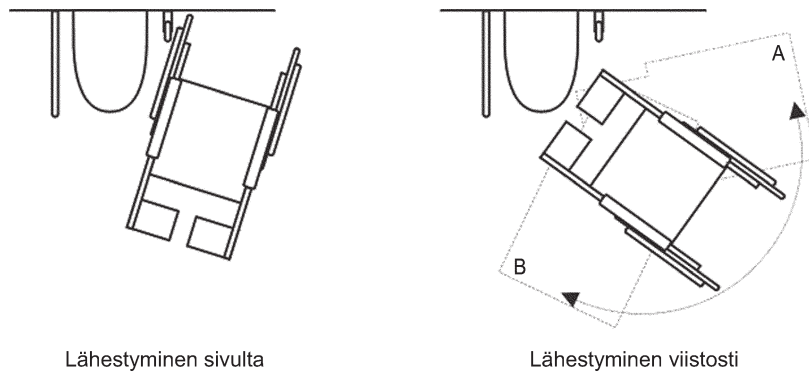
Ovi on merkittävä ulkopuolelta liitteen N kohtien N.3 ja N.4 mukaisella merkillä.

WC-tilan sisä- tai ulkopuolella olevan kahvan, lukon tai ohjauslaitteen keskipisteen on sijaittava vähintään 800 mm:n ja enintään 1 200 mm:n korkeudella lattiasta.

Oven lukituksesta on oltava näkyvä ja tuntoon perustuva (tai kuuluva) merkki.

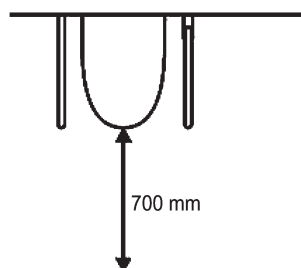
Oven ohjauslaitteen tai muun WC-tilan sisällä olevan varusteen (paitsi lastenhoitotason) käyttö saa edellyttää enintään 20 Newtonin voimaa.

WC-tilassa on oltava riittävästi tilaa, jotta liitteessä M määritelty pyörätuoli voidaan sijoittaa WC-istuimen viereen kuvan 8a mukaisesti.

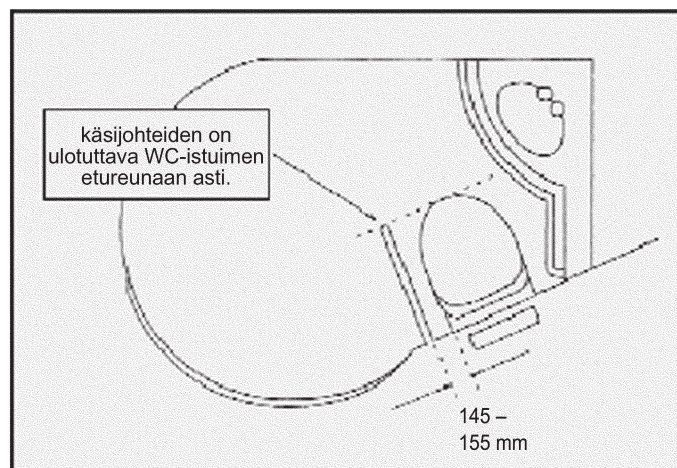
KUVA 8a

WC-istuimen edessä on oltava vähintään 700 mm:n vapaa tila kuvan 8b mukaisesti.

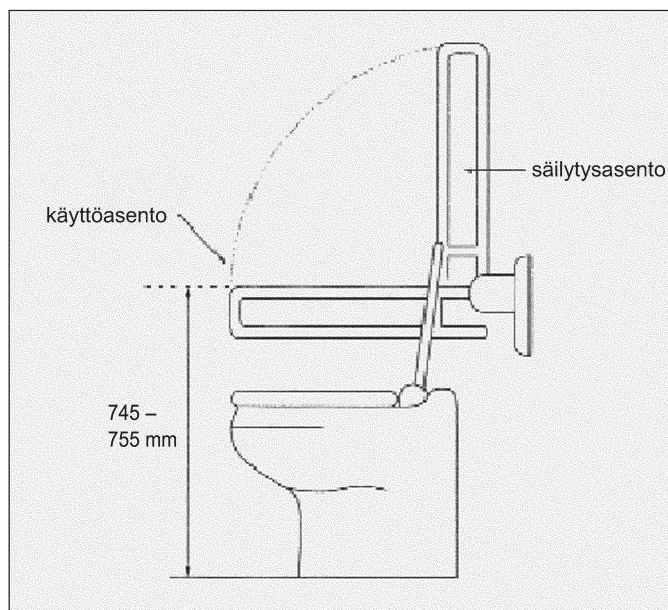

KUVA 8b

WC-istuimen molemmilla puolilla on oltava edellä asetettujen mittavaatimusten mukainen vaakasuora käsijohte. Pyörätuolin puoleisen käsijohteen on käännyttävä siten, että pyörätuolin käyttäjä voi siirtyä esteettömästi WC-istuimelle ja siitä pois, kuvien 9 ja 10 mukaisesti.

KUVA 9

KUVA 10

Alaslasketun WC-istuimen yläpinnan on oltava 450–500 mm:n korkeudella lattiastasosta.

Kaikkien varusteiden (pesualtaan, saippuanannostelijan, peilin, vesihanan ja käsien kuivauslaitteen) on oltava vaivattomasti pyörätuolin käyttäjän ulottuvilla.

WC-tilaan on asennettava vähintään kaksi hälytintä, joiden avulla liikuntarajoitteinen henkilö voi vaaratilanteessa ottaa yhteyttä henkilöön, joka voi ryhtyä asianmukaisiin toimiin. Yhden hälyttimen on sijoitettava enintään 450 mm:n korkeudella lattiasta mitattuna pystysuoraan lattianpinnasta ohjaimen yläreunaan. Toisen hälyttimen on sijoitettava vähintään 800 mm:n ja enintään 1 200 mm:n korkeudella lattiasta mitattuna pystysuoraan lattianpinnasta ohjaimen yläreunaan.

Alempi hälytin on sijoitettava siten, että maassa makaava henkilö ylettyy sen ohjaimeen. Nämä kaksi hälytintä on sijoitettava tilan eri pystypinnoille siten, että niihin ylettyy useista eri asennoista.

Hälyttimeen on oltava eri ohjain kuin WC:n muihin laitteisiin, ja ohjaimen on oltava erivärinen kuin muiden laitteiden ohjaimien.

Kunkin hälyttimen välittömään läheisyyteen on sijoitettava liitteen N kohtien N.3 ja N.7 mukainen merkki. Merkissä on kuvailtava toiminto ja siihen vaadittavat toimet, sen on erotuttava tausta, ja siinä on esitettävä tiedot selkeästi näkyvällä ja tuntoon perustuvalla tavalla.

WC:ssä on annettava näkyvä ja kuuluva ilmoitus siitä, että hälytysjärjestelmä on aktivoitu.

4.2.2.6.3.2 Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset (lastenhoitotaso)

Jos junassa ei ole erillistä lastenhoitotilaa, inva-WC:hen on asennettava lastenhoitotaso. Lastenhoitotason on oltava alaslaskettuna 800–1 000 mm:n korkeudella lattiasta. Sen on oltava vähintään 500 mm leveä ja 700 mm pitkä.

Se on suunniteltava siten, ettei lapsi voi vahingossa pudota siltä pois, siinä ei saa olla teräviä reunoja, ja sen on kestävä vähintään 80 kg:n paino.

Jos lastenhoitotaso työntyy WC-tilaan, se on voitava asettaa säilytysasentoon enintään 25 Newtonin voimalla.

4.2.2.7 Kulkuväylät

Vaunun kulkuväylän on oltava sisäänkäynnistä koko vaunun läpi vähintään 450 mm leveä lattiastasosta 1 000 mm:n korkeudelle ja 550 mm leveä 1 000 mm:stä 1 950 mm:n korkeudelle.

Junan vaunujen välillä kulkuväylän leveyden on oltava vähintään 550 mm tasamaalla olevalla radalla mitattuna.

Pyörätuolipaikoille sekä pyörätuolille soveltuville alueille ja oville vievien kulkuväylien on oltava kaikissa kohdissa vähintään 800 mm leveät vähintään 1 450 mm:n korkeudelle. Kulkuväylän on oltava sellainen, että sillä voi kulkea esteettömästi liitteessä M määritellyllä viitepyörätuolilla.

Pyörätuolipaikan vieressä on oltava kääntymispaikka, jonka halkaisija on vähintään 1 500 mm ja jossa viitepyörätuolia käyttävä liikuntarajoitteinen henkilö voi kääntää pyörätuolinsa. Pyörätuolipaikka voi olla osa kääntöympyrää.

4.2.2.8 Asiakasneuvonta

4.2.2.8.1 Yleistä

Kaiken tiedotuksen on oltava yhtenäistä ja eurooppalaisten tai kansallisten määräysten mukaista.

Kaiken tiedotuksen on oltava yhdenmukaista yleisen reititys- ja tiedotusjärjestelmän kanssa, erityisesti värin ja kontrastin osalta junissa, laitureilla ja sisäänkäynneissä.

Näkyvän tiedotuksen on oltava luettavissa kaikissa valaistusoloissa, kun kulkuneuvo tai asema on toiminnassa.

Näkyvän tiedotuksen on erotuttava taustastaan.

Pystykirjasinten alaindeksien on oltava selkeästi tunnistettavia, ja niiden koon on oltava vähintään 20 prosenttia isojen kirjainten koosta.

Kirjainten ala- ja yläindeksejä ei saa typistää.

Tietoa (sekä kuuluvaa että näkyvää) on voitava antaa usealla kielellä (rautatieyritys valitsee kielet ja niiden määrän kunkin junaliikennepalvelun asiakaskunnan mukaan).

Seuraavat tiedot on annettava:

- turvatiedot ja turvaohjeet eurooppalaisten tai kansallisten määräysten mukaisesti
- kuuluvat turvaohjeet hätätilanteessa
- varoitus-, kiello- ja määräysmerkit eurooppalaisten tai kansallisten määräysten mukaisesti
- junan reittiä koskevat tiedot
- junan varusteiden sijainti.

4.2.2.8.2 Tiedotus (opasteet, kuvasymbolit, induktiosilmukat ja hätäkutsulaitteet)

4.2.2.8.2.1 Osajärjestelmän vaatimukset

Kaikkiin turva-, varoitus-, määräys- ja kieltomerkkeihin on sisällyttävä kuvasymboleja, ja niiden on täytettävä standardin ISO 3864-1 vaatimukset.

Yhden suunnan esittämiseen saa olla samassa paikassa ja vierekkäin enintään viisi kuvasymbolia ja nuoli.

Tuntoon perustuvia opasteita on asennettava seuraavasti:

- WC:ihin tiedot toimintaohjeista ja tarvittaessa hätäkutsun tekemisestä
- juniin tiedot ovien avaus-/sulkemispainikkeista ja hätäkutsun tekemisestä.

Reititys- ja tiedotusjärjestelmiin ei saa yhdistää mainoksia.

Seuraavat liikuntarajoitteisia henkilöitä koskevat graafiset symbolit ja kuvasymbolit on asennettava:

- liitteen N kohtien N.3 ja N.4 mukainen pyörätuolin symboli
- pyörätuolin käyttäjille soveltuvia palveluja koskevat suuntatiedot

- osoitus pyörätuolille soveltuvan oven sijainnista junan ulkopuolella
- osoitus pyörätuolipaikan sijainnista junassa
- inva-WC:n osoitus

Näitä symboleja voidaan yhdistää muihin symboleihin (esimerkiksi hissien tai WC:iden symboleihin).

4.2.2.8.2.2 Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset

Mahdolliset induktiosilmukat on osoitettava liitteen N kohtien N.3 ja N.5 mukaisella merkillä.

Mahdollinen säilytystila raskaille matkatavaroille ja kookkaille tavaroille on osoitettava graafisella symbolilla.

Jos junassa on laite, jolla voi soittaa ja pyytää apua tai tietoa, se on osoitettava liitteen N kohtien N.3 ja N.6 mukaisella merkillä,

ja siinä on oltava

- näkyvä ja kuuluva osoitus siitä, että laite on otettu käyttöön
- tarvittaessa lisätietoja laitteen toiminnasta.

Mahdollisen hätäkutsulaitteen on oltava liitteen N kohtien N.3 ja N.7 mukainen, ja siinä on oltava

- näkyviä ja tuntoon perustuvia symboleja
- näkyvä ja kuuluva osoitus siitä, että laite on otettu käyttöön
- tarvittaessa lisätietoja laitteen toiminnasta.

Inva-WC:ssä ja pyörätuolin käyttäjille soveltuvissa WC:ssä, joissa on kääntyvä käsijohde, on oltava graafinen symboli, jossa johde esitetään sekä pystyasennossa että alaslasketussa asennossa.

4.2.2.8.3 Tiedotus (reitit, kuvaus ja paikanvaraus)

Määränpää tai reitti on esitettävä junan laiturin puoleiselle ulkosivulla vähintään yhden matkustajien käyttämän oven vieressä vähintään joka toisessa vaunussa.

Tietoja ei tarvitse esittää sellaisten junien ulkosivuilla, jotka liikennöivät järjestelmässä, jossa aseman laitureilla esitetään näkyvää dynaamista tietoa vähintään 50 metrin välein ja määränpäästä tai reittiä koskeva tieto esitetään myös junan etuosassa.

Junan määränpää tai reitti on esitettävä jokaisen vaunun sisäpuolella.

Junan seuraava pysähdyspaikka on esitettävä siten, että tieto voidaan lukea vähintään 51 prosentista matkustajapaikoista jokaisessa vaunussa. Tämä tieto on esitettävä vähintään kaksi minuuttia ennen saapumista kyseiselle asemalle. Jos seuraavalle asemalle on aikataulun mukaan alle kahden minuutin matka, tieto seuraavasta asemasta on esitettävä välittömästi sen jälkeen, kun juna lähtee edelliseltä asemalta.

Vaativuudesta, jonka mukaan tieto määränpäästä ja seuraavasta pysähdyspaikasta on voitava nähdä vähintään 51 prosentista matkustajapaikoista, ei tarvitse täyttää, jos juna on osittain tai kokonaan jaettu käytävän varrella oleviin, enintään 8 istuimen hytteihin. Hytin ulkopuolella käytävällä seisovan henkilön ja pyörätuolipaikalla istuvan matkustajan on kuitenkin voitava nähdä näyttölaite.

Reitistä tai verkosta, jolla juna liikennöi, on oltava saatavilla yksityiskohtaista tietoa (rautatieyhteys päättyy, miten tämä tieto tarjotaan).

Seuraavaa pysähdyspaikkaa koskeva tieto voidaan esittää samalla näyttölaitteella kuin tieto määränpäästä. Näyttölaitteen on kuitenkin palattava näyttämään tieto määränpäästä heti, kun juna on pysähtynyt.

Järjestelmällä on voitava antaa ilmoituksia useammalla kuin yhdellä kielellä (rautatieyhteys valitsee kielet ja niiden määrän kunkin junaliikennepalvelun asiakaskunnan mukaan).

Jos järjestelmä on automaattinen, virheellistä tai harhaanjohtavaa tietoa on voitava poistaa tai korjata.

Vaunuissa, joissa on varattavia istumapaikkoja, on esitettävä vaunun numero tai kirjain (sen mukaan mitä varausjärjestelmässä käytetään) jokaisessa ovelta tai jokaisen oven vieressä vähintään 70 mm korkeilla merkeillä.

Jos istuimet on yksilöity numeroilla tai kirjaimilla, istuimen numero tai kirjain on esitettävä jokaisessa istuimessa tai jokaisen istuimen vieressä vähintään 12 mm korkeilla merkeillä. Tällaisten numeroiden tai kirjainten on erotuttava taustastaan.

Junassa on oltava kuulutusjärjestelmä, jolla kuljettaja tai muu miehistön jäsen, jolla on erityinen vastuu matkustajista, voi tehdä rutiini- tai hätäilmoituksia.

Järjestelmä voi toimia käsikäyttöisesti, automaattisesti tai ennalta ohjelmoituna. Jos järjestelmä on automaattinen, virheellistä tai harhaanjohtavaa tietoa on voitava poistaa tai korjata.

Järjestelmän avulla kuulutetaan junan määränpää ja seuraava pysähdyspaikka tai lähtö pysähdyspaikalta.

Järjestelmän avulla kuulutetaan junan seuraava pysähdyspaikka vähintään kaksi minuuttia ennen, kuin juna saapuu kyseiselle pysäkillä. Jos seuraavalle asemalle on aikataulun mukaan alle kahden minuutin matka, tieto seuraavasta asemasta on kuulutettava välittömästi sen jälkeen, kun juna lähtee edelliseltä asemalta.

Puhutun tiedotuksen RASTI-arvon on oltava standardin IEC 60268-16 osan 16 mukaisesti vähintään 0,5 kaikilla alueilla. Järjestelmän on täytettävä tämä vaatimus jokaisella istumapaikalla ja pyörätuolipaikalla.

Järjestelmällä on voitava tehdä kuulutuksia useammalla kuin yhdellä kielellä (rautatieyrittäjä valitsee kielet ja niiden määrän kunkin junaliikennepalvelun asiakaskunnan mukaan).

Jos järjestelmä on automaattinen, virheellistä tai harhaanjohtavaa tietoa on voitava poistaa tai korjata.

4.2.2.8.4 Tiedotus (yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset)

Jokaisen aseman nimi (joka voi olla lyhennetty) tai sanomien sanat on esitettävä vähintään 2 sekunnin ajan. Vieritysnäytössä (vaaka- tai pystysuuntaisessa) on esitettävä jokainen kokonainen sana vähintään 2 sekunnin ajan, ja vaakasuuntainen vieritysnäyttö saa olla enintään 6 merkkiä sekunnissa. Kaikessa kirjoitetussa tiedotuksessa käytetään Sans Serif -kirjasinlajeja ja sekä isoja että pieniä kirjaimia (ei yksinomaan isoja kirjaimia).

Isojen kirjainten ja numeroiden on oltava junan etuosassa ulkopuolella olevissa näyttölaitteissa vähintään 70 mm korkeita ja junan ulko- ja sisäisivuilla olevissa näyttölaitteissa vähintään 35 mm korkeita.

Junien sisällä kirjasinkoon on oltava vähintään 35 mm, kun lukuetaisyys on yli 5 000 mm.

Merkkejä, joiden koko on 35 mm, katsotaan olevan luettavissa enintään 10 000 mm:n etäisyydeltä.

4.2.2.9 Korkeuden muutokset

Sisäportaiden (muiden kuin sisään tuloportaiden) enimmäiskorkeus on 200 mm ja vähimmäissyvyys on 280 mm mitattuna portaiden keskiviivasta. Ensimmäinen ja viimeinen porras on osoitettava erottuvalla kaistaleella, joka on 45–50 mm syvä ja joka kattaa portaiden koko leveyden portaan etureunan etu- ja yläpinnassa. Kaksikerroksisissa junissa tämä syvyys voidaan laskea 270 mm:iin yläkerrokseen vievissä portaissa.

Pyörätuolille soveltuvan ulko-oven eteisen, pyörätuolipaikan, pyörätuolille soveltuvan makuuosaston ja inva-WC:n välillä ei saa olla mitään portaita, lukuun ottamatta oven kynnystä, joka saa olla enintään 15 mm korkea.

Junassa olevien luiskien enimmäiskaltevuus ei saa ylittää seuraavia arvoja:

Luiskan pituus	Enimmäisjyrkkyys (aste)	Enimmäisjyrkkyys (%)
> 1 000 mm	4,47	8
600–1 000 mm	8,5	15
< 600 mm	10,2	18

Huomautus: Nämä jyrkkyudet mitataan, kun vaunu seisoo tasamaalla olevalla suoralla radalla.

4.2.2.10 Käsijohteet

Vaunuun asennettujen käsijohteiden on oltava pyöristetyt, niiden ulkohalkaisijan on oltava 30–40 mm, ja niiden ja viereisten pintojen välissä on oltava vähintään 45 mm:n vapaa tila. Jos johde on kaareva, kaaren sisäpinnan säteen on oltava vähintään 50 mm.

Kaikkien käsijohteiden on erotuttava taustastaan.

Oviaukoissa, joissa on enemmän kuin kaksi porrasta, on oltava oviaukon molemmilla puolilla käsijohde, joka on asennettu sisäpuolelle mahdollisimman lähelle vaunun ulkoseinää. Käsijohteiden on ulotuttava 800–900 mm:n korkeudelle alimmasta käytettävästä portaasta niiden laitureiden korkeuden mukaan, joilla liikkuvan kaluston on tarkoitus kulkea, ja niiden on oltava yhdensuuntaiset portaiden kanssa.

Junaan nousua ja siitä poistumista varten on oltava myös pystysuuntainen käsijohde. Oviaukoissa, joissa on enintään kaksi porrasta, on oltava oviaukon molemmilla puolilla pystysuuntainen käsijohde, joka on asennettu sisäpuolelle mahdollisimman lähelle vaunun ulkoseinää. Käsijohteiden on oltava 700–1 200 mm:n korkeudella ensimmäisen portaan juuresta.

Matkustajien käyttämissä vaunujen välisissä yhdyskäytävissä, jotka ovat alle 1 000 mm leveitä ja yli 2 000 mm pitkiä, tai niiden vieressä on oltava käsijohteet tai kädensijat. Yhdyskäytävissä, jotka ovat vähintään 1 000 mm leveitä, on oltava käsijohteet tai kädensijat.

4.2.2.11 Pyörätuolin käyttäjille soveltuvat yöpymistilat

Junassa, jossa on yöpymistilat matkustajille, on oltava vaunu, jossa on vähintään yksi pyörätuolin käyttäjille soveltuva yöpymistila, johon mahtuu liitteessä M määritelty pyörätuoli.

Junassa, jossa on useampi kuin yksi vaunu, jossa on yöpymistilat matkustajille, on oltava vähintään kaksi pyörätuolin käyttäjille soveltuvaa makuuosastoa.

Raidekulkuneuvon, jossa on pyörätuolin käyttäjille soveltuvat yöpymistilat, asianomaisen vaunun oven ulkopuolella on oltava liitteen N kohtien N.3 ja N.4 mukainen merkki.

Yöpymistilassa on oltava vähintään kaksi hälytintä, joiden avulla liikuntaesteinen voi vaaratilanteessa ottaa yhteyttä henkilöön, joka voi ryhtyä asianmukaisiin toimiin. Yhden hälyttimen on sijaittava enintään 450 mm:n korkeudella lattiasta mitattuna pystysuoraan lattianpinnasta ohjaimen yläreunaan. Toisen hälyttimen on sijaittava vähintään 600 mm:n ja enintään 800 mm:n korkeudella lattiasta mitattuna pystysuoraan lattianpinnasta ohjaimen yläreunaan.

Alempi hälytin on sijoitettava siten, että maassa makaava henkilö ylettyy vaivattomasti sen ohjaimeen. Nämä kaksi hälytintä on sijoitettava yöpymistilan eri pystypinnoille. Hälyttimeen on oltava eri ohjain kuin yöpymistilan muihin laitteisiin, ja ohjaimen on oltava erivärinen kuin muiden laitteiden ohjaimien.

Kunkin hälyttimen välittömään läheisyyteen on sijoitettava liitteen N kohtien N.3 ja N.7 mukainen merkki. Merkissä on kuvailtava toiminto ja siihen vaadittavat toimet, sen on erotuttava taustaan, ja siinä on esitettävä tiedot selkeästi näkyvällä ja tuntoon perustuvalla tavalla.

Yöpymistilassa on annettava näkyvä ja kuuluva ilmoitus siitä, että hälytysjärjestelmä on aktivoitu.

4.2.2.12 Portaan paikka vaunun sisään- ja uloskäynneissä

4.2.2.12.1. Yleiset vaatimukset

On osoitettava, että rataan nähden keskellä seisovan, käyttökunnossa olevan vaunun, jossa on uudet pyörät muttei matkustajia, molemmilla puolilla olevien sisäänkäyntiovien portaiden ⁽²⁾ etureunan keskipiste on jäljempänä kuvassa 11 "portaan paikaksi" nimetyn alueen sisällä ja täyttää jäljempänä asetetut vaatimukset.

Vaunun sisäänkäyntiportaiden on täytettävä jäljempänä esitetyt vaatimukset sen laiturityypin mukaan, jolla liikkuvan kaluston on tarkoitus pysähtyä normaalikäytössä. Sisäänkäyntioven edessä olevan lattianreunaa pidetään portaana.

Portaiden on oltava sellaiset, että vaunun suurin rakenteellinen ulottuma täyttää tavaraliikenteen vaunujen YTE:n liitteessä C asetetut vaatimukset.

Vaatus a) kaikelle liikkuvalla kalustolle, jonka on tarkoitus pysähtyä normaalikäytössä laitureilla, joiden korkeus on alle 550 mm:

Alimman portaan (ensimmäisen tason) on sijaittava vaunun rakenteellisen ulottuman alarajalla, joka määritellään kyseistä vaunua koskeissa tavaraliikenteen vaunujen YTE:n liitteen C vaatimuksissa.

Alimman portaan (ensimmäisen tason) vaakasuuntaisen paikan on sijaittava vaunun rakenteellisen ulottuman ulkorajalla, joka määritellään kyseistä vaunua koskeissa tavaraliikenteen vaunujen YTE:n liitteen C vaatimuksissa.

Vaatus b) kaikelle liikkuvalla kalustolle, jonka on tarkoitus pysähtyä normaalikäytössä laitureilla, joiden korkeus on 550 mm:

Portaan on oltava kuvassa 11 esitettyjen vaatimusten ja seuraavien arvojen mukainen, kun ajoneuvo on pysähtynyt nimellisasemaansa

	δ_h mm	δ_{v+} mm	δ_v mm
tasamaalla olevalla suoralla radalla	200	230	160
radalla, jonka kaarresäde on 300 m	290	230	160

Vaatus c) kaikelle liikkuvalla kalustolle, jonka on tarkoitus pysähtyä normaalikäytössä laitureilla, joiden korkeus on 760 mm:

Portaan on oltava kuvassa 11 esitettyjen vaatimusten ja seuraavien arvojen mukainen, kun ajoneuvo on pysähtynyt nimellisasemaansa

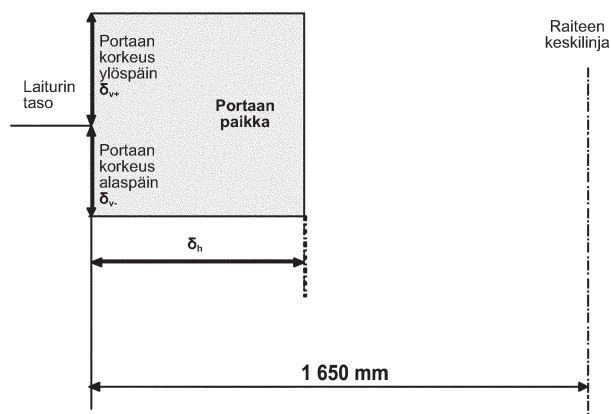
	δ_h mm	δ_{v+} mm	δ_v mm
tasamaalla olevalla suoralla radalla	200	230	160
radalla, jonka kaarresäde on 300 m	290	230	160

Vaatus d) kaikelle liikkuvalla kalustolle, jonka on tarkoitus pysähtyä normaalikäytössä sekä laitureilla, joiden korkeus 760 mm, että laitureilla, joiden korkeus on 550 mm tai matalampi, ja joissa on vähintään kaksi sisääntuloporrasta:

Edellä esitettyjen merkityksellisten vaatimusten lisäksi portaan on oltava kuvassa 11 esitettyjen vaatimusten ja seuraavien — laiturin 760 mm:n nimelliskorkeuteen perustuvien — arvojen mukainen, kun vaunu on pysähtynyt nimellisasemaansa

	δ_h mm	δ_{v+} mm	δ_v mm
tasamaalla olevalla suoralla radalla	380	230	160
radalla, jonka kaarresäde on 300 m	470	230	160

⁽²⁾ Tavallisia ulottumaa koskevia määräyksiä sovelletaan myös askelmiin. Tämä sulkee pois oven sijoittamisen tiettyihin vaunun osiin.

KUVA 11

4.2.2.12.2 Sisään- ja uloskäyntiportaat

Kaikkien sisään- ja uloskäyntiportaiden on oltava liukumattomia, ja niiden tosiasiallisen vapaan leveyden on vastattava oviaukon leveyttä.

Sisäänkäyntien sisäportaiden enimmäiskorkeus on 200 mm ja vähimmäissyvyys on 240 mm mitattuna portaiden pystysuuntaisten reunojen välillä. Jokaisen portaan nousukorkeuden on oltava sama. Ensimmäinen ja viimeinen porras on osoitettava erottuvalla kaistaleella, joka on 45–50 mm syvä ja joka kattaa portaiden koko leveyden portaan etureunan etu- ja yläpinnassa.

Portaiden korkeutta voidaan nostaa enintään 230 mm:iin, jos voidaan osoittaa, että näin vähennetään portaiden kokonaismäärää yhdellä (esimerkiksi 460 mm:n pystysuoralla etäisyydellä voidaan osoittaa, että portaiden määrä vähenee kolmesta kahteen, jos portaiden korkeus on 230 mm).

Kiinteiden tai liikuteltavien ulkopuolisten sisäänkäyntiportaiden enimmäiskorkeus on 230 mm portaiden välillä ja vähimmäissyvyys on 150 mm. Jos vaunussa on astinlauta, joka on vaunun ulkopuolelle ulottuva kynnyksen jatke, ja jos astinlaudan ja vaunun lattian välillä ei ole korkeuseroa, astinlautaa ei pidetä tässä eritelmässä tarkoitettuna portaana. Mahdollisimman pieni, enintään 60 mm:n pudotus eteisen lattiatason ja oven ohjaamiseen ja lukitsemiseen käytettävän vaunun ulkopuolisen tason välillä on myös sallittu, eikä sitä pidetä portaana.

Vaunun eteiseen saa olla enintään 4 porrasta, joista yksi voi olla vaunun ulkopuolella.

4.2.2.12.3 Kulkuneuvon pääsyä helpottavat laitteet

4.2.2.12.3.1 Yleistä

Kulkuneuvon pääsyä helpottavien laitteiden on täytettävä seuraavassa taulukossa esitetyt vaatimukset:

Kulkuneuvon pääsyä helpottavan laitteen käyttö	Ei sovellu pyörätuolin käyttäjille	Sekä pyörätuolin käyttäjien että muiden henkilöiden käytettävissä	Vain pyörätuolin käyttäjien käytettävissä
Kulkuneuvon pääsyä helpottavan laitteen luokka*	Liikuteltava porras Muut laitteet	Luiska Siltalevy Muut laitteet	Hissi Muut laitteet
Yleiset vaatimukset seuraavan mukaan:	Luokka A	Luokka A Luokka B	Luokka B

4.2.2.12.3.2 Kulkuneuvon pääsyä helpottavien laitteiden saatavuus pyörätuolin käyttäjille

Kun junan pyörätuolille soveltuva oviaukko on tarkoitus avata normaalikäytössä sellaisen aseman laiturilla, jolla on 4.1.2.3.1 kohdan mukaisia esteettömiä reittejä, oviaukon ja laiturin välillä on oltava käytössä laite, jonka avulla pyörätuolin käyttäjä voi nousta junaan ja siitä pois, ellei ole osoitettu, että oviaukon kynnyksen reunan ja laiturin reunan väliin jäävä tila on vaakasuoraan mitattuna enintään 75 mm leveä ja pystysuuntaan mitattuna enintään 50 mm korkea.

Niiden laitureiden reunan sijainti, joille liikkuvan kaluston kulkuneuvon pääsyä helpottavat laitteet soveltuvat edellisen kohdan mukaisesti, on ilmoitettava liikkuvan kaluston ominaisuuksissa.

Jos samalla rataosuudella olevien asemien, joilla on sellaisia liikkuvan kaluston käytössä olevia laitureita, jotka on varustettu pyörätuolin käyttäjille tarkoitetuilla kulkuneuvon pääsyä helpottavilla laitteilla, välinen etäisyys on enintään 30 km, näitä laitteita ei välttämättä tarvitse kuljettaa liikkuvassa kalustossa.

Vastuussa olevat infrastruktuurin haltija (tai aseman haltija(t), jos ne ovat vastuussa) ja rautatieyritys sopivat kansainvälisen rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1371/2007 mukaisesti, kumpi osapuoli vastaa kulkuneuvon pääsyä helpottavien laitteiden tarjoamisesta. Infrastruktuurin haltija (tai aseman haltija(t)) ja rautatieyritys varmistavat, että niiden sopima vastuunjako on toimivin kokonaisratkaisu.

Tällaisessa sopimuksessa määritellään

- aseman laiturit, joilla infrastruktuurin haltijan tai aseman haltijan on tarjottava kulkuneuvon pääsyä helpottava laite, ja liikkuva kalusto, jota varten sitä käytetään,
- aseman laiturit, joilla rautatieyrittäjän on tarjottava kulkuneuvon pääsyä helpottava laite, ja liikkuva kalusto, jota varten sitä käytetään,
- liikkuva kalusto, jolla rautatieyrittäjän on tarjottava kulkuneuvon pääsyä helpottava laite, ja aseman laiturit, jolla sitä käytetään,
- erityissäännöt junien pysäyttämiseksi 4.1.2.19 kohdan mukaisesti (alue pyörätuolia käyttävien matkustajien kulkuneuvon pääsyä helpottavia laitteita varten).

Rautatieyrittäjän on ilmoitettava turvallisuusjohtamisjärjestelmässään, mitkä velvoitteet sille kuuluvat tällaisten sopimusten nojalla ja miten se aikoo täyttää ne.

Infrastruktuurin haltijan on ilmoitettava turvallisuusjohtamisjärjestelmässään, mitkä velvoitteet sille kuuluvat tällaisten sopimusten nojalla ja miten se aikoo täyttää ne.

Edellä esitetyissä kohdissa laitureita hoitavaa aseman haltijaa pidetään direktiivin 91/440/ETY 3 artiklassa olevassa infrastruktuurin määritelmässä ja asetuksessa (ETY) N:o 2598/70 tarkoitettuna infrastruktuurin haltijana.

4.2.2.12.3.3 Yleiset vaatimukset luokalle A

Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset

Laitteen on kestävä ilman pysyvää muodonmuutosta 2 kN:n keskitetty alaspäin suuntautuva pystykuorma, joka kohdistuu 100 mm * 200 mm pinta-alalle missä tahansa kohdassa avoimen portaan pintaa.

Laitteen on kestävä avoimella pinnallaan ilman pysyvää muodonmuutosta 4 kN:n jaettu alaspäin suuntautuva pystykuorma portaan pituuden metriä kohti.

Laitteen vakaus käyttö- ja säilytysasennossa on varmistettava asianmukaisella mekanismilla.

Laitteen pinnan on oltava liukumaton, ja sen tosiasiallisen vapaan leveyden on vastattava oviaukon leveyttä.

Laitteessa on oltava laite, jolla portaan liike pysäytetään, jos portaan etureuna joutuu kosketuksiin jonkin esineen tai henkilön kanssa, kun porras on liikkeessä.

Laitteen kohdistaman voiman suurimman arvon on täytettävä seuraavat vaatimukset:

Laitteen kohdistama voima avausuunnassa saa olla enintään 300 N, kun laite törmää esteeseen.

Kun matkustajien on tarkoitus seistä pystysuunnassa liikuttavassa laitteessa vaunun sisällä, porras ei saa toimia pystysuuntaisella voimalla, joka on yli 150 N kohdistettuna 80 mm halkaisijan alueeseen missä tahansa portaan kohdassa.

Laite on voitava hätätilanteessa ottaa käyttöön ja varastoida, jos portaan virransyöttö katkeaa.

4.2.2.12.3.4 Yleiset vaatimukset luokalle B

Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset

Asemalle sijoitettujen kulkuneuvon pääsyä helpottavien laitteiden on sovelluttava pyörätuolille, jonka ominaisuudet määritellään liitteessä M.

Laitteen pinnan on oltava liukumaton, ja sen tosiasiallisen vapaan leveyden on oltava vähintään 760 mm, lukuun ottamatta hissejä, joiden leveys voi olla 720 mm. Jos taso on alle 900 mm leveä, sen molempien reunojen on oltava korotetut siten, etteivät liikkumisen apuvälineiden pyörät pääse liukumaan pois.

Laitteen on kestettävä vähintään 300 kilon paino sijoitettuna luiskan keskelle ja jakautuneena alueelle, jonka koko on 660 mm kertaa 660 mm.

4.2.2.12.3.5 Erityisvaatimukset liikuteltaville portaille

Liikuteltava porras on vaunuun kiinnitetty täysin automaattinen laite, joka käynnistyy oven avaamisen/sulkemisen yhteydessä.

Liikuteltavia portaita voi käyttää, jos ne täyttävät liikkuvan kaluston rakenteellista ulottumaa koskevat vaatimukset, jotka asetetaan tavaraliikenteen vaunujen YTE:n liitteessä C.

Jos liikuteltava porras ulottuu ulottumaa koskevissa määräyksissä sallittua kauemmas, junan on oltava pysäköitynä, kun porras levitetään.

Liikuteltavan portaan on oltava levitettyä, ennen kuin matkustajat pääsevät kulkemaan avatusta ovesta, ja käänteisesti porrasta voidaan alkaa poistaa vasta, kun liikuntarajoitteiset matkustajat eivät enää voi kulkea ovesta.

4.2.2.12.3.6 Erityisvaatimukset siirrettäville luiskille

Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset

Kun henkilöstö käyttää laitetta manuaalisesti, sen on oltava turvallinen ja sen käytön on oltava mahdollisimman vaivatonta.

Jos kulkuneuvon pääsyä helpottava laite on sähkökäyttöinen, sitä on hätätilanteessa voitava käyttää manuaalisesti, jos virransyöttö katkeaa. Tällaisen käyttötavan on oltava vaaraton sekä laitteen matkustajalle että sen käyttäjälle.

Aseman laiturilla tai junassa säilytettävän kulkuluiskan voi joko asettaa paikalleen henkilöstö tai se voidaan ottaa käyttöön puoliautomaattisesti koneella, jota käyttää joko henkilöstö tai matkustaja.

Luiskan pinnan on oltava liukumaton, ja sen tosiasiallisen vapaan leveyden on oltava vähintään 760 mm.

Luiskien molempien reunojen on oltava korotetut siten, etteivät liikkumisen apuvälineiden pyörät pääse liukumaan pois.

Luiskan molemmissa päädyissä olevien reunakappaleiden on oltava viistot, ja ne saavat olla enintään 20 mm korkeat. Niissä on oltava erottuvat varoitusnauhat.

Kun luiskaa käytetään junaan nousuun tai siitä poistumiseen, se on kiinnitettävä siten, ettei se pääse siirtymään kuormituksen aikana.

Kiinteällä lokerolla varmistetaan, etteivät varastoidut luiskat, myös siirrettävät luiskat, haittaa matkustajan pyörätuolia tai liikkumisen apuvälinettä eivätkä aiheuta matkustajille mitään vaaraa äkillisen pysähdyksen yhteydessä.

Luiskan kaltevuus saa olla enintään 10,2 astetta (18 %). Tämä enimmäisarvo saattaa edellyttää matkustajien avustamista.

Osajärjestelmän vaatimukset

Kiinteällä lokerolla varmistetaan, etteivät varastoidut luiskat, myös siirrettävät luiskat, haittaa matkustajan pyörätuolia tai liikkumisen apuvälinettä eivätkä aiheuta matkustajille mitään vaaraa äkillisen pysähdyksen yhteydessä.

4.2.2.12.3.7 Erityisvaatimukset puoliautomaattisille luiskille

Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset

Puoliautomaattisessa luiskassa on oltava laite, jolla luiskan liike pysäytetään, jos luiskan etureuna joutuu kosketuksiin jonkin esineen tai henkilön kanssa, kun taso on liikkeessä.

Luiskan kaltevuus saa olla enintään 10,2 astetta (18 %). Tämä enimmäisarvo saattaa edellyttää matkustajien avustamista.

Osajärjestelmän vaatimukset

Ohjaimella on varmistettava, ettei vaunua voida siirtää, kun puoliautomaattista luiskaa ei ole varastoitu.

4.2.2.12.3.8 Erityisvaatimukset siltalevyille

Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset

Siltalevy on vaunuun kiinnitetty täysin automaattinen laite, joka käynnistyy oven avaamisen/sulkemisen yhteydessä. Se pysyy vaakasuorassa ilman laiturilla olevaa tukea.

4.2.2.12.3.9 Erityisvaatimukset junahisseille

Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimukset

Junahissi on vaunun oviaukkoon kiinnitetty laite, jonka ottaa käyttöön junan henkilöstö. Järjestelmän on katettava käyttöalueen suurin korkeusero vaunun lattian ja aseman laiturin välillä.

Mahdollisen junahissin on täytettävä seuraavat vaatimukset:

Kaikkien hissien käyttöönottoon, laskemiseen, nostamiseen ja varastointiin tarkoitettujen ohjaimien on vaadittava käyttäjältä jatkuvaa käsikäyttöistä ohjausta, eivätkä ne saa mahdollistaa hissien virheellistä vaiheistusta, kun hississä on matkustaja.

Hissi on voitava hätätilanteessa ottaa käyttöön, laskea maan tasolle matkustajan kanssa, nostaa ja varastoida, jos sen virransyöttö katkeaa.

Mikään hissien lavan osa ei saa liikkua nopeammin kuin 150 mm sekunnissa silloin, kun matkustajaa lasketaan ja nostetaan, eikä nopeammin kuin 300 mm sekunnissa, silloin kun hissiä otetaan käyttöön tai varastoidaan (ellei hissiä oteta käyttöön tai varastoida manuaalisesti). Hissin suurin sallittu vaakasuora tai pystysuuntainen kiihtyvyys kuormattuna on 0,3 g.

Hissin lavassa on oltava esteet, jotka estävät pyörätuolin pyöriä vierimästä pois hissien lavalta käytön aikana.

Pyörätuolin vieriminen kulkuneuvoa lähimpänä olevan reunan yli, ennen kuin hissi on nostettu aivan ylös, on estettävä siirrettävällä esteellä tai kiinteällä rakenneosalla.

Hissien lavan molemmilla puolilla, jotka ulottuvat kulkuneuvon ulkopuolelle, kun hissi on nostettu ylös, on oltava vähintään 25 mm korkea este. Nämä esteet eivät saa haitata kulkua käytävälle tai käytävältä.

Kuormausreunan esteen (ulompi este), joka toimii kuormausluiskana, kun hissi on maan tasolla, on riitettävä nostettuna tai suljettuna estämään sähkökäyttöisen pyörätuolin kulkeminen sen yli, tai tämä on varmistettava lisäjärjestelmällä.

Pyörätuoli on voitava sekä ajaa suoraan että peruuttaa hissiin.

Pitävällä varastointijärjestelmällä varmistetaan, ettei varastoitu hissi haittaa matkustajan pyörätuolia tai liikkumisen apuvälinettä tai aiheuta mitään vaaraa matkustajille.

Kun hissi on varastoituna, oviaukon vapaan leveyden on oltava vähintään 800 mm.

Osajärjestelmän vaatimukset

Hissien osalta on varmistettava, ettei vaunua voida siirtää silloin, kun hissiä ei ole varastoitu.

4.2.3 Liitântöjen toiminnalliset ja tekniset eritelmät

Tämä kohta on vielä avoin kysymys, koska tavanomaisen rautatiejärjestelmän YTE:ä ei ole vielä laadittu matkustajille tarkoitetun liikkuvan kaluston eikä infrastruktuurin osalta.

Liikenteenohjausta ja valvontaa sekä opasteita/merkinantoa koskevaan osajärjestelmään ei ole liitântää.

Liitännät käyttötoimintaa koskevaan osajärjestelmään määritellään 4.1.4 kohdassa "Käytösäännöt".

4.2.4 Käytösäännöt

Seuraavat käytösäännöt eivät ole osa liikkuvan kaluston arviointia.

Tässä YTE:ssä ei tarkenneta käytösääntöjä vaaratilanteissa tehtävää evakuointia varten, vaan ainoastaan merkitykselliset tekniset vaatimukset. Liikkuvan kaluston teknisten vaatimusten tarkoituksena on helpottaa evakuointia kaikille, myös liikuntarajoitteisille henkilöille.

Edellä 3 luvussa esitettyjen olennaisten vaatimusten mukaisesti tässä YTE:ssä tarkoitettua liikkuvan kaluston osajärjestelmää koskevat 1.1 kohdassa määritellyn asiakirjan teknisen soveltamisalan nojalla seuraavat käytösäännöt:

— Yleistä

Rautatieyrittäjällä on oltava kirjalliset toimintaohjeet, joilla varmistetaan, että kaikilla liikuntarajoitteisten henkilöiden luokilla on mahdollisuus päästä matkustajille tarkoitettuun liikkuvaan kalustoon kaikkina toiminta-aikoina tämän YTE:n teknisten vaatimusten mukaisesti. Toimintaohjeiden on lisäksi oltava kaikkien asianomaisten infrastruktuurin haltijan tai aseman haltijan toimintaohjeiden kanssa yhteensopivia (katso 4.2.4 kohta). Toimintaohjeet on pantava täytäntöön tarjoamalla asianmukaista tietoa henkilöstölle, vahvistamalla menettelyjä ja antamalla koulutusta. Liikkuvaa kalustoa koskeviin toimintaohjeisiin on sisällyttävä muun muassa mutteivät yksinomaan käytösäännöt seuraavia tilanteita varten:

— Ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitettujen istuimien saatavuus ja varaus

Ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitettuihin istuimiin liittyy kaksi vaihtoehtoa: (i) varaamaton ja (ii) varattu (katso 4.2.2.2.1 kohta). Vaihtoehtossa (i) käytösäännöt on suunnattu muille matkustajille (merkintä), joita pyydetään jättämään istuimet ensisijaisesti kaikille liikuntarajoitteisten henkilöiden luokille, joilla on oikeus käyttää tällaisia istuimia, ja luovuttamaan tarvittaessa tällaiset istumapaikat. Vaihtoehtossa (ii) rautatieyrittäjän on pantava käytösäännöt täytäntöön varmistukseksi, että lipunvarausjärjestelmä kohtelee liikuntarajoitteisia henkilöitä tasavertaisesti. Näillä säännöillä varmistetaan, että ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitettujen istuimien ovat vain liikuntarajoitteisten henkilöiden varattavissa määrättyyn ajankohtaan asti ennen lähtöä. Niihin on myös sisällyttävä avustajakoiran kanssa matkustavan henkilön mahdollisuus varata kaksi paikkaa — yhden liikuntarajoitteiselle henkilölle ja toisen koiralle. Määrätyn ajankohdan jälkeen ensisijaisesti liikuntarajoitteisille henkilöille tarkoitettujen istuimien ovat kaikkien matkustajien, myös liikuntarajoitteisten henkilöiden, varattavissa.

— Avustajakoirien kuljetus

Käytösäännöillä on varmistettava, ettei avustajakoiran kanssa matkustavalta liikuntarajoitteiselta henkilöltä peritä lisämaksua.

— Pyörätuolipaikkojen saatavuus ja varaus

Edellä esitettyjä ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitettujen istuimien saatavuutta ja varausta koskevia sääntöjä sovelletaan myös pyörätuolipaikkoihin (katso 4.2.2.3 kohta) sillä erotuksella, että pyörätuolin käyttäjät ovat ainoastaan liikuntarajoitteisten henkilöiden luokka, joille nämä istuimet on ensisijaisesti tarkoitettu. Käytösääntöjen on lisäksi katettava saattajien (muiden kuin liikuntarajoitteisten henkilöiden) mahdollisuus saada (i) varaamaton tai (ii) varattu istumapaikka pyörätuolipaikan vieressä tai sitä vastapäätä. Pyörätuolipaikat voidaan muuttaa yleisiksi istumapaikoiksi taittuoleilla.

— Pyörätuolille soveltuvan makuuosaston saatavuus ja varaus

Edellä esitettyjä ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitettujen istuimien varausta koskevia sääntöjä sovelletaan myös pyörätuolille soveltuviin makuuosastoihin (katso 4.2.2.3 kohta). Käytösäännöissä on kuitenkin estettävä pyörätuolille soveltuvan makuuosaston käyttö ilman varausta (eli sellainen on aina varattava ennalta).

— Pyörätuolipaikan hälytin (pyörätuolin käyttäjille tarkoitettu hälytysjärjestelmä)

Käytösäännöillä on varmistettava junan miehistön asianmukainen toiminta, kun pyörätuolipaikan hälytin aktivoidaan (katso 4.2.2.3 kohta).

— *Junan miehistön hoitama ulko-ovien aktivointi*

Käytösäännöt, joka koskevat junan miehistön hoitamaa ulko-ovien aktivointia kaikkien matkustajien, myös liikuntarajoitteisten henkilöiden, turvallisuuden varmistamiseksi (katso 4.2.2.4.1 kohta), on pantava täytäntöön.

— *Junan miehistö — Inva-WC:iden hälytysjärjestelmä*

Käytösäännöillä on varmistettava junan miehistön asianmukainen toiminta, kun kuka tahansa matkustaja, myös liikuntarajoitteinen henkilö, aktivoi inva-WC:iden hälyttimen (katso 4.2.2.6.3 kohta).

— *Kuuluvat turvaohjeet hätätilanteessa*

Käytösäännöt, jotka koskevat kuuluvien turva-ohjeiden antamista matkustajille hätätilanteessa (katso 4.2.2.8.1 kohta), on pantava täytäntöön. Näihin sääntöihin on sisällyttävä ohjeiden luonne ja niiden välitystapa.

— *Näkyvä tiedotus — Mainosten valvonta*

Näkyvän tiedotuksen (katso 4.2.2.8.2 kohta) mahdollinen häiritseminen mainoksilla on estettävä käytösäännöillä. Näissä säännöissä on käsiteltävä mainosten sijoittamista, mittasuhteita ja valaistusta.

— *Automaattinen tiedotusjärjestelmä — Virheellisen tai harhaanjohtavan tiedotuksen manuaalinen korjaus*

Käytösäännöt, jotka koskevat junan miehistön mahdollisuutta vahvistaa oikeaksi automaattinen tiedotus ja korjata virheellinen automaattinen tiedotus (katso 4.2.2.8 kohta), on pantava täytäntöön.

— *Määränpään ja seuraavan pysähdyspaikan ilmoittamista koskevat säännöt*

Käytösäännöillä on varmistettava, että seuraava pysähdyspaikka ilmoitetaan viimeistään 2 minuuttia ennen saapumista (katso 4.2.2.8 kohta).

— *Junassa tehtävissä kuulutuksissa käytettävä kieli*

Junassa tehtävät kuulutukset voivat olla nauhoitettuja tai suoria. Molemmissa tapauksissa on vahvistettava käytösäännöt, joissa perustellaan käytettävät kielet sen mukaan, mikä on reitin tai reittien tavallisten matkustajien puhuma kieli tai kielet kansallisuuden perusteella (katso 4.2.2.8 kohta).

— *Hälytysjärjestelmä makuuosastoissa*

Käytösäännöillä on varmistettava junan miehistön asianmukainen toiminta, kun mikä tahansa matkustaja, myös liikuntarajoitteinen henkilö, aktivoi makuuosaston hälyttimen (katso 4.2.2.11 kohta).

— *Junan kokoonpanoa koskevat säännöt, joilla mahdollistetaan pyörätuolien kulkuneuvon pääsyä helpottavien laitteiden käyttö laiturijärjestelyjen mukaan*

Käytösäännöissä on otettava huomioon junien erilaiset kokoonpanot siten, että junien pysähdyspaikka voidaan määritellä kulkuneuvon pääsyä helpottavan laitteen toiminta-alueen perusteella.

— *Pyörätuolien kulkuneuvon pääsyä helpottavien käsikäyttöisten ja koneellisten laitteiden turvallisuus*

Käytösäännöt, jotka koskevat kulkuneuvon pääsyä helpottavien laitteiden käyttöä junan ja aseman henkilöstön toimesta, on pantava täytäntöön. Käsikäyttöisten laitteiden käytön on oltava fyysisesti mahdollisimman vaivatonta henkilöstölle. Koneellisia laitteita on voitava hätätilanteessa käyttää turvallisesti, jos virransyöttö katkeaa. Käytösääntö, joka koskee pyörätuolihisseihin asennettujen siirrettävien suojaesteiden käyttöä junan tai aseman henkilöstön toimesta, on pantava täytäntöön.

Käytösäännöillä on varmistettava, että junan ja aseman henkilöstö kykenee ottamaan käyttöön, kiinnittämään, nostamaan, laskemaan ja varastoimaan kulkuluisia turvallisesti.

— *Pyörätuolin käyttäjien avustaminen*

Käyttösäännöillä on varmistettava, että henkilöstö on tietoinen siitä, että pyörätuolin käyttäjät saattavat tarvita apua junaan nousemisessa tai siitä poistumisessa, ja että henkilöstö tarjoaa tarvittaessa tällaista apua.

Pyörätuolin käyttäjät voivat joutua tilaamaan ennalta tällaisen avunannon sen varmistamiseksi, että koulutettua henkilöstöä on käytettävissä.

— *Laituri — Pyörätuolin kulkuneuvon pääsyä helpottavan laitteen toiminta-alue*

Rautatieyritys ja infrastruktuurin haltija tai aseman haltija määrittelevät yhdessä laiturin alueen, jolla laitetta todennäköisesti käytetään, ja osoittavat sen kelpoisuuden. Tämän alueen on oltava yhteensopiva niiden olemassa olevien laitureiden kanssa, joilla juna todennäköisesti pysähtyy.

Edellä esitetystä seuraa, että junan pysähdyspaikkaa on joissakin tapauksissa mukautettava tämä vaatimuksen täyttämiseksi.

Käyttösäännöissä on otettava huomioon junien erilaiset kokoonpanot (katso 4.1.2.19 kohta) siten, että junien pysähdyspaikka voidaan määritellä kulkuneuvon pääsyä helpottavan laitteen toiminta-alueen perusteella.

— *Hätämenetelmä liikuteltavien portaiden käyttöönottoon*

Käyttösäännöt, jotka koskevat siltalevyn käyttöönottoa ja varastointia hätätilanteessa, jos virransyöttö katkeaa, on pantava täytäntöön.

— *Lastenvaunujen kuljetus*

Lastenvaunujen kuljetusta koskevat käyttösäännöt on pantava täytäntöön.

— *Matkatavaroiden kuljetus*

Matkatavaroiden kuljetusta koskevat käyttösäännöt on pantava täytäntöön.

— *Liikuntarajoitteisia henkilöitä koskevan YTE:n vaatimukset täyttävän ja niistä poikkeavan liikkuvan kaluston yhdistelmien käyttö*

Kun junassa on sekä vaatimukset täyttävää että niistä poikkeavaa liikkuvaa kalustoa, on pantava täytäntöön toimintamenettelyt, joilla varmistetaan, että junassa on vähintään kaksi liikuntarajoitteisia henkilöitä koskevan YTE:n mukaista pyörätuolipaikkaa. Jos junassa on WC:itä, on myös varmistettava, että pyörätuolin käyttäjällä on mahdollisuus päästä inva-WC:hen.

Tällaisten liikkuvan kaluston yhdistelmien osalta on vahvistettava menettelyt, joilla varmistetaan, että kaikissa vaunuissa on saatavilla näkyvää ja kuuluvaa reittitietoa.

Dynaamisten tiedotusjärjestelmien ja pyörätuolipaikkojen/inva-WC:iden hälyttimien ei tarvitse olla täysin toimivia tällaisissa kokoonpanoissa.

— *Junien muodostaminen yksittäisistä vaunuista, jotka ovat liikuntarajoitteisia henkilöitä koskevan YTE:n mukaisia*

Kun juna muodostetaan vaunuista, jotka on arvioitu yksitellen 6.2.7 kohdan mukaisesti, on laadittava toimintamenettelyt, joilla varmistetaan, että juna on kokonaisuudessaan tämän YTE:n 4.2 kohdan merkityksellisten kohtien mukainen.

4.2.5 Kunnossapitosäännöt

Edellä 3 luvussa esitettyjen olennaisten vaatimusten mukaisesti tässä YTE:ssä tarkoitettua liikkuvan kaluston osajärjestelmää koskevat 1.1 kohdassa määritellyn asiakirjan teknisen soveltamisalan nojalla seuraavat kunnossapitosäännöt:

Siltä varalta, että liikuntarajoitteisille henkilöille tarkoitettu laite (mukaan lukien tuntuun perustuvat opasteet) vioittuu, rautatieyrityksen on varmistettava, että sillä on menettelyt laitteen korjaamiseksi tai vaihtamiseksi 6 työpäivän kuluessa tapahtuman raportoinnista.

4.2.6 Ammattipätevyys

Tässä YTE:ssä tarkoitetun liikkuvan kaluston osajärjestelmän käyttöön ja kunnossapitoon tarvittavalta henkilöstöltä edellytetään 1.1 kohdassa määritellyn asiakirjan teknisen soveltamisalan ja 4.2.4 kohdassa lueteltujen käytössääntöjen nojalla seuraavaa ammattipätevyyttä:

Junassa mukana olevan henkilöstön, matkustajia asemalla palvelevan ja auttavan henkilöstön sekä lipunmyyntihenkilöstön ammatillisen koulutuksen on katettava vammaisuuteen liittyvä tietoisuus ja tasavertainen kohtelu, mukaan lukien kunkin liikuntarajoitteisten henkilöiden luokan erityiset tarpeet.

Junien kunnossapidosta ja käytöstä vastaavan teknisen ja esimiesasemassa olevan henkilöstön ammatillisen koulutuksen on katettava vammaisuuteen liittyvä tietoisuus ja tasavertainen kohtelu, mukaan lukien kunkin liikuntarajoitteisten henkilöiden luokan erityiset tarpeet.

4.2.7 Työterveys- ja työturvallisuusolosuhteet

Tämän YTE:n soveltamisalalla ei ole liikkuvan kaluston käyttöön eikä tämän YTE:n käyttöönottoon tarvittavan henkilöstön työterveys- ja työturvallisuusolosuhteisiin liittyviä erityisiä vaatimuksia.

4.2.8 Liikkuvan kaluston rekisteri

Liikkuvan kaluston rekisteriä koskevat tämän YTE:n osalta seuraavat vaatimukset.

Liikkuvan kaluston rekisteriin on sisällyttävä seuraavat yleiset tiedot kaikista liikkuvan kaluston tyypeistä:

- yleinen kuvaus liikkuvan kaluston tyypistä (mukaan lukien suurin ajonopeus ja kiinteiden istuimien määrä);
- liikkuvaa kaluston toiminnasta vastaava rautatieyrittäjä ja liikkuvan kaluston omistaja, jos tämä ei ole sama kuin ensin mainittu;
- jäsenvaltio, joka hyväksyy liikkuvan kaluston tämän YTE:n osalta;
- liikkuvan kaluston sarjan numero ja yksittäisten vaunujen numerot;
- liikkuvan kaluston valmistaja;
- päivämäärä, jolloin liikkuva kalusto on otettu matkustajaliikenteeseen;
- reitit, joilla liikkuvan kaluston käyttö on sallittu;
- päivämäärä jolloin liikkuvalla kalustolla on myönnetty vaatimustenmukaisuusvakuutus tämän YTE:n osalta;
- ilmoitettu laitos, joka on vahvistanut tämän vaatimustenmukaisuuden;
- liikkuvan kaluston kokoonpano(t), kun sitä käytetään tämän YTE:n mukaisesti.

Lisäksi jokaisesta liikkuvan kaluston yksiköstä on lueteltava seuraavat ominaisuudet ja kuvailtava ne tämän YTE:n merkityksellisten kohtien mukaisesti:

- ensisijaisesti liikuntarajoitteisille henkilöille tarkoitettujen istuimien määrä 4.2.2.2 kohdan mukaisesti;
- pyörätuolipaikkojen määrä 4.2.2.3 kohdan mukaisesti;
- WC:iden määrä 4.2.2.6 kohdan mukaisesti;
- mahdollisten pyörätuolin käyttäjille soveltuvien yöpymispaikkojen määrä 4.2.2.11 kohdan mukaisesti;
- vaunun lattian korkeus ja kaikkien vaunun sisääntulo- ja ulosmenoportaiden paikat 4.2.2.12.1, 4.2.2.12.2 ja 4.2.2.12.3 kohdan mukaisesti;
- niiden laitureiden korkeudet (mukaan lukien erityistapaukset), joille liikkuvan kaluston on tarkoitus soveltua, 4.2.2.12.1 kohdan mukaisesti;

- mahdollisten vaunuun kiinnitettyjen kulkuneuvon pääsyä helpottavien laitteiden kuvaus 4.2.2.12.4 kohdan mukaisesti;
- niiden kulkuneuvon pääsyä helpottavien siirrettävien laitteiden kuvaus, jotka kuljetetaan liikkuvassa kalustossa, 4.2.2.12.4 kohdan mukaisesti;

Jos kansallisia määräyksiä sovelletaan tämän YTE:n vaatimusten täyttämiseksi, asianomaiset määräykset ja niiden kohdat on esitettävä rekisterin merkityksellistä kohtaa vasten.

Jos rekisteröintijäsenvaltio muuttuu, liikkuvan kaluston rekisterin kyseistä vaunua koskeva sisältö, joka liittyy tähän YTE:än, on siirrettävä alkuperäisestä rekisteröintivaltioista uuteen rekisteröintivaltioon.

Liikkuvan kaluston rekisteriin sisältyviä tietoja tarvitsee

- jäsenvaltio sen varmistamiseksi, että liikkuva kalusto täyttää tämän YTE:n vaatimukset;
- infrastruktuurin haltija sen varmistamiseksi, että liikkuva kalusto on yhteensopiva sen infrastruktuurin kanssa, jolla sitä on tarkoitus käyttää;
- rautatieyritys sen varmistamiseksi, että liikkuva kalusto vastaa sen tarpeita.

4.3 Tässä YTE:ssä käytettyjen termien määritelmät

Kämmenellä käytettävä

Se, että laitetta voi käyttää kämmenellä, tarkoittaa, että laitetta on sen käyttöasennossa voitava käyttää kämmenellä tai millä tahansa käden osalla ilman, että sormia tarvitsee ojentaa. Matkustajat, joilla on niveliin vaikuttavia kivuliaita sairauksia, kuten niveltulehdus, eivät välttämättä kykene kohdistamaan voimaa vain yhden sormen kärjellä (ja se on heille todennäköisesti vaikeaa tai kivuliasta). Monet heistä eivät kykene ojentamaan sormiaan tätä varten.

Kontrasti (eroavuus)

Kun kahdella vierekkäisellä pinnalla käytetään eri värejä niiden erottamiseksi toisistaan, värien välinen kontrasti määritellään kummankin heijastuvuuden, värisävyn ja värin intensiteetin mukaan.

Tämän YTE:n yhteydessä kontrastia arvioidaan hajavalon heijastuvuuden mukaan, mutta sitä voidaan parantaa värisävyn ja värin intensiteetin vaihteluilla.

”Kontrasti hajavalon heijastuvuuden mukaan” tarkoittaa seuraavassa kaavassa määriteltävää pintojen kontrastia:

$$K = \frac{(L_0 - L_h)}{L_0 + L_h}$$

K= kontrasti

L₀= esineen hajavalon heijastuvuus

L_h= taustan tai viereisen pinnan hajavalon heijastuvuus

Kun kontrasti (tai eroavuus) mainitaan tässä YTE:ssä, sen vähimmäisarvo on K = 0,3.

Kaavassa L on pinnan elementistä tiettyyn suuntaan heijastuvan valon valovoima jaettuna samaan suuntaan projisoidun elementin pinta-alalla.

Kontrastissa ei saa käyttää punaisen ja vihreän värin yhdistelmää.

Hajavalon heijastuvuus mitataan eurooppalaisten tai kansallisten standardien mukaisesti.

Värisävyn eroavuus määräytyy sen mukaan, kuinka lähekkäin kyseiset kaksi väriä ovat värispektrissä, siten, että värit, jotka ovat lähekkäin värispektrissä, eroavat toisistaan vähemmän kuin sellaiset, jotka ovat kauempana toisistaan.

Värin intensiteetti kuvaa sen voimakkuutta ja kylläisyyttä. Mitä suurempi on värin kylläisyys, sitä suurempi on sen intensiteetti.

Ensimmäinen porras

Ensimmäisellä portaalla tarkoitetaan vaunun ensimmäistä porrasta, jota matkustaja käyttää noustakseen junaan tai poistuaakseen siitä. Se on yleensä laiturin reunaa lähimpänä oleva porras. Se voi olla kiinteä tai liikuteltava porras.

Liukumaton

Liukumattomalla tarkoitetaan, että käytettävän päällysteen tulisi olla riittävän karkeaa tai muulla tavalla muodostettu erityisesti siten, että pinnan ja henkilön kengän tai liikkumisen apuvälineen välinen kitka pysyy hyväksyttävällä tasolla sekä kosteissa että kuivissa oloissa.

Lattiapintojen liukumattomuutta kuvaavan kitkakertoimen määrittelyyn ei ole mitään yksittäistä tai yleistä hyväksyttyä järjestelmää.

Liikkuvan kaluston osalta riittää, kun osoitetaan, että nimetyn liukumattoman pinnan ja kumipohjaisen kengän välinen staattinen kitkakerroin on kansallisesti tai kansainvälisesti tunnustetulla testausmenetelmällä mitattuna vähintään 0,35 myös silloin, kun pinta kastellaan puhtaalla vedellä. Testissä käytetyn kumin laatu on ilmoitettava testitulosten yhteydessä, ja sen on edustettava Euroopan unionin jäsenvaltioissa arkikäyttöön myytävien kenkien valmistuksessa käytettäviä materiaaleja.

Infrastruktuurin osalta sovelletaan vastaaviin rakennusten pintoihin liittyviä kansallisia määräyksiä.

Tuntoon perustuvat merkinnät ja tuntoon perustuvat ohjaimet

Tuntoon perustuvat merkinnät ja tuntoon perustuvat ohjaimet voivat olla esimerkiksi kohokuvasymboleja, kohomerkkejä tai pistekirjoitusta. Tuntoon perustuvien kuvasymbolien ja merkkien syvyyden on oltava vähintään 0,5 mm pinnan yläpuolella, ne eivät saa olla kaiverrettuja, ja niiden reunojen on oltava suorakulmaiset (eikä pyöristetyt tai terävät).

Merkkien tai kuvasymbolien välin on oltava sellainen, että kohotetun kirjaimen, numeron tai kuvan molemmat reunat voi tuntea yhdellä sormen pyyhkäisyllä.

Merkkien tai numeroiden vähimmäiskorkeus on 15 mm.

Pistekirjoituksessa on käytettävä kansallista vakiomuotoista pistekirjoitusta. Pistekirjoituksen pisteen on oltava kupolinmuotoinen. Yksittäisissä sanoissa käytetään Grade I Braille -pistekirjoitusta, ja niihin sisällytetään kohdistin.

Aseman haltija

Aseman haltija vastaa aseman päivittäisestä hallinnosta. Tehtävän voi suorittaa rautatieyriys, infrastruktuurin haltija tai kolmas osapuoli.

Turvatieidot

Turvatieidot ovat matkustajille annettavia tietoja, joilla heille kerrotaan ennalta, miten heidän tulee toimia hätätilanteessa.

Turvaohjeet

Turvaohjeet ovat ohjeet, jotka matkustajille annetaan hätätilanteessa, jotta he tietäisivät, miten heidän tulee toimia.

Kulkuväylä

Kulkuväylä on esteetön tila, jonka kautta vaunussa voi liikkua 4 luvussa nimetyille alueilla.

Yhdyskäytävä

Käytävän kautta matkustajat voivat siirtyä yhdestä junan vaunusta seuraavaan.

5. YHTEENTOIMIVUUDEN OSATEKIJÄT**5.1 Määritelmä**

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, 2 artiklan d kohdan mukaan yhteentoimivuuden osatekijällä tarkoitetaan "osajärjestelmään kuuluvan tai siihen liitettäväksi tarkoitettun laitteen perusosaa, perusosien ryhmää, osakokonaisuutta tai kokonaisuutta, josta Euroopan

laajuisen tavanomaisen rautatieverkon yhteentoimivuus riippuu suoraan tai epäsuorasti. Osatekijän käsite kattaa aineellisten esineiden lisäksi myös aineettomat hyödykkeet kuten tietokoneohjelmat.”

5.2 Innovatiiviset ratkaisut

Kuten tämän YTE:n 4 luvussa mainitaan, innovatiiviset ratkaisut saattavat edellyttää uusia eritelmiä ja/tai uusia arviointimenetelmiä. Nämä eritelmat ja arviointimenetelmät kehitetään 6.1.3 kohdassa kuvaillun prosessin mukaisesti.

5.3 Luettelo osatekijöistä

Yhteentoimivuuden osatekijöihin sovelletaan direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2001/16/EY, merkityksellisiä säännöksiä, ja ne on luetteloitu jäljempänä.

5.3.1 Infrastruktuuri

Seuraavat tekijät on yksilöity infrastruktuuria koskeviksi yhteentoimivuuden osatekijöiksi:

Matkustajien näkyvät tiedotuslaitteet

Kulkuneuvon pääsyä helpottavat laitteet

Painikkeet

Lastenhoitotasot

Tuntoon perustuvat merkinnät

Lipunmyyntiautomaatit

5.3.2 Liikkuva kalusto

Seuraavat tekijät on yksilöity liikkuvaa kalustoa koskeviksi yhteentoimivuuden osatekijöiksi:

Tavalliset WC-modulit ja inva-WC-modulit

Matkustajien tiedotuslaitteet (kuuluvat ja näkyvät)

Matkustajien hälytyslaitteet

Kulkuneuvon pääsyä helpottavat laitteet

Painikkeet

Lastenhoitotasot

Näkyvät ja tuntoon perustuvat merkinnät

5.4 Osatekijöiden suoritustasot ja eritelmat

5.4.1 Infrastruktuuri

Vaadittavat ominaisuudet esitetään seuraavissa 4.1 kohdan merkityksellisissä kohdissa.

Matkustajien näkyvät tiedotuslaitteet (4.1.2.11.2 kohta ja liite N)

Kulkuneuvon pääsyä helpottavat laitteet (4.1.2.21.2 kohta)

Tuntoon perustuvat painikkeet (4.1.2.4 kohta)

Lastenhoitotasot (4.1.2.7.2 kohta)

Tuntoon perustuvat merkinnät (4.1.2.11 kohta)

Lipunmyyntiautomaatit (4.1.2.9.2 kohta)

5.4.2 Liikkuva kalusto

Vaadittavat ominaisuudet esitetään seuraavissa 4.2 kohdan merkityksellisissä kohdissa.

WC-modulit (4.2.2.6 kohta)

Matkustajien näkyvät tiedotuslaitteet (4.2.2.8.3 kohta ja liite N)

Matkustajien hälytyslaitteet:

Hälytyslaitetta on voitava käyttää kämmenellä, ja se saa edellyttää enintään 30 Newtonin voimaa.

Kulkuneuvon pääsyä helpottavat laitteet (4.2.2.12.3 kohta)

Painikkeet:

Painikkeet saavat edellyttää enintään 15 Newtonin voimaa.

Lastenhoitotasot (4.2.2.6.3.2 kohta)

Näkyvät ja tuntoon perustuvat merkinnät (4.2.2.8.1 ja 4.2.2.8.2 kohta sekä liite N)

6. VAATIMUSTENMUKAISUUDEN JA/TAI KÄYTTÖÖNSOVELTUVUUDEN ARVIOINTI

6.1. Yhteentoimivuuden osatekijät

6.1.1 Vaatimustenmukaisuuden arviointi (yleistä)

Valmistajan tai tämän yhteisöön sijoittautuneen edustajan on laadittava direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, 13 artiklan 1 kohdan ja liitteessä IV olevan 3 luvun mukainen EY-vaatimustenmukaisuus- tai käyttöönsoveltuvuusvakuutus, ennen kuin yhteentoimivuuden osatekijä saatetaan markkinoille.

Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimustenmukaisuuden arviointi tehdään seuraavien moduulien mukaisesti (moduulit määritellään tämän YTE:n liitteessä F):

Yhteentoimivuuden osatekijöitä koskevat moduulit:

Moduuli A: Suunnittelu, kehitys- ja tuotantovaiheita koskeva sisäinen tuotannonvalvonta

Moduuli A1: Suunnittelu-, kehitys- ja tuotantovaiheita koskeva sisäinen tuotannonvalvonta ja tuotteen tarkastus

Moduuli B: Suunnittelu- ja kehitysvaiheita koskeva tyyppitarkastus

Moduuli C: Tuotantovaihetta koskeva tyypin vaatimustenmukaisuus

Moduuli D: Tuotantovaihetta koskeva tuotannon laadunvarmistusjärjestelmä

Moduuli F: Tuotantovaihetta koskeva tuotteen tarkastus

Moduuli H1: Suunnittelu-, kehitys- ja tuotantovaiheita koskeva täydellinen laadunvarmistusjärjestelmä

Moduuli H2: Suunnittelu-, kehitys- ja tuotantovaiheita koskeva täydellinen laadunvarmistusjärjestelmä ja suunnitteluvaiheen tarkastus

Moduuli V: Käyttökokemuksiin perustuva tyyppihyväksyntä (Käyttöönsoveltuvuus)

Jos asianmukainen moduuli edellyttää ilmoitetun laitoksen osallistumista,

- valmistajan tai tämän yhteisöön sijoittautuneen edustajan ja ilmoitetun laitoksen on määriteltävä hyväksyntäprosessi ja arvioinnin sisältö tässä YTE:ssä esitettyjen vaatimusten mukaisesti.
- valmistajan valitsema ilmoitettu laitos on jokaisen tarvittavan yhteentoimivuuden osatekijän osalta valtuutettu joko:

arvioimaan liikkuvan kaluston osajärjestelmän yhteentoimivuuden osatekijät ja/tai arvioimaan infrastruktuurin osajärjestelmän yhteentoimivuuden osajärjestelmät.

6.1.2 Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt (moduulit)

Vaatimustenmukaisuuden arvioinnin on katettava tämän YTE:n liitteessä D olevassa taulukossa D1 X:llä merkityt vaiheet ja ominaisuudet. Valmistaja tai tämän yhteisöön sijoittautunut edustaja valitsee osatekijän mukaan yhden moduulin tai moduuliyhdelmän, joka esitetään seuraavassa taulukossa 16.

Taulukko 16

Arviointimenettelyt

Kohta	Arvioitavat osatekijät	Moduuli A	Moduuli A1 (*)	Moduuli B+C	Moduuli B+D	Moduuli B+F	Moduuli H1 (*)	Moduuli H2
4.1.2.11.2 ja 4.1.2.12.2	Matkustajien näkyvät tiedotuslaitteet		X	X	X		X	X
4.1.2.21.2	Kulkuneuvoon pääsyä helpottavat laitteet		X		X	X	X	X
4.1.2.4	Tuntoon perustuvat painikkeet	X		X			X	
4.1.2.7.2	Lastenhoitotasot	X		X			X	
4.1.2.11	Tuntoon perustuvat merkinnät	X		X			X	
4.1.2.9.2	Lipunmyyntiautomaatit	X		X			X	
4.2.2.6	WC-modulit		X	X	X		X	X
4.2.2.8	Matkustajien näkyvät tiedotuslaitteet		X	X	X		X	X
4.2.2.3, 4.2.2.6 ja 4.2.2.11	Matkustajien hälytyslaitteet	X		X			X	
4.2.2.12.3	Kulkuneuvoon pääsyä helpottavat laitteet		X		X	X	X	X
4.2.2.4	Painikkeet	X		X			X	
4.2.2.6.3.2	Lastenhoitotasot	X		X			X	
4.2.2.8.1, 4.2.2.8.2 ja liite N	Näkyvät ja tuntoon perustuvat merkinnät	X		X			X	

(*) Moduulit A1 ja H1 sallitaan olemassa oleville ratkaisuille vain 6.1.3 kohdassa määriteltyjen ehtojen mukaisesti.

6.1.3 Innovatiiviset ratkaisut

Jos yhteentoimivuuden osatekijää varten ehdotetaan 5.2 kohdan mukaista innovatiivista ratkaisua, valmistajan tai tämän yhteisöön sijoittautuneen edustajan on ilmoitettava poikkeamat YTE:n asianmukaisista kohdista ja esitettävä ne Euroopan rautatievirastolle (ERA). ERA vahvistaa osatekijöiden asianmukaiset toiminnalliset ja liitääntä koskevat eritelmät ja laatii arviointimenettelyt.

Tällä tavalla tuotetut asianmukaiset toiminnalliset ja liitääntä koskevat eritelmät ja arviointimenettelyt sisällytetään YTE:än tarkistusprosessin yhteydessä.

Sen jälkeen kun direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, 21 artiklan 2 kohdan mukaisesti tehty komission päätös on tullut voimaan, innovatiivista ratkaisua voidaan käyttää, ennen kuin se on sisällytetty YTE:än.

6.1.4 Käyttöönsoveltuvuuden arviointi

Seuraavia yhteentoimivuuden osatekijöitä varten on tehtävä tämän YTE:n liitteessä F esitetty käyttökoke-
muksiin perustuvan tyyppihyväksynnän mukainen käyttöönsoveltuvuuden arviointi:

Ei mikään

6.2 Osajärjestelmät

6.2.1 Vaatimustenmukaisuuden arviointi (yleistä)

Direktiivin 96/48/EY liitteen VI mukaisesti hankintayksikön tai tämän yhteisön alueelle sijoittautuneen edustajan (hakija) on jätettävä valitsemalleen ilmoitetulle laitokselle liikkuvan kaluston tai infrastruktuurin osajärjestelmän arvioimista koskeva hakemus.

Liikkuvan kaluston vaatimustenmukaisuuden arviointihakemuksen jättäminen valmistajan toimesta on avoin kysymys (katso DV11 kysymys 3).

Ilmoitetulle laitokselle on ilmoitettava liikkuvan kaluston tai infrastruktuurin osajärjestelmän arvioinnista.

Hakijan on laadittava direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, 18 artiklan 1 kohdan ja liitteen VI mukainen EY-tarkastusvakuutus.

Tämä EY-tarkastusvakuutus vaaditaan osajärjestelmän käyttöönottoa koskevan luvan saamiseen.

Osajärjestelmän vaatimustenmukaisuuden arviointi tehdään tämän YTE:n 6.2.2 kohdan ja liitteen E nojalla jonkin seuraavan moduulin tai niiden yhdistelmän mukaisesti (moduulit määritellään tämän YTE:n liitteessä F):

Osajärjestelmien EY-tarkastuksen moduulit

Moduuli SB: Suunnittelu- ja kehitysvaiheita koskeva tyyppitarkastus

Moduuli SD: Tuotantovaihetta koskeva tuotannon laadunvarmistusjärjestelmä

Moduuli SF: Tuotantovaihetta koskeva tuotteen tarkastus

Moduuli SG: Yksikkötarkastus

Moduuli SH2: Suunnittelu-, kehitys- ja tuotantovaiheita koskeva täydellinen laadunvarmistusjärjestelmä ja suunnitteluvaiheen tarkastus.

Hakijan ja ilmoitetun laitoksen on määriteltävä hyväksyntäprosessi ja arvioinnin sisältö tässä YTE:ssä esitettyjen vaatimusten mukaisesti ja tämän YTE:n luvussa 7 esitettyjä sääntöjä noudattaen.

6.2.2 Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely (moduulit)

Hakija valitsee yhden taulukossa 17 esitetyistä moduuleista tai moduuliyhdistelmistä.

Taulukko 17

Arviointimenettelyt

Arvioitava osajärjestelmä	Moduuli SB+SD	Moduuli SB+SF	Moduuli SG	Moduuli SH2
Liikkuvan kaluston osajärjestelmä	X	X		X
Infrastruktuurin osajärjestelmä	X		X	X

Asianmukaisissa vaiheissa arvioitavat osajärjestelmän ominaisuudet esitetään tämän YTE:n liitteessä E taulukossa E.1 (infrastruktuurin osajärjestelmä) ja taulukossa E.2 (liikkuvan kaluston osajärjestelmä). Hakijan

on vahvistettava, että jokainen tuotettu osajärjestelmä on yhdenmukainen hyväksytyn tyyppin kanssa.

Yhteentoimivuuden osatekijöiden ominaisuudet, jotka esitetään liitteen D taulukossa D1, esitetään myös liitteen E taulukossa E.1 tai E.2. Näiden ominaisuuksien arviointi on osa yhteentoimivuuden osatekijän EY-vaatimustenmukaisuusvakuutusta.

Kunnossapito-osajärjestelmän arviointi kuvaillaan 6.2.5 kohdassa.

6.2.3 Innovatiiviset ratkaisut

Jos osajärjestelmään sisältyy 4.1.1 tai 4.2.1 kohdassa määritelty innovatiivinen ratkaisu, valmistajan tai hankintayksikön on ilmoitettava poikkeamat YTE:n asianmukaisista kohdista ja esitettävä ne Euroopan rautatievirastolle (ERA). ERA vahvistaa ratkaisun asianmukaiset toiminnalliset ja liitää koskevat eritelmät ja laatii arviointimenettelyt.

Asianmukaiset toiminnalliset ja liitää koskevat eritelmät ja arviointimenettelyt sisällytetään YTE:än tarkistusprosessin yhteydessä.

Sen jälkeen kun direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, 21 artiklan 2 kohdan mukaisesti tehty komission päätös on tullut voimaan, innovatiivista ratkaisua voidaan käyttää, ennen kuin se on sisällytetty YTE:än.

6.2.4 Kunnossapidon arviointi

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, 18 artiklan 3 kohdan mukaan ilmoitetun laitoksen on laadittava tekniset asiakirjat, joihin kuuluu huoltokansio. Tämä tarkoittaa erityisesti, että ilmoitetun laitoksen on tarkastettava, että

- huoltokansio on olemassa,
- huoltokansiossa on liikkuvan kaluston osalta suurten nopeuksien rautatiejärjestelmän liikkuvan kaluston YTE:n 4.2.10.2 kohdassa määritellyt tekijät,

mutta sen ei tarvitse tarkistaa huoltokansion sisällön paikkansapitävyyttä.

Kunnossapidon vaatimustenmukaisuuden arviointi on kunkin asianomaisen jäsenvaltion vastuulla.

Liitteen F kohdassa F.4 (joka on avoin kysymys) kuvaillaan menettely, jonka mukaan jokainen jäsenvaltio varmistaa, että kunnossapitojärjestelyt ovat tämän YTE:n määräysten mukaiset ja että perusparametreja ja olennaisia vaatimuksia noudatetaan osa-alueen käyttöänsä ajan.

6.2.5 Käytösääntöjen arviointi

Tavanomaisen rautatiejärjestelmän käyttöä koskevan YTE:n 6.2.1 kohdassa todetaan, ettei mikään tavanomaisen rautatiejärjestelmän käyttötoimintaa ja liikenteen hallintaa koskevaan YTE:än sisältyvä osa edellytä nykyään erillistä ilmoitetun laitoksen arviointia.

Ilmoitetun laitoksen ei tarvitse tarkistaa tämän liikuntarajoitteisia henkilöitä koskevan YTE:n osalta mitään käytösääntöä, vaikka ne luetellaan 4.1.4 tai 4.2.4 kohdassa.

6.2.6 Yksittäisten vaunujen arviointi

Kun liikkuva kalusto toimitetaan yksittäisinä vaunuina eikä kiinteänä junayksikkönä, vaunut on arvioitava tämän YTE:n merkityksellisiä kohtia vasten pitäen mielessä, ettei jokaisessa vaunussa ole pyörätuolipaikkoja, pyörätuolille soveltuvia tiloja tai inva-WC:tä.

On kuitenkin osoitettava, että kun vaunuista muodostetaan muiden yhteensopivien vaunujen kanssa kokonainen juna, kaikki tämän liikuntarajoitteisia henkilöitä koskevan YTE:n vaatimukset täyttyvät.

6.3 Yhteentoimivuuden osatekijät, joille ei ole EY-vakuutusta

6.3.1 Yleistä

Yhteentoimivuuden osatekijöitä, joille ei ole EY-vaatimustenmukaisuus- tai käyttöönsoveltuvuusvakuutusta voidaan siirtymäkaudeksi kutsutun rajallisen ajanjakson aikana poikkeuksellisesti sisällyttää osajärjestelmiin sillä ehdolla, että tässä kohdassa esitetyt määräykset täyttyvät.

6.3.2 Siirtymäkausi

Siirtymäkausi alkaa tämän YTE:n voimaantulosta ja kestää kuusi vuotta.

Siirtymäkauden päätyttyä ja jäljempänä 6.3.3.3 kohdassa myönnettyin poikkeuksin yhteentoimivuuden osatekijöille on oltava EY-vaatimustenmukaisuus- ja/tai käyttöönsoveltuvuusvakuutus, ennen kuin ne voidaan sisällyttää osajärjestelmään.

6.3.3 Todistuksen antaminen siirtymäkaudella osajärjestelmille, jotka sisältävät yhteentoimivuuden osatekijöitä, joille ei ole vakuutusta

6.3.3.1 Ehdot

Ilmoitettu laitos voi siirtymäkaudella antaa vaatimustenmukaisuustodistuksen osajärjestelmälle, vaikka joillekin siihen sisältyville yhteentoimivuuden osatekijöille ei olisikaan tämän YTE:n mukaista EY-vaatimustenmukaisuus- ja/tai käyttöönsoveltuvuusvakuutusta, jos seuraavat kolme ehtoa täyttyvät:

- ilmoitettu laitos on tarkistanut osajärjestelmän vaatimustenmukaisuuden tämän YTE:n 4 luvussa esitetyjä vaatimuksia vasten, ja
- ilmoitettu laitos vahvistaa ylimääräisillä arvioinneilla, että yhteentoimivuuden osatekijöiden vaatimustenmukaisuus ja/tai käyttöönsoveltuvuus täyttää luvussa 5 esitetyt vaatimukset, ja
- yhteentoimivuuden osatekijöitä, joille ei ole asianmukaista EY-vaatimustenmukaisuus- ja/tai käyttöönsoveltuvuusvakuutusta, on käytetty osajärjestelmässä, joka on otettu käyttöön vähintään yhdessä jäsenvaltiossa ennen tämän YTE:n voimaantuloa.

Tällä tavalla arvioituille yhteentoimivuuden osatekijöille ei laadita EY-vaatimustenmukaisuus- ja/tai käyttöönsoveltuvuusvakuutusta.

6.3.3.2 Ilmoitus

- Osajärjestelmän vaatimustenmukaisuustodistuksessa on ilmoitettava selkeästi, mitkä yhteentoimivuuden osatekijät ilmoitettu laitos on arvioinut osana osajärjestelmän tarkastusta.
- Osajärjestelmän EY-tarkastusvakuutuksessa on ilmoitettava selkeästi:
- mitkä yhteentoimivuuden osatekijät on arvioitu osana osajärjestelmää
- vahvistus siitä, että osajärjestelmä sisältää samanlaiset yhteentoimivuuden osatekijät kuin ne, jotka on tarkastettu osana osajärjestelmää
- syy(t), miksi valmistaja ei laatinut EY-vaatimustenmukaisuus- ja/tai käyttöönsoveltuvuusvakuutusta ennen kyseisten yhteentoimivuuden osatekijöiden sisällyttämistä osajärjestelmään.

6.3.3.3 Käyttöönotto elinkaaren aikana

Asianomaisen osajärjestelmän tuotanto ja/tai parannus/uudistus on toteutettava kuusivuotisen siirtymäkauden aikana. Osajärjestelmän elinkaaren osalta:

- siirtymäkauden aikana ja
- osajärjestelmän EY-tarkastustodistuksen antaneen elimen vastuulla

yhteentoimivuuden osatekijöitä, joille ei ole EY-vaatimustenmukaisuus- ja/tai käyttöönsoveltuvuusvakuutusta ja jotka ovat samantyyppiset ja saman valmistajan rakentamat, voidaan käyttää osajärjestelmän kunnossapitoon liittyvissä töissä ja varaosina.

Siirtymäkauden päätyttyä ja

- kunnes osajärjestelmä parannetaan, uudistetaan tai korvataan ja
- osajärjestelmän EY-tarkastustodistuksen antaneen elimen vastuulla

yhteentoimivuuden osatekijöitä, joille ei ole EY-vaatimustenmukaisuus- ja/tai käyttöönsoveltuvuusvakuutusta ja jotka ovat samantyyppiset ja saman valmistajan rakentamat, voidaan käyttää kunnossapitoon liittyvissä töissä.

6.3.4 Valvontajärjestelyt

Siirtymäkauden aikana jäsenvaltioiden on

- valvottava niiden alueella markkinoille saatettujen yhteentoimivuuden osatekijöiden määrää ja tyyppiä;
- varmistettava, että kun osajärjestelmälle haetaan lupaa, ne syyt yksilöidään, joiden takia valmistaja ei ole antanut todistusta yhteentoimivuuden osatekijälle;
- ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille tarkat tiedot yhteentoimivuuden osatekijästä, jolle ei ole annettu todistusta, ja syyt, joiden takia todistusta ei ole annettu.

7. LIIKUNTARAJOITTEISIA HENKILÖITÄ KOSKEVAN YTE:N KÄYTTÖÖNOTTO

Tässä luvussa ilmoitetaan YTE:n käyttöönottostrategia. Erityisen tarpeellista on täsmentää välivaiheet, joiden kautta siirrytään asteittain nykytilanteesta sellaiseen lopulliseen tilanteeseen, jossa YTE:n noudattaminen on yleistä. Tämän luvun taustalla on tarve koordinoita tämän YTE:n käyttöönottoa ensisijaisesti teknisistä tai toiminnallisista syistä, mutta siinä otetaan myös huomioon kustannus-hyötyanalyysi direktiivin asiaa koskevien säännösten mukaisesti. Lisäksi otetaan huomioon, että YTE:n käyttöönottoa on toisinaan koordinoitava muiden YTE:ien käyttöönoton kanssa.

YTE:ien käyttöönotossa on otettava huomioon tavanomaisen ja suurten nopeuksien rautatieverkon kehittäminen kokonaisuutena kohti täyttä yhteentoimivuutta.

Edellä mainitun tukemiseksi YTE:issä sallitaan vaihteittain tapahtuva eteneminen ja muiden YTE:ien kanssa koordinoitu käyttöönotto.

7.1 Tämän YTE:n soveltaminen uuteen infrastruktuuriin / liikkuvaan kalustoon

7.1.1 Infrastruktuuri

Tämän YTE:n 2–6 luvun infrastruktuuria koskevia näkökohtia ja jäljempänä esitettäviä erityismääräyksiä sovelletaan kokonaisuudessaan uuteen infrastruktuuriin, joka otetaan käyttöön.

Tätä YTE:n kohtaa ei sovelleta uuteen infrastruktuuriin, jota koskeva sopimus on allekirjoitettu tai jota koskeva tarjouskilpailumenettely on loppuvaiheessa, kun tämä YTE tulee voimaan.

Infrastruktuurin haltija tai rautatieyritys tai aseman haltija, joka vastaa rautatieasemasta, järjestää lähialueen hallinnasta vastaavien elinten kanssa kuulemismenettelyn aina, kun asemalle tai sen lähialueelle tehdään uudisrakennustöitä, jotta saavutettavuusvaatimukset voitaisiin täyttää aseman lisäksi myös sen kulkuyhteyksien osalta.

7.1.2 Liikkuva kalusto

7.1.2.1 Yleistä

Tämän YTE:n 2–6 luvun liikkuvaa kalustoa koskevia näkökohtia ja jäljempänä esitettäviä erityismääräyksiä sovelletaan kokonaisuudessaan uuteen liikkuvaan kalustoon, joka otetaan käyttöön.

Tätä YTE:ä ei sovelleta uuteen liikkuvaan kalustoon, jota koskeva sopimus on allekirjoitettu tai jota koskeva tarjouskilpailumenettely on loppuvaiheessa, kun tämä YTE tulee voimaan.

7.1.2.2 Uusi uudenmallinen liikkuva kalusto

7.1.2.2.1 Määritelmät

Tämän YTE:n 7.1.1 kohdassa ja 7.1.2.1 kohdassa

- vaiheen A ajanjakso alkaa, kun ilmoitettu laitos nimetään ja sille toimitetaan kuvaus liikkuvasta kalustosta, joka on tarkoitus kehittää ja rakentaa tai hankkia,
- vaiheen B ajanjakso alkaa, kun ilmoitettu laitos antaa EY-tarkastusta koskevan tyyppitarkastus- tai suunnitteluvaiheen tarkastustodistuksen, ja päättyy, kun EY-tarkastusta koskevan tyyppitarkastus- tai suunnitteluvaiheen tarkastustodistuksen voimassaolo päättyy.

7.1.2.2.2 Yleistä

- Kuka tahansa 6.2.1 ja 6.1.1 kohdassa määritelty hakija voi pyytää
- EY-tarkastusta koskevaa tyyppitarkastus- tai suunnitteluvaiheen tarkastustodistusta osajärjestelmälle ja/tai

vaatimustenmukaisuutta ja/tai käyttöönsoveltuvuutta koskevaa tyyppitarkastus- tai suunnitteluvaiheen tarkastustodistusta yhteentoimivuuden osatekijöille.

Hakijan on ilmoitettava tämän YTE:n 6 luvun mukaisesti valitulle ilmoitetulle laitokselle aikeistaan, jotka koskevat uuden liikkuvan kaluston ja/tai yhteentoimivuuden osatekijän kehitystä ja arviointia. Ilmoituksen yhteydessä hakijan on esitettävä kuvaus liikkuvasta kalustosta tai yhteentoimivuuden osatekijästä, jonka se aikoo kehittää ja rakentaa tai hankkia.

7.1.2.2.3 Vaihe A

Ilmoitetun laitoksen nimeämispäivän jälkeen määriteltyt liikkuvaa kalustoa koskevat ja nimeämispäivänä voimassaolevan YTE:n mukaiset todistuksen antamisen perusteet vahvistetaan seitsemän vuotta kestäväksi vaiheen A ajanjaksoksi, ellei direktiivin 96/48/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, 19 artiklaa sovelleta.

YTE:n tarkistettua versiota, myös tätä, joka tulee voimaan vaiheen A ajanjaksolla, voidaan käyttää joko kokonaisuudessaan tai tietyin osin, jos hakija ja ilmoitettu laitos sopivat siitä yhdessä. Tällaiset järjestelyt on dokumentoitava.

Hyväksytyn arvioinnin jälkeen ilmoitettu laitos antaa EY-tarkastusta koskevan tyyppitarkastus- tai suunnitteluvaiheen tarkastustodistuksen osajärjestelmälle tai vaatimustenmukaisuutta ja/tai käyttöönsoveltuvuutta koskevan tyyppitarkastus- tai suunnitteluvaiheen tarkastustodistuksen yhteentoimivuuden osatekijälle.

7.1.2.2.4 Vaihe B

a) Osajärjestelmän vaatimukset

Osajärjestelmän tyyppitarkastus- tai suunnitteluvaiheen tarkastustodistus on voimassa seitsemän vuotta kestävä vaiheen B ajanjakson, vaikka uusi YTE tulisi voimaan, ellei direktiivin 96/48/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, 19 artiklaa sovelleta. Tänä aikana voidaan ottaa käyttöön samantyyppistä liikkuvaa kalustoa ilman uutta tyypin arviointia.

Ennen seitsemän vuotta kestävä vaiheen B ajanjakson päättymistä liikkuva kalusto arvioidaan voimassaolevan YTE:n mukaisesti niiden vaatimusten osalta, jotka ovat muuttuneet tai jotka ovat uusia todistuksen antamisen perusteisiin nähden.

- Jos poikkeusta pyydetään ja se hyväksytään, voimassaoleva tyyppitarkastuksen tai suunnitteluvaiheen tarkastuksen perusteella annettu EY-tarkastustodistus pysyy voimassa vielä kolme vuotta kestävä vaiheen B ajanjakson. Sama arviointi- ja poikkeushakemusprosessi voidaan toistaa ennen kuin kolme vuotta kestävä ajanjakso päättyy.
- Jos osajärjestelmän malli on vaatimustenmukainen, tyyppitarkastuksen tai suunnitteluvaiheen tarkastuksen perusteella annettu EY-tarkastustodistus pysyy voimassa vielä seitsemän vuotta kestävä vaiheen B ajanjakson.

Jos yhtään uutta YTE:ä ei tule voimaan ennen vaiheen B ajanjakson päättymistä, liikkuvaa kalustoa ei tarvitse arvioida, ja asianmukainen todistus pysyy voimassa vielä seitsemän vuotta kestävä vaiheen B ajanjakson.

b) *Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimus*

Tyyppitarkastus- tai suunnitteluvaiheen tarkastustodistus tai käyttöönsoveltuvuustodistus pysyy voimassa viisi vuotta kestävän vaiheen B ajanjakson, vaikka uusi YTE tulisi voimaan, ellei direktiivin 96/48/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, 19 artiklaa sovelleta. Tänä aikana voidaan ottaa käyttöön samantyyppisiä osatekijöitä ilman arviointia.

Ennen viisi vuotta kestävän vaiheen B ajanjakson päättymistä osatekijä arvioidaan voimassaolevan YTE:n mukaisesti niiden vaatimusten osalta, jotka ovat muuttuneet tai jotka ovat uusia todistuksen antamisen perusteisiin nähden.

7.1.2.3 Vanhanmallinen liikkuva kalusto

Liikkuvaan kalustoon, jonka mallille ei ole annettu YTE:ien mukaista todistusta, sovelletaan 7.5.2 kohdassa määritellyjä ehtoja.

7.1.2.4 Siirtymäkausi

Jäsenvaltiot eivät voi soveltaa YTE:ä siirtymäkaudella, joka päättyy 1. tammikuuta 2010. Edellä mainittu sallitaan vain seuraavissa tapauksissa:

- tämän YTE:n voimaantulopäivänä jo allekirjoitetut tai tarjouskilpailumenettelyn loppuvaiheessa olevat sopimukset ja niissä olevat optiot lisäkulkuneuvojen tilaamiseen, tai
- tämän siirtymäkauden aikana allekirjoitetut sopimukset, joilla tilataan vanhanmallista uutta liikkuva kalustoa.

7.2 **YTE:ien tarkistus**

Direktiivin 2001/16/EY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2004/50/EY, 6 artiklan 2 kohdan mukaan Euroopan rautatievirasto vastaa YTE:ien tarkistuksen ja ajan tasalle saattamisen valmistelusta. Lisäksi rautatievirasto antaa asianmukaiset suositukset direktiivin 21 artiklassa mainitulle komitealle, jotta tekninen kehitys tai sosiaaliset vaatimukset otetaan huomioon. Myös toisten YTE:ien vähitellen tapahtuvalla käyttöönottolla ja tarkistuksella voi olla vaikutuksia tähän YTE:än. Tähän YTE:än ehdotetut muutokset tarkistetaan perusteellisesti, ja ajan tasalle saatetut YTE:t julkaistaan lähtökohtaisesti kolmen vuoden välein.

Rautatievirastolle on ilmoitettava kaikista tarkasteltavina olevista innovatiivisista ratkaisuksista, jotta se voisi päättää niiden sisällyttämisestä YTE:än.

7.3 **Tämän YTE:n soveltaminen nykyiseen infrastruktuuriin / liikkuvaan kalustoon**

Nykyisen infrastruktuurin ja liikkuvan kaluston osalta tätä YTE:ä sovelletaan osiin, joita uudistetaan tai parannetaan direktiivin 14 artiklan 3 kohdassa asetettujen ehtojen mukaisesti.

7.3.1 Infrastruktuuri

Nykyinen infrastruktuuri on infrastruktuuri, joka on käytössä tämän YTE:n voimaantulopäivänä.

Tätä YTE:ä ei sovelleta nykyiseen infrastruktuuriin, ennen kuin sitä uudistetaan tai parannetaan.

Tätä YTE:ä ei sovelleta infrastruktuuriin, jota uudistetaan tai parannetaan sellaisen sopimuksen ehtoilla, joka on allekirjoitettu tai tarjouskilpailumenettelyn loppuvaiheessa tämän YTE:n voimaantulopäivänä.

Infrastruktuurin haltija tai rautatieyhtiö tai aseman haltija, joka vastaa rautatieasemasta, järjestää lähialueen hallinnasta vastaavien elinten kanssa kuulemismenettelyn aina, kun asemaa tai sen lähialuetta uudistetaan tai parannetaan, jotta saavutettavuusvaatimukset voitaisiin täyttää aseman lisäksi myös sen kulkuyhteyksien osalta.

Nykyiselle asemalle, jonka 12 kuukauden ajalla mitattu keskimääräinen päivittäinen matkustajavirta on enintään 1 000 matkustajaa, juniin nousevat ja niistä poistuvat matkustajat yhteenlaskettuina, ei tarvitse uudistuksen tai parannuksen yhteydessä asentaa hissejä tai luiskia, joita tämän kohdan vaatimusten noudattaminen muutoin edellyttäisi, jos samalla rataosuudella on alle 50 km:n päässä asema, jolla on kaikki vaatimukset täyttävä esteetön reitti. Tällaisissa olosuhteissa uusien asemien suunnitelmiin on sisällyttävä mahdollisuus asentaa tulevaisuudessa hissi ja/tai luiska siten, että asema soveltuu kaikille liikuntarajoitteisten henkilöiden luokille.

7.3.1.1 Yleistä

Uudistettujen tai parannettujen osien on täytettävä tämän YTE:n vaatimukset seuraavin poikkeuksin:

Jos infrastruktuurin parannus- tai uudistustyö vaikuttaa jossakin tämän liikuntarajoitteisia henkilöitä koskevan YTE:n kohdassa säädeltyyn infrastruktuurin näkökohtaan, se arvioidaan uudelleen tämän YTE:n asianmukaista vaatimusta vasten seuraavin ehdoin:

Tämän YTE:n vaatimusten täyttyminen ei ole pakollista, jos vaatimustenmukaisuuden saavuttamiseksi tarvittava työ edellyttää rakenteellisia muutoksia johonkin kantavaan elementtiin.

Järjestelmiä ja komponentteja, jotka eivät kuulu johonkin tiettyyn parannus- tai uudistusohjelmaan, ei tarvitse saattaa vaatimustenmukaisiksi tällaisen ohjelman yhteydessä.

Jos uudistus- tai parannustyön seurauksena infrastruktuuri arvioidaan uudelleen jotakin toista YTE:ä vasten, se on arvioitava uudelleen tätä YTE:ä vasten vain niiden järjestelmien ja komponenttien osalta, joihin kyseiset työt vaikuttavat suoraan.

Infrastruktuuri jaetaan kahteen ryhmään

— asemarakennukset (mukaan lukien pysäköintialueet, WC:t, myyntipisteet jne.)

— laiturit.

Kun kokonaista ryhmää parannetaan tai uudistetaan, sinne on (tarvittaessa) rakennettava esteetön reitti, joka voidaan yhdistää toisen ryhmän osiin, jos ja kun niitä parannetaan tai uudistetaan.

Infrastruktuurin osien tavalliseen huoltoon ei liity uudelleen arviointia tämän YTE:n nojalla.

7.3.1.2 Esteettömät reitit — Yleistä (4.1.2.4.1)

Nykyisten jalankulkusiltojen ja -tunneleiden ei tarvitse täyttää jalankulkusiltojen ja -tunneleiden leveyteen ja/tai kulkukorkeuteen liittyviä vaatimuksia.

7.3.1.3 Jalankulkusiltojen ja -tunneleiden sekä portaikkojen geometria (4.1.2.14 ja 4.1.2.15)

Nykyisten jalankulkusiltojen ja -tunneleiden sekä portaikkojen ei tarvitse täyttää jalankulkusiltojen ja -tunneleiden sekä portaikkojen leveyteen ja/tai kulkukorkeuteen liittyviä vaatimuksia.

7.3.1.4 Luiskat, liukuportaat, hissit ja liukukäytävät (4.1.2.17)

Nykyisten luiskien, liukuportaiden, hissien ja liukukäytävien ei tarvitse täyttää luiskiin, liukuportaisiin, hisseihin ja liukukäytäviin liittyviä vaatimuksia.

7.3.1.5 Laiturin leveys ja reuna (4.1.2.19)

Nykyisten asemien ei tarvitse täyttää laiturin vähimmäisleveyteen liittyviä vaatimuksia, jos poikkeaminen johtuu tietyistä laiturilla olevista esteistä (kuten rakenteellisista pylväistä, porraskuiluista, hisseistä jne.), joita ei todennäköisesti voida siirtää.

7.3.1.6 Laiturin korkeus ja sijoitus (4.1.2.18)

Uudistettujen laitureiden ei tarvitse täyttää laiturin korkeuteen ja sijoitukseen liittyviä vaatimuksia, mutta parannettujen laitureiden on täytettävä ne.

7.3.1.7 Historialliset rakennukset

Jos nykyinen asema tai sen osa on kansallisella lainsäädännöllä suojeltu historiallinen rakennus, infrastruktuurin haltijan on pyrittävä ottamaan käyttöön tämän YTE:n sisältö. Niitä YTE:n vaatimuksia ei kuitenkaan tarvitse ottaa käyttöön, joiden voidaan osoittaa rikkovan rakennuksen suojelua koskevaa kansallista lainsäädäntöä.

7.3.2 Liikkuva kalusto

Nykyinen liikkuva kalusto, on liikkuva kalusto, joka on ollut käytössä tai jota koskeva sopimus on allekirjoitettu tai tarjouskilpailumenettelyn loppuvaiheessa tämän YTE:n voimaantulopäivänä.

YTE:ä ei sovelleta nykyiseen liikkuvaan kalustoon, ellei sitä uudisteta tai paranneta.

Tätä YTE:n kohtaa ei sovelleta liikkuvaan kalustoon, jota uudistetaan tai parannetaan sellaisen sopimuksen ehdoilla, joka on allekirjoitettu tai tarjouskilpailumenettelyn loppuvaiheessa tämän YTE:n voimaantulopäivänä.

7.3.2.1 Yleistä

Jos liikkuvan kaluston parannus- tai uudistustyö vaikuttaa jossakin tämän liikuntarajoitteisia henkilöitä koskevan YTE:n kohdassa säädeltyyn liikkuvan kaluston näkökohtaan, se arvioidaan uudelleen tämän YTE:n asianmukaista vaatimusta vasten seuraavin ehdoin:

Järjestelmiä ja komponentteja, jotka eivät kuulu johonkin tiettyyn parannus- tai uudistusohjelmaan, ei tarvitse saattaa vaatimustenmukaisiksi tällaisen ohjelman yhteydessä.

Jos uudistus- tai parannustyön seurauksena kulkuneuvo arvioidaan uudelleen jotakin toista YTE:ä vasten, se on arvioitava uudelleen tätä YTE:ä vasten vain niiden järjestelmien ja komponenttien osalta, joihin kyseiset työt vaikuttavat suoraan.

Tämän YTE:n vaatimusten täyttyminen ei ole pakollista, jos vaatimustenmukaisuuden saavuttamiseksi tarvittava työ edellyttää rakenteellisia muutoksia oviportaaleihin (sisä- tai ulko-oviin), aluskehyykseen, törmäyspylväisiin, vaunun runkoon tai vaunujen kaatumissuojiiin tai mitään muutoksia, joiden takia vaunun rakenteen eheys olisi arvioitava uudelleen standardin EN 12663:heinäkuu 2001 ja/tai muiden YTE:ien mukaisesti.

7.3.2.2 Istuimet

Istuimien selkänojiin kiinnitettyjä kädensijoja koskevaa 4.2.2.1 kohtaa on noudatettava vain, jos koko vaunun istuinrakenteita uudistetaan tai parannetaan.

Ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitettuja istuimia koskevaa 4.2.2.2 kohtaa on noudatettava vain, jos koko junan istuimien sijoitusta muutetaan ja jos vaatimus voidaan täyttää vähentämättä junan kuljetuskapasiteettia. Jälkimmäisessä tapauksessa on järjestettävä niin monta ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitettua istuinta kuin on mahdollista vähentämättä kapasiteettia.

Ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitettujen istuimien pääntilaa koskevasta vaatimuksesta voi poiketa, jos pääntilaa vähentävä tekijä on matkatavarateline, jonka rakennetta ei muuteta uudistus- tai parannustyön yhteydessä.

7.3.2.3 Pyörätuolipaikat

Pyörätuolipaikkoja koskevaa vaatimusta on noudatettava vain, jos koko junan istuimien sijoitusta muutetaan. Pyörätuolipaikkaa ei kuitenkaan tarvitse järjestä istuimien sijoituksen muuttamisen yhteydessä, jos sisäänkäyntiä tai kulkuväylää ei voida muuttaa pyörätuolille soveltuvaksi.

Pyörätuolipaikalle ei tarvitse asentaa hälytintä, jos vaunussa ei ole sähköistä viestintäjärjestelmää, johon tällainen hälytin voidaan liittää.

7.3.2.4 Ulko-ovet

Ovien ulkosivujen merkintää ja eroavuutta koskevat vaatimukset on täytettävä vain, kun vaunu maalataan uudelleen (tai sen ulkonäköä muutetaan muulla tavalla).

Vaatimukset, jotka koskevat ulko-ovien merkintää vaunun sisäpuolella lattiatason kontrastilla, on täytettävä vain, kun lattianpäällystettä uudistetaan tai parannetaan.

Ovien avautumista tai sulkeutumista ilmaisevaa merkkiä koskevat vaatimukset on täytettävä vain, kun ovien ohjausjärjestelmää uudistetaan tai parannetaan.

Ovien ohjaimien sijaintia ja valaistusta koskevat vaatimukset on täytettävä kokonaisuudessaan vain, kun ovien ohjausjärjestelmää uudistetaan tai parannetaan, tai kun ohjaimet voidaan sijoittaa uudelleen muuttamatta vaunun rakennetta tai ovea. Uudistetut tai parannetut ohjaimet on kuitenkin asennettava mahdollisimman lähelle vaatimustenmukaista sijaintia.

7.3.2.5 Sisäovet

Ovien ohjaimien edellyttämää käyttövoimaa ja sijaintia koskevat vaatimukset on täytettävä vain, jos ovea ja ovimekanismia ja/tai ohjainta parannetaan tai uudistetaan.

Vaatus, jonka mukaan vaunun välisten ja perättäisten väliovien on toimittava synkronisesti, on täytettävä vain, jos ovet ovat jo automaattiset, jos ovien ohjausjärjestelmää uudistetaan tai parannetaan ja jos vaunun välillä on sopiva ohjausjärjestelmä.

7.3.2.6 Valaistus

Ulko-ovien portaiden valaisua koskevaa 4.2.2.5 kohdan mukaista vaatimusta ei tarvitse täyttää, jos voidaan osoittaa, ettei sähköjärjestelmän kapasiteetti riitä kattamaan ylimääräistä kuormitusta tai ettei tällaista valaisua voida toteuttaa tehokkaasti ilman oviaukon rakenteellista muutosta.

7.3.2.7 WC:t

Täydellisesti vaatimustenmukainen inva-WC on pakollinen vain, kun nykyisiä WC:itä uudistetaan tai parannetaan perusteellisesti, kun vaunussa on pyörätuolipaikka ja kun vaatimustenmukaisen inva-WC:n rakentaminen ei edellytä vaunun rungon rakenteellista muutosta.

Inva-WC:hen ei tarvitse asentaa hälytintä, jos vaunussa ei ole sähköistä viestintäjärjestelmää, johon tällainen hälytin voidaan liittää.

7.3.2.8 Kulkuväylät

Edellä 4.2.2.7 kohdassa esitetty vaatimus on täytettävä vain, jos koko vaunun istuimien sijoitusta muutetaan ja vaunussa on pyörätuolipaikka.

Perättäisten vaunujen välistä yhdyskäytävää koskevat vaatimukset on täytettävä vain, jos käytävää uudistetaan tai parannetaan.

7.3.2.9 Tiedotus

Reittiä koskevasta tiedotuksesta 4.2.2.8.2.2 kohdassa esitettyjä vaatimuksia ei tarvitse täyttää uudistus- tai parannustöiden yhteydessä. Uudistus- tai parannusohjelman yhteydessä asennettavan automaattisen reittitiedotusjärjestelmän on kuitenkin täytettävä tässä kohdassa esitetyt vaatimukset.

Muut 4.2.2.8 kohdan vaatimukset on täytettävä, kun merkintöjä tai sisäpintoja uudistetaan tai parannetaan.

7.3.2.10 Korkeuden muutokset

Uudistus- tai parannustöiden yhteydessä ei tarvitse täyttää muita 4.2.2.9 kohdassa esitettyjä vaatimuksia kuin se, että askelmiin on asennettava väriltään erottuva kaistale, kun niiden pintamateriaaleja uudistetaan tai parannetaan.

7.3.2.11 Käsijohteet

Edellä 4.2.2.10 kohdassa esitetyt vaatimukset on täytettävä vain, kun nykyisiä käsijohteita uudistetaan tai parannetaan.

7.3.2.12 Pyörätuolin käyttäjille soveltuvat yöpymistilat

Pyörätuolin käyttäjille soveltuvaa yöpymispaikkaa koskeva vaatimus on täytettävä vain, kun nykyisiä yöpymistiloja uudistetaan tai parannetaan.

Pyörätuolin käyttäjille soveltuvaan yöpymistilaan ei tarvitse asentaa hälytintä, jos vaunussa ei ole sähköistä viestintäjärjestelmää, johon tällainen hälytin voidaan liittää.

7.3.2.13 Portaan paikka, portaat ja kulkuneuvon pääsyä helpottavat laitteet

Uudistus- tai parannustöiden yhteydessä ei tarvitse täyttää muita 4.2.2.12 kohdassa esitettyjä vaatimuksia kuin se, että mahdollisesti asennettavien liikuteltavien portaiden tai muiden kulkuneuvon pääsyä helpottavien laitteiden on täytettävä tämän YTE:n luvun merkitykselliset alakohdat.

Vaunussa on kuitenkin oltava 4.2.2.12.4 kohdan mukainen kulkuneuvon pääsyä helpottava laite, jos vaunuun luodaan uudistus- tai parannustöiden yhteydessä 4.2.23 kohdan mukainen pyörätuolipaikka.

Vastuussa olevien infrastruktuurin haltijoiden (tai aseman haltijoiden, jos ne ovat vastuussa) ja rautatieyrityksen on sovittava ennen uudistetun tai parannetun liikkuvan kaluston käyttöönottoa direktiivin 91/440/ETY, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 2004/51/EY, 10 artiklan 5 kohdan mukaisesti, kumpi osapuoli vastaa tarvittaessa kulkuneuvon pääsyä helpottavien laitteiden tarjoamisesta (4.2.2.12.4 kohta). Infrastruktuurin haltija (tai aseman haltija(t)) ja rautatieyritys varmistavat, että niiden sopima vastuunjako on toimivin kokonaisratkaisu.

7.4 Erityistapaukset

7.4.1 Yleistä

Seuraavat erityismääräykset koskevat jäljempänä esitettyjä erityistapauksia.

Erityistapaukset jakaantuvat kahteen ryhmään: tapauksiin, joissa määräykset ovat voimassa pysyvästi (tapaus "P"), ja tapauksiin, joissa määräykset ovat voimassa tilapäisesti (tapaus "T"). Tilapäisesti voimassa olevien määräysten osalta on suositeltavaa, että asianomaiset jäsenvaltiot saattaisivat kyseisen osajärjestelmän vaatimusten mukaiseksi joko vuoteen 2010 mennessä (tapaus "T1") yhteisön suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi 23 päivänä heinäkuuta 1996 tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1692/96/EY mukaisesti tai vuoteen 2020 mennessä (tapaus "T2").

7.4.1.1 Laiturin korkeus

Tanska "P"

Laiturin korkeus saa olla 920 mm kiskon selästä S-Bahn-liikenteessä.

Ranska "P"

Laiturin korkeus saa olla 920 mm kiskon selästä Ile-de-Francen verkossa.

Saksa "P"

Laiturin korkeus saa olla 960 mm kiskon selästä S-Bahn-liikenteessä.

Iso-Britannia, Pohjois-Irlanti ja Irlanti "P"

Laiturin korkeus saa olla 915 mm kiskon selästä.

Liettua, Latvia ja Viro "P"

Yksinomaan tavanomaisten ratojen infrastruktuurissa laiturin korkeus saa olla 200 mm tai 1 100 mm (+20 mm, - 50 mm) kiskon selästä.

Puola "P"

Laiturin korkeus saa olla 960 mm kiskon selästä S-Bahn-liikenteessä.

Portugali "P"

Kaikessa Portugalin nykyisessä tavanomaisten ratojen infrastruktuurissa laiturin korkeus saa olla 900 mm kiskojen yläpinnasta.

Asemilla ja pysähdyspaikoilla, joilla ei ole lähiliikennettä, laiturin korkeus saa olla 685 mm kiskojen yläpinnasta.

Huomautus: Uuden (esikaupunkialueella ja pääradalla käytettävän) liikkuvan kaluston ulko-ovien kynnykset on optimoitava laitureille, joiden korkeus on 900 mm.

Espanja "P"

Laiturin korkeus saa olla 680 mm kiskon selästä tietyillä lähiliikenteen tai paikallisliikenteen laitureilla.

Ruotsi "P"

Laiturin korkeus saa olla 580 mm ja 730 mm kiskon selästä.

Alankomaat "P"

Laiturin korkeus saa olla 840 mm kiskon selästä.

7.4.1.2 Laiturin sijoitus

Irlanti "P"

Tasamaalla olevalla suoralla radalla $b_{q0} = 1\,561$ mm.

Iso-Britannia "P"

Laiturin etäisyys raiteesta:

Tasamaalla suoralla olevat laiturit.

$\infty \geq R \geq 360$	$360 \geq R \geq 160$
$b_{q0} = 1\,447,5$	$b_{q0} = 1\,375,5 + \frac{26\,000}{R}$

Radoilla, joilla liikennöi (luokan 373) Eurostar, ja radoilla, joilla liikennöivät 2,6 metrin kontit.

$\infty \geq R \geq 360$	$360 \geq R \geq 160$
$b_{q0} = 1\,477,5$	$b_{q0} = 1\,405,5 + \frac{26\,000}{R}$

Radoilla, joilla liikennöivät 2,6 metrin kontit.

	$\infty \geq R \geq 500$	$500 \geq R \geq 160$
Kaarteen sisäpuoli	$b_{q0} = 1\,447,5$	$b_{q0} = 1\,381,5 + \frac{3\,300}{R}$
	$\infty \geq R \geq 360$	$360 \geq R \geq 160$
Kaarteen ulkopuoli	$b_{q0} = 1\,447,5$	$b_{q0} = 1\,375,5 + \frac{26\,000}{R}$

Laitureiden, joiden korkeus on 550 mm ja 760 mm, sijoituksen on oltava seuraava:

Belgia "P"

$b_{q0} = 1\,650 + \frac{5\,000}{R}$ kaarteissa, jonka säde R on $1\,000 \leq R < \infty$ (m)

$b_{q0} = 1\,650 + \frac{26\,470}{R} - 21,5$ kaarteissa, jonka säde R on $R < 1\,000$ (m)

Italia "P"

Laitureilla, joiden korkeus on 550 mm

$$b_{q0} = 1650 + \frac{3750}{R} + 11,5$$

Suomi "P"

$$b_{q0} = 1800 + \frac{36000}{R}$$

Liettua, Latvia, Viro "P"

Yksinomaan tavanomaisten ratojen infrastruktuurissa:

Laitureilla, joiden korkeus on 200 mm $b_{q0} = 1\,745$ mm (+30 mm, - 25 mm).

Laitureilla, joiden korkeus on 1 100 mm $b_{q0} = 1\,920$ mm (+30 mm, - 25 mm).

Pohjois-Irlanti "P"

Tasamaalla olevalla suoralla radalla $b_{q0} = 1\,560$ mm.

Puola "P"

$$b_{q0} = 1725 + \frac{36000}{R}$$

Portugali "P"

Yksinomaan kaikessa nykyisessä tavanomaisten ratojen infrastruktuurissa.

Raideleveys (*nimellinen*): 1 668 mm

Laitureilla, joiden korkeus (h) on 900 mm ($700\text{ mm} < h \leq 1\,170\text{ mm}$)

$$b_{q0} = 1770 + \frac{31750}{R}$$

Laitureilla, joiden korkeus (h) on 685 mm ($400\text{ mm} \leq h \leq 700\text{ mm}$)

$$b_{q0} = 1800 + \frac{23250}{R}$$

Espanja "P"

Vain ne verkon osat, joilla raideleveys on 1 668 mm

$$b_{q0} = 1720 + \frac{3750}{R}$$

Ruotsi "P"

$$b_{q0(\text{sisäreuna})} = 1670 + \frac{41000}{R} \text{ kaavassa: sisäpuoli}$$

$$b_{q0(\text{ulkoreuna})} = 1670 + \frac{31000}{R} \text{ kaavassa: ulkopuoli}$$

7.4.1.3 Sisään- ja uloskäyntiportaat

7.4.1.3.1 Yleistä

Kun yhteentoimiva liikkuva kalusto liikennöi erityistapauksiin kuuluvilla, 7.4.1.2 kohdassa yksityiskohtaisesti määritellyillä laitureilla, joiden korkeus on 550 mm tai 760 mm, seuraava ylämääräinen arvo δ_g voidaan lisätä tavanomaiseen arvoon δ_h .

Vastaava arvo b_{q0} esitetään myös taulukoissa.

Ylämääräinen arvo δ_g tasamaalla olevalla suoralla radalla.

	Belgia "P"	Suomi "P"	Italia "P"	Puola "P"	Portugali "P" laiturikorkeudella 900 mm	Portugali "P" laiturikorkeudella 685 mm	Ruotsi "P"	Espanja "P"	Iso-Britannia "P"
δ_g	0	150	11,5	75	+ 120 mm	+ 150 mm	20	70	- 202,5
b_{q0}	1 650	1 800	1 661,5	1 725	1 770 mm	1 800 mm	1 670	1 720	1 447,5
Ylämääräisistä mitoista on lisätietoja kohdassa		7.4.1.3.3			7.4.1.3.4	7.4.1.3.4			7.4.1.3.2

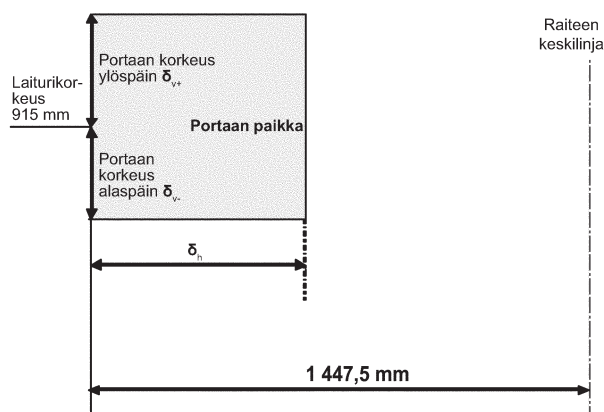
Ylämääräinen arvo δ_g kun R = 300 m

	Belgia "P"	Suomi "P"	Italia "P"	Puola "P"	Portugali "P" laiturikorkeudella 900 mm	Portugali "P" laiturikorkeudella 685 mm	Ruotsi "P"	Espanja "P"	Iso-Britannia "P"
δ_g	54,5	257,5	11,5	195	+ 213 mm	+ 215 mm	Sisäreuna 144 Ulkoreuna 123,5	70	Vakiomalli -200 Eurostar -170
b_{q0}	1 716,5	1 920	1 674	1 845	1 876 mm	1 878 mm	Sisäreuna 1 806,5 Ulkoreuna 1 773,5	1 732,5	Vakiomalli 1 462,5 Eurostar 1 492,5
Ylämääräisistä mitoista on lisätietoja kohdassa		7.4.1.3.3			7.4.1.3.4	7.4.1.3.4			7.4.1.3.2

7.4.1.3.2 Erityistapaus, joka koskee Isossa-Britanniassa liikennöivää liikkuvaa kalustoa, "P"

Koska δ_g on negatiivinen arvo, 4.2.2.12.1 kohdassa määritelty ensimmäinen porras on poistettava, kun liikennöidään Ison-Britannian radoilla. Näin ollen ensimmäisen käytettävän portaan on Ison-Britannian radoilla oltava seuraavan taulukon mukainen:

	δ_h mm	δ_{v+} mm	δ_v mm
tasamaalla olevalla suoralla radalla	200	230	160
radalla, jonka kaarresäde on 300 m, normaalitapaus	200	230	160
radalla, jonka kaarresäde on 300 m, Eurostar	255	230	160

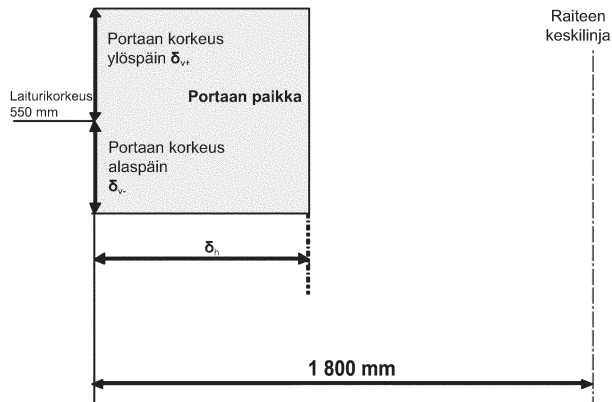

KUV 12

7.4.1.3.3 Erityistapaus, joka koskee Suomessa liikennöivää liikkuvaa kalustoa, "P"

Koska arvo δ_g kasvaa, Suomen radoilla on käytettävä ylimääräistä porrasta. Näin ollen ensimmäisen käytettävän portaan on oltava seuraavan taulukon mukainen ja sellainen, että vaunun suurin rakenteellinen ulottuma täyttää tavaraliikenteen vaunujen YTE:n liitteessä W asetetut vaatimukset:

	δ_h mm	δ_{v+} mm	δ_{v-} mm
tasamaalla olevalla suoralla radalla	200	230	160
radalla, jonka kaarresäde on 300 m	410	230	160

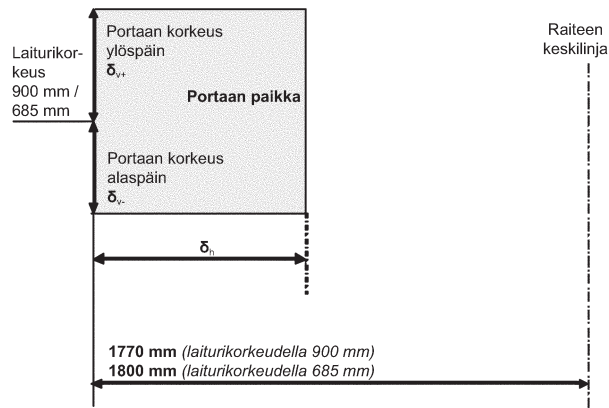
KUV 13

7.4.1.3.4 Erityistapaus, joka koskee liikkuvaa kalustoa, jonka on tarkoitus liikennöidä Portugalin nykyisessä tavanomaisessa rautatieverkossa, "P"

Koska arvo δ_g kasvaa ja laiturikorkeus (900 mm ja 685 mm) on toinen kuin normaali laiturikorkeus (760 mm ja 550 mm), Portugalin radoilla on käytettävä ylimääräistä porrasta. Näin ollen ensimmäisen käytettävän portaan on oltava seuraavan taulukon mukainen ja sellainen, että vaunun suurin rakenteellinen ulottuma täyttää vaatimukset, jotka asetetaan standardissa prEN 15273-2:2005 — Railway applications — Gauges — Part 2: Rolling stock gauge — Annex related to Portuguese Kinematics gauges (CP).

Uuden (esikaupunkialueella ja pääradalla käytettävän) liikkuvan kaluston ulko-ovien kynnykset on optimoitava laitureille, joiden korkeus on 900 mm.

	δ_h mm	δ_{v+} mm	δ_{v-} mm
tasamaalla olevalla suoralla radalla	200	230	160
radalla, jonka kaarresäde on 300 m	370	230	160

KUVA 14

7.4.1.4 Kulkuväylät

Erityistapaus, joka koskee Isoa-Britanniaa, Pohjois-Irlantia ja Irlantia, "P"

Aukean tilan ulottuman, radan kaarevuuden ja näin ollen vaunun rajoitetun leveyden takia sovelletaan seuraavia vaatimuksia:

Vaunun sisäänkäynnin ja ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitettujen istuimien välisen kulkuväylän vähimmäisleveyttä koskevat samat vaatimukset kuin yleisessä tapauksessa.

Muille istuimille vievän kulkuväylän vähimmäisleveydelle ei ole liikuntarajoitteisiin henkilöihin liittyviä erityisvaatimuksia.

7.4.1.5 Tämän YTE:n 4.2.2.4.1 kohdan mukaiset ovien äänimerkit, "P"

Saksaa koskeva erityistapaus

Nyky aikaisten saksalaisten junien alemman melutason johdosta äänimerkin vähimmäisvoimakkuus on 60 dB (LA_{eq}, T +/- 2). Vaihtoehtoisesti äänimerkin on oltava 5 dB voimakkaampi kuin ympäröivä melu.

7.4.1.6 Ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitettut istuimet, "P"

Saksaa ja Tanskaa koskevat erityistapaukset

Yhteensä 10 prosenttia kaikista istuimista on varattava ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille. Junissa, joissa istumapaikan voi varata tai joissa se täytyy varata, vähintään 20 prosenttia näistä ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitetuista istuimista on merkittävä kuvasymbolilla, ja loput 80 prosenttia on voitava varata ennalta.

Junissa, joissa istumapaikkoja ei voi varata, kaikki ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitettut istuimet on merkittävä kuvasymbolilla 4.2.2.2.1.1 kohdan mukaisesti.

7.4.1.7 Esteettömät reitit "P" (4.1.2.3.1 kohta)

Ranskaa koskeva erityistapaus (vain Ile de Francen verkko)

Uusien, uudistettujen tai parannettujen asemien, joiden päivittäinen matkustajavirta on alle 5 000 matkustajaa (juniin nousevat ja niistä poistuvat matkustajat yhteenlaskettuina), ei tarvitse täyttää esteettömän reitin hissiä ja/tai luiskaa koskevia vaatimuksia, jos samalla rataosuudella on alle 25 km:n päässä asema, jolla on esteetön reitti. Tällaisissa olosuhteissa uusien asemien suunnitelmiin on sisällyttävä mahdollisuus asentaa tulevaisuudessa hissi ja/tai luiska siten, että asema soveltuu kaikille liikuntarajoitteisten henkilöiden luokille.

7.4.1.8 Matkustajamäärät

Itävaltaa koskeva erityistapaus "T1"

Itävallan viranomaisten nopean käyttöönottosuunnitelman johdosta edellä 7.1.1 ja 7.3.1 kohdassa (infrastruktuuri) ja 4.1.4 kohdassa (esteettömiä reittejä koskevat käytösäännöt) matkustajamäärille asetettuja vaatimuksia sovelletaan tilapäisesti voimassa olevan erityistapauksen keston ajan vain uuteen, parannettuun tai uudistettuun infrastruktuuriin niiden asemien osalta, joiden keskimääräinen päivittäinen matkustajavirta on vähintään 2 000 matkustajaa, juniin nousevat ja niistä poistuvat matkustajat yhteenlaskettuina.

7.5 **Liikkuva kalusto, jonka käyttöä säännellään kansallisilla, kahdenvälisillä, monikansallisilla tai kansainvälisillä sopimuksilla**

7.5.1 Voimassa olevat sopimukset

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kuuden kuukauden kuluessa tämän YTE:n voimaantulosta seuraavat sopimukset, jotka koskevat tämän YTE:n soveltamisalaan (tämän YTE:n 2 luvussa määritellyn liikkuvan kaluston rakentaminen, uudistaminen, parantaminen, käyttöönotto, käyttö ja hallinta) kuuluvaa liikkuvaa kalustoa:

- jäsenvaltioiden ja rautatieyritysten tai infrastruktuurin haltijoiden väliset pysyvät tai väliaikaiset kansalliset, kahden- tai monenväliset sopimukset, jotka ovat suunnitellun liikennepalvelun hyvin erityisen tai paikallisen luonteen vuoksi välttämättömiä;
- rautatieyritysten, infrastruktuurin haltijoiden tai turvallisuusviranomaisten kahden- tai monenväliset sopimukset, joilla saadaan aikaan merkittävää paikallista tai alueellista yhteentoimivuutta;
- yhden tai useamman jäsenvaltion ja vähintään yhden EU:n ulkopuolisen maan tai jäsenvaltioiden rautatieyritysten tai infrastruktuurin haltijoiden ja vähintään yhden EU:n ulkopuolisen maan rautatieyrityksen tai infrastruktuurin haltijan väliset kansainväliset sopimukset, joilla saadaan aikaan merkittävää paikallista tai alueellista yhteentoimivuutta.

Näiden sopimusten soveltamisalaan kuuluvan liikkuvan kaluston käyttöä/kunnossapitoa voidaan jatkaa, kunhan sopimukset ovat yhteisön lainsäädännön mukaisia.

Näiden sopimusten yhteensopivuutta EU:n lainsäädännön kanssa, myös niiden syrjimättömyyttä ja erityisesti yhteensopivuutta tämän YTE:n kanssa, arvioidaan, ja komissio ryhtyy tarvittaviin toimiin, joita voivat esimerkiksi olla tämän YTE:n tarkistukset, joilla siihen sisällytetään mahdollisia erikoistapauksia tai siirtymätoimenpiteitä.

7.5.2 Tulevat sopimukset

Kaikissa tulevissa sopimuksissa tai jo voimassa olevien sopimusten — erityisesti niiden, jotka liittyvät sellaisen liikkuvan kaluston hankintaan, jonka mallille ei ole annettu tämän YTE:n mukaista todistusta — muutoksissa on otettava huomioon EU:n lainsäädäntö ja erityisesti tämä YTE. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle tällaisista sopimuksista tai sopimusten muutoksista. Tällöin sovelletaan 7.5.1 kohdan mukaista menettelyä.

7.6 **Infrastruktuurin ja liikkuvan kaluston käyttöönotto**

Direktiivin 2001/16/EY 16 artiklan 1 kohdan mukaan EY-tarkastusvakuutus, jonka jokin jäsenvaltio on myöntänyt liikuntarajoitteisia henkilöitä koskevan YTE:n vaatimukset täyttävälle infrastruktuurille ja liikkuvalla kalustolla, on tunnustettava vastavuoroisesti kaikissa jäsenvaltioissa niiltä osin, kuin se koskee saavutettavuutta liikuntarajoitteisille henkilöille.

Hakiessaan direktiivin 2004/49/EY 10 artiklan mukaista turvallisuustodistusta (todistuksen osa B) tai direktiivin 2001/16/EY 14 artiklan 1 kohdan mukaista käyttöönottolupaa rautatieyritykset voivat hakea todistusta tai käyttöönottolupaa infrastruktuurille ja liikkuvalla kalustolla. Liikkuva kalusto voidaan ryhmitellä sarjan tai tyyppin mukaan.

Yhdessä käytettävän infrastruktuurin ja liikkuvan kaluston yhteensopivuus on varmistettava. Tämä voidaan tehdä infrastruktuurirekisterin ja liikkuvan kaluston rekisterin avulla.

LIITTEITÄ (YTE:ÄÄN)

Soveltamisala: Koko osajärjestelmä — Näkökohta: Saavutettavuus liikuntarajoitteisille henkilöille

LIITE A	Varattu	156
LIITE B	Varattu	156
LIITE C	Kunnossapitojärjestelyjen arviointi: Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely (Liite F4)	156
LIITE D	Yhteentoimivuuden osatekijöiden arviointi	157
D.1	Soveltamisala	157
D.2	Ominaisuudet	157
LIITE E	Osajärjestelmien arviointi	158
E.1	Soveltamisala	158
E.2	Ominaisuudet ja moduulit	158
LIITE F	Vaatimustenmukaisuuden ja käyttöönsoveltuvuuden arviointimenettelyt	161
F.1	Moduuliluettelo	161
F.2	Yhteentoimivuuden osatekijöitä koskevat moduulit	161
F.2.1	Moduuli A: Sisäinen tuotannonvalvonta	161
F.2.2	Moduuli A1: Sisäinen suunnittelunvalvonta ja tuotteen tarkastus	162
F.2.3	Moduuli B: Tyypitarkastus	164
F.2.4	Moduuli C: Tuotteen tyypitarkastuksenmukaisuus	166
F.2.5	Moduuli D: Tuotannon laadunvarmistus	167
F.2.6	Moduuli F: Tuotteen tarkastus	170
F.2.7	Moduuli H1: Täydellinen laadunvarmistus	172
F.2.8	Moduuli H2: Täydellinen laadunvarmistus ja suunnittelun katselmus	175
F.2.9	Moduuli V: Käyttökokemuksiin perustuva tyypinhyväksyntä (Käyttöönsoveltuvuus)	178
F.3	Osajärjestelmien EY-tarkastuksen moduulit	182
F.3.1	Moduuli SB: Tyypitarkastus	182
F.3.2	Moduuli SD: Tuotannon laadunvarmistus	184
F.3.3	Moduuli SF: Tuotteen tarkastus	189
F.3.4	Moduuli SG: Yksikkötarkastus	192
F.3.5	Moduuli SH2: Täydellinen laadunvarmistus ja suunnittelun katselmus	195
F.4	Kunnossapitojärjestelyjen arviointi: Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely	201
LIITE G	Varattu	201
LIITE H	Varattu	201

<i>LIITE I</i>	Varattu	201
<i>LIITE J</i>	Varattu	202
<i>LIITE K</i>	Varattu	202
<i>LIITE L</i>	Liikuntarajoitteisten henkilöiden tarpeita koskevassa YTE:ssä käsittelemättömiä asioita, joihin sovelletaan yhteisön sääntöjä tai joita koskevat kansalliset määräykset on ilmoitettava	203
<i>LIITE M</i>	Kuljetettava pyörätuoli	204
M.1	Soveltamisala	204
M.2	Ominaisuudet	204
<i>LIITE N</i>	Liikuntarajoitteisille tarkoitetut merkinnät	205
N.1	Soveltamisala	205
N.2	Infrastruktuurissa käytettävät merkit	205
N.3	Liikkuvassa kalustossa käytettävät merkit	205
N.4	Kansainvälinen pyörätuolin merkki	205
N.5	Induktiosilmukan merkki	205
N.6	Avun tai tiedon pyyntöön tarkoitetun laitteen merkki	206
N.7	Hätäpuhelinmerkki	206
N.8	Ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitettujen istuimien merkit	207

LIITE A

Varattu

LIITE B

Varattu

LIITE C

Kunnossapitojärjestelyjen arviointi: Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely (Liite F4)

LIITE D

Yhteentoimivuuden osatekijöiden arviointi

D.1 Soveltamisala

Tässä liitteessä käsitellään yhteentoimivuuden osatekijöiden vaatimustenmukaisuuden ja käyttösoveltuvuuden arviointia.

D.2 Ominaisuudet

Suunnittelun, kehityksen ja tuotannon eri vaiheissa arvioitavat yhteentoimivuuden osatekijöiden ominaisuudet on merkitty X:llä taulukossa D.1.

Taulukko D.1

Yhteentoimivuuden osatekijöiden arviointi.

1	2	3	4	5
Yhteentoimivuuden osatekijät ja arvioitavat ominaisuudet	Vaihe, jossa arviointi tehdään:			
	Suunnittelu- ja kehitysvaihe			Tuotantovaihe
	Suunnittelun katselmus ja/ tai suunnittelun tarkastus	Valmistus-prosessin katselmus	Tyypitesti	Tuotteen tyyppitarkastuksenmukaisuuden todentaminen
4.1.2.11.2 ja 4.1.2.12.2 Matkustajille tarkoitetut näkyvät tiedotuslaitteet	X		X	X
4.1.2.21.2 Kulkuneuvoon pääsyä helpottavat laitteet	X		X	X
4.1.2.4 Tuntoon perustuvat painikkeet	X		X	X
4.1.2.7.2 Lastenhoitotaso	X		X	X
4.1.2.11 Tuntoon perustuvat merkinnät	X		X	X
4.1.2.9.2 Lipunmyyntiautomaatit	X		X	X
4.2.2.6 WC:t	X		X	X
4.2.2.8.3 Matkustajille tarkoitetut näkyvät tiedotuslaitteet	X		X	X
4.2.2.3, 4.2.2.6 ja 4.2.2.11 Matkustajille tarkoitetut hälyttimet	X		X	X
4.2.2.12.3 Kulkuneuvoon pääsyä helpottavat laitteet	X		X	X
4.2.2.4. Painikkeet	X		X	X
4.2.2.6.3.2 Lastenhoitotaso	X		X	X
4.2.2.8.1, 4.2.2.8.2 ja Liite N Näkyvä tiedotus ja merkinanto	X		X	X

LIITE E

Osajärjestelmien arviointi

E.1 Soveltamisala

Tässä liitteessä käsitellään osajärjestelmien vaatimustenmukaisuuden arviointia.

E.2 Ominaisuudet ja moduulit

Suunnittelun, kehityksen ja tuotannon eri vaiheissa arvioitavat osajärjestelmän ominaisuudet on merkitty X:llä infrastruktuuriasajärjestelmää koskevassa taulukossa E.1 ja liikkuvan kaluston osajärjestelmää koskevassa taulukossa E.2.

Taulukko E.1

Infrastruktuuriasajärjestelmän arviointi (osajärjestelmä valmistettu ja toimitettu yhtenä kokonaisuutena)

1	2	3	4	5
Arvioitavat ominaisuudet	Suunnittelu- ja kehitysvaihe	Tuotantovaihe		
	Suunnittelun katselmus ja/ tai suunnittelun tarkastus	Valmistus, kokoonpano, asennus	Asennus (ennen käyttöönottoa)	Arviointi käytön aikana
4.1.2.2 Liikuntarajoitteisten henkilöiden pysäköintimahdollisuudet	X		X	
4.1.2.3 Esteettömät reitit				
4.1.2.3.1 Yleistä	X		X	
4.1.2.3.2 Reitien merkintä	X		X	
4.1.2.4 Ovet ja sisäänkäynnit	X		X	
4.1.2.5 Lattiapinnat	X		X	
4.1.2.6 Läpinäkyvät esteet	X		X	
4.1.2.7 WC:t	X		X	
4.1.2.8 Kalusteet ja irralliset laitteet	X		X	
4.1.2.9 Lipunmyynti / Lipunmyyntitiski tai -automaatti / Neuvontatiski / Lipunkäyttöautomaatti / Kääntöportit / Asiakaspalvelupisteet	X		X	
4.1.2.10 Valaistus	X		X	
4.1.2.11 Näkyvä tiedotus: opasteet, kuvasympolit, dynaaminen tiedotus	X		X	X
4.1.2.12 Puhuttu tiedotus	X		X	X
4.1.2.13 Hätäuloskäynnit, hälyttimet	X		X	X
4.1.2.14 Jalankulkusiltojen ja -tunnelien geometria	X		X	
4.1.2.15 Portaat	X		X	
4.1.2.16 Käsijohteet	X		X	
4.1.2.17 Luiskat, liukuportaat, hissit, liukukäytävät	X		X	
4.1.2.18.1 Laiturin korkeus	X		X	
4.1.2.18.1 Laiturin etäisyys raiteesta	X			

1	2	3	4	5
Arvioitavat ominaisuudet	Suunnittelu- ja kehitysvaihe	Tuotantovaihe		
	Suunnittelun katselmus ja/ tai suunnittelun tarkastus	Valmistus, kokoonpano, asennus	Asennus (ennen käyttöönottoa)	Arviointi käytön aikana
4.1.2.18.3 Raiteiden sijoittaminen laiturin kohdalla	X			
4.1.2.19 Laiturin leveys ja laiturin reuna	X		X	
4.1.2.20 Laiturin pääty	X		X	
4.1.2.21 Kulkuneuvon pääsyä helpottavat laitteet pyörätuolia käyttäville matkustajille	X		X	
4.1.2.22 Tasoristeykset asemilla	X		X	

Taulukko E. 2

Liikkuvan kaluston osajärjestelmän arviointi (osajärjestelmä valmistettu ja toimitettu sarjatuotantona)

1	2	3	4
Arvioitavat ominaisuudet	Suunnittelu- ja kehitysvaihe	Tuotantovaihe	
	Suunnittelun katselmus ja/ tai suunnittelun tarkastus	Tyypitesti	Rutiinitestaus
4.2.2.2 Istuimet			
4.2.2.2.1 Yleistä	X	X	
4.2.2.2.1 Ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitettut istuimet, yleistä	X	X	
4.2.2.2.2.2 Samansuuntaiset istuimet	X	X	
4.2.2.2.3.3 Vastakkaiset istuimet	X	X	
4.2.2.3 Pyörätuolililat	X	X	
4.2.2.4 Ovet			
4.2.2.4.1 Yleistä	X	X	
4.2.2.4.2 Ulko-ovet	X	X	
4.2.2.4.3 Sisäovet	X	X	
4.2.2.5 Valaistus		X	
4.2.2.6 WC:t			
4.2.2.6.1 Yleistä	X	X	
4.2.2.6.2 Tavalliset WC:t	X	X	
4.2.2.6.3 Inva-WC:t	X	X	
4.2.2.7 Kulkuväylät	X	X	
4.2.2.8 Asiakasneuvonta			
4.2.2.8.1 Yleistä	X	X	
4.2.2.8.2 Tiedotus (merkinanto)	X	X	
4.2.2.8.2 Tiedotus (reitien kuvaus ja paikanvaraus)	X	X	
4.2.2.9 Korkeuden muutokset	X	X	
4.2.2.10 Käsijohteet	X	X	

1	2	3	4
Arvioitavat ominaisuudet	Suunnittelu- ja kehitysvaihe		Tuotantovaihe
	Suunnittelun katselmus ja/ tai suunnittelun tarkastus	Tyypptestit	Rutiinitestaus
4.2.2.11 Pyörätuolin käyttäjille soveltuvat yöpymistilat	X	X	
4.2.2.12 Portaan paikka vaunun sisään- ja uloskäynneissä			
4.2.2.12.1 Yleiset vaatimukset	X		
4.2.2.12.2 Sisään- ja uloskäyntiporaat	X		
4.2.2.12.3.5 Liikuteltavat portaat	X	X	X
4.2.2.12.3.6 Siirrettävät luiskat	X	X	
4.2.2.12.3.7 Puoliautomaattiset luiskat	X	X	X
4.2.2.12.3.8 Siltalevyt	X	X	X
4.2.2.12.3.9 Junahissit	X	X	X

LIITE F

Vaatimustenmukaisuuden ja käyttöönsoveltuvuuden arviointimenettelyt**F.1 Moduuliluettelo**

Yhteentoimivuuden osatekijöitä koskevat moduulit:

- Moduuli A: Sisäinen tuotannonvalvonta
- Moduuli A1: Sisäinen suunnittelunvalvonta ja tuotteen tarkastus
- Moduuli B: Tyyppitarkastus
- Moduuli C: Tuotteen tyyppitarkastuksenmukaisuus
- Moduuli D: Tuotannon laadunvarmistus
- Moduuli F: Tuotteen tarkastus
- Moduuli H1: Täydellinen laadunvarmistus
- Moduuli H2: Täydellinen laadunvarmistus ja suunnittelun katselmus
- Moduuli V: Käyttökokemuksiin perustuva tyyppihyväksyntä (Käyttöönsoveltuvuus)

Osajärjestelmiä koskevat moduulit

- Moduuli SB: Tyyppitarkastus
- Moduuli SD: Tuotannon laadunvarmistus
- Moduuli SF: Tuotteen tarkastus
- Moduuli SG: Yksikkötarkastus
- Moduuli SH2: Täydellinen laadunvarmistus ja suunnittelun katselmus

Kunnossapitojärjestelyjä koskeva moduuli:

- Moduulin vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely

F.2 Yhteentoimivuuden osatekijöitä koskevat moduulit**F.2.1 Moduuli A: Sisäinen tuotannonvalvonta**

1. Tässä moduulissa kuvataan menettely, jolla valmistaja tai tämän yhteisön alueelle sijoittautunut valtuutettu edustaja, joka suorittaa 2 kohdassa määrätyt tehtävät, varmistaa ja vakuuttaa, että kyseinen yhteentoimivuuden osatekijä täyttää sitä koskevat YTE:n vaatimukset.
2. Valmistajan on laadittava 3 kohdassa kuvattu tekninen dokumentaatio.
3. Teknisen dokumentaation avulla on voitava arvioida, onko yhteentoimivuuden osatekijä YTE:ssä esitettyjen vaatimusten mukainen. Dokumentaation on katettava yhteentoimivuuden osatekijän suunnittelu, valmistus, kunnossapito ja käyttö niiltä osin kuin se tämän arvioinnin kannalta on oleellista. Sikäli kuin se arvioinnin kannalta on oleellista, dokumentaation on sisällettävä seuraavat osat:
 - yhteentoimivuuden osatekijän yleiskuvaus,
 - komponenttien, osakokoonpanojen, virtapiirien jne. periaatepiirustukset sekä osapiirustukset ja -luettelot,
 - kuvaukset ja selitykset, jotka selvittävät edellä mainittuja piirustuksia ja luetteloja sekä yhteentoimivuuden osatekijän kunnossapitoa ja käyttöä,

- tekniset eritelvät, mukaan luettuna eurooppalaiset eritelvät ⁽¹⁾ oleellisine kohtineen, joita on sovellettu kokonaan tai osittain,
 - niiden ratkaisujen kuvaus, jotka on otettu käyttöön YTE:ssä esitettyjen vaatimusten täyttämiseksi tapauksissa, joissa eurooppalaisia eritelmiä ei ole sovellettu kokonaisuudessaan,
 - suunnittelun yhteydessä tehtyjen laskelmien tulokset, tehdyt tarkastukset jne.,
 - testiraportit.
4. Valmistajan on tehtävä kaikki tarpeellinen, jotta valmistusprosessilla varmistetaan kunkin valmistettavan yhteentoimivuuden osatekijän yhdenmukaisuus 3 kohdassa mainitun teknisen dokumentaation kanssa sekä sitä koskevien YTE:n vaatimusten kanssa.
5. Valmistajan tai tämän yhteisön alueelle sijoittautuneen valtuutetun edustajan on laadittava yhteentoimivuuden osatekijää koskeva kirjallinen vaatimustenmukaisuusvakuutus. Tähän vakuutukseen on sisällyttävä vähintään direktiivin 2001/16/EY liitteessä IV olevan 3 kohdan ja 13 artiklan 3 kohdan mukaiset tiedot. EY-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja sen mukana toimitettavat asiakirjat on varustettava päiväyksellä ja allekirjoituksella.
- Vakuutus on laadittava samalla kielellä kuin siihen liittyvä tekninen dokumentaatio, ja siihen on sisällyttävä seuraavat kohdat:
- viittaus direktiiviin (direktiivi 2001/16/EY ja muut kyseistä yhteentoimivuuden osatekijää mahdollisesti koskevat direktiivit),
 - valmistajan tai tämän valtuuttaman, yhteisön alueelle sijoittautuneen edustajan nimi ja osoite (annettava toiminimi ja täydellinen osoite sekä, jos käytetään valtuutettua edustajaa, myös valmistajan tai rakentajan toiminimi),
 - yhteentoimivuuden osatekijän kuvaus (merkki, tyyppi jne.),
 - vaatimustenmukaisuusvakuutuksen antamisessa noudatetun menettelyn (moduulin) kuvaus,
 - kaikki ne asiaan liittyvät kuvaukset, joiden mukainen yhteentoimivuuden osatekijä on, ja erityisesti sen käyttöehdot,
 - viittaus tähän YTE:ään ja muihin asiaa koskeviin YTE:iin sekä tarpeen mukaan viittaus eurooppalaisiin eritelmiin,
 - sen allekirjoittajan henkilöllisyys, jolla on oikeus tehdä sitoumuksia valmistajan tai tämän yhteisön alueelle sijoittautuneen valtuutetun edustajan puolesta.
6. Valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan on säilytettävä jäljennös EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta ja siihen liittyvistä teknisistä asiakirjoista vähintään kymmenen vuoden ajan yhteentoimivuuden osatekijän valmistamisen jälkeen.
- Jos valmistaja tai tämän edustaja eivät ole sijoittautuneet yhteisön alueelle, vastuu teknisten asiakirjojen saatavilla pitämisestä on sillä, joka tuo tuotteen yhteisön markkinoille.
7. Jos YTE edellyttää yhteentoimivuuden osatekijälle EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen lisäksi EY-käyttöönsoveltuvuusvakuutusta, tämä vakuutus on liitettävä oheneen sitten, kun valmistaja on antanut sen moduulin V ehtojen mukaisesti.

F.2.2 Moduuli A1: Sisäinen suunnittelunvalvonta ja tuotteen tarkastus

1. Tässä moduulissa kuvataan menettely, jolla valmistaja tai tämän yhteisön alueelle sijoittautunut valtuutettu edustaja, joka suorittaa 2 kohdassa määrätyt tehtävät, varmistaa ja vakuuttaa, että kyseinen yhteentoimivuuden osatekijä täyttää sitä koskevat YTE:n vaatimukset.
2. Valmistajan on laadittava 3 kohdassa kuvattu tekninen dokumentaatio.

⁽¹⁾ Eurooppalainen eritelmä määritellään direktiiveissä 96/48/EY ja 2001/16/EY. Suurten nopeuksien rautatiejärjestelmää koskevien YTE:ien soveltamisohjeessa selostetaan, kuinka eurooppalaisia eritelmiä käytetään.

3. Teknisen dokumentaation avulla on voitava arvioida, onko yhteentoimivuuden osatekijä YTE:ssä esitettyjen vaatimusten mukainen.

Teknisestä dokumentaatiosta on myös käytävä ilmi, että jo ennen tämän YTE:n täytäntöönpanoa hyväksytyn yhteentoimivuuden osatekijän suunnittelu on YTE:n mukainen ja että yhteentoimivuuden osatekijä on ollut samantyyppisessä käytössä.

Dokumentaation on katettava yhteentoimivuuden osatekijän suunnittelu, valmistus, kunnossapito ja käyttö niiltä osin kuin se tämän arvioinnin kannalta on oleellista. Sikäli kuin se arvioinnin kannalta on oleellista, dokumentaation on sisällettävä seuraavat osat:

- yhteentoimivuuden osatekijän yleiskuvaus ja käyttöehdot,
- komponenttien, osakokoonpanojen, virtapiirien jne. periaatepiirustukset sekä osapiirustukset ja -luettelot,
- kuvaukset ja selitykset, jotka selvittävät edellä mainittuja piirustuksia ja luetteleja sekä yhteentoimivuuden osatekijän kunnossapitoa ja käyttöä,
- tekniset eritelvät, mukaan luettuna eurooppalaiset eritelvät⁽²⁾ oleellisine kohtineen, joita on sovellettu kokonaan tai osittain,
- niiden ratkaisujen kuvaukset, jotka on otettu käyttöön YTE:ssä esitettyjen vaatimusten täyttämiseksi tapauksissa, joissa eurooppalaisia eritelmiä ei ole sovellettu kokonaisuudessaan,
- suunnittelun yhteydessä tehtyjen laskelmien tulokset, tehdyt tarkastukset jne.,
- testiraportit.

4. Valmistajan on tehtävä kaikki tarpeellinen, jotta valmistusprosessilla varmistetaan kunkin valmistettavan yhteentoimivuuden osatekijän yhdenmukaisuus 3 kohdassa mainitun teknisen dokumentaation kanssa sekä sitä koskevien YTE:n vaatimusten kanssa.

5. Valmistajan valitseman ilmoitetun laitoksen on suoritettava tarvittavat tarkastukset ja testit sen varmistamiseksi, että valmistettava yhteentoimivuuden osatekijä on yhdenmukainen 3 kohdassa mainitussa teknisessä dokumentaatiossa kuvatun tyyppin kanssa ja vastaa YTE:n vaatimuksia. Valmistaja⁽³⁾ voi valita yhden seuraavista menetelmistä:

5.1 Tarkastus tutkimalla ja testaamalla jokainen tuote

- 5.1.1 Kukin tuote on tutkittava yksitellen ja tehtävä asiaa koskevat testit sen todentamiseksi, että se on teknisessä dokumentaatiossa kuvatun tyyppin ja sitä koskevan YTE:n vaatimusten mukainen. Jos testiä ei ole määritelty YTE:ssä (tai YTE:ssä mainitussa eurooppalaisessa standardissa), sovelletaan eurooppalaisia eritelmiä tai vastaavia testejä.

- 5.1.2 Ilmoitetun laitoksen on laadittava kirjallinen, tehtyihin testeihin liittyvä vaatimustenmukaisuustodistus.

5.2 Tilastollinen tarkastus

- 5.2.1 Valmistajan on luovutettava valmistamansa tuotteet tasalaatuisina erinä ja tehtävä kaikki tarvittava, jotta valmistusprosessi takaa kunkin valmistetun erän tasalaatuisuuden.

- 5.2.2 Kaikkien yhteentoimivuuden osatekijöiden on oltava tarkastettavissa tasalaatuisina erinä. Kustakin erästä on otettava satunnaisnäyte. Kukin tuote on tutkittava yksitellen ja tehtävä asiaa koskevat testit sen varmistamiseksi, että se on teknisessä dokumentaatiossa kuvatun tyyppin ja sitä koskevan YTE:n vaatimusten mukainen, ja sen määrittämiseksi, onko erä hyväksytty vai hylätty. Jos testiä ei ole määritelty YTE:ssä (tai YTE:ssä mainitussa eurooppalaisessa standardissa), sovelletaan eurooppalaisia eritelmiä tai vastaavia testejä.

- 5.2.3 Tilastollisessa menettelyssä on käytettävä asianmukaisia elementtejä (tilastollista menetelmää, näytteenot-tosuunnitelmaa jne.) arvioitavien ominaisuuksien mukaan, kuten YTE:ssä on määritelty.

⁽²⁾ Eurooppalainen eritelvä määritellään direktiiveissä 96/48/EY ja 2001/16/EY. Suurten nopeuksien rautatiejärjestelmää koskevien YTE:ien soveltamisohjeessa selostetaan, kuinka eurooppalaisia eritelmiä käytetään.

⁽³⁾ Valmistajan harkintavaltaa voidaan tarvittaessa rajoittaa erityistekijöiden osalta. Tällöin yhteentoimivuuden osatekijää koskeva tarkastusprosessi määritellään YTE:ssä (tai sen liitteissä).

- 5.2.4 Ilmoitetun laitoksen on laadittava kirjallinen, tehtyihin testeihin liittyvä vaatimustenmukaisuustodistus hyväksytyille erille. Kaikki kyseisen erän sisältämät yhteentoimivuuden osatekijät voidaan saattaa markkinoille, paitsi ne näytteeseen sisällyneet yhteentoimivuuden osatekijät, jotka eivät olleet vaatimusten mukaisia.
- 5.2.5 Jos erä hylätään, ilmoitetun laitoksen tai toimivaltaisen viranomaisen on ryhdyttävä vaadittaviin toimiin, jotta kyseisen erän markkinoille pääsy estetään. Mikäli erä joudutaan hylkäämään usein, ilmoitettu laitos voi toistaiseksi lakkauttaa tilastolliset tarkastukset.
6. Valmistajan tai tämän valtuutetun, yhteisön alueelle sijoittautuneen edustajan on laadittava yhteentoimivuuden osatekijää koskeva EY-vaatimustenmukaisuusvakuutus.

Tämän vakuutuksen on sisällettävä vähintään direktiivin 2001/16/EY liitteessä IV olevassa 3 kohdassa sekä 13 artiklan 3 kohdassa mainitut tiedot. EY-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja sen mukana toimitettavat asiakirjat on varustettava päiväyksellä ja allekirjoituksella.

Vakuutus on laadittava samalla kielellä kuin siihen liittyvä tekninen dokumentaatio, ja siihen on sisällyttävä seuraavat kohdat:

- viittaus direktiiviin (direktiivi 2001/16/EY ja muut kyseistä yhteentoimivuuden osatekijää mahdollisesti koskevat direktiivit),
- valmistajan tai tämän valtuutetun, yhteisön alueelle sijoittautuneen edustajan nimi ja osoite (annettava toiminimi ja täydellinen osoite sekä, jos käytetään valtuutettua edustajaa, myös valmistajan tai rakentajan toiminimi),
- yhteentoimivuuden osatekijän kuvaus (merkki, tyyppi jne.),
- vaatimustenmukaisuusvakuutuksen antamisessa noudatetun menettelyn (moduulin) kuvaus,
- kaikki ne asiaan liittyvät kuvaukset, joiden mukainen yhteentoimivuuden osatekijä on, ja erityisesti kaikki käyttöehdot,
- vaatimustenmukaisuusvakuutuksen yhteydessä noudatettuun menettelyyn osallistuneen ilmoitetun laitoksen (laitosten) nimi ja osoite sekä todistusten päiväys ja todistuksen voimassaoloaika ja ehdot,
- viittaus YTE:ään ja muihin asiaa koskeviin YTE:iin sekä tarpeen mukaan viittaus eurooppalaisiin eritelmiin,
- sen allekirjoittajan henkilöllisyys, jolla on oikeus tehdä sitoumuksia valmistajan tai tämän yhteisön alueelle sijoittautuneen valtuutetun edustajan puolesta.

Todistus, johon viitataan, on 5 kohdassa mainittu vaatimustenmukaisuustodistus. Valmistajan tai tämän yhteisön alueelle sijoittautuneen valtuutetun edustajan on kyettävä vaadittaessa esittämään ilmoitetun laitoksen antamat vaatimustenmukaisuustodistukset.

7. Valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan on säilytettävä jäljennös EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksesta ja siihen liittyvistä teknisistä asiakirjoista vähintään kymmenen vuoden ajan yhteentoimivuuden osatekijän valmistamisen jälkeen.

Jos valmistaja tai tämän edustaja eivät ole sijoittautuneet yhteisön alueelle, vastuu teknisten asiakirjojen saatavilla pitämisestä on sillä, joka tuo tuotteen yhteisön markkinoille.

8. Jos YTE edellyttää yhteentoimivuuden osatekijälle EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen lisäksi EY-käyttöönsoveltuvuusvakuutusta, tämä vakuutus on liitettävä ohkeen sitten, kun valmistaja on antanut sen moduulin V ehtojen mukaisesti.

F.2.3 Moduuli B: Tyypitarkastus

1. Tässä moduulissa kuvataan se menettelyn osa, jossa ilmoitettu laitos varmistaa ja vahvistaa, että aiottua tuotantoa edustava tyyppi on sitä koskevien YTE:n määräysten mukainen.
2. Valmistajan tai tämän valtuutetun, yhteisön alueelle sijoittautuneen edustajan on pyydettävä tätä EY-tyypitarkastusta.

Hakemukseen on sisällyttävä seuraavat tiedot ja asiakirjat:

- valmistajan nimi ja osoite ja, mikäli pyynnön esittää valtuutettu edustaja, myös tämän nimi ja osoite,
- kirjallinen vakuutus siitä, ettei samaa hakemusta ole jätetty millekään muulle ilmoitetulle laitokselle,
- kohdassa 3 kuvattu tekninen dokumentaatio.

Tarkastusta pyytävän on annettava ilmoitetun laitoksen käyttöön aiottua tuotantoa edustavan näytteen, jota jäljempänä kutsutaan nimellä ”tyyppi”. Tyyppi saattaa edustaa useita yhteentoimivuuden osatekijän versioita edellyttäen, että versioiden väliset erot eivät vaikuta YTE:n määräyksiin.

Ilmoitettu laitos voi tarvittaessa pyytää lisänäytteitä, jos ne ovat tarpeen testiohjelman läpiviemiseksi.

Mikäli tyyppitarkastusmenettely ei edellytä tyyppitestejä ja 3 kohdassa kuvattu tekninen dokumentaatio määrittelee tyypin riittävän tarkasti, voi ilmoitettu laitos päättää, ettei sen käyttöön tarvitse asettaa näytteitä.

3. Teknisen dokumentaation avulla on voitava arvioida, onko yhteentoimivuuden osatekijä YTE:ssä esitettyjen vaatimusten mukainen. Dokumentaation on katettava yhteentoimivuuden suunnittelu, valmistus, kunnossapito ja käyttö niiltä osin kuin se tämän arvioinnin kannalta on oleellista.

Teknisen dokumentaation on sisällettävä seuraavat tiedot:

- yleinen tyyppikuvaus,
- komponenttien, osakokoonpanojen, kokoonpanojen, virtapiirien jne. periaatepiirustukset sekä osapiirustukset ja -luettelot,
- kuvaukset ja selitykset, jotka selvittävät edellä mainittuja piirustuksia ja luetteloja sekä yhteentoimivuuden osatekijän kunnossapitoa ja käyttöä,
- vaatimukset, jotka koskevat yhteentoimivuuden osatekijän integrointia järjestelmäympäristöönsä (osakokoonpanoon, kokoonpanoon, osajärjestelmään), sekä tarvittavia liittymäkohtia koskevat vaatimukset,
- vaatimukset, jotka koskevat yhteentoimivuuden osatekijän käyttöä ja huoltoa (käyttöaikaa tai -matkaa koskevat rajoitukset, kulumisrajat jne.),
- tekniset eritelmät, mukaan luettuna eurooppalaiset eritelmät ⁽⁴⁾ oleellisine kohtineen, joita on sovellettu kokonaan tai osittain,
- niiden ratkaisujen kuvaukset, jotka on otettu käyttöön YTE:ssä esitettyjen vaatimusten täyttämiseksi tapauksissa, joissa eurooppalaisia eritelmiä ei ole sovellettu kokonaisuudessaan,
- suunnittelun yhteydessä tehtyjen laskelmien tulokset, tehdyt tarkastukset jne.
- testiraportit.

4. Ilmoitetun laitoksen tehtävät

- 4.1 Ilmoitetun laitoksen on tarkastettava tekninen dokumentaatio.

- 4.2 Ilmoitetun laitoksen on todennettava, että kaikki testejä varten vaadittavat näytteet on valmistettu teknisen dokumentaation vaatimusten mukaisesti, ja tehtävä tai teetettävä tyyppitestit YTE:n ja/tai asiaa koskevien eurooppalaisten eritelmien määräysten mukaisesti.

- 4.3 Jos YTE:ssä edellytetään suunnittelun katselmusta, ilmoitetun laitoksen on tarkastettava suunnittelumenetelmät ja -työkalut sekä suunnittelun tulokset arvioidakseen, voidaanko niiden avulla täyttää yhteentoimivuuden osatekijän vaatimustenmukaisuutta koskevat vaatimukset suunnitteluprosessin päätyttyä.

⁽⁴⁾ Eurooppalainen eritelmä määritellään direktiiveissä 96/48/EY ja 2001/16/EY. Suurten nopeuksien rautatiejärjestelmää koskevien YTE:ien soveltamisohjeessa selostetaan, kuinka eurooppalaisia eritelmiä käytetään.

- 4.4 Jos YTE:ssä edellytetään valmistuksen katselmusta, ilmoitetun laitoksen on tarkastettava yhteentoimivuuden osatekijän valmistusta varten luotu valmistusprosessi arvioidakseen sen vaikutusta tuotteen vaatimustenmukaisuuteen ja/tai tarkastettava valmistajan suunnitteluprosessin lopuksi suorittama katselmus.
- 4.5 Ilmoitetun laitoksen on yksilöitävä ne elementit, jotka on suunniteltu YTE:n eurooppalaisten eritelmien asiaa koskevien määräysten mukaisesti, sekä ne elementit, jotka on suunniteltu soveltamatta näiden eurooppalaisten eritelmien asiaa koskevia määräyksiä.
- 4.6 Ilmoitetun laitoksen on tehtävä tai teetettävä 4.2., 4.3. ja 4.4. kohdan mukaiset asianmukaiset tarkastukset ja tarvittavat testit selvittääkseen, onko asiaa koskevia eurooppalaisia eritelmiä todella noudatettu tapauksissa, joissa valmistaja on päättänyt niitä soveltaa.
- 4.7 Ilmoitetun laitoksen on tehtävä tai teetettävä 4.2., 4.3. ja 4.4. kohdan mukaiset asianmukaiset tarkastukset ja tarvittavat testit selvittääkseen, ovatko valmistajan ratkaisut YTE:n vaatimusten mukaisia tapauksissa, joissa asiaa koskevia eurooppalaisia eritelmiä ei ole sovellettu.
- 4.8 Ilmoitetun laitoksen on sovittava hakijan kanssa paikka, jossa tarkastukset ja tarvittavat kokeet suoritetaan.
5. Jos tyyppi on YTE:n määräysten mukainen, ilmoitetun laitoksen on annettava hakijalle tyyppitarkastustodistus. Todistuksessa on oltava valmistajan nimi ja osoite, tarkastuksen päätelmät, todistuksen voimassaolon ehdot ja hyväksytyn tyypin yksilöimiseen tarvittavat tiedot.

Voimassaoloaika ei saa ylittää viittä vuotta.

Todistukseen on liitettävä luettelo teknisen dokumentaation oleellisista osista, ja ilmoitetun laitoksen on säilytettävä sen jäljennös.

Jos valmistajalta tai tämän valtuutetulta, yhteisön alueelle sijoittautuneelta edustajalta evätään tyyppitarkastustodistus, ilmoitetun laitoksen on annettava yksityiskohtainen selostus epäämisen syistä.

Hakijalle on varattava mahdollisuus valitusmenettelyyn.

6. Hakijan on ilmoitettava tyyppitarkastustodistukseen liittyvää teknistä dokumentaatiota hallussaan pitävälle ilmoitetulle laitokselle kaikista sellaisista hyväksyttyyn tuotteeseen tehtävistä muutoksista, joilla saattaa olla vaikutusta tuotteen YTE:n mukaiseen vaatimuksenmukaisuuteen tai määräysten mukaiseen käyttöön. Näissä tapauksissa EY-tyyppitarkastustodistuksen myöntäneen ilmoitetun laitoksen on erikseen hyväksyttävä yhteentoimivuuden osatekijä. Tällöin ilmoitetun laitoksen on tehtävä vain ne tarkastukset ja testit, jotka ovat asiaan kuuluvia ja muutosten kannalta välttämättömiä. Lisähyväksyntä on annettava joko liitteenä alkuperäiseen tyyppitarkastustodistukseen tai kokonaan uutena todistuksena vanhan todistuksen peruuttamisen jälkeen.
7. Mikäli 6 kohdassa tarkoitettuja muutoksia ei ole tehty, todistuksen voimassaoloajan päättyessä sitä voidaan jatkaa. Hakijan tulee pyytää voimassaoloajan pidentämistä vahvistamalla kirjallisesti, ettei mainitunlaisia muutoksia ole tehty, jolloin ilmoitettu laitos pidentää todistuksen voimassaoloaikaa 5 kohdan mukaisesti, mikäli sille ei ole esteitä. Tämä menettely voidaan toistaa.
8. Kunkin ilmoitetun laitoksen on annettava muille ilmoitetuille laitoksille oleelliset tiedot tyyppitarkastustodistuksista ja niiden lisäyksistä, jotka se on antanut, peruuttanut tai evännyt.
9. Muiden ilmoitettujen laitosten on pyynnöstä saatava jäljennökset annetuista tyyppitarkastustodistuksista ja/tai niiden lisäyksistä. Todistusten liitteiden (ks. 5 kohta) on oltava muiden ilmoitettujen laitosten käytettävissä.
10. Valmistajan tai tämän yhteisön alueelle sijoittautuneen valtuutetun edustajan on säilytettävä tyyppitarkastustodistusten ja niiden lisäysten teknisiä asiakirjoja kymmenen vuoden ajan siitä lukien, kun viimeinen yhteentoimivuuden osatekijä on valmistettu. Jos valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja eivät ole sijoittautuneet yhteisön alueelle, vastuu teknisten asiakirjojen saatavilla pitämisestä on sillä, joka tuo tuotteen yhteisön markkinoille.

F.2.4 Moduuli C: Tuotteen tyyppitarkastuksenmukaisuus

1. Tässä moduulissa kuvataan se menettelyn osa, jolla valmistaja tai tämän yhteisön alueelle sijoittautunut valtuutettu edustaja varmistaa ja vakuuttaa, että kyseessä oleva yhteentoimivuuden osatekijä on tyyppitarkastustodistuksessa kuvatun tyyppin mukainen ja täyttää sitä koskevat YTE:n vaatimukset.

2. Valmistajan on tehtävä kaikki tarpeellinen, jotta valmistusprosessilla varmistetaan kunkin valmistettavan yhteentoimivuuden osatekijän yhdenmukaisuus EY-tyyppitarkastustodistuksessa kuvatun tyyppin kanssa sekä niitä koskevien YTE:n vaatimusten kanssa.
3. Valmistajan tai tämän yhteisön alueelle sijoittautuneen valtuutetun edustajan on laadittava yhteentoimivuuden osatekijää koskeva EY-vaatimustenmukaisuusvakuutus.

Tähän vakuutukseen on sisällyttävä vähintään direktiivin 2001/16/EY liitteessä IV olevan 3 kohdan ja 13 artiklan 3 kohdan mukaiset tiedot. EY-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja sen mukana toimitettavat asiakirjat on varustettava päiväyksellä ja allekirjoituksella.

Vakuutus on laadittava samalla kielellä kuin siihen liittyvä tekninen dokumentaatio, ja siihen on sisällyttävä seuraavat kohdat:

- viittaus direktiiviin (direktiivi 2001/16/EY ja muut kyseistä yhteentoimivuuden osatekijää mahdollisesti koskevat direktiivit),
 - valmistajan tai tämän valtuuttaman, yhteisön alueelle sijoittautuneen edustajan nimi ja osoite (annettava toiminimi ja täydellinen osoite sekä, jos käytetään valtuutettua edustajaa, myös valmistajan tai rakentajan toiminimi),
 - yhteentoimivuuden osatekijän kuvaus (merkki, tyyppi jne.),
 - vaatimustenmukaisuusvakuutuksen antamisessa noudatetun menettelyn (moduulin) kuvaus,
 - kaikki ne asiaan liittyvät kuvaukset, joiden mukainen yhteentoimivuuden osatekijä on, ja erityisesti sen käyttöehdot,
 - tyyppitarkastuksen yhteydessä noudatettuun menettelyyn osallistuneen ilmoitetun laitoksen (laitosten) nimi ja osoite sekä EY-tyyppitarkastustodistuksen (ja sen lisäysten) päiväys ja todistuksen voimassaoloaika ja ehdot,
 - viittaus tähän YTE:ään ja muihin asiaa koskeviin YTE:iin sekä tarpeen mukaan viittaus eurooppalaisiin eritelmiin ⁽³⁾),
 - sen allekirjoittajan henkilöllisyys, jolla on oikeus tehdä sitoumuksia valmistajan tai tämän yhteisön alueelle sijoittautuneen valtuutetun edustajan puolesta.
4. Valmistajan tai tämän valtuutetun, yhteisön alueelle sijoittautuneen edustajan on säilytettävä EY:n vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennöstä kymmenen vuoden ajan siitä lukien, kun viimeinen sen mukainen yhteentoimivuuden osatekijä on valmistettu.

Jos valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja eivät ole sijoittautuneet yhteisön alueelle, vastuu teknisten asiakirjojen saatavilla pitämisestä on sillä, joka tuo tuotteen yhteisön markkinoille.

5. Jos YTE:ssä edellytetään yhteentoimivuuden osatekijälle EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen lisäksi EY-käyttöönsoveltuvuusvakuutusta, tämä vakuutus on liitettävä ohkeen sitten, kun valmistaja on antanut sen moduulin V ehtojen mukaisesti.

F.2.5 Moduuli D: Tuotannon laadunvarmistus

1. Tässä moduulissa kuvataan menettely, jolla valmistaja tai tämän yhteisön alueelle sijoittautunut valtuutettu edustaja, joka suorittaa 2 kohdassa määrättyt tehtävät, varmistaa ja vakuuttaa, että kyseessä oleva yhteentoimivuuden osatekijä on tyyppitarkastustodistuksessa kuvatun tyyppin mukainen ja täyttää sitä koskevat YTE:n vaatimukset.
2. Valmistajalla on oltava käytössään hyväksytty tuotantoa, tuotteen lopullista tarkastusta ja testausta koskeva, kohdan 3 mukainen laatujärjestelmä, jota valvotaan kohdan 4 mukaisesti. 4.
3. Laatujärjestelmä

⁽³⁾ Eurooppalainen eritelmä määritellään direktiiveissä 96/48/EY ja 2001/16/EY. Suurten nopeuksien rautatiejärjestelmää koskevien YTE:ien soveltamisohjeessa selostetaan, kuinka eurooppalaisia eritelmiä käytetään.

- 3.1 Valmistajan on jätettävä valitsemalleen ilmoitetulle laitokselle hakemus laatujärjestelmänsä arvioinnista kyseisten yhteentoimivuuden osatekijöiden osalta.

Hakemukseen on sisällyttävä seuraavat tiedot ja asiakirjat:

- kaikki olennaiset tiedot tuoteryhmästä, joka edustaa aiottua yhteentoimivuuden osatekijää,
- laatujärjestelmän dokumentaatio,
- hyväksytyn tyyppin tekninen dokumentaatio sekä jäljennös tyyppitarkastustodistuksesta, joka on annettu moduulin B mukaisen tyyppitarkastusmenettelyn jälkeen.
- kirjallinen vakuutus siitä, ettei samaa hakemusta ole jätetty millekään muulle ilmoitetulle laitokselle,

- 3.2 Laatujärjestelmällä on varmistettava, että yhteentoimivuuden osatekijät ovat tyyppitarkastustodistuksessa kuvatus tyyppin mukaiset ja täyttävät niitä koskevan YTE:n vaatimukset. Kaikki valmistajan soveltamat elementit, vaatimukset ja määräykset on dokumentoitava järjestelmällisesti kirjallisina toimintaohjeina, menettelyinä ja ohjeina. Laatujärjestelmän dokumentaation avulla on voitava tulkita yksiselitteisesti laatuohjelmia, suunnitelmaa, käsikirjoja ja tallenteita.

Dokumentointiin on erityisesti sisällyttävä seuraavien seikkojen asianmukainen kuvaus:

- laatutavoitteet ja organisaatio,
- tuotteen laatuun liittyvät johdon vastuut ja oikeudet,
- käytettävät valmistus-, laadunvalvonta- ja laadunvarmistusmenetelmät ja -prosessit sekä järjestelmälliset toimenpiteet,
- ennen valmistusta, sen aikana ja sen jälkeen tehtävät tarkastukset ja testit sekä selvitys siitä, kuinka usein niitä tehdään,
- laatuun liittyvät tallenteet, kuten tarkastusraportit ja testitiedot, kalibrointitiedot, raportti laadunvarmistuksessa työskentelevien henkilöiden pätevyyksistä jne.,
- keinot, joilla tuotteen vaaditun laatutason saavuttamista ja laatujärjestelmän tehokasta toimintaa seurataan.

- 3.3 Ilmoitetun laitoksen on arvioitava laatujärjestelmä selvittääkseen, täyttääkö se 3.2. kohdan vaatimukset. Ilmoitetun laitoksen on katsottava, että laatujärjestelmä on vaatimusten mukainen, jos valmistaja toteuttaa asiaa koskevan standardin EN/ISO 9001:2000 mukaista tuotteen lopputarkastusta ja testausta, jossa otetaan huomioon sen yhteentoimivuuden osatekijän ominaispiirteet, johon sitä sovelletaan.

Jos valmistajalla on käytössä sertifioitu laatujärjestelmä, ilmoitetun laitoksen on otettava tämä huomioon arviointia tehdessään.

Arvioinnin on koskettava nimenomaan sitä tuoteryhmää, joka edustaa kyseistä yhteentoimivuuden osatekijää. Arviointiryhmässä on oltava ainakin yksi jäsen, jolla on kokemusta kyseisen tuotantotekniikan arvioimisesta. Arviointimenettelyyn on sisällyttävä tarkastuskäynti valmistajan tiloihin.

Arvioinnin tuloksesta on ilmoitettava valmistajalle. Ilmoitukseen on sisällyttävä tutkimuksen johtopäätökset ja arviointipäätöksen perustelut.

- 3.4 Valmistajan on vastattava hyväksytystä laatujärjestelmästä ja sen pitämisestä asianmukaisena ja tehokkaana.

Valmistajan tai tämän yhteisön alueelle sijoittautuneen valtuutetun edustajan on ilmoitettava laatujärjestelmän hyväksyneelle ilmoitetulle laitokselle kaikista aiotuista laatujärjestelmän uudistuksista.

Ilmoitetun laitoksen on arvioitava ehdotetut muutokset ja päätettävä, täyttääkö muutettu laatujärjestelmä edelleen 3.2 kohdan vaatimukset vai onko se arvioitava uudelleen.

Ilmoitetun laitoksen on ilmoitettava arvioinnin tulos valmistajalle. Ilmoitukseen on sisällyttävä tutkimuksen johtopäätökset ja arviointipäätöksen perustelut.

4. Ilmoitetun laitoksen vastuulla tapahtuva laatujärjestelmän valvonta.
- 4.1 Valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että valmistaja täyttää asianmukaisesti hyväksytystä laatujärjestelmästä seuraavat velvollisuutensa.
- 4.2 Valmistajan on sallittava tarkastajien pääsy tarkastusta varten tiloihin, joissa valmistus, tarkastus, testaus ja varastointi tapahtuu, sekä annettava ilmoitetulle laitokselle kaikki tarvittavat tiedot, erityisesti:
 - laatujärjestelmän dokumentaatio,
 - laatuun liittyvät muistiinpanot, kuten tarkastusraportit ja testitiedot, kalibrintitiedot, laadunvarmistushenkilökunnan kvalifiointiraportit jne.
- 4.3 Ilmoitetun laitoksen on suoritettava säännöllisiä tarkastuksia varmistaakseen, että valmistaja ylläpitää ja käyttää laatujärjestelmää. Ilmoitetun laitoksen on myös annettava tarkastuksista raportti valmistajalle.

Näitä tarkastuksia on tehtävä vähintään kerran vuodessa.

Jos valmistajalla on käytössä sertifioitu laatujärjestelmä, ilmoitetun laitoksen on otettava tämä huomioon valvonnessa.

- 4.4 Lisäksi ilmoitettu laitos voi tehdä yllätyskäyntejä valmistajan luo. Tällaisten käyntien aikana ilmoitettu laitos voi tarvittaessa tehdä tai teettää testejä todentaakseen, että laatujärjestelmä toimii oikein. Ilmoitetun laitoksen on annettava valmistajalle raportti käynnistä sekä testiraportti, jos testi on suoritettu.
5. Jokaisen ilmoitetun laitoksen on annettava toisille ilmoitetuille laitoksille olennaiset tiedot annetuista, peruista tai evätyistä laatujärjestelmien hyväksynnöistä.

Toiset ilmoitetut laitokset saavat pyynnöstä jäljennökset annetuista laatujärjestelmän hyväksynnöistä.

6. Valmistajan on säilytettävä seuraavat asiakirjat kansallisia viranomaisia varten kymmenen vuotta sen jälkeen, kun viimeinen asiaan liittyvä tuote on valmistettu:
 - 3.1. kohdan toisen luetelmakohdan mukainen dokumentaatio,
 - 3.4. kohdan toisen alakohdan mukaisiin muutoksiin liittyvät asiakirjat,
 - 3.4, 4.3 ja 4.4 kohdan viimeisen alakohdan mukaiset ilmoitetun laitoksen päätökset ja raportit.

7. Valmistajan tai tämän valtuutetun, yhteisön alueelle sijoittautuneen edustajan on laadittava yhteentoimivuuden osatekijää koskeva EY-vaatimustenmukaisuusvakuutus.

Tämän vakuutuksen on sisällettävä vähintään direktiivin 2001/16/EY liitteessä IV olevassa 3 kohdassa sekä 13 artiklan 3 kohdassa mainitut tiedot. EY-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja sen mukana toimitettavat asiakirjat on varustettava päivityksellä ja allekirjoituksella.

Vakuutus on laadittava samalla kielellä kuin siihen liittyvä tekninen dokumentaatio, ja siihen on sisällyttävä seuraavat kohdat:

- viittaus direktiiviin (direktiivi 2001/16/EY ja muut kyseistä yhteentoimivuuden osatekijää mahdollisesti koskevat direktiivit),
- valmistajan tai tämän valtuutetun, yhteisön alueelle sijoittautuneen edustajan nimi ja osoite (annettava toiminimi ja täydellinen osoite sekä, jos käytetään valtuutettua edustajaa, myös valmistajan tai rakentajan toiminimi),
- yhteentoimivuuden osatekijän kuvaus (merkki, tyyppi jne.),
- vaatimustenmukaisuusvakuutuksen antamisessa noudatetun menettelyn (moduulin) kuvaus,

- kaikki ne asiaan liittyvät kuvaukset, joiden mukainen yhteentoimivuuden osatekijä on, ja erityisesti kaikki käyttöehdot,
- vaatimustenmukaisuusvakuutuksen yhteydessä noudatettuun menettelyyn osallistuneen ilmoitetun laitoksen (laitosten) nimi ja osoite sekä todistusten päiväys ja todistuksen voimassaoloaika ja ehdot,
- viittaus YTE:ään ja muihin asiaa koskeviin YTE:iin sekä tarpeen mukaan viittaus eurooppalaiseen eritelmään ⁽⁶⁾,
- sen allekirjoittajan henkilöllisyys, jolla on oikeus tehdä sitoumuksia valmistajan tai tämän yhteisön alueelle sijoittautuneen valtuutetun edustajan puolesta.

Todistukset, joihin viitataan, ovat:

- 3 kohdassa määritelty laatu järjestelmän hyväksyntä,
 - tyyppitarkastustodistus ja sen lisäykset.
8. Valmistajan tai tämän valtuutetun, yhteisön alueelle sijoittautuneen edustajan on säilytettävä EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennöstä kymmenen vuoden ajan siitä lukien, kun viimeinen sen mukainen yhteentoimivuuden osatekijä on valmistettu.
- Jos valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja eivät ole sijoittautuneet yhteisön alueelle, vastuu teknisten asiakirjojen saatavilla pitämisestä on sillä, joka tuo tuotteen yhteisön markkinoille.
9. Jos YTE:ssä edellytetään yhteentoimivuuden osatekijälle EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen lisäksi EY-käyttöönsoveltuvuusvakuutusta, tämä vakuutus on liitettävä oheen sitten, kun valmistaja on antanut sen moduulin V ehtojen mukaisesti.

F.2.6 Moduuli F: Tuotteen tarkastus

1. Tässä moduulissa kuvataan menettely, jolla valmistaja tai tämän yhteisön alueelle sijoittautunut valtuutettu edustaja tarkastaa ja vakuuttaa, että kyseinen yhteentoimivuuden osatekijä, johon sovelletaan 3 kohdan määräyksiä, on EY-tyyppitarkastustodistuksessa kuvatun tyyppin mukainen ja täyttää sitä koskevan YTE:n vaatimukset.
2. Valmistajan on tehtävä kaikki tarpeellinen, jotta valmistusprosessilla varmistetaan yhteentoimivuuden osatekijöiden yhdenmukaisuus tyyppitarkastustodistuksessa kuvatun tyyppin kanssa sekä niitä koskevien YTE:n vaatimusten kanssa.
3. Ilmoitetun laitoksen on suoritettava tarvittavat tarkastukset ja testit sen varmistamiseksi, että yhteentoimivuuden osatekijä on yhdenmukainen EY-tyyppitarkastustodistuksessa kuvatun tyyppin kanssa ja vastaa YTE:n vaatimuksia. Valmistaja ⁽⁷⁾ voi valita joko jokaisen yhteentoimivuuden osatekijän tarkastuksen ja testauksen 4 kohdan mukaisesti tai yhteentoimivuuden osatekijöiden tilastollisen tarkastuksen ja testauksen 5 kohdan mukaisesti.
4. *Tarkastus tutkimalla ja testaamalla jokainen yhteentoimivuuden osatekijä*
 - 4.1 Kukin tuote on tutkittava yksitellen ja tehtävä asiaa koskevat testit sen todentamiseksi, että se on tyyppitarkastustodistuksessa kuvatun tyyppin mukainen ja täyttää sitä koskevan YTE:n vaatimukset. Jos testiä ei ole määritelty YTE:ssä (tai YTE:ssä mainitussa eurooppalaisessa standardissa), sovelletaan eurooppalaisia eritelmiä ⁽⁸⁾ tai vastaavia testejä.
 - 4.2 Ilmoitetun laitoksen on laadittava hyväksytyistä tuotteista kirjallinen, tehtyihin testeihin liittyvä vaatimustenmukaisuustodistus.
 - 4.3 Valmistajan tai tämän valtuutetun edustajan on kyettävä vaadittaessa esittämään ilmoitetun laitoksen antamat vaatimustenmukaisuustodistukset.

⁽⁶⁾ Eurooppalainen eritelmä määritellään direktiiveissä 96/48/EY ja 2001/16/EY. Suurten nopeuksien rautatiejärjestelmää koskevien YTE:ien soveltamisohjeessa selostetaan, kuinka eurooppalaisia eritelmiä käytetään.

⁽⁷⁾ Valmistajan valinnanvapaus saattaa tiettyjen YTE:ien kohdalla olla rajoitettu.

⁽⁸⁾ Eurooppalainen eritelmä on määritelty direktiiveissä 96/48/EY ja 2001/16/EY. Suurten nopeuksien rautatiejärjestelmää koskevien YTE:ien soveltamisohjeessa selostetaan, kuinka eurooppalaisia eritelmiä käytetään.

5. Tilastollinen tarkastus

- 5.1 Valmistajan on luovutettava valmistamansa yhteentoimivuuden osatekijät tasalaatuisina erinä ja tehtävä kaikki tarvittava, jotta valmistusprosessi takaa kunkin valmistetun erän tasalaatuisuuden.
- 5.2 Kaikkien yhteentoimivuuden osatekijöiden on oltava tarkastettavissa tasalaatuisina erinä. Kustakin erästä on otettava satunnaisnäyte. Kaikki näyte-erään sisältyvät yhteentoimivuuden osatekijät on yksitellen tutkittava ja testattava sen varmistamiseksi, että tuotteet ovat tyyppitarkastustodistuksessa kuvatus tyyppiin sekä niitä koskevien YTE:n vaatimusten mukaisia, sekä sen määrittämiseksi, onko erä hyväksyttävä vai hylättävä. Jos testiä ei ole määritelty YTE:ssä (tai YTE:ssä mainitussa eurooppalaisessa standardissa), sovelletaan eurooppalaisia eritelmiä tai vastaavia testejä.
- 5.3 Tilastollisessa menettelyssä on käytettävä asianmukaisia elementtejä (tilastollista menetelmää, näytteenot-tosuunnitelmaa jne.) arvioitavien ominaisuuksien mukaan, kuten YTE:ssä on määritelty.
- 5.4 Ilmoitetun laitoksen on laadittava kirjallinen, tehtyihin testeihin liittyvä vaatimustenmukaisuustodistus hyväksytyille erille. Kaikki kyseisen erän sisältämät yhteentoimivuuden osatekijät voidaan saattaa markkinoille, paitsi ne näytteeseen sisältyneet yhteentoimivuuden osatekijät, jotka eivät olleet vaatimusten mukaisia.

Jos erä hylätään, ilmoitetun laitoksen tai toimivaltaisen viranomaisen on ryhdyttävä vaadittaviin toimiin, jotta kyseisen erän markkinoille pääsy estetään. Mikäli erä joudutaan hylkäämään usein, ilmoitettu laitos voi toistaiseksi lakkauttaa tilastolliset tarkastukset.

- 5.5 Valmistajan tai tämän yhteisön alueelle sijoittautuneen valtuutetun edustajan on kyettävä vaadittaessa esittämään ilmoitetun laitoksen antamat vaatimustenmukaisuustodistukset.
6. Valmistajan tai tämän valtuutetun, yhteisön alueelle sijoittautuneen edustajan on laadittava yhteentoimi-vuuden osatekijää koskeva EY:n vaatimustenmukaisuusvakuutus.

Tämän vakuutuksen on sisällettävä vähintään direktiivin 2001/16/EY liitteessä IV olevassa 3 kohdassa sekä 13 artiklan 3 kohdassa mainitut tiedot. EY-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja sen mukana toimitettavat asiakirjat on varustettava päivityksellä ja allekirjoituksella.

Vakuutus on laadittava samalla kielellä kuin siihen liittyvä tekninen dokumentaatio, ja siihen on sisällyttävä seuraavat kohdat:

- viittaus direktiiviin (direktiivi 2001/16/EY ja muut kyseistä yhteentoimivuuden osatekijää mahdollisesti koskevat direktiivit),
- valmistajan tai tämän valtuuttaman, yhteisön alueelle sijoittautuneen edustajan nimi ja osoite (annettava toiminimi ja täydellinen osoite sekä, jos käytetään valtuutettua edustajaa, myös valmistajan tai rakentajan toiminimi),
- yhteentoimivuuden osatekijän kuvaus (merkki, tyyppi jne.),
- vaatimustenmukaisuusvakuutuksen antamisessa noudatetun menettelyn (moduulin) kuvaus,
- kaikki ne asiaan liittyvät kuvaukset, joiden mukainen yhteentoimivuuden osatekijä on, ja erityisesti kaikki käyttöehdot,
- vaatimustenmukaisuusvakuutuksen yhteydessä noudatettuun menettelyyn osallistuneen ilmoitetun laitoksen (laitosten) nimi ja osoite sekä todistusten päiväs ja todistuksen voimassaoloaika ja ehdot,
- viittaus YTE:ään ja muihin asiaa koskeviin YTE:iin sekä tarpeen mukaan viittaus eurooppalaisiin eritelmiin,
- sen allekirjoittajan henkilöllisyys, jolla on oikeus tehdä sitoumuksia valmistajan tai tämän yhteisön alueelle sijoittautuneen valtuutetun edustajan puolesta.

Todistukset, joihin viitataan, ovat:

- tyyppitarkastustodistus ja sen lisäykset,
- 4 tai 5 kohdassa mainittu vaatimustenmukaisuustodistus.

7. Valmistajan tai tämän valtuutetun, yhteisön alueelle sijoittautuneen edustajan on säilytettävä EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennöstä kymmenen vuoden ajan siitä lukien, kun viimeinen sen mukainen yhteentoimivuuden osatekijä on valmistettu.

Jos valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja eivät ole sijoittautuneet yhteisön alueelle, vastuu teknisten asiakirjojen saatavilla pitämisestä on sillä, joka tuo tuotteen yhteisön markkinoille.

8. Jos YTE:ssä edellytetään yhteentoimivuuden osatekijälle EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen lisäksi EY-käyttöönsoveltuvuusvakuutusta, tämä vakuutus on liitettävä ohkeen sitten, kun valmistaja on antanut sen moduulin V ehtojen mukaisesti.

F.2.7 Moduuli H1: Täydellinen laadunvarmistus

1. Tässä moduulissa kuvataan menettely, jolla valmistaja tai tämän yhteisön alueelle sijoittautunut valtuutettu edustaja, joka suorittaa 2 kohdassa määrättyt tehtävät, varmistaa ja vakuuttaa, että kyseinen yhteentoimivuuden osatekijä täyttää sitä koskevat YTE:n vaatimukset.

2. Valmistajalla on oltava käytössä hyväksytty suunnittelua ja tuotantoa sekä lopullista tarkastusta ja testausta koskeva, kohdan 3 mukainen laatujärjestelmä, jota valvotaan kohdan 4 mukaisesti. 4.

3. *Laatujärjestelmä*

- 3.1 Valmistajan on jätettävä valitsemalleen ilmoitetulle laitokselle hakemus laatujärjestelmänsä arvioinnista kyseisten yhteentoimivuuden osatekijöiden osalta.

Hakemukseen on sisällyttävä seuraavat tiedot ja asiakirjat:

- kaikki olennaiset tiedot tuoteryhmästä, joka edustaa aiottua yhteentoimivuuden osatekijää,
- laatujärjestelmän dokumentaatio,
- kirjallinen vakuutus siitä, ettei samaa hakemusta ole jätetty millekään muulle ilmoitetulle laitokselle,

- 3.2 Laatujärjestelmällä on varmistettava, että yhteentoimivuuden osatekijä on sitä koskevan YTE:n vaatimusten mukainen. Kaikki valmistajan soveltamat elementit, vaatimukset ja määräykset on dokumentoitava järjestelmällisesti kirjallisina toimintaohjeina, menettelyinä ja ohjeina. Tämän laatujärjestelmän dokumentaation avulla on voitava tulkita yksiselitteisesti laatuohjelmia, suunnitelmia, käsikirjoja ja tallenteita.

Dokumentointiin on erityisesti sisällyttävä seuraavien seikkojen asianmukainen kuvaus:

- laatuavoitteet ja organisaatio,
- suunnitteluun ja tuotteen laatuun liittyvät johdon vastuut ja oikeudet,
- ne suunnittelun pohjana olevat tekniset tiedot ja eurooppalaiset eritelvät ⁽⁹⁾, joita sovelletaan, ja, mikäli eurooppalaisia eritelmiä ei sovelleta kokonaisuudessaan, keinot, joilla varmistetaan, että yhteentoimivuuden osatekijää koskevat YTE:n vaatimukset täytetään,
- käytettävät suunnittelunvalvonta- ja suunnitteluntarkastusmenetelmät, prosessit ja järjestelmälliset toimet, joita käytetään kyseiseen tuoteryhmään kuuluvien yhteentoimivuuden osatekijöiden suunnittelussa,
- vastaavat valmistus-, laadunvalvonta- ja laadunvarmistusmenetelmät ja -prosessit sekä järjestelmälliset toimenpiteet,
- ennen valmistusta, sen aikana ja sen jälkeen tehtävät tarkastukset ja testit sekä selvitys siitä, kuinka usein niitä tehdään,

⁽⁹⁾ Eurooppalainen eritelmä määritellään direktiiveissä 96/48/EY ja 2001/16/EY. Suurten nopeuksien rautatiejärjestelmää koskevien YTE:ien soveltamisohjeessa selostetaan, kuinka eurooppalaisia eritelmiä käytetään.

- laatuun liittyvät tallenteet, kuten tarkastusraportit ja testitiedot, kalibrointitiedot, laadunvarmistushenkilökunnan kvalifointiraportit jne.,
- keinot, joilla suunnittelun ja tuotteen vaaditun laatutason saavuttamista seurataan ja joilla laatujärjestelmän tehokasta toimintaa valvotaan.

Laatuun liittyvien toimintaohjeiden ja menettelyjen on käsitettävä erityisesti arviointivaiheet, kuten suunnittelun katselmus, valmistusprosessin katselmus ja tyyppitestit, siten kuin ne on YTE:ssä määritelty yhteentoimivuuden osatekijän eri ominaisuuksille ja suoritustasoille.

- 3.3 Ilmoitetun laitoksen on arvioitava laatujärjestelmä selvittääkseen, täyttääkö se 3.2. kohdan vaatimukset. Ilmoitetun laitoksen on katsottava, että laatujärjestelmä on vaatimusten mukainen, jos valmistaja toteuttaa asiaa koskevan standardin EN/ISO 9001:2000 mukaista suunnittelua, valmistusta, tuotteen lopputarkastusta ja testausta, jossa otetaan huomioon sen yhteentoimivuuden osatekijän ominaispiirteet, johon sitä sovelletaan.

Jos valmistajalla on käytössä sertifioitu laatujärjestelmä, ilmoitetun laitoksen on otettava tämä huomioon arviointia tehdessään.

Arvioinnin on koskettava nimenomaan sitä tuoteryhmää, joka edustaa kyseistä yhteentoimivuuden osatekijää. Arviointiryhmässä on oltava ainakin yksi jäsen, jolla on kokemusta kyseisen tuotantotekniikan arvioimisesta. Arviointimenettelyyn tulee sisältyä tarkastuskäynti valmistajan tiloihin.

Arvioinnin tuloksesta on ilmoitettava valmistajalle. Ilmoitukseen on sisällyttävä tutkimuksen johtopäätökset ja arviointipäätöksen perustelut.

- 3.4 Valmistajan on vastattava hyväksytystä laatujärjestelmästä ja sen pitämisestä asianmukaisena ja tehokkaana.

Valmistajan tai tämän yhteisön alueelle sijoittautuneen valtuutetun edustajan on ilmoitettava laatujärjestelmän hyväksyneelle ilmoitetulle laitokselle kaikista aiotuista laatujärjestelmän uudistuksista.

Ilmoitetun laitoksen on arvioitava ehdotetut muutokset ja päätettävä, täyttääkö muutettu laatujärjestelmä edelleen 3.2 kohdan vaatimukset vai onko se arvioitava uudelleen.

Ilmoitetun laitoksen on ilmoitettava arvioinnin tulos valmistajalle. Ilmoitukseen on sisällyttävä arvioinnin johtopäätökset ja arviointipäätöksen perustelut.

4. Ilmoitetun laitoksen vastuulla tapahtuva laatujärjestelmän valvonta.

- 4.1 Valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että valmistaja täyttää asianmukaisesti hyväksytystä laatujärjestelmästä seuraavat velvollisuutensa.

- 4.2 Valmistajan on sallittava ilmoitetun laitoksen pääsy tarkastusta varten tiloihin, joissa suunnittelu, valmistus, tarkastus, testaus ja varastointi tapahtuu, sekä annettava ilmoitetulle laitokselle kaikki tarvittavat tiedot, erityisesti:

- laatujärjestelmän dokumentaatio,
- suunnitteluun liittyvän laatujärjestelmän osan muistiinpanot, kuten analyysien, laskelmien ja testien tulokset jne.,
- laatujärjestelmän valmistukseen liittyvän osan muistiinpanot, kuten tarkastusraportit ja testitiedot, kalibrointitiedot, laatujärjestelmää käyttävän henkilökunnan kvalifointiraportit jne.

- 4.3 Ilmoitetun laitoksen on suoritettava säännöllisiä tarkastuksia varmistaakseen, että valmistaja ylläpitää ja käyttää laatujärjestelmää. Ilmoitetun laitoksen on myös annettava tarkastuksista raportti valmistajalle. Jos valmistajalla on käytössä sertifioitu laatujärjestelmä, ilmoitetun laitoksen on otettava tämä huomioon valvontaa tehdessään.

Näitä tarkastuksia on tehtävä vähintään kerran vuodessa.

- 4.4 Lisäksi ilmoitettu laitos voi tehdä yllätyskäyntejä valmistajan luo. Tällaisten käyntien aikana ilmoitettu laitos voi tarvittaessa tehdä tai teettää testejä todentaakseen, että laatujärjestelmä toimii oikein. Sen on annettava valmistajalle raportti käynnistä sekä testiraportti, jos testi on suoritettu.

5. Valmistajan on säilytettävä seuraavat asiakirjat kansallisia viranomaisia varten kymmenen vuotta sen jälkeen, kun viimeinen asiaan liittyvä tuote on valmistettu:

- 3.1. kohdan toisen alakohdan toisen luetelmakohdan mukainen dokumentaatio,
- 3.4 kohdan toisen alakohdan mukaisiin muutoksiin liittyvät asiakirjat,
- 3.4, 4.3 ja 4.4 kohdan viimeisen alakohdan mukaiset ilmoitetun laitoksen päätökset ja raportit.

6. Jokaisen ilmoitetun laitoksen on annettava toisille ilmoitetuille laitoksille olennaiset tiedot annetuista, peruutuista tai evätyistä laatujärjestelmien hyväksynnöistä.

Toiset ilmoitetut laitokset saavat pyynnöstä jäljennökset annetuista laatujärjestelmän hyväksynnöistä ja lisähyväksynnöistä.

7. Valmistajan tai tämän valtuutetun, yhteisön alueelle sijoittautuneen edustajan on laadittava yhteentoimivuuden osatekijää koskeva EY:n vaatimustenmukaisuusvakuutus.

Tämän vakuutuksen on sisällettävä vähintään direktiivin 2001/16/EY liitteessä IV olevassa 3 kohdassa sekä 13 artiklan 3 kohdassa mainitut tiedot. EY-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja sen mukana toimitettavat asiakirjat on varustettava päiväyksellä ja allekirjoituksella.

Vakuutus on laadittava samalla kielellä kuin siihen liittyvä tekninen dokumentaatio, ja siihen on sisällyttävä seuraavat kohdat:

- viittaus direktiiviin (direktiivi 2001/16/EY ja muut kyseistä yhteentoimivuuden osatekijää mahdollisesti koskevat direktiivit),
- valmistajan tai tämän valtuutetun, yhteisön alueelle sijoittautuneen edustajan nimi ja osoite (annettava toiminimi ja täydellinen osoite sekä, jos käytetään valtuutettua edustajaa, myös valmistajan tai rakentajan toiminimi),
- yhteentoimivuuden osatekijän kuvaus (merkki, tyyppi jne.),
- vaatimustenmukaisuusvakuutuksen antamisessa noudatetun menettelyn (moduulin) kuvaus,
- kaikki ne asiaan liittyvät kuvaukset, joiden mukainen yhteentoimivuuden osatekijä on, ja erityisesti sen käyttöehdot,
- vaatimustenmukaisuusvakuutuksen yhteydessä noudatettuun menettelyyn osallistuneen ilmoitetun laitoksen (laitosten) nimi ja osoite sekä todistuksen päiväys ja todistuksen voimassaoloaika ja ehdot,
- viittaus YTE:ään ja muihin asiaa koskeviin YTE:iin sekä tarpeen mukaan eurooppalaisiin eritelmiin,
- sen allekirjoittajan henkilöllisyys, jolla on oikeus tehdä sitoumuksia valmistajan tai tämän yhteisön alueelle sijoittautuneen valtuutetun edustajan puolesta.

Todistus, johon viitataan, on:

- 3 kohdassa määritellyt laatujärjestelmän hyväksynnät.

8. Valmistajan tai tämän valtuutetun, yhteisön alueelle sijoittautuneen edustajan on säilytettävä EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennöstä kymmenen vuoden ajan siitä lukien, kun viimeinen sen mukainen yhteentoimivuuden osatekijä on valmistettu.

Jos valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja eivät ole sijoittautuneet yhteisön alueelle, vastuu teknisten asiakirjojen saatavilla pitämisestä on sillä, joka tuo tuotteen yhteisön markkinoille.

9. Jos YTE:ssä edellytetään yhteentoimivuuden osatekijälle EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen lisäksi EY-käyttöönsoveltuvuusvakuutusta, tämä vakuutus on liitettävä ohkeen sitten, kun valmistaja on antanut sen moduulin V ehtojen mukaisesti.

F.2.8 Moduuli H2: Täydellinen laadunvarmistus ja suunnittelun katselmus

1. Tässä moduulissa kuvaillaan menettely, jolla ilmoitettu laitos suorittaa yhteentoimivuuden osatekijän suunnittelun katselmuksen ja jolla kohdan 2 vaatimukset täyttänyt valmistaja tai tämän valtuutettu, yhteisön alueelle sijoittautunut edustaja varmistaa ja vakuuttaa, että kyseinen yhteentoimivuuden osatekijä täyttää sitä koskevat YTE:n vaatimukset.
2. Valmistajalla on oltava käytössä hyväksytty suunnittelua ja tuotantoa sekä lopullista tarkastusta ja testausta koskeva, kohdan 3 mukainen laatujärjestelmä, jota valvotaan kohdan 4 mukaisesti. 4.
3. *Laatujärjestelmä.*
- 3.1 Valmistajan on jätettävä valitsemalleen ilmoitetulle laitokselle hakemus laatujärjestelmänsä arvioinnista kyseisten yhteentoimivuuden osatekijöiden osalta.

Hakemukseen on sisällyttävä seuraavat tiedot ja asiakirjat:

- kaikki olennaiset tiedot tuoteryhmästä, joka edustaa aiottua yhteentoimivuuden osatekijää,
- laatujärjestelmän dokumentaatio,
- kirjallinen vakuutus siitä, ettei samaa hakemusta ole jätetty millekään muulle ilmoitetulle laitokselle,

- 3.2 Laatujärjestelmällä on varmistettava, että yhteentoimivuuden osatekijä on sitä koskevan YTE:n vaatimusten mukainen. Kaikki valmistajan soveltamat elementit, vaatimukset ja määräykset on dokumentoitava järjestelmällisesti kirjallisina toimintaohjeina, menettelyinä ja ohjeina. Tämän laatujärjestelmän dokumentaation avulla on voitava tulkita yksiselitteisesti laatuohjelmia, suunnitelmia, käsikirjoja ja tallenteita.

Dokumentointiin on erityisesti sisällyttävä seuraavien seikkojen asianmukainen kuvaus:

- laatuavoitteet ja organisaatio,
- suunnitteluun ja tuotteen laatuun liittyvät johdon vastuut ja oikeudet,
- ne suunnittelun pohjana olevat tekniset tiedot ja eurooppalaiset eritelvät⁽¹⁰⁾, joita sovelletaan, ja, mikäli eurooppalaisia eritelmiä ei sovelleta kokonaisuudessaan, keinot, joilla varmistetaan, että yhteentoimivuuden osatekijää koskevat YTE:n vaatimukset täytetään,
- käytettävät suunnittelunvalvonta- ja suunnitteluntarkastusmenetelmät, prosessit ja järjestelmälliset toimet, joita käytetään kyseiseen tuoteryhmään kuuluvien yhteentoimivuuden osatekijöiden suunnittelussa,
- vastaavat valmistus-, laadunvalvonta- ja laadunvarmistusmenetelmät ja -prosessit sekä järjestelmälliset toimenpiteet,
- ennen valmistusta, sen aikana ja sen jälkeen tehtävät tarkastukset ja testit sekä selvitys siitä, kuinka usein niitä tehdään,
- laatuun liittyvät tallenteet, kuten tarkastusraportit ja testitiedot, kalibrointitiedot, raportti laadunvarmistuksessa työskentelevien henkilöiden pätevyyksistä jne.,
- keinot, joilla suunnittelun ja tuotteen vaaditun laatuason saavuttamista seurataan ja joilla laatujärjestelmän tehokasta toimintaa valvotaan.

Laatuun liittyvien toimintaohjeiden ja menettelyjen on käsitettävä erityisesti arviointivaiheet, kuten suunnittelun katselmus, valmistusprosessin katselmus ja tyyppitestit siten, kun ne on YTE:ssä määritelty yhteentoimivuuden osatekijän eri ominaisuuksille ja suoritustasoille.

⁽¹⁰⁾ Eurooppalainen eritelmä määritellään direktiiveissä 96/48/EY ja 2001/16/EY. Suurten nopeuksien rautatiejärjestelmää koskevien YTE:ien soveltamisohjeessa selostetaan, kuinka eurooppalaisia eritelmiä käytetään.

- 3.3 Ilmoitetun laitoksen on arvioitava laatujärjestelmä selvittääkseen, täyttääkö se 3.2. kohdan vaatimukset. Ilmoitetun laitoksen on katsottava, että laatujärjestelmä on vaatimusten mukainen, jos valmistaja toteuttaa suunnittelussa, tuotannossa, tuotteen lopputarkastuksessa ja testauksessa standardin EN/ISO 9001:2000 mukaista laatujärjestelmää, jossa otetaan huomioon sen yhteentoimivuuden osatekijän ominaispiirteet, johon sitä sovelletaan.

Jos valmistajalla on käytössä sertifioitu laatujärjestelmä, ilmoitetun laitoksen on otettava tämä huomioon arviointia tehdessään.

Arvioinnin on koskettava nimenomaan sitä tuoteryhmää, joka edustaa kyseistä yhteentoimivuuden osatekijää. Arviointiryhmässä on oltava ainakin yksi jäsen, jolla on kokemusta kyseisen tuotantotekniikan arvioimisesta. Arviointimenettelyyn tulee sisältyä tarkastuskäynti valmistajan tiloihin.

Arvioinnin tuloksesta on ilmoitettava valmistajalle. Ilmoitukseen on sisällyttävä tarkastuksen päätelmät ja arviointipäätöksen perustelut.

- 3.4 Valmistajan on vastattava hyväksytystä laatujärjestelmästä ja sen pitämisestä asianmukaisena ja tehokkaana.

Valmistajan tai tämän yhteisön alueelle sijoittautuneen valtuutetun edustajan on ilmoitettava laatujärjestelmän hyväksyneelle ilmoitetulle laitokselle kaikista aiotuista laatujärjestelmän uudistuksista.

Ilmoitetun laitoksen on arvioitava ehdotetut muutokset ja päätettävä, täyttääkö muutettu laatujärjestelmä edelleen 3.2 kohdan vaatimukset vai onko se arvioitava uudelleen.

Ilmoitetun laitoksen on ilmoitettava arvioinnin tulos valmistajalle. Ilmoitukseen on sisällyttävä arvioinnin johtopäätökset ja arviointipäätöksen perustelut.

4. *Ilmoitetun laitoksen vastuulla tapahtuva laatujärjestelmän valvonta.*

- 4.1 Valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että valmistaja täyttää asianmukaisesti hyväksytystä laatujärjestelmästä seuraavat velvollisuutensa.

- 4.2 Valmistajan on sallittava ilmoitetun laitoksen pääsy tarkastusta varten tiloihin, joissa suunnittelu, valmistus, tarkastus, testaus ja varastointi tapahtuu, sekä annettava ilmoitetulle laitokselle kaikki tarvittavat tiedot, joihin kuuluvat:

- laatujärjestelmän dokumentaatio,
- suunnitteluun liittyvän laatujärjestelmän osan muistiinpanot, kuten analyysien, laskelmien ja testien tulokset jne.,
- laatujärjestelmän valmistukseen liittyvän osan muistiinpanot, kuten tarkastusraportit ja testitiedot, kalibrointitiedot, laatujärjestelmää käyttävän henkilökunnan kvalifiointiraportit jne.

- 4.3 Ilmoitetun laitoksen on suoritettava säännöllisiä tarkastuksia varmistaakseen, että valmistaja ylläpitää ja käyttää laatujärjestelmää. Ilmoitetun laitoksen on myös annettava tarkastuksista raportti valmistajalle. Jos valmistajalla on käytössä sertifioitu laatujärjestelmä, ilmoitetun laitoksen on otettava tämä huomioon valvontaa tehdessään.

Näitä tarkastuksia on tehtävä vähintään kerran vuodessa.

- 4.4 Lisäksi ilmoitettu laitos voi tehdä yllätyskäyntejä valmistajan luo. Tällaisten käyntien aikana ilmoitettu laitos voi tarvittaessa tehdä tai teettää testejä todentaakseen, että laatujärjestelmä toimii oikein. Sen on annettava valmistajalle raportti käynnistä sekä testiraportti, jos testi on suoritettu.

5. Valmistajan on säilytettävä seuraavat asiakirjat kansallisia viranomaisia varten kymmenen vuotta sen jälkeen, kun viimeinen asiaan liittyvä tuote on valmistettu:

- 3.1 kohdan toisen alakohdan toisen luetelmakohdan mukainen dokumentaatio,
- 3.4 kohdan toisen alakohdan mukaisiin muutoksiin liittyvät asiakirjat,
- 3.4, 4.3 ja 4.4 kohdan viimeisen alakohdan mukaiset ilmoitetun laitoksen päätökset ja raportit.

6. *Suunnittelun tarkastus*

- 6.1 Valmistajan on jätettävä valitsemalleen ilmoitetulle laitokselle hakemus yhteentoimivuuden osatekijän suunnittelua koskevasta arvioinnista.
- 6.2 Hakemuksen avulla on voitava arvioida yhteentoimivuuden osatekijän suunnittelua, valmistusta, kunnossapitoa ja käyttöä sekä sitä, miten se täyttää YTE:n vaatimukset.

Teknisen dokumentaation on sisällettävä seuraavat tiedot:

- yleinen tyyppikuvaus,
- kokonaan tai osittain sovellettuina käytetyt suunnittelun perustana olevat tekniset eritelvät ja eurooppalaiset eritelvät,
- tarvittavat todisteet em. eritelmien asianmukaisuudesta, erityisesti tapauksissa, joissa eurooppalaisia eritelmiä ja olennaisia kohtia ei ole sovellettu täydessä laajuudessaan,
- testiohjelma,
- vaatimukset, jotka koskevat yhteentoimivuuden osatekijän integrointia järjestelmäympäristöönsä (osakokoonpanoon, kokoonpanoon, osajärjestelmään) sekä tarvittavia liittymäkohtia koskevat vaatimukset,
- vaatimukset, jotka koskevat yhteentoimivuuden osatekijän käyttöä ja huoltoa (käyttöaikaa tai -matkaa koskevat rajoitukset, kulumisrajat jne.),
- kirjallinen vakuutus siitä, ettei samaa hakemusta ole jätetty millekään muulle ilmoitetulle laitokselle,

- 6.3 Hakijan on esitettävä asianmukaisen laboratorion tämän puolesta tekemien testien tulokset ⁽¹⁾ mukaan luettuina mahdollisesti vaadittujen tyyppitestien tulokset.

- 6.4 Ilmoitetun laitoksen on tutkittava hakemus ja arvioitava testien tulokset. Jos tuotteen suunnittelu täyttää sitä koskevan YTE:n vaatimukset, ilmoitetun laitoksen on annettava hakijalle EY-suunnittelutarkastustodistus. Todistuksessa on oltava tarkastuksen päätelmät, todistuksen voimassaolon ehdot, hyväksytyn suunnittelutuloksen yksilöimiseen tarvittavat tiedot ja tarpeen mukaan kuvaus tuotteen toiminnasta.

Voimassaoloaika ei saa ylittää viittä vuotta.

- 6.5 Hakijan on ilmoitettava EY-suunnittelutarkastustodistuksen myöntäneelle ilmoitetulle laitokselle kaikista sellaisista hyväksytyyn suunnittelutulokseen tehtävistä muutoksista, joilla saattaa olla vaikutusta yhteentoimivuuden osatekijän YTE:n mukaiseen vaatimuksenmukaisuuteen tai määräysten mukaiseen käyttöön. Näissä tapauksissa EY-suunnittelutarkastustodistuksen myöntäneen ilmoitetun laitoksen on erikseen hyväksyttävä yhteentoimivuuden osatekijä. Tällöin ilmoitetun laitoksen on tehtävä vain ne tarkastukset ja testit, jotka ovat asiaan kuuluvia ja muutosten kannalta välttämättömiä. Lisähyväksyntä on annettava liitteenä alkuperäiseen EY-suunnittelutarkastustodistukseen.

- 6.6 Mikäli 6.4 kohdassa tarkoitettuja muutoksia ei ole tehty, todistuksen voimassaoloajan päättyessä sitä voidaan jatkaa. Hakijan tulee pyytää voimassaoloajan pidentämistä vahvistamalla kirjallisesti, ettei mainitunlaisia muutoksia ole tehty, jolloin ilmoitettu laitos pidentää todistuksen voimassaoloaikaa kohdan 6.3 mukaisesti, mikäli sille ei ole esteitä. Tämä menettely voidaan toistaa.

7. Jokaisen ilmoitetun laitoksen on annettava toisille ilmoitetuille laitoksille olennaiset tiedot antamistaan, perumistaan tai epäämistään laatujärjestelmien hyväksynnöistä ja EY-suunnittelutarkastustodistuksista.

Toiset ilmoitetut laitokset saavat pyynnöstä jäljennökset seuraavista asiakirjoista:

- annetut laatujärjestelmän hyväksynnit ja lisähyväksynnit sekä
- annetut EY-suunnittelutarkastustodistukset ja niiden lisäykset.

⁽¹⁾ Tulokset voidaan esittää hakemusta jätettäessä tai myöhemmin.

8. Valmistajan tai tämän valtuutetun, yhteisön alueelle sijoittautuneen edustajan on laadittava yhteentoimivuuden osatekijää koskeva EY:n vaatimustenmukaisuusvakuutus.

Tämän vakuutuksen on sisällettävä vähintään direktiivin 2001/16/EY liitteessä IV olevassa 3 kohdassa sekä 13 artiklan 3 kohdassa mainitut tiedot. EY-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja sen mukana toimitettavat asiakirjat on varustettava päiväyksellä ja allekirjoituksella.

Vakuutus on laadittava samalla kielellä kuin siihen liittyvä tekninen dokumentaatio, ja siihen on sisällyttävä seuraavat kohdat:

- viittaus direktiiviin (direktiivi 2001/16/EY ja muut kyseistä yhteentoimivuuden osatekijää mahdollisesti koskevat direktiivit),
- valmistajan tai tämän valtuuttaman, yhteisön alueelle sijoittautuneen edustajan nimi ja osoite (annettava toiminimi ja täydellinen osoite sekä, jos käytetään valtuutettua edustajaa, myös valmistajan tai rakentajan toiminimi),
- yhteentoimivuuden osatekijän kuvaus (merkki, tyyppi jne.),
- vaatimustenmukaisuusvakuutuksen antamisessa noudatetun menettelyn (moduulin) kuvaus,
- kaikki ne asiaan liittyvät kuvaukset, joiden mukainen yhteentoimivuuden osatekijä on, ja erityisesti kaikki käyttöehdot,
- vaatimustenmukaisuusvakuutuksen yhteydessä noudatettuun menettelyyn osallistuneen ilmoitetun laitoksen (laitosten) nimi ja osoite sekä todistusten päiväys ja todistuksen voimassaoloaika ja ehdot,
- viittaus YTE:ään ja muihin asiaa koskeviin YTE:iin sekä tarpeen mukaan eurooppalaisiin eritelmiin,
- sen allekirjoittajan henkilöllisyys, jolla on oikeus tehdä sitoumuksia valmistajan tai tämän yhteisön alueelle sijoittautuneen valtuutetun edustajan puolesta.

Todistukset, joihin viitataan, ovat:

- 3 kohdan mukainen laatujärjestelmän hyväksyntä ja 4 kohdan mukaiset valvontaraportit,
- EY-suunnittelutarkastustodistus lisäyksineen.

9. Valmistajan tai tämän valtuutetun, yhteisön alueelle sijoittautuneen edustajan on säilytettävä EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen jäljennöstä kymmenen vuoden ajan siitä lukien, kun viimeinen sen mukainen yhteentoimivuuden osatekijä on valmistettu.

Jos valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja eivät ole sijoittautuneet yhteisön alueelle, vastuu teknisten asiakirjojen saatavilla pitämisestä on sillä, joka tuo tuotteen yhteisön markkinoille.

10. Jos YTE:ssä edellytetään yhteentoimivuuden osatekijälle EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen lisäksi EY-käyttöönsoveltuvuusvakuutusta, tämä vakuutus on liitettävä oheen sitten, kun valmistaja on antanut sen moduulin V ehtojen mukaisesti.

F.2.9 Moduuli V: Käyttökokemuksiin perustuva tyyppihyväksyntä (Käyttöönsoveltuvuus)

1. Tässä moduulissa kuvataan se menettelyn osa, jolla ilmoitettu laitos varmistaa ja vakuuttaa, että aiottua tuotantoa edustava näyte täyttää sitä koskevan YTE:n vaatimukset käyttöönsoveltuvuuden osalta, antamalla tyyppihyväksynnän käytönaikaisten kokemusten perusteella ⁽¹²⁾.
2. Valmistajan tai tämän yhteisön alueelle sijoittautuneen valtuutetun edustajan on jätettävä valitsemalleen ilmoitetulle laitokselle hakemus tyyppihyväksynnästä käytönaikaisten kokemusten perusteella.

⁽¹²⁾ Koekäytön aikana yhteentoimivuuden osatekijää ei saa saattaa markkinoille.

Hakemukseen on sisällyttävä seuraavat tiedot ja asiakirjat:

- valmistajan nimi ja osoite ja, mikäli pyynnön esittää valtuutettu edustaja, myös tämän nimi ja osoite,
- kirjallinen vakuutus siitä, ettei samaa hakemusta ole jätetty millekään muulle ilmoitetulle laitokselle,
- 3 kohdan mukainen tekninen dokumentaatio,
- 4 kohdassa kuvattu ohjelma käytönaikaisten kokemusten arvioimiseksi,
- niiden tahojen (infrastruktuurin hallintojien ja/tai junayhtiöiden) nimet ja osoitteet, jotka ovat suostuneet auttamaan käyttöönsoveltuvuuden arvioinnissa käytönaikaisten kokemusten perusteella
- käyttämällä yhteentoimivuuden osatekijää normaalikäytössä,
- seuraamalla sen käytön aikaista käyttäytymistä ja
- laatimalla käytön aikaisista kokemuksista loppuraportin,
- sen yrityksen nimi ja osoite, joka hoitaa yhteentoimivuuden osatekijän huollon käytönaikaisten kokemusten keräämisen vaatiman käyttöajan tai -matkan kuluessa,
- yhteentoimivuuden osatekijää koskeva EY-vaatimustenmukaisuusvakuutus sekä
- EY-tyyppitarkastustodistus, jos YTE:ssä edellytetään moduulin B käyttöä,
- EY-suunnittelutarkastustodistus, jos YTE:ssä edellytetään moduulin H2 käyttöä.

Hakijan on annettava aiottua tuotantoa edustava näyte tai riittävä määrä näytteitä (joista jäljempänä käytetään nimitystä tyyppi) niiden yritysten käyttöön, jotka ovat suostuneet ottamaan kyseisen yhteentoimivuuden osatekijän koekäyttöön. Yksi tyyppi voi edustaa useita yhteentoimivuuden osatekijän versioita, edellyttäen, että eri versioiden väliset erot on selvitetty EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksissa ja edellä mainituissa todistuksissa.

Ilmoitettu laitos voi pyytää, että käyttöön otetaan lisänäytteitä, mikäli se on tarpeen käytönaikaisten kokemusten arvioimiseksi.

3. Teknisen dokumentaation avulla on voitava arvioida tuotetta YTE:n vaatimusten osalta. Dokumentaatioon on sisällyttävä selostus yhteentoimivuuden osatekijän toiminnasta sekä myös sen suunnittelusta, valmistuksesta ja kunnossapidosta, mikäli se on arvioinnin kannalta oleellista.

Teknisen dokumentaation on sisällettävä seuraavat tiedot:

- yleinen tyyppikuvaus,
- se tekninen eritelmä, jonka perusteella yhteentoimivuuden osatekijän toiminta ja käytön aikainen käyttäytyminen arvioidaan (asiaa koskeva YTE ja/tai asiaa koskevat kohdat sisältävät eurooppalaiset eritelmät),
- vaatimukset, jotka koskevat yhteentoimivuuden osatekijän integrointia järjestelmäympäristöönsä (osakokoonpanoon, kokoonpanoon, osajärjestelmään), sekä tarvittavia liittymäkohtia koskevat vaatimukset,
- vaatimukset, jotka koskevat yhteentoimivuuden osatekijän käyttöä ja huoltoa (käyttöaika tai -matkaa koskevat rajoitukset, kulumisrajat jne.),
- kuvaukset ja selonteot, jotka ovat tarpeen yhteentoimivuuden osatekijän suunnittelun, valmistuksen ja käytön ymmärtämiseksi,

sekä, sikäli kuin ne ovat arvioinnin kannalta tarpeen,

- periaate- ja osapiirustukset,
- tehtyjen suunnittelulaskelmien ja tarkastusten tulokset,
- testiraportit.

Mikäli YTE:ssä edellytetään, että tekninen dokumentaatio sisältää muita tietoja, ne on lisättävä.

Oheen on liitettävä luettelo niistä eurooppalaisista eritelmistä, joihin teknisessä dokumentaatiossa viitataan ja joita on sovellettu osittain tai kokonaan.

4. Käytön aikaisten kokemusten perusteella tehtävän hyväksynnän ohjelmaan on sisällyttävä seuraavat asiat:
 - kokeiltavana olevalta yhteentoimivuuden osatekijältä käyttöoloissa vaadittava suoritustaso tai käyttäytyminen,
 - asennustapa,
 - ohjelman kesto joko aikana tai matkana ilmaistuna,
 - odotettavissa olevat käytönaikaiset olot ja käyttöohjelma,
 - huolto-ohjelma,
 - käytön aikana mahdollisesti tehtävät erikoistestit,
 - näyte-erän koko, jos näytteitä on enemmän kuin yksi,
 - tarkastusohjelma (tarkastusten luonne, lukumäärä ja toistuvuus, dokumentaatio),
 - perusteet, joiden mukaan arvioidaan sallittuja vikoja, ja niiden vaikutus ohjelmaan,
 - tiedot, jotka on sisällytettävä yhteentoimivuuden osatekijää koekäyttävän yrityksen laatimaan raporttiin (ks. 2 kohta).
5. Ilmoitetun laitoksen tehtävät
 - 5.1 Ilmoitetun laitoksen on tarkastettava tekninen dokumentaatio ja käytönaikaisten kokemusten perusteella tehtävän hyväksynnän ohjelma.
 - 5.2 Ilmoitetun laitoksen on todennettava, että tyyppi on edustava näyte ja että se on valmistettu teknisen dokumentaation mukaisesti.
 - 5.3 Ilmoitetun laitoksen on todennettava, että käytönaikaisten kokemusten perusteella tehtävän hyväksynnän ohjelma soveltuu yhteentoimivuuden osatekijältä vaadittavan suoritustason ja käytön aikaisen käyttäytymisen arviointiin.
 - 5.4 Ilmoitetun laitoksen on sovittava hakijan kanssa, mitä tarkastuksia ja testejä on tehtävä, missä ne tehdään ja mikä elin ne tekee (ilmoitettu laitos vai muu pätevä laboratorio).
 - 5.5 Ilmoitetun laitoksen on seurattava ja tarkastettava yhteentoimivuuden osatekijän käyttöä, toimintaa ja huoltoa.
 - 5.6 Ilmoitetun laitoksen on arvioitava raportti, jonka yhteentoimivuuden osatekijää koekäyttävä taho (infrastruktuurin hallinto tai junayhtiö) laatii, sekä kaikki muut asiakirjat ja menettelyn aikana saadut tiedot (testiraportit, huoltokokemukset jne.).
 - 5.7 Ilmoitetun laitoksen on arvioitava, täyttääkö käytön aikainen käyttäytyminen YTE:n vaatimukset.
6. Jos tyyppi täyttää YTE:n vaatimukset, ilmoitetun laitoksen on annettava hakijalle käyttöönsoveltuvuustodistus. Todistuksessa on oltava valmistajan nimi ja osoite, tarkastuksen päätelmät, todistuksen voimassaolon ehdot ja hyväksytyn tyylin yksilöimiseen tarvittavat tiedot.

Voimassaoloaika ei saa ylittää viittä vuotta.

Todistukseen on liitettävä luettelo teknisen dokumentaation oleellisista osista, ja ilmoitetun laitoksen on säilytettävä sen jäljennös.

Jos hakijalta evätään käyttöönsoveltuvuustodistus, ilmoitetun laitoksen on annettava yksityiskohtainen selostus epäämisen syistä.

Hakijalle on varattava mahdollisuus valitusmenettelyyn.

7. Hakijan on ilmoitettava käyttöönsoveltuvuustodistukseen liittyvää teknistä dokumentaatiota hallussaan pitävälle ilmoitetulle laitokselle kaikista sellaisista hyväksytyyn tuotteeseen tehtävistä muutoksista, jotka edellyttävät lisähyväksyntää, jos niillä saattaa olla vaikutusta tuotteen käyttöönsoveltuvuuteen tai määräysten mukaiseen käyttöön. Tällöin ilmoitetun laitoksen on tehtävä vain ne tarkastukset ja testit, jotka ovat asiaan kuuluvia ja muutosten kannalta välttämättömiä. Tämä lisähyväksyntä on annettava joko liitteenä alkuperäiseen käyttöönsoveltuvuustodistukseen tai kokonaan uutena todistuksena vanhan todistuksen peruuttamisen jälkeen.
8. Mikäli 7 kohdassa tarkoitettuja muutoksia ei ole tehty, todistuksen voimassaoloajan päättyessä sitä voidaan jatkaa. Hakijan tulee pyytää voimassaoloajan pidentämistä vahvistamalla kirjallisesti, ettei mainitunlaisia muutoksia ole tehty, jolloin ilmoitettu laitos pidentää todistuksen voimassaoloaikaa 6 kohdan mukaisesti, mikäli sille ei ole esteitä. Tämä menettely voidaan toistaa.
9. Kunkin ilmoitetun laitoksen on annettava muille ilmoitetuille laitoksille oleelliset tiedot käyttöönsoveltuvuustodistuksista, jotka se on antanut, peruuttanut tai evännyt.
10. Muut ilmoitetut laitokset saavat pyynnöstä jäljennökset annetuista käyttöönsoveltuvuustodistuksista ja/tai niiden lisäyksistä. Todistusten liitteet on pidettävä muiden ilmoitettujen laitosten saatavilla.
11. Valmistajan tai tämän valtuutetun, yhteisön alueelle sijoittautuneen edustajan on laadittava yhteentoimivuuden osatekijää koskeva EY:n käyttöönsoveltuvuusvakuutus.

Tämän vakuutuksen on sisällettävä vähintään direktiivin 2001/16/EY liitteessä IV olevassa 3 kohdassa sekä 13 artiklan 3 kohdassa mainitut tiedot. EY-käyttöönsoveltuvuusvakuutus ja sen mukana toimitettavat asiakirjat on varustettava päiväyksellä ja allekirjoituksella.

Vakuutus on laadittava samalla kielellä kuin siihen liittyvä tekninen dokumentaatio, ja siihen on sisällyttävä seuraavat kohdat:

- viittaus direktiiviin (direktiivi 2001/16/EY),
- valmistajan tai tämän valtuuttaman, yhteisön alueelle sijoittautuneen edustajan nimi ja osoite (annettava toiminimi ja täydellinen osoite sekä, jos käytetään valtuutettua edustajaa, myös valmistajan tai rakentajan toiminimi),
- yhteentoimivuuden osatekijän kuvaus (merkki, tyyppi jne.),
- kaikki ne asiaan liittyvät kuvaukset, joiden mukainen yhteentoimivuuden osatekijä on, ja erityisesti kaikki käyttöehdot,
- käyttöönsoveltuvuuden toteamisen yhteydessä noudatettuun menettelyyn osallistuneen ilmoitetun laitoksen (laitosten) nimi ja osoite sekä käyttöönsoveltuvuustodistuksen päiväys ja todistuksen voimassaoloaika ja ehdot,
- viittaus tähän YTE:ään ja muihin asiaa koskeviin YTE:iin sekä tarpeen mukaan viittaus eurooppalaisiin eritelmiin,
- sen allekirjoittajan henkilöllisyys, jolla on oikeus tehdä sitoumuksia valmistajan tai tämän yhteisön alueelle sijoittautuneen valtuutetun edustajan puolesta.

12. Valmistajan tai tämän yhteisön alueelle sijoittautuneen valtuutetun edustajan on säilytettävä EY-käyttöönsoveltuvuusvakuutuksen jäljennöstä kymmenen vuoden ajan siitä lukien, kun viimeinen niiden mukainen yhteentoimivuuden osatekijä on valmistettu.

Jos valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja eivät ole sijoittautuneet yhteisön alueelle, vastuu teknisten asiakirjojen saatavilla pitämisestä on sillä, joka tuo tuotteen yhteisön markkinoille.

F.3 Osajärjestelmien EY-tarkastuksen moduulit

F.3.1 Moduuli SB: Tyypitarkastus

1. Tässä moduulissa kuvataan EY-tarkastusmenettely, jota noudattaen ilmoitettu laitos hankintayksikön tai tämän yhteisön alueelle sijoittautuneen valtuutetun edustajan pyynnöstä tarkastaa ja todistaa, että aiottua tuotantoa edustavan infrastruktuurin tai liikkuvan kaluston osajärjestelmän tyyppi

— on tämän YTE:n ja muiden asiaa koskevien YTE:ien mukainen, mikä osoittaa, että direktiivin 2001/16/EY olennaiset vaatimukset ⁽¹³⁾ on täytetty,

— on muiden perustamissopimuksesta johdettujen säädösten mukainen.

Tässä moduulissa määriteltyn tyypitarkastukseen voi sisältyä erityisiä arviointivaiheita, kuten suunnittelun katselmus, tyypitesti tai valmistuksen katselmus, jotka on eritelty asiaa koskevassa YTE:ssä.

2. Hankintayksikön ⁽¹⁴⁾ on jätettävä valitsemalleen ilmoitetulle laitokselle (tyypitarkastuksena tehtävää) EY-tarkastusta koskeva hakemus.

Hakemukseen on sisällyttävä seuraavat tiedot ja asiakirjat:

— hankintayksikön tai tämän valtuutetun edustajan nimi ja osoite,

— kohdassa 3 kuvattu tekninen dokumentaatio.

3. Tarkastusta pyytävän on annettava ilmoitetun laitoksen käyttöön aiottua tuotantoa edustava osajärjestelmän ⁽¹⁵⁾ näytekappale, jota jäljempänä kutsutaan nimellä "tyyppi".

Tyyppi saattaa edustaa useita osajärjestelmän versioita edellyttäen, että versioiden väliset erot eivät vaikuta YTE:n määräyksiin.

Ilmoitettu laitos voi tarvittaessa pyytää lisänäytteitä, jos ne ovat tarpeen testiohjelman läpiviemiseksi.

Mikäli testi- ja tarkastusmenetelmät, YTE:n määräykset tai YTE:ssä mainittu eurooppalainen eritelmä ⁽¹⁶⁾ niin edellyttävät, ilmoitetulle laitokselle on toimitettava näyte tai näytteitä osajärjestelmän osakokoonpanosta tai kokoonpanosta tai näyte osajärjestelmän esikokoonpanosta.

Teknisen dokumentaation ja näytteiden avulla on voitava tulkita oikein osajärjestelmän suunnittelua, valmistusta, asennusta, kunnossapitoa ja käyttöä sekä pystyttävä arvioimaan, onko osajärjestelmä tässä YTE:ssä esitettyjen vaatimusten mukainen.

Tekniseen dokumentaatioon on sisällyttävä seuraavat osat:

— osajärjestelmän sekä sen tekniikan ja rakenteen yleiskuvaus,

— infrastruktuurin tai liikkuvan kaluston rekisteri, jossa on kaikki YTE:ssä määrätty tiedot,

— komponenttien, osakokoonpanojen, kokoonpanojen, virtapiirien jne. periaatepiirustukset sekä osapiirustukset ja -luettelot,

— kuvaukset ja selitykset, jotka selvittävät edellä mainittuja piirustuksia ja luetteloja sekä osajärjestelmän kunnossapitoa ja käyttöä,

⁽¹³⁾ Olennaiset vaatimukset käyvät ilmi teknisistä parametreista, liitännöistä ja suorituskykyvaatimuksista, jotka on esitetty YTE:n 4 luvussa.

⁽¹⁴⁾ Tässä moduulissa "hankintayksiköllä" tarkoitetaan "osajärjestelmän hankintayksikköä siten kuin se on direktiivissä määritelty, tai tämän yhteisöön sijoittautunutta edustajaa".

⁽¹⁵⁾ Asiaa koskevassa YTE:n osassa määritellään mahdollisesti erityisiä vaatimuksia tämän osalta.

⁽¹⁶⁾ Eurooppalainen eritelmä määritellään direktiiveissä 96/48/EY ja 2001/16/EY. Suurten nopeuksien rautatiejärjestelmää koskevien YTE:ien soveltamisohjeessa selostetaan, kuinka eurooppalaisia eritelmiä käytetään.

- käytetyt tekniset eritelmät, mukaan luettuna eurooppalaiset eritelmät,
- tarvittavat todisteet kyseisten määräysten riittävydestä erityisesti, mikäli eurooppalaisia eritelmiä ja asianomaisia kohtia ei ole sovellettu kokonaisuudessaan,
- luettelo osajärjestelmään kuuluvista yhteentoimivuuden osatekijöistä,
- jäljennökset yhteentoimivuuden osatekijöitä koskevista EY-vaatimustenmukaisuus- tai käyttöönsoveltuvuusvakuutuksista sekä kaikki direktiivin VI liitteessä määritellyt elementit,
- todisteet muissa perustamissopimuksesta johtuvissa säädöksissä (todistukset mukaan luettuina) esitettyjen vaatimusten noudattamisesta,
- osajärjestelmän valmistusta ja kokoonpanoa koskeva tekninen dokumentaatio,
- luettelo osajärjestelmän suunnittelussa, valmistuksessa, kokoonpanossa ja asennuksessa mukana olleista valmistajista,
- osajärjestelmän käyttöön liittyvät ehdot (ajokaan tai -matkaan liittyvät rajoitukset, kulumisrajat jne.),
- kunnossapitoa koskevat ehdot ja osajärjestelmän kunnossapitoa koskeva tekninen dokumentaatio,
- kaikki osajärjestelmän tuotannossa, kunnossapidossa tai käytössä huomioon otettavat tekniset vaatimukset,
- kaikki osajärjestelmän tuotannossa, kunnossapidossa tai käytössä huomioon otettavat tekniset vaatimukset,
- testiraportit.

Mikäli YTE:ssä edellytetään, että tekninen dokumentaatio sisältää muita tietoja, ne on lisättävä.

4. Ilmoitetun laitoksen tehtävät

4.1 Ilmoitetun laitoksen on tarkastettava tekninen dokumentaatio.

4.2 Ilmoitetun laitoksen on todennettava, että osajärjestelmästä tai osajärjestelmän kokoonpanoista tai osakokoonpanoista toimitetut näytteet on valmistettu teknisen dokumentaation vaatimusten mukaisesti, ja tehtävä tai teetettävä tyyppitestit YTE:n ja asiaa koskevien eurooppalaisten eritelmien määräysten mukaisesti. Kyseinen valmistus on todennettava asianmukaista arviointimoduulia käyttäen.

4.3 Jos YTE:ssä edellytetään suunnittelun katselmusta, ilmoitetun laitoksen on tarkastettava suunnittelumenetelmät ja -työkalut sekä suunnittelun tulokset arvioidakseen, voidaanko niiden avulla täyttää osajärjestelmän vaatimustenmukaisuutta koskevat vaatimukset suunnitteluprosessin valmistuttua.

4.4 Ilmoitetun laitoksen on yksilöitävä ne elementit, jotka on suunniteltu YTE:n ja eurooppalaisten eritelmien asiaa koskevien määräysten mukaisesti, sekä ne elementit, jotka on suunniteltu soveltamatta näiden eurooppalaisten eritelmien asiaa koskevia määräyksiä.

4.5 Ilmoitetun laitoksen on tehtävä tai teetettävä kohtien 4.2 ja 4.3 mukaiset asianmukaiset tarkastukset ja tarvittavat testit selvittääkseen, onko asiaa koskevia eurooppalaisia eritelmiä todella noudatettu tapauksissa, joissa valmistaja on päättänyt niitä soveltaa.

4.6 Ilmoitetun laitoksen on tehtävä tai teetettävä kohtien 4.2 ja 4.3 mukaiset asianmukaiset tarkastukset ja tarvittavat testit selvittääkseen, ovatko valmistajan ratkaisut YTE:n vaatimusten mukaisia tapauksissa, joissa YTE:ssä mainittuja asiaa koskevia eurooppalaisia eritelmiä ei ole sovellettu.

4.7 Ilmoitetun laitoksen on sovittava hakijan kanssa paikka, jossa tarkastukset ja tarvittavat kokeet suoritetaan.

5. Jos tyyppi on YTE:n määräysten mukainen, ilmoitetun laitoksen on annettava hakijalle tyyppitarkastus-todistus. Todistuksessa on mainittava teknisessä dokumentaatioissa mainitut hankintayksikön ja valmistajan/valmistajien nimi ja osoite, tarkastuksen tulos, todistuksen voimassaolon ehdot sekä tarvittavat tiedot hyväksytyn tyyppin yksilöimiseksi.

Todistukseen on liitettävä luettelo teknisen dokumentaation oleellisista osista, ja ilmoitetun laitoksen on säilytettävä sen jäljennös.

Jos hankintayksiköltä evätään tyyppitarkastustodistus, ilmoitetun laitoksen on annettava yksityiskohtainen selostus epäämisen syistä.

Hakijalle on varattava mahdollisuus valitusmenettelyyn.

6. Kunkin ilmoitetun laitoksen on annettava muille ilmoitetuille laitoksille oleelliset tiedot tyyppitarkastustodistuksista, jotka se on antanut, peruuttanut tai evännyt.
7. Muut ilmoitetut laitokset saavat pyynnöstä jäljennökset annetuista tyyppitarkastustodistuksista ja/tai niiden lisäyksistä. Todistusten liitteet on pidettävä muiden ilmoitettujen laitosten saatavilla.
8. Hankintayksikön on säilytettävä tyyppitarkastustodistusten ja niiden lisäysten jäljennöksiä yhdessä teknisen dokumentaation kanssa osajärjestelmän koko käyttöajan ajan. Nämä on toimitettava niitä pyytävälle jäsenvaltiolle.
9. Hakijan on ilmoitettava tuotantovaiheessa tyyppitarkastustodistukseen liittyvää teknistä dokumentaatiota hallussaan pitävälle ilmoitetulle laitokselle kaikista sellaisista hyväksytyyn osajärjestelmään tehtävistä muutoksista, joilla saattaa olla vaikutusta osajärjestelmän YTE:n mukaiseen vaatimuksenmukaisuuteen tai määräysten mukaiseen käyttöön. Tällaisissa tapauksissa osajärjestelmän on saatava lisähyväksyntä. Tällöin ilmoitetun laitoksen on tehtävä vain ne tarkastukset ja testit, jotka ovat asiaan kuuluvia ja muutosten kannalta välttämättömiä. Tämä lisähyväksyntä annetaan joko liitteenä alkuperäiseen tyyppitarkastustodistukseen tai kokonaan uutena todistuksena vanhan todistuksen peruuttamisen jälkeen.

F.3.2 Moduuli SD: Tuotannon laadunvarmistus

1. Tässä moduulissa kuvataan EY-tarkastusmenettely, jota noudattaen ilmoitettu laitos hankintayksikön tai tämän yhteisön alueelle sijoittautuneen valtuutetun edustajan pyynnöstä tarkastaa ja todistaa, että infrastruktuurin tai liikkuvan kaluston osajärjestelmä, jolle ilmoitettu laitos on jo myöntänyt EY-tyyppitarkastustodistuksen,

- on tämän YTE:n ja muiden asiaa koskevien YTE:ien mukainen, mikä osoittaa, että direktiivin 2001/16/EY olennaiset vaatimukset ⁽¹⁷⁾ on täytetty
- on muiden perustamissopimuksesta johdettujen säädösten mukainen

ja voidaan ottaa käyttöön.

2. Ilmoitettu laitos tekee tämän tarkastuksen edellyttäen, että

- hakemuksen mukaisella osajärjestelmällä on voimassa oleva ennen arviointia annettu tyyppitarkastustodistus,
- hankintayksikkö ⁽¹⁸⁾ ja mukana oleva pääurakoitsija täyttävät 3 kohdan velvoitteet.

'Pääurakoitsijalla' tarkoitetaan yrityksiä, joiden toiminta edesauttaa YTE:n olennaisten vaatimusten täyttämistä. Näitä ovat:

- yritykset, jotka vastaavat koko osajärjestelmähankkeesta (ja erityisesti osajärjestelmän integroinnista),
- muut yritykset, jotka ovat mukana vain osassa osajärjestelmähanketta (esimerkiksi osajärjestelmän kokoonpanossa tai asennuksessa).

Pääurakoitsijoilla ei tarkoiteta valmistajan alihankkijoita, jotka toimittavat komponentteja ja yhteentoimivuuden osatekijöitä.

3. EY-tarkastusmenettelyn alaista osajärjestelmää varten hankintayksiköllä tai pääurakoitsijalla, jos sellaista käytetään, on oltava 5 kohdan mukainen valmistusta, tuotteen lopputarkastusta ja testausta koskeva hyväksytty laatujärjestelmä, jota on valvottava 6 kohdan mukaisesti.

⁽¹⁷⁾ Olennaiset vaatimukset käyvät ilmi teknisistä parametreista, liitännöistä ja suorituskykyvaatimuksista, jotka on esitetty YTE:n 4 luvussa.

⁽¹⁸⁾ Tässä moduulissa "hankintayksiköllä" tarkoitetaan "osajärjestelmän hankintayksikköä siten kuin se on direktiivissä määritelty, tai tämän yhteisöön sijoittautunutta edustajaa".

Mikäli hankintayksikkö on itse vastuussa koko osajärjestelmähankkeesta (erityisesti osajärjestelmän integroinnista) tai hankintayksikkö suoranaisesti osallistuu tuotantoon (mukaan luettuna kokonpano ja asennus), sillä on oltava käytössä näitä toimintoja koskeva hyväksytty laatujärjestelmä, jota on valvottava 6 kohdan mukaisesti.

Koko osajärjestelmähankkeesta vastaavalla pääurakoitsijalla (jolla on erityisesti vastuu osajärjestelmän integroinnista) on joka tapauksessa oltava valmistusta, tuotteen lopputarkastusta ja testausta koskeva hyväksytty laatujärjestelmä, jota on valvottava 6 kohdan mukaisesti.

4. EY-tarkastusmenettely

- 4.1 Hankintayksikön on jätettävä valitsemalleen ilmoitetulle laitokselle osajärjestelmän EY-tarkastushakemus, joka koskee tuotannon laadunvarmistusta ja johon sisältyy 5.3 ja 6.5 kohdan mukainen laatujärjestelmien valvonnan koordinaatio. Hankintayksikön on ilmoitettava hankkeessa mukana oleville valmistajille valitsemastaan ilmoitetusta laitoksesta ja hakemuksesta.

Hakemuksen perusteella on voitava tulkita oikein osajärjestelmän suunnittelua, valmistusta, kokoonpanoa, asennusta, kunnossapitoa ja käyttöä, ja sen on mahdollistettava tyyppitarkastustodistuksessa kuvattun tyyppin mukaisuuden ja YTE:n vaatimusten mukaisuuden arviointi.

- 4.2 Hakemukseen on sisällyttävä seuraavat tiedot ja asiakirjat:

- hankintayksikön tai tämän valtuutetun edustajan nimi ja osoite,
- hyväksyttyä tyyppiä koskeva tekninen dokumentaatio, mukaan lukien tyyppitarkastustodistus, joka on annettu moduuli SB:n mukaisen tyyppitarkastusmenettelyn jälkeen,

ja seuraavat tiedot, mikäli ne eivät jo sisälly kyseiseen dokumentaatioon:

- osajärjestelmän, sen tekniikan ja rakenteen yleiskuvaus,
- käytetyt tekniset eritelmät, mukaan luettuna eurooppalaiset eritelmät ⁽¹⁹⁾,
- tarvittavat todisteet em. eritelmien käytöstä, erityisesti tapauksissa, joissa eurooppalaisia eritelmiä ja olennaisia kohtia ei ole sovellettu täydessä laajuudessaan. Näihin todisteisiin on liitettävä valmistajan suorittamien tai hänen puolestaan suoritettujen asianmukaisten laboratoriokokeiden tulokset.
- infrastruktuurin tai liikkuvan kaluston rekisteri, jossa on kaikki YTE:ssä määrätty tiedot,
- osajärjestelmän valmistukseen ja kokoonpanoon liittyvä tekninen dokumentaatio,
- todisteet muissa perustamissopimuksesta johtuvissa tuotantovaihetta koskevissa säädöksissä (todistukset mukaan luettuina) esitettyjen vaatimusten mukaisuudesta
- luettelo osajärjestelmään kuuluvista yhteentoimivuuden osatekijöistä,
- jäljennökset kaikista osatekijöille vaadittavista EY-vaatimustenmukaisuus- tai käyttöönsoveltuvuusvakuutuksista sekä kaikki direktiivin liitteessä VI määritellyt vaadittavat elementit
- luettelo osajärjestelmän suunnittelussa, valmistuksessa, kokoonpanossa ja asennuksessa mukana olleista valmistajista,
- todisteet siitä, että kaikki 5.2 kohdan mukaiset vaiheet on tehty hankkeessa mahdollisesti mukana olevan hankintayksikön ja/tai pääurakoitsijan laatujärjestelmän alaisuudessa sekä todisteet näiden järjestelmien tehokkuudesta,
- tiedot siitä ilmoitetusta laitoksesta, joka vastaa näiden laatujärjestelmien hyväksynnästä ja valvonnasta.

- 4.3 Ilmoitetun laitoksen on ensiksi tarkastettava hakemus siltä osin, ovatko tyyppitarkastus ja tyyppitarkastustodistus voimassa.

⁽¹⁹⁾ Eurooppalainen eritelmä määritellään direktiiveissä 96/48/EY ja 2001/16/EY. Suurten nopeuksien rautatiejärjestelmää koskevien YTE:ien soveltamissohjeessa selostetaan, kuinka eurooppalaisia eritelmiä käytetään.

Jos ilmoitettu laitos katsoo, ettei tyyppitarkastustodistus ole enää voimassa tai asianmukainen ja että uusi tyyppitarkastus on välttämätön, sen on perusteltava päätöksensä.

5. *Laatujärjestelmä*

- 5.1 Hankkeessa mahdollisesti mukana olevan hankintayksikön ja siinä mahdollisesti käytettävän pääurakoitsijan on jätettävä valitsemalleen ilmoitetulle laitokselle laatujärjestelmänsä arvioimista koskeva hakemus.

Hakemukseen on sisällyttävä seuraavat tiedot ja asiakirjat:

- kaikki aiottua osajärjestelmää koskevat olennaiset tiedot
- laatujärjestelmän dokumentaatio
- hyväksytyn tyypin tekninen dokumentaatio sekä jäljennös tyyppitarkastustodistuksesta, joka on annettu moduuli SB:n mukaisen tyyppitarkastusmenettelyn jälkeen.

Osapuolista, jotka ovat mukana vain osassa osajärjestelmähanketta, vaaditaan vain tätä osaa koskevat tiedot.

- 5.2 Koko osajärjestelmähankkeesta vastaavan pääurakoitsijan tai hankintayksikön osalta laatujärjestelmän on varmistettava, että osajärjestelmä on kokonaisuudessaan tyyppitarkastustodistuksessa kuvatus tyyppin mukainen ja että osajärjestelmä kokonaisuudessaan täyttää YTE:n vaatimukset. Muiden urakoitsijoiden laatujärjestelmiltä edellytetään, että ne varmistavat, että näiden panos osajärjestelmään on tyyppitarkastustodistuksessa kuvatus tyyppin ja YTE:n vaatimusten mukainen.

Kaikki hakijoiden soveltamat elementit, vaatimukset ja määräykset on dokumentoitava järjestelmällisesti kirjallisina toimintaohjeina, menettelyinä ja ohjeina. Tämän laatujärjestelmän dokumentaation avulla on voitava tulkita yksiselitteisesti laatuohjelmia, suunnitelmia, käsikirjoja ja tallenteita.

Dokumentoinnin on kaikkien hakijoiden osalta erityisesti sisällettävä seuraavien seikkojen asianmukainen kuvaus:

- laatuavoitteet ja organisaatio,
- vastaavat käytettävät valmistus-, laadunvalvonta- ja laadunhallintamenetelmät ja -prosessit sekä järjestelmälliset toimenpiteet,
- ennen valmistusta, kokoonpanoa ja asennusta, niiden aikana ja niiden jälkeen tehtävät tarkastukset ja testit sekä selvitys siitä, kuinka usein niitä tehdään,
- laatuun liittyvät tallenteet, kuten tarkastusraportit ja testitiedot, kalibrointitiedot, laadunvarmistushenkilökunnan kvaifointiraportit jne.,

sekä myös koko osajärjestelmähankkeesta vastaavan pääurakoitsijan tai hankintayksikön osalta:

- osajärjestelmän kokonaislaatuun liittyvät johdon vastuut ja oikeudet, mukaan luettuna erityisesti osajärjestelmän integraation hallinta,

Tutkimusten, testien ja tarkastusten on koskettava kaikkia seuraavia osa-alueita:

- osajärjestelmän rakenne, mukaan luettuina erityisesti maa- ja vesirakennustyöt, osatekijöiden kokoonpano, lopulliset säätötoimenpiteet,
- osajärjestelmän lopputestaus,
- arviointi normaaleissa käytön aikaisissa oloissa, kun YTE:ssä sitä vaaditaan.

- 5.3 Hankintayksikön valitseman ilmoitetun laitoksen on tutkittava, kattaako hakijoiden laatujärjestelmän hyväksyntä ja valvonta riittävästi ja asianmukaisesti kaikki osajärjestelmään liittyvät 5.2 kohdan mukaiset vaiheet ⁽²⁰⁾.

Jos osajärjestelmän vaatimusten sekä tyyppitarkastustodistuksessa kuvatus tyypin mukaisuus ja osajärjestelmän YTE:n vaatimustenmukaisuus perustuu useampaan kuin yhteen laatujärjestelmään, ilmoitetun laitoksen on erityisesti tutkittava seuraavat seikat:

- onko laatujärjestelmien väliset suhteet ja liitännät dokumentoitu selkeästi,
- onko koko osajärjestelmän vaatimustenmukaisuutta koskevat pääurakoitsijan johdon vastuut ja valtuudet riittävästi ja asianmukaisesti määritelty.

- 5.4 Edellä 5.1 kohdassa mainitun ilmoitetun laitoksen on arvioitava laatujärjestelmä selvittääkseen, täyttääkö se 5.2 kohdassa esitetyt vaatimukset. Ilmoitetun laitoksen on katsottava, että laatujärjestelmä on vaatimusten mukainen, jos hakija toteuttaa asiaa koskevan standardin EN/ISO 9001:2000 mukaista tuotteen lopputarkastusta ja testausta, jossa otetaan huomioon sen osajärjestelmän ominaispiirteet, johon sitä sovelletaan.

Jos hakijalla on käytössä sertifioitu laatujärjestelmä, ilmoitetun laitoksen on otettava tämä huomioon arviointia tehdessään.

Tarkastus on tehtävä nimenomaan kyseiselle osajärjestelmälle, ja hakijan panos siihen on otettava huomioon. Arviointiryhmässä on oltava ainakin yksi jäsen, jolla on kokemusta kyseiseen osajärjestelmään liittyvän tekniikan arvioimisesta. Arviointimenettelyyn tulee sisältyä tarkastuskäynti hakijan tiloihin.

Arvioinnin tuloksesta on ilmoitettava hakijalle. Ilmoitukseen on sisällyttävä tutkimuksen johtopäätökset ja arviointipäätöksen perustelut.

- 5.5 Hankintayksikön, mikäli se on mukana hankkeessa, ja pääurakoitsijan on vastattava hyväksytyn laatujärjestelmän mukaisista velvoitteista sekä järjestelmän pitämisestä asianmukaisena ja tehokkaana.

Niiden on ilmoitettava laatujärjestelmän hyväksyneelle ilmoitetulle laitokselle kaikista merkittävistä muutoksista, jotka vaikuttavat siihen, täyttääkö osajärjestelmä YTE:n vaatimukset.

Ilmoitetun laitoksen on arvioitava ehdotetut muutokset ja päätettävä, täyttääkö muutettu laatujärjestelmä edelleen 5.2 kohdan vaatimukset vai onko se arvioitava uudelleen.

Ilmoitetun laitoksen on ilmoitettava päätöksestään hakijalle. Ilmoitukseen on sisällyttävä tutkimuksen johtopäätökset ja arviointipäätöksen perustelut.

6. Ilmoitetun laitoksen vastuulla tapahtuva laatujärjestelmien valvonta

- 6.1 Valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että hankintayksikkö, mikäli se on mukana hankkeessa, ja pääurakoitsija täyttävät hyväksytystä laatujärjestelmästä seuraavat velvoitteensa.

- 6.2 Hankintayksikön, mikäli se on mukana hankkeessa, ja pääurakoitsijan on lähetettävä (tai annettava lähettää) 5.1 kohdassa mainitulle ilmoitetulle laitokselle kaikki vaadittavat asiakirjat, varsinkin osajärjestelmää koskevat toteutus suunnitelmat ja tekniset tiedot (sikäli kuin ne hakijan osajärjestelmä-hankkeeseen antaman panoksen kannalta ovat oleellisia) ja erityisesti seuraavat tiedot:

⁽²⁰⁾ Liikkuva kalustoa koskevan YTE:n osalta ilmoitettu laitos voi osallistua veturien tai junien YTE:n asiaa koskevassa luvussa määritellyissä oloissa tehtävään käytönaikaiseen lopputestiin.

- laatujärjestelmän dokumentaatio, mukaan luettuina erityiset toimet, joihin on ryhdytty sen varmistamiseksi, että
- koko osajärjestelmähankkeesta vastaavan hankintayksikön tai pääurakoitsijan osalta:

koko osajärjestelmän vaatimustenmukaisuutta koskevat johdon vastuut ja valtuudet on riittävästi ja asianmukaisesti määritelty,

- kunkin hakijan osalta:

laatujärjestelmiä hoidetaan oikein, jotta integraatio osajärjestelmätasolla voidaan toteuttaa,

- valmistukseen (mukaan luettuina kokoonpano ja asennus) liittyvän laatujärjestelmän osan tallenteet, kuten tarkastusraportit ja testitiedot, kalibrointitiedot, laadunvarmistushenkilökunnan kvalifiointiraportit jne.

- 6.3 Ilmoitetun laitoksen on suoritettava säännöllisiä tarkastuksia varmistaakseen, että hankintayksikkö, mikäli se on mukana hankkeessa, ja pääurakoitsija ylläpitävät ja käyttävät laatujärjestelmää, sekä annettava näille tarkastuksista raportti. Kun näillä on käytössä sertifioitu laatujärjestelmä, ilmoitetun laitoksen on otettava tämä valvonnassa huomioon.

Näitä tarkastuksia on suoritettava vähintään kerran vuodessa siten, että vähintään yksi 8 kohdan mukaisen EY-tarkastuksen alaisen osajärjestelmän tarkastus tehdään kunkin vaiheen (valmistus, kokoonpano ja asennus) aikana.

- 6.4 Lisäksi ilmoitettu laitos voi tehdä yllätyskäyntejä hakijan (hakijoiden) asiaan liittyviin tiloihin. Tällaisten käyntien aikana ilmoitettu laitos voi tarvittaessa tehdä täydellisiä tai osittaisia tarkastuksia sekä tehdä tai teettää testejä todentaakseen, että laatujärjestelmä toimii oikein. Ilmoitetun laitoksen on annettava hakijalle (hakijoille) raportti käynnistä, tarkastusraportti, jos tarkastus on suoritettu, sekä testiraportti, jos testi on suoritettu.

- 6.5 Mikäli hankintayksikön valitsema ja EY-tarkastuksesta vastaava ilmoitettu laitos ei itse valvo kaikkia asiaan liittyviä laatujärjestelmiä, sen on koordinoitava kaikkien muiden tästä tehtävästä vastaavien ilmoitettujen laitosten valvontaa siten, että

- varmistetaan, että osajärjestelmään liittyvien eri laatujärjestelmien välisiä liitäntöjä hoidetaan oikein,
- kerätään yhteistyössä hankintayksikön kanssa arvioinnissa vaadittavat elementit, jotta voidaan taata erilaisten laatujärjestelmien yhdenmukaisuus ja kokonaisvalvonta.

Tähän koordinointiin sisältyvät seuraavat ilmoitetun laitoksen oikeudet:

- oikeus saada muiden ilmoitettujen laitosten laatima dokumentaatio (hyväksyntään ja valvontaan liittyvä),
- oikeus olla todistamassa 6.3 kohdan mukaisia valvontatarkastuksia,
- oikeus käynnistää 6.4 kohdan mukaisia lisätarkastuksia omalla vastuullaan sekä yhdessä toisten ilmoitettujen laitosten kanssa.

7. Edellä 5.1 kohdassa mainitun ilmoitetun laitoksen on aina päästävä tarkastuksia ja valvontaa varten rakennustyömaille, tuotanto- ja kokoonpanotiloihin, asennustyömaille ja varastotiloihin sekä tarvittaessa esivalmistus- ja testauksiloihin ja yleensä kaikkiin tiloihin, joihin pääsyä se pitää tehtäviensä kannalta välttämättömänä hakijan osajärjestelmähankkeeseen antaman panoksen mukaan.

8. Hankintayksikön, mikäli se on mukana hankkeessa, ja pääurakoitsijan on säilytettävä seuraavat asiakirjat kansallisia viranomaisia varten kymmenen vuotta sen jälkeen, kun viimeinen osajärjestelmä on valmistettu:

- 5.1 kohdan toisen alakohdan toisen luetelmakohdan mukainen dokumentaatio,
- 5.5 kohdan toisen kappaleen mukaisiin muutoksiin liittyvät asiakirjat,

— 5.4, 5.5 ja 6.4 kohdan mukaiset ilmoitetun laitoksen päätökset ja raportit.

9. Jos osajärjestelmä täyttää YTE:n vaatimukset, ilmoitetun laitoksen on tyyppitarkastuksen sekä laatujärjestelmän (-järjestelmien) hyväksynnän ja valvonnan perusteella laadittava hankintayksikölle tarkoitettu vaatimustenmukaisuustodistus. Hankintayksikkö puolestaan laatii EY-tarkastusvakuutuksen, joka on tarkoitettu sen jäsenvaltion valvontaviranomaiselle, jonka alueella osajärjestelmä sijaitsee ja/tai toimii.

EY-tarkastusvakuutus ja sen liitteenä olevat asiakirjat on varustettava allekirjoituksella ja päiväyksellä. Vakuutus on kirjoitettava samalla kielellä kuin tekniset asiakirjat, ja siinä on oltava vähintään direktiivin liitteen V mukaiset tiedot.

10. Hankintayksikön valitseman ilmoitetun laitoksen on laadittava EY-tarkastusvakuutukseen liitettävät tekniset asiakirjat. Niihin on sisällyttävä vähintään direktiivin 18 artiklan 3 kohdan mukaiset tiedot ja erityisesti seuraavat tiedot:

- kaikki tarvittavat osajärjestelmän ominaisuuksiin liittyvät asiakirjat
- luettelo osajärjestelmään kuuluvista yhteentoimivuuden osatekijöistä
- EY-vaatimustenmukaisuusvakuutusten ja tarvittaessa EY-käyttöönsoveltuvuusvakuutusten jäljennökset, jotka on annettava direktiivin 13 artiklan mukaisesti, sekä tarvittaessa niiden liitteenä vastaavat, ilmoitettujen laitosten antamat asiakirjat (todistukset, laatujärjestelmien hyväksynnät ja valvonta-asiakirjat)
- kaikki osajärjestelmän kunnossapitoon ja käyttöehtoihin ja -rajoituksiin liittyvät tiedot
- kaikki ohjeet, jotka liittyvät huoltoon, jatkuvaan tai normaaliin valvontaan, säätöihin ja kunnossapitoon,
- osajärjestelmän tyyppitarkastustodistus ja moduulissa SB kuvattu siihen liitetty tekninen dokumentaatio
- todisteet muissa perustamissopimuksesta johtuvissa säädöksissä (todistukset mukaan luettuina) esitettyjen vaatimusten mukaisuudesta
- 9 kohdassa mainittu ilmoitetun laitoksen antama ja allekirjoituksellaan vahvistama vaatimustenmukaisuustodistus, jonka liitteenä on asiaa koskevat tarkastus- ja/tai laskelmamuistiinpanot ja jossa todetaan, että hanke on direktiivin ja YTE:n vaatimusten mukainen, ja tarvittaessa mainitaan ne varaukset, jotka on arvioinnin kestäessä kirjattu ja joita ei ole peruttu. Todistukseen on myös tarvittaessa liitettävä tarkastuksen yhteydessä laaditut 6.3 ja 6.4 kohdassa mainitut tarkastusraportit ja erityisesti:
- infrastruktuurin tai liikkuvan kaluston rekisteri, jossa on kaikki YTE:ssä määrätty tiedot,

11. Jokaisen ilmoitetun laitoksen on annettava toisille ilmoitetuille laitoksille olennaiset tiedot annetuista, perutuista tai evätyistä laatujärjestelmien hyväksynnöistä.

Toiset ilmoitetut laitokset saavat pyynnöstä jäljennökset annetuista laatujärjestelmän hyväksynnöistä.

12. Kaikki vaatimustenmukaisuustodistuksen liitteenä olevat tallenteet on annettava hankintayksikölle.

Yhteisön alueelle sijoittautuneen hankintayksikön on säilytettävä mainittujen teknisten asiakirjojen jäljennöksiä niin kauan kuin osajärjestelmä on käytössä ja sen lisäksi kolmen vuoden ajan sekä lähetettävä jäljennös sitä pyytävälle jäsenvaltiolle.

F.3.3 Moduuli SF: Tuotteen tarkastus

1. Tässä moduulissa kuvataan EY-tarkastusmenettely, jota noudattaen ilmoitettu laitos hankintayksikön tai tämän yhteisön alueelle sijoittautuneen valtuutetun edustajan pyynnöstä tarkastaa ja todistaa, että infrastruktuurin tai liikkuvan kaluston osajärjestelmä, jolle ilmoitettu laitos on jo myöntänyt EY-tyyppitarkastustodistuksen,

- on tämän YTE:n ja muiden asiaa koskevien YTE:ien mukainen, mikä osoittaa, että direktiivin 2001/16/EY olennaiset vaatimukset ⁽²¹⁾ on täytetty
- on muiden perustamissopimuksesta johdettujen säädösten mukainen

ja voidaan ottaa käyttöön.

2. Hankintayksikön ⁽²²⁾ on jätettävä valitsemalleen ilmoitetulle laitokselle osajärjestelmän (tuotteen tarkastuksena tehtävää) EY-tarkastusta koskeva hakemus.

Hakemukseen on sisällyttävä seuraavat tiedot ja asiakirjat:

- hankintayksikön tai tämän valtuutetun edustajan nimi ja osoite,
- tekninen dokumentaatio.

3. Tällä menettelyn osalla hankintayksikkö varmistaa ja vakuuttaa, että kyseinen osajärjestelmä on tyyppitarkastustodistuksessa kuvatun tyypin mukainen ja täyttää sitä koskevan YTE:n vaatimukset.

Ilmoitettu laitos tekee tämän tarkastuksen edellyttäen, että hakemuksen mukaisella osajärjestelmällä on voimassa oleva ennen arviointia annettu tyyppitarkastustodistus.

4. Hankintayksikön on ryhdyttävä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että valmistusprosessin (myös pääurakoitsijan ⁽²³⁾, silloin kun sitä käytetään, tekemä yhteentoimivuuden osatekijöiden kokoonpano ja integrointi) avulla voidaan varmistaa, että osajärjestelmä on yhdenmukainen tyyppitarkastustodistuksessa kuvatun tyypin kanssa ja vastaa sitä koskevan YTE:n vaatimuksia.

5. Hakemuksen perusteella on voitava tulkita oikein osajärjestelmän suunnittelua, valmistusta, asennusta, kunnossapitoa ja käyttöä, ja sen on mahdollistettava tyyppitarkastustodistuksessa kuvatun tyypin mukaisuuden ja YTE:n vaatimusten mukaisuuden arviointi.

Hakemukseen on sisällyttävä seuraavat tiedot ja asiakirjat:

- hyväksyttyä tyyppiä koskeva tekninen dokumentaatio, mukaan lukien tyyppitarkastustodistus, joka on annettu moduuli SB:n mukaisen tyyppitarkastusmenettelyn jälkeen,

ja seuraavat tiedot, mikäli ne eivät jo sisälly kyseiseen dokumentaatioon:

- osajärjestelmän sekä sen tekniikan ja rakenteen yleiskuvaus,
- infrastruktuurin tai liikkuvan kaluston rekisteri, jossa on kaikki YTE:ssä määrätty tiedot,
- komponenttien, osakokoonpanojen, kokoonpanojen, virtapiirien jne. periaatepiirustukset sekä osapiirustukset ja -luettelot,
- osajärjestelmän valmistukseen ja kokoonpanoon liittyvä tekninen dokumentaatio,
- käytetyt tekniset eritelvät, mukaan luettuna eurooppalaiset eritelvät ⁽²⁴⁾,
- tarvittavat todisteet edellä mainittujen eritelmien käytöstä, erityisesti tapauksissa, joissa eurooppalaisia eritelmiä ja olennaisia kohtia ei ole sovellettu täydessä laajuudessaan
- todisteet muissa perustamissopimuksesta johtuvissa tuotantovaihetta koskevissa säädöksissä (todistukset mukaan luettuina) esitettyjen vaatimusten mukaisuudesta
- luettelo osajärjestelmään kuuluvista yhteentoimivuuden osatekijöistä

⁽²¹⁾ Olennaiset vaatimukset käyvät ilmi teknisistä parametreista, liitännöistä ja suorituskykyvaatimuksista, jotka on esitetty YTE:n 4 luvussa.

⁽²²⁾ Tässä moduulissa 'hankintayksiköllä' tarkoitetaan "osajärjestelmän hankintayksikköä siten kuin se on direktiivissä määritelty, tai tämän yhteisöön sijoittautunutta edustajaa".

⁽²³⁾ 'Pääurakoitsijalla' tarkoitetaan yrityksiä, joiden toiminta edesauttaa YTE:n olennaisen vaatimusten täyttämistä. Näitä ovat yritykset, jotka vastaavat koko osajärjestelmähankkeesta, sekä muut yritykset, jotka ovat mukana vain osassa osajärjestelmähanketta [esimerkiksi osajärjestelmän kokoonpanossa tai asennuksessa].

⁽²⁴⁾ Eurooppalainen eritelmä määritellään direktiiveissä 96/48/EY ja 2001/16/EY. Suurten nopeuksien rautatiejärjestelmää koskevien YTE:ien soveltamisohjeessa selostetaan, kuinka eurooppalaisia eritelmiä käytetään.

- jäljennökset kaikista osatekijöille vaadittavista EY-vaatimustenmukaisuus- tai käyttöönsoveltuvuusvakuutuksista sekä kaikki direktiivin VI liitteessä määritellyt vaadittavat elementit
- luettelo osajärjestelmän suunnittelussa, valmistuksessa, kokoonpanossa ja asennuksessa mukana olleista valmistajista.

Mikäli YTE:ssä edellytetään, että tekninen dokumentaatio sisältää muita tietoja, ne on lisättävä.

6. Ilmoitetun laitoksen on ensiksi tarkastettava hakemus siltä osin, ovatko tyyppitarkastus ja tyyppitarkastustodistus voimassa.

Jos ilmoitettu laitos katsoo, ettei tyyppitarkastustodistus ole enää voimassa tai asianmukainen ja että uusi tyyppitarkastus on välttämätön, sen on perusteltava päätöksensä.

Ilmoitetun laitoksen on suoritettava tarvittavat tarkastukset ja testit sen varmistamiseksi, että osajärjestelmä on yhdenmukainen tyyppitarkastustodistuksessa kuvatun tyyppin kanssa ja vastaa YTE:n vaatimuksia. Ilmoitetun laitoksen on tarkastettava ja testattava jokainen sarjatuotantona valmistettava, 4 kohdan mukainen osajärjestelmä.

7. Tarkastus tutkimalla ja testaamalla jokainen osajärjestelmä (sarjavalmistettuna tuotteena)

- 7.1 Ilmoitetun laitoksen on tehtävä testit, tarkastukset ja todennukset varmistuakseen siitä, että sarjatuotantona valmistetut osajärjestelmät ovat YTE:n vaatimusten mukaisia. Tutkimukset, testit ja tarkastukset on ulotettava YTE:n mukaisiin vaiheisiin.

- 7.2 Kaikki (sarjatuotantona valmistetut) osajärjestelmät on yksitellen tutkittava, testattava ja todennettava ⁽²⁵⁾ sen todentamiseksi, että osajärjestelmät ovat tyyppitarkastustodistuksessa kuvatun tyyppin sekä niitä koskevien YTE:n vaatimusten mukaisia. Jos testiä ei ole määritelty YTE:ssä (tai YTE:ssä mainitussa eurooppalaisessa standardissa), sovelletaan eurooppalaisia eritelmiä tai vastaavia testejä.

8. Ilmoitettu laitos voi sopia hankintayksikön (ja pääurakoitsijan) kanssa siitä, missä testit tehdään, sekä siitä, että hankintayksikkö tekee itse osajärjestelmän lopputestit ja YTE:n edellyttämät testit normaaleissa käytönaikaisissa oloissa ilmoitetun laitoksen valvonnassa ja sen edustajien läsnä ollessa.

Ilmoitetun laitoksen on aina päästävä testauksia ja tarkastuksia varten tuotanto- ja kokoonpanotiloihin ja asennustyömaille sekä tarvittaessa esivalmistus- ja testaustiloihin, jotta se voi suorittaa sille YTE:ssä määrätyt tehtävät.

9. Jos osajärjestelmä täyttää YTE:n vaatimukset, ilmoitetun laitoksen on laadittava hankintayksikölle tarkoitettu vaatimustenmukaisuustodistus. Hankintayksikkö puolestaan laatii EY-tarkastusvakuutuksen, joka on tarkoitettu sen jäsenvaltion valvontaviranomaiselle, jonka alueella osajärjestelmä sijaitsee ja/tai toimii.

Näiden ilmoitetun laitoksen toimien on perustuttava tyyppitarkastukseen ja kaikille sarjavalmistetuille tuotteille 7 kohdassa mainittuihin ja YTE:ssä ja/tai asiaa koskevissa eurooppalaisissa eritelmissä vaadittuihin testeihin, todennuksiin ja tarkastuksiin.

EY-tarkastusvakuutus ja sen liitteenä olevat asiakirjat on varustettava allekirjoituksella ja päiväyksellä. Vakuutus on kirjoitettava samalla kielellä kuin tekniset asiakirjat, ja siinä on oltava vähintään direktiivin liitteen V mukaiset tiedot.

10. Ilmoitetun laitoksen on laadittava EY-tarkastusvakuutukseen liitettävät tekniset asiakirjat. Niihin on sisällyttävä vähintään direktiivin 18 artiklan 3 kohdan mukaiset tiedot ja erityisesti seuraavat tiedot:

- kaikki tarvittavat osajärjestelmän ominaisuuksiin liittyvät asiakirjat
- infrastruktuurin tai liikkuvan kaluston rekisteri, jossa on kaikki YTE:ssä määrätyt tiedot,
- luettelo osajärjestelmään kuuluvista yhteentoimivuuden osatekijöistä,

⁽²⁵⁾ Ilmoitettu laitos osallistuu liikkuvaa kalustoa koskevan YTE:n osalta erityisesti liikkuvan kaluston tai junan käytönaikaisiin lopputesteihin. Tämä käy ilmi YTE:n vastaavasta kohdasta.

- EY-vaatimustenmukaisuusvakuutusten ja tarvittaessa EY-käyttöönsoveltuvuusvakuutusten jäljennökset, jotka on annettava direktiivin 13 artiklan mukaisesti, sekä tarvittaessa niiden liitteenä vastaavat, ilmoitettujen laitosten antamat asiakirjat (todistukset, laatu järjestelmien hyväksynnit ja valvonta-asia kirjat),
 - kaikki osajärjestelmän kunnossapitoon ja käyttöehtoihin ja -rajoituksiin liittyvät tiedot
 - kaikki ohjeet, jotka liittyvät huoltoon, jatkuvaan tai normaaliin valvontaan, säätöihin ja kunnossapitoon,
 - osajärjestelmän tyyppitarkastustodistus ja moduulissa SB kuvattu siihen liitetty tekninen dokumentaatio,
 - 9 kohdassa mainittu ilmoitetun laitoksen antama ja allekirjoituksella vahvistettu vaatimustenmukaisuustodistus, jonka liitteenä on asiaa koskevat laskelmat ja muistiinpanot ja jossa todetaan, että hanke on direktiivin ja YTE:n vaatimusten mukainen, ja tarvittaessa mainitaan ne varaukset, jotka on arvioinnin kestäessä kirjattu ja joita ei ole peruttu. Todistukseen on myös tarvittaessa liitettävä tarkastuksen yhteydessä laaditut tarkastusraportit.
11. Kaikki vaatimustenmukaisuustodistuksen liitteenä olevat tallenteet on annettava hankintayksikölle.

Hankintayksikön on säilytettävä mainittujen teknisten asiakirjojen jäljennöksiä niin kauan kuin osajärjestelmä on käytössä ja sen lisäksi kolmen vuoden ajan sekä lähetettävä jäljennös sitä pyytävälle jäsenvaltiolle.

F.3.4 Moduuli SG: Yksikötarkastus

1. Tässä moduulissa kuvataan EY-tarkastusmenettely, jota noudattaen ilmoitettu laitos hankintayksikön tai tämän valtuuttaman yhteisön alueelle sijoittautuneen edustajan pyynnöstä tarkastaa ja todistaa, että infrastruktuurin tai liikkuvan kaluston osajärjestelmä
 - on tämän YTE:n ja muiden asiaa koskevien YTE:ien mukainen, mikä osoittaa, että direktiivin 2001/16/EY olennaiset vaatimukset ⁽²⁶⁾ on täytetty
 - on muiden perustamissopimuksesta johdettujen säädösten mukainen
 ja voidaan ottaa käyttöön.
2. Hankintayksikön ⁽²⁷⁾ on jätettävä valitsemalleen ilmoitetulle laitokselle osajärjestelmän (yksikötarkastuksena tehtävää) EY-tarkastusta koskeva hakemus.

Hakemukseen on sisällyttävä seuraavat tiedot ja asiakirjat:

- hankintayksikön tai tämän valtuutetun edustajan nimi ja osoite,
 - tekninen dokumentaatio.
3. Teknisen dokumentaation avulla on voitava arvioida osajärjestelmän suunnittelua, valmistusta, asentamista ja käyttöä sekä sitä, miten se täyttää YTE:n vaatimukset.
- Tekniseen dokumentaatioon on sisällyttävä seuraavat osat:
- osajärjestelmän, sen tekniikan ja rakenteen yleiskuvaus,
 - infrastruktuurin tai liikkuvan kaluston rekisteri, jossa on kaikki YTE:ssä määrätty tiedot,
 - komponenttien, osakokoonpanojen, kokoonpanojen, virtapiirien jne. periaatepiirustukset sekä osapiirustukset ja -luettelot,

⁽²⁶⁾ Olennaiset vaatimukset käyvät ilmi teknisistä parametreista, liitännöistä ja suorituskykyvaatimuksista, jotka on esitetty YTE:n 4 luvussa.

⁽²⁷⁾ Tässä moduulissa "hankintayksiköllä" tarkoitetaan "osajärjestelmän hankintayksikköä siten kuin se on direktiivissä määritelty, tai tämän yhteisöön sijoittautunutta edustajaa".

- kuvaukset ja selitykset, jotka selvittävät edellä mainittuja piirustuksia ja luetteloja sekä osajärjestelmän kunnossapitoa ja käyttöä,
- käytetyt tekniset eritelvät, mukaan luettuna eurooppalaiset eritelvät ⁽²⁸⁾,
- tarvittavat todisteet kyseisten määräysten riittävydestä erityisesti, mikäli eurooppalaisia eritelmiä ja asianomaisia kohtia ei ole sovellettu kokonaisuudessaan,
- luettelo osajärjestelmään kuuluvista yhteentoimivuuden osatekijöistä,
- jäljennökset kaikista osatekijöille vaadittavista EY-vaatimustenmukaisuus- tai käyttöönsoveltuvuusvakuutuksista sekä kaikki direktiivin VI liitteessä määritellyt vaadittavat elementit,
- todisteet muissa perustamissopimuksesta johtuvissa tuotantovaihetta koskevilla säädöksillä (todistukset mukaan luettuina) esitettyjen vaatimusten mukaisuudesta,
- osajärjestelmän valmistusta ja kokoonpanoa koskeva tekninen dokumentaatio,
- luettelo osajärjestelmän suunnittelussa, valmistuksessa, kokoonpanossa ja asennuksessa mukana olleista valmistajista,
- osajärjestelmän käyttöön liittyvät ehdot (ajoaikaan tai -matkaan liittyvät rajoitukset, kulumisrajat jne.),
- kunnossapitoa koskevat ehdot ja osajärjestelmän kunnossapitoa koskeva tekninen dokumentaatio,
- kaikki osajärjestelmän tuotannossa, kunnossapidossa tai käytössä huomioon otettavat tekniset vaatimukset,
- suunnittelun yhteydessä tehtyjen laskelmien tulokset, tehdyt tarkastukset jne.,
- kaikki muut asianmukaiset tekniset todisteet, joilla voidaan osoittaa, että itsenäiset ja valtuutetut elimet ovat aiemmin hyväksyttävästi tarkastaneet testit vastaavissa oloissa.

Mikäli YTE:ssä edellytetään, että tekninen dokumentaatio sisältää muita tietoja, ne on lisättävä.

4. Ilmoitetun laitoksen on tarkastettava hakemus ja tekninen dokumentaatio sekä yksilöitävä ne elementit, jotka on suunniteltu YTE:n ja eurooppalaisten eritelmien asiaa koskevien määräysten mukaisesti, sekä ne elementit, jotka on suunniteltu soveltamatta näiden eurooppalaisten eritelmien asiaa koskevia määräyksiä.

Ilmoitetun laitoksen on tarkastettava osajärjestelmä ja todennettava, että on suoritettu asianmukaiset ja välttämättömät testit sen selvittämiseksi, onko asiaa koskevia eurooppalaisia eritelmiä todella noudatettu, silloin kun ne on valittu, tai ovatko valitut ratkaisut ovat YTE:n vaatimusten mukaisia tapauksissa, joissa asianmukaisia eurooppalaisia eritelmiä ei ole sovellettu.

YTE:n mukaan tehtävät tutkimukset, testit ja tarkastukset koskevat seuraavia osa-alueita:

- tekniikan yleiskuvaus,
- osajärjestelmän rakenne, tarvittaessa mukaan luettuna maa- ja vesirakennustyöt, osatekijöiden kokoonpano, lopulliset säätötoimenpiteet,
- osajärjestelmän lopputestaus
- ja arviointi normaaleissa käytön aikaisissa oloissa, milloin YTE sitä vaatii.

Ilmoitettu laitos voi ottaa huomioon hyväksyttävästi suoritettut tarkastukset tai testit ⁽²⁹⁾, jotka muut elimet tai hakija ovat tehneet (tai jotka on tehty hakijan puolesta) vastaavissa oloissa, jos asianomaisessa YTE:ssä niin mainitaan. Ilmoitettu laitos päättää sitten, käyttääkö se näiden tarkastusten tai testien tuloksia.

⁽²⁸⁾ Eurooppalainen eritelvä määritellään direktiiveissä 96/48/EY ja 2001/16/EY. Suurten nopeuksien rautatiejärjestelmää koskevien YTE:ien soveltamisohjeessa selostetaan, kuinka eurooppalaisia eritelmiä käytetään.

⁽²⁹⁾ Tarkastusten ja testien luotettavuuteen olisi sovellettava samoja edellytyksiä kuin ilmoitettu laitos itse noudattaa alihankinnan osalta (ks. uutta lähestymistapaa koskevan sinisen kirjan 6.5 kohta);

Ilmoitetun laitoksen keräämien todisteiden on oltava sopivia ja riittäviä osoittamaan, että osa on YTE:n vaatimuksen mukainen ja että kaikki tarvittavat ja asianmukaiset tarkastukset ja testit on tehty.

Muilta osapuolilta peräisin oleva todistusaineisto, jota aiotaan käyttää, on arvioitava ennen testien tai tarkastusten suorittamista, koska ilmoitettu laitos voi haluta arvioida, todistaa ja tarkastella testejä ja tarkastuksia niiden suoritusketkellä.

Tällaisen muun todistusaineiston laajuus on perusteltava kirjallisesti, käyttäen muun muassa seuraavassa lueltuja tekijöitä ⁽³⁰⁾. Perustelut on liitettävä teknisiin asiakirjoihin.

Kaikissa tapauksissa lopullinen vastuu niistä kuuluu ilmoitetulle laitokselle.

5. Ilmoitettu laitos voi sopia hankintayksikön kanssa siitä, missä testit tehdään, sekä siitä, että hankintayksikkö tekee itse osajärjestelmän lopputestit ja YTE:n edellyttämät testit normaaleissa käytön aikaisissa oloissa ilmoitetun laitoksen valvonnassa ja sen läsnä ollessa.
6. Ilmoitetun laitoksen on päästävä testauksia ja tarkastuksia varten suunnitteluosastoille, rakennustyömaille, tuotanto- ja kokoonpanotiloihin sekä asennustyömaille sekä tarvittaessa esivalmistus- ja testaustiloihin, jotta se voi suorittaa sille YTE:ssä määrätty tehtävät.
7. Jos osajärjestelmä täyttää YTE:n vaatimukset, ilmoitetun laitoksen on YTE:n ja/tai asiaa koskevien eurooppalaisten eritelmien vaatimusten mukaisesti tehtyjen testien, tarkastuksen ja tarkistusten perusteella laadittava hankintayksikölle tarkoitettu vaatimustenmukaisuustodistus. Hankintayksikkö puolestaan laatii EY-tarkastusvakuutuksen, joka on tarkoitettu sen jäsenvaltion valvontaviranomaiselle, jonka alueella osajärjestelmä sijaitsee ja/tai toimii.

EY-tarkastusvakuutus ja sen liitteenä olevat asiakirjat on varustettava allekirjoituksella ja päiväyksellä. Vakuutus on kirjoitettava samalla kielellä kuin tekniset asiakirjat, ja siinä on oltava vähintään direktiivin liitteen V mukaiset tiedot.

8. Ilmoitetun laitoksen on laadittava EY-tarkastusvakuutukseen liitettävät tekniset asiakirjat. Niihin on sisällyttävä vähintään direktiivin 18 artiklan 3 kohdan mukaiset tiedot ja erityisesti seuraavat tiedot:
 - kaikki tarvittavat osajärjestelmän ominaisuuksiin liittyvät asiakirjat,
 - luettelo osajärjestelmään kuuluvista yhteentoimivuuden osatekijöistä,
 - EY-vaatimustenmukaisuusvakuutusten ja tarvittaessa EY-käyttöönsoveltuvuusvakuutusten jäljennökset, jotka on annettava direktiivin 13 artiklan mukaisesti, sekä tarvittaessa niiden liitteenä vastaavat, ilmoitettujen laitosten antamat asiakirjat (todistukset, laatu järjestelmien hyväksynnät ja valvonta-asia kirjat),
 - kaikki osajärjestelmän kunnossapitoon ja käyttöehtoihin ja -rajoituksiin liittyvät tiedot,
 - kaikki ohjeet, jotka liittyvät huoltoon, jatkuvaan tai normaaliin valvontaan, säätöihin ja kunnossapitoon,

⁽³⁰⁾ Ilmoitetun laitoksen on tutkittava osajärjestelmää koskevan työn eri osat ja määriteltävä seuraavat asiat ennen työn aloittamista, työn kestäessä ja työn loppusuorittamisen jälkeen:

- osajärjestelmään ja sen eri osiin liittyvät riskit ja turvallisuusnäkökohdat
- nykyisten laitteiden ja järjestelmien käyttö:
 - käytetään samoin kuin ennen
 - on käytetty ennen, mutta mukautetaan uuteen työhön sopiviksi
- nykyisen suunnittelun, teknologian, materiaalin ja tuotantotekniikan käyttö
- suunnittelua, tuotantoa, testausta ja käyttöönottoa koskevat järjestelyt
- käyttö ja huolto
- muiden valtuutettujen elinten aiemmat hyväksynnät
- muiden mukana olevien elinten hyväksynnät:
 - ilmoitettu laitos voi ottaa huomioon EN45004-standardin mukaisen voimassa olevan hyväksynnän edellyttäen, ettei eturistiriitää ole, että hyväksyntä kattaa testauksen suorittamisen ja että hyväksyntä on kelvollinen.
 - ellei virallista hyväksyntää ole, ilmoitetun laitoksen on vahvistettava, että järjestelmät, joilla valvotaan pätevyyttä, riippumattomuutta, testausta ja materiaalinkäsittelyprosesseja, -tiloja ja -laitteita sekä muita osajärjestelmää koskevaan panokseen liittyviä prosesseja, on tarkastettu.
 - ilmoitetun laitoksen on kaikissa tapauksissa arvioitava järjestelmien soveltuvuus ja päätettävä, minkä tasoista todistusta vaaditaan
- moduulin F mukaisten homogeenisien erien ja järjestelmien käyttö

- edellä 7 kohdassa mainittu ilmoitetun laitoksen antama ja allekirjoituksellaan vahvistama vaatimustenmukaisuustodistus, jonka liitteenä on tarkastusta koskevat ja/tai niitä vastaavat laskelmamuistiinpanot ja jossa todetaan, että hanke on direktiivin ja YTE:n vaatimusten mukainen, ja tarvittaessa mainitaan ne varaukset, jotka on arvioinnin kestäessä kirjattu ja joita ei ole peruttu; todistukseen on myös tarvittaessa liitettävä tarkastuksen yhteydessä laaditut raportit,
- todisteet muissa perustamissopimuksesta johtuvissa tuotantovaihetta koskevilla säädöksillä (todistukset mukaan luettuina) esitettyjen vaatimusten mukaisuudesta,
- infrastruktuurin tai liikkuvan kaluston rekisteri, jossa on kaikki YTE:ssä määrätty tiedot.

9. Kaikki vaatimustenmukaisuustodistuksen liitteenä olevat tallenteet on annettava hankintayksikölle.

Hankintayksikön on säilytettävä mainittujen teknisten asiakirjojen jäljennöksiä niin kauan kuin osajärjestelmä on käytössä ja sen lisäksi kolmen vuoden ajan sekä lähetettävä jäljennös sitä pyytävälle jäsenvaltiolle.

F.3.5 Moduuli SH2: Täydellinen laadunvarmistus ja suunnittelun katselmus

1. Tässä moduulissa kuvataan EY-tarkastusmenettely, jota noudattaen ilmoitettu laitos hankintayksikön tai tämän valtuuttaman yhteisön alueelle sijoittautuneen edustajan pyynnöstä tarkastaa ja todistaa, että infrastruktuurin tai liikkuvan kaluston osajärjestelmä

- on tämän YTE:n ja muiden asiaa koskevien YTE:ien mukainen, mikä osoittaa, että direktiivin 2001/16/EY olennaiset vaatimukset ⁽³¹⁾ on täytetty
- on muiden perustamissopimuksesta johdettujen säädösten mukainen ja voidaan ottaa käyttöön.

2. Ilmoitettu laitos tekee tämän tarkastuksen, johon sisältyy osajärjestelmän suunnitteluvaiheen tarkastus, edellyttäen, että hankintayksikkö ⁽³²⁾ ja mukana oleva pääurakoitsija täyttävät 3 kohdan vaatimukset 3

'Pääurakoitsijalla' tarkoitetaan yrityksiä, joiden toiminta edesauttaa YTE:n olennaisten vaatimusten täyttämistä. Näitä ovat

- yritykset, jotka vastaavat koko osajärjestelmähankkeesta (ja erityisesti osajärjestelmän integroinnista)
- muut yritykset, jotka ovat mukana vain osassa osajärjestelmähanketta (esimerkiksi osajärjestelmän suunnittelussa, kokoonpanossa tai asennuksessa).

Pääurakoitsijoilla ei tarkoiteta valmistajan alihankkijoita, jotka toimittavat komponentteja ja yhteentoimivuuden osatekijöitä.

3. EY-tarkastusmenettelyn alaista osajärjestelmää varten hankintayksiköllä tai pääurakoitsijalla, jos sellaista käytetään, on oltava 5 kohdan mukainen suunnittelua, valmistusta, tuotteen lopputarkastusta ja testausta koskeva hyväksytty laatujärjestelmä, jota on valvottava 6 kohdan mukaisesti.

Koko osajärjestelmähankkeesta vastaavalla pääurakoitsijalla (jolla on erityisesti vastuu osajärjestelmän integroinnista) on joka tapauksessa oltava suunnittelua ja valmistusta sekä tuotteen lopputarkastusta ja testausta koskeva hyväksytty laatujärjestelmä, jota on valvottava 6 kohdan mukaisesti.

Mikäli hankintayksikkö on itse vastuussa koko osajärjestelmähankkeesta (erityisesti osajärjestelmän integroinnista) tai hankintayksikkö suoraan osallistuu suunnitteluun ja/tai tuotantoon (mukaan luettuna kokoonpano ja asennus), sillä on oltava käytössä näitä toimintoja koskeva hyväksytty laatujärjestelmä, jota on valvottava 6 kohdan mukaisesti.

Hakijoilta, jotka ovat mukana vain kokoonpanossa ja asennuksessa, vaaditaan ainoastaan valmistusta, tuotteen lopputarkastusta ja testausta koskeva hyväksytty laatujärjestelmä.

⁽³¹⁾ Olennaiset vaatimukset käyvät ilmi teknisistä parametreista, liitännöistä ja suorituskykyvaatimuksista, jotka on esitetty YTE:n 4 luvussa.

⁽³²⁾ Tässä moduulissa 'hankintayksiköllä' tarkoitetaan "osajärjestelmän hankintayksikköä siten kuin se on direktiivissä määritelty, tai tämän yhteisöön sijoittautunutta edustajaa".

4. EY-tarkastusmenettely

4.1 Hankintayksikön on jätettävä valitsemalleen ilmoitetulle laitokselle osajärjestelmän EY-tarkastushakemus, joka koskee täydellistä laadunvarmistusta ja tuotannon katselmusta ja johon sisältyy 5.4. ja 6.6 kohdan mukainen laatujärjestelmien valvonnan koordinaatio. Hankintayksikön on ilmoitettava hankkeessa mukana oleville valmistajille valitsemastaan ilmoitetusta laitoksesta ja hakemuksesta.

4.2 Hakemuksen perusteella on voitava tulkita oikein osajärjestelmän suunnittelua, valmistusta, kokoonpanoa, asennusta, kunnossapitoa ja käyttöä, ja sen on mahdollistettava YTE:n vaatimusten mukaisuuden arviointi.

Hakemukseen on sisällyttävä seuraavat tiedot ja asiakirjat:

- hankintayksikön tai sen valtuutetun edustajan nimi ja osoite,
- tekninen dokumentaatio, joka sisältää seuraavat tiedot:
 - osajärjestelmän sekä sen tekniikan ja rakenteen yleiskuvaus,
 - käytetyt suunnittelun perustana olevat tekniset tiedot ja eurooppalaiset eritelmät ⁽³³⁾,
 - tarvittavat todisteet em. eritelmien käytöstä, erityisesti tapauksissa, joissa eurooppalaisia eritelmiä ja olennaisia kohtia ei ole sovellettu täydessä laajuudessaan,
 - testiohjelma,
 - infrastruktuurin tai liikkuvan kaluston rekisteri, jossa on kaikki YTE:ssä määrätty tiedot,
 - osajärjestelmän valmistukseen ja kokoonpanoon liittyvä tekninen dokumentaatio,
 - luettelo osajärjestelmään kuuluvista yhteentoimivuuden osatekijöistä,
 - jäljennökset kaikista osatekijöille vaadittavista EY-vaatimustenmukaisuus- tai käyttöönsoveltuvuusvakuutuksista sekä kaikki direktiivin liitteessä VI määritellyt vaadittavat elementit,
 - todisteet muissa perustamissopimuksesta johtuvissa säädöksissä (todistukset mukaan luettuina) esitettyjen vaatimusten mukaisuudesta
 - luettelo osajärjestelmän suunnittelussa, valmistuksessa, kokoonpanossa ja asennuksessa mukana olleista valmistajista,
 - osajärjestelmän käyttöön liittyvät ehdot (ajoaikaan tai -matkaan liittyvät rajoitukset, kulumisrajat jne.),
 - kunnossapitoa koskevat ehdot ja osajärjestelmän kunnossapitoa koskeva tekninen dokumentaatio,
 - kaikki osajärjestelmän tuotannossa, kunnossapidossa tai käytössä huomioon otettavat tekniset vaatimukset,
- selvitys siitä, että kaikki 5.2 kohdan mukaiset vaiheet on tehty hankkeessa pääurakoitsijoiden ja/tai mahdollisesti mukana olevan hankintayksikön laatujärjestelmän alaisuudessa sekä todisteet näiden järjestelmien tehokkuudesta,
- tiedot siitä ilmoitetusta laitoksesta (laitoksista), joka vastaa näiden laatujärjestelmien hyväksynnästä ja valvonnasta.

4.3 Hankintayksikön on esitettävä asianmukaisen laboratorion tämän puolesta tekemien tutkimusten, tarkastusten ja testien tulokset ⁽³⁴⁾, mukaan luettuina mahdollisesti vaadittujen tyyppitestien tulokset.

⁽³³⁾ Eurooppalainen eritelmä määrittellään direktiiveissä 96/48/EY ja 2001/16/EY. Suurten nopeuksien rautatiejärjestelmää koskevien YTE:ien soveltamisohjeessa selostetaan, kuinka eurooppalaisia eritelmiä käytetään.

⁽³⁴⁾ Tulokset voidaan esittää hakemusta jätettäessä tai myöhemmin.

- 4.4 Ilmoitetun laitoksen on tutkittava hakemus suunnittelun tarkastuksen osalta ja arvioitava testien tulokset. Jos suunnittelun tulos on sitä koskevan YTE:n ja direktiivin vaatimusten mukainen, sen on annettava hakijalle suunnittelutarkastustodistus. Todistuksen on sisällettävä suunnittelutarkastuksen päätelmät, voimassaoloehdot, suunnittelukohteen tunnistetiedot sekä tarpeen mukaan kuvaus osajärjestelmän toiminnasta.

Jos hankintayksiköltä evätään suunnittelutarkastustodistus, ilmoitetun laitoksen on annettava yksityiskohtainen selostus epäämisen syistä.

Hakijalle on varattava mahdollisuus valitusmenettelyyn.

- 4.5 Hakijan on ilmoitettava tuotantovaiheessa suunnittelutarkastustodistukseen liittyvää teknistä dokumentaatiota hallussaan pitävälle ilmoitetulle laitokselle kaikista sellaisista hyväksytyyn osajärjestelmään tehtävistä muutoksista, joilla saattaa olla vaikutusta osajärjestelmän YTE:n mukaiseen vaatimuksenmukaisuuteen tai määräysten mukaiseen käyttöön. Tällaisissa tapauksissa osajärjestelmän on saatava lisähyväksyntä. Tällöin ilmoitetun laitoksen on tehtävä vain ne tarkastukset ja testit, jotka ovat asiaan kuuluvia ja muutosten kannalta välttämättömiä. Tämä lisähyväksyntä annetaan joko liitteenä alkuperäiseen suunnittelutarkastustodistukseen tai kokonaan uutena todistuksena vanhan todistuksen peruuttamisen jälkeen.

5. *Laatujärjestelmä*

- 5.1 Hankkeessa mahdollisesti mukana olevan hankintayksikön ja siinä mahdollisesti käytettävän pääurakoitsijan on jätettävä valitsemalleen ilmoitetulle laitokselle laatujärjestelmänsä arvioimista koskeva hakemus.

Hakemukseen on sisällyttävä seuraavat tiedot ja asiakirjat:

- kaikki oleelliset aiottua osajärjestelmää koskevat tiedot,
- laatujärjestelmän dokumentaatio.

Osapuolista, jotka ovat mukana vain osassa osajärjestelmähanketta, vaaditaan vain tätä osaa koskevat tiedot.

- 5.2 Koko osajärjestelmähankkeesta vastaavan pääurakoitsijan tai hankintayksikön osalta laatujärjestelmän on varmistettava, että osajärjestelmä kokonaisuudessaan täyttää YTE:n vaatimukset.

Muiden urakoitsijoiden laatujärjestelmiltä edellytetään sen varmistamista, että näiden urakoitsijoiden panos osajärjestelmään on YTE:n vaatimusten mukainen.

Kaikki hakijoiden soveltamat elementit, vaatimukset ja määräykset on dokumentoitava järjestelmällisesti kirjallisina toimintaohjeina, menettelyinä ja ohjeina. Tämän laatujärjestelmän dokumentaation avulla on voitava tulkita yksiselitteisesti laatuohjelmia, suunnitelmia, käsikirjoja ja tallenteita.

Järjestelmän on erityisesti sisällettävä seuraavien seikkojen asianmukainen kuvaus:

- kaikkien hakijoiden osalta:
 - laatuavoitteet ja organisaatio,
 - vastaavat käytettävät valmistus-, laadunvalvonta- ja laadunhallintamenetelmät ja -prosessit sekä järjestelmälliset toimenpiteet,
 - ennen suunnittelua, valmistusta, kokoonpanoa ja asennusta, niiden aikana ja niiden jälkeen tehtävät tarkastukset ja testit sekä selvitys siitä, kuinka usein niitä tehdään,
 - laatuun liittyvät tallenteet, kuten tarkastusraportit ja testitiedot, kalibrintitiedot, laadunvarmistushenkilökunnan kvalifiointiraportit jne.,

- pääurakoitsijan osalta siinä laajuudessa, kuin ne ovat oleellisia pääurakoitsijan osajärjestelmän suunnitteluun antaman panoksen osalta:
 - suunnittelun pohjana olevat tekniset tiedot, mukaan lukien sovellettavat eurooppalaiset eritelvät, ja, mikäli eurooppalaisia eritelmiä ei sovelleta kokonaisuudessaan, keinot, joilla varmistetaan, että osajärjestelmää koskevan YTE:n vaatimukset täytetään,
 - käytettävät suunnittelunvalvonta- ja suunnitteluntarkastusmenetelmät, prosessit ja järjestelmälliset toimet, joita käytetään osajärjestelmän suunnittelussa,
 - keinot, joilla suunnittelun ja osajärjestelmän vaaditun laatutason saavuttamista ja laatujärjestelmän tehokasta toimintaa seurataan kaikissa vaiheissa, myös tuotannossa,
- sekä myös koko osajärjestelmähankkeesta vastaavan pääurakoitsijan tai hankintayksikön osalta:
 - osajärjestelmän kokonaislaatuun liittyvät johdon vastuut ja oikeudet, mukaan luettuna erityisesti osajärjestelmän integraation hallinta,

Tutkimusten, testien ja tarkastusten on koskettava kaikkia seuraavia osa-alueita:

- tekniikan yleiskuvaus,
- osajärjestelmän rakenne, mukaan luettuina erityisesti maa- ja vesirakennustyöt, osatekijöiden kokoonpano, lopulliset säätötoimenpiteet,
- osajärjestelmän lopputestaus,
- arviointi normaaleissa käytön aikaisissa oloissa, kun YTE:ssä sitä vaaditaan.

- 5.3 Hankintayksikön valitseman ilmoitetun laitoksen on tutkittava, kattaako hakijoiden laatujärjestelmän hyväksyntä ja valvonta riittävästi ja asianmukaisesti kaikki osajärjestelmään liittyvät 5.2 kohdan mukaiset vaiheet ⁽³⁵⁾.

Jos osajärjestelmän YTE:n vaatimusten mukaisuus perustuu useampaan kuin yhteen laatujärjestelmään, ilmoitetun laitoksen on erityisesti tutkittava seuraavat seikat:

- onko laatujärjestelmien väliset suhteet ja liitännät dokumentoitu selkeästi,
- onko koko osajärjestelmän vaatimustenmukaisuutta koskevat pääurakoitsijan johdon vastuut ja valtuudet riittävästi ja asianmukaisesti määritelty.

- 5.4 Edellä 5.1 kohdassa mainitun ilmoitetun laitoksen on arvioitava laatujärjestelmä selvittääkseen, täyttääkö se 5.2 kohdassa esitetyt vaatimukset. Ilmoitetun laitoksen on katsottava, että laatujärjestelmä on vaatimustenmukainen, jos hakija toteuttaa asiaa koskevan standardin EN/ISO 9001:2000 mukaista tuotteen lopputarkastusta ja testausta, jossa otetaan huomioon sen osajärjestelmän ominaispiirteet, johon sitä sovelletaan.

Jos hakijalla on käytössä sertifioitu laatujärjestelmä, ilmoitetun laitoksen on otettava tämä huomioon arviointia tehdessään.

Tarkastus on tehtävä nimenomaan kyseiselle osajärjestelmälle, ja hakijan panos siihen on otettava huomioon. Arviointiryhmässä on oltava ainakin yksi jäsen, jolla on kokemusta kyseiseen osajärjestelmään liittyvän tekniikan arvioimisesta. Arviointimenettelyyn tulee sisältyä tarkastuskäynti hakijan tiloihin.

Arvioinnin tuloksesta on ilmoitettava hakijalle. Ilmoitukseen on sisällyttävä tutkimuksen johtopäätökset ja perusteltu arviointipäätös.

- 5.5 Hankintayksikön, mikäli se on mukana hankkeessa, ja pääurakoitsijan on vastattava hyväksytyn laatujärjestelmän mukaisista velvoitteista sekä järjestelmän pitämisestä asianmukaisena ja tehokkaana.

⁽³⁵⁾ Ilmoitettu laitos osallistuu liikkuvaa kalustoa koskevan YTE:n osalta erityisesti liikkuvan kaluston tai junan käytönaikaisiin lopputesteihin. Tämä käy ilmi YTE:n vastaavasta kohdasta.

Niiden on ilmoitettava laatujärjestelmän hyväksyneelle ilmoitetulle laitokselle kaikista merkittävistä muutoksista, jotka vaikuttavat siihen, täyttääkö osajärjestelmä annetut vaatimukset.

Ilmoitetun laitoksen on arvioitava ehdotetut muutokset ja päätettävä, täyttääkö muutettu laatujärjestelmä edelleen 5.2 kohdan vaatimukset vai onko se arvioitava uudelleen.

Ilmoitetun laitoksen on ilmoitettava päätöksestään hakijalle. Ilmoitukseen on sisällyttävä tutkimuksen johtopäätökset ja perusteltu arviointipäätös.

6. Ilmoitetun laitoksen vastuulla tapahtuva laatujärjestelmien valvonta

6.1 Valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että hankintayksikkö, mikäli se on mukana hankkeessa, ja pääurakoitsija täyttävät hyväksytystä laatujärjestelmästä seuraavat velvoitteensa.

6.2 Hankintayksikön, mikäli se on mukana hankkeessa, ja pääurakoitsijan on lähetettävä (tai annettava lähettää) 5.1 kohdassa mainitulle ilmoitetulle laitokselle kaikki tähän tarvittavat asiakirjat sekä erityisesti osajärjestelmää koskevat toteutus suunnitelmat ja tekniset tiedot (sikäli kuin ne hakijan osajärjestelmä-hankkeeseen antaman panoksen kannalta ovat oleellisia), mukaan luettuna seuraavat tiedot:

- laatujärjestelmän dokumentaatio, mukaan luettuina erityiset toimet, joihin on ryhdytty sen varmistamiseksi, että

- koko osajärjestelmähankkeesta vastaavan hankintayksikön tai pääurakoitsijan osalta:

koko osajärjestelmän vaatimustenmukaisuutta koskevat johdon vastuut ja valtuudet on riittävästi ja asianmukaisesti määritelty,

- kunkin hakijan osalta:

laatujärjestelmiä hoidetaan oikein, jotta integraatio osajärjestelmätasolla voidaan toteuttaa,

- suunnitteluun liittyvän laatujärjestelmän osan muistiinpanot, kuten analyysien, laskelmien ja testien tulokset jne.,

- valmistukseen (mukaan luettuna kokoonpano, asennus ja integrointi) liittyvän laatujärjestelmän osan tallenteet, kuten tarkastusraportit ja testitiedot, kalibroititiedot, laadunvarmistushenkilökunnan kвалifointiraportit jne.

6.3 Ilmoitetun laitoksen on suoritettava säännöllisiä tarkastuksia varmistaakseen, että hankintayksikkö, mikäli se on mukana hankkeessa, ja pääurakoitsija ylläpitävät ja käyttävät laatujärjestelmää, sekä annettava näille tarkastuksista raportti. Kun näillä on käytössä sertifioitu laatujärjestelmä, ilmoitetun laitoksen on otettava tämä valvonnassa huomioon.

Näitä tarkastuksia on suoritettava vähintään kerran vuodessa siten, että vähintään yksi 4 kohdan mukaisen EY-tarkastuksen alaisen osajärjestelmän tarkastus tehdään kunkin vaiheen (suunnittelu, valmistus, kokoonpano tai asennus) aikana.

6.4 Lisäksi ilmoitettu laitos voi tehdä yllätyskäyntejä hakijan (hakijoiden) 5.2 kohdassa mainittuihin tiloihin. Tällaisten käyntien aikana ilmoitettu laitos voi tarvittaessa tehdä täydellisiä tai osittaisia tarkastuksia sekä tehdä tai teettää testejä todentaakseen, että laatujärjestelmä toimii oikein. Ilmoitetun laitoksen on annettava hakijalle (hakijoille) raportti käynnistä, tarkastusraportti ja/tai testiraportit tilanteen mukaan.

6.5 Mikäli hankintayksikön valitsema ja EY-tarkastuksesta vastaava ilmoitettu laitos ei itse valvo kaikkia 5 kohdassa mainittuja asiaan liittyviä laatujärjestelmiä, sen on koordinoitava kaikkien muiden tästä tehtävästä vastaavien ilmoitettujen laitosten valvontaa siten, että

- varmistetaan, että osajärjestelmään liittyvien eri laatujärjestelmien välisiä liitännöitä hoidetaan oikein,

- kerätään yhteistyössä hankintayksikön kanssa arvioinnissa vaadittavat elementit, jotta voidaan taata erilaisten laatujärjestelmien yhdenmukaisuus ja kokonaisvalvonta.

Tähän koordinointiin sisältyvät seuraavat ilmoitetun laitoksen oikeudet:

- oikeus saada muiden ilmoitettujen laitosten laatima (hyväksyntään ja valvontaan liittyvä) dokumentaatio,
 - oikeus olla todistamassa 5.4 kohdan mukaisia valvontatarkastuksia,
 - oikeus käynnistää 5.5 kohdan mukaisia lisätarkastuksia omalla vastuullaan sekä yhdessä toisten ilmoitettujen laitosten kanssa.
7. Kohdassa 5.1 mainitun ilmoitetun laitoksen on aina päästävä tarkastuksia ja valvontaa varten suunnittelutiloihin, rakennustyömaille, tuotanto- ja kokoonpanotiloihin, asennustyömaille ja varastotiloihin sekä tarvittaessa esivalmistus- ja testaustiloihin ja yleensä kaikkiin tiloihin, jonne pääsyä se pitää tehtäviensä kannalta välttämättömänä hakijan osajärjestelmähankkeeseen antaman panoksen mukaan.
8. Hankintayksikön, mikäli se on mukana hankkeessa, ja pääurakoitsijan on säilytettävä seuraavat asiakirjat kansallisia viranomaisia varten kymmenen vuotta sen jälkeen, kun viimeinen osajärjestelmä on valmistettu:
- 5.1 kohdan toisen alakohdan toisen luetelmakohdan mukainen dokumentaatio,
 - 5.5 kohdan toisen kappaleen mukaisiin muutoksiin liittyvät asiakirjat,
 - 5.4, 5.5 ja 6.4 kohdan mukaiset ilmoitetun laitoksen päätökset ja raportit.
9. Jos osajärjestelmä täyttää YTE:n vaatimukset, ilmoitetun laitoksen on suunnittelutarkastuksen sekä laatujärjestelmän (-järjestelmien) hyväksynnän ja valvonnan perusteella laadittava hankintayksikölle tarkoitettu vaatimustenmukaisuustodistus. Hankintayksikkö puolestaan laatii EY-tarkastusvakuutuksen, joka on tarkoitettu sen jäsenvaltion valvontaviranomaiselle, jonka alueella osajärjestelmä sijaitsee ja/tai toimii.
- EY-tarkastusvakuutus ja sen liitteenä olevat asiakirjat on varustettava allekirjoituksella ja päiväyksellä. Vakuutus on kirjoitettava samalla kielellä kuin tekniset asiakirjat, ja siinä on oltava vähintään direktiivin liitteen V mukaiset tiedot.
10. Hankintayksikön valitseman ilmoitetun laitoksen on laadittava EY-tarkastusvakuutukseen liitettävät tekniset asiakirjat. Niihin on sisällyttävä vähintään direktiivin 18 artiklan 3 kohdan mukaiset tiedot ja erityisesti seuraavat tiedot:
- kaikki tarvittavat osajärjestelmän ominaisuuksiin liittyvät asiakirjat,
 - luettelo osajärjestelmään kuuluvista yhteentoimivuuden osatekijöistä,
 - EY-vaatimustenmukaisuusvakuutusten ja tarvittaessa EY-käyttöönsoveltuvuusvakuutusten jäljennökset, jotka on annettava direktiivin 13 artiklan mukaisesti, sekä tarvittaessa niiden liitteenä vastaavat, ilmoitettujen laitosten antamat asiakirjat (todistukset, laatujärjestelmien hyväksynnot ja valvonta-asiakirjat),
 - todisteet muissa perustamissopimuksesta johtuvissa säädöksissä (todistukset mukaan luettuina) esitettyjen vaatimusten mukaisuudesta,
 - kaikki osajärjestelmän kunnossapitoon ja käyttöehtoihin ja -rajoituksiin liittyvät tiedot,
 - kaikki ohjeet, jotka liittyvät huoltoon, jatkuvaan tai normaaliin valvontaan, säätöihin ja kunnossapitoon,
 - 9 kohdassa mainittu ilmoitetun laitoksen antama ja allekirjoituksellaan vahvistama vaatimustenmukaisuustodistus, jonka liitteenä ovat asiaa koskevat tarkastus- ja/tai laskelmamuistiinpanot ja jossa todetaan, että hanke on direktiivin ja YTE:n vaatimusten mukainen, ja tarvittaessa mainitaan ne varaukset, jotka on arvioinnin kestäessä kirjattu ja joita ei ole peruttu,

Todistukseen on myös tarvittaessa liitettävä tarkastuksen yhteydessä laaditut 6.4 ja 6.5 kohdassa mainitut tarkastusraportit.

— infrastruktuurin tai liikkuvan kaluston rekisteri, jossa on kaikki YTE:ssä määrätyt tiedot.

11. Jokaisen ilmoitetun laitoksen on annettava toisille ilmoitetuille laitoksille olennaiset tiedot antamistaan, perumistaan tai epäämistään laatujärjestelmien hyväksynnöistä ja EY-suunnitteluntarkastustodistuksista.

Toiset ilmoitetut laitokset saavat pyynnöstä jäljennökset seuraavista asiakirjoista:

— annetut laatujärjestelmän hyväksynnät ja lisähyväksynnät sekä

— annetut EY-suunnittelutarkastustodistukset ja niiden lisäykset.

12. Kaikki vaatimustenmukaisuustodistuksen liitteenä olevat tallenteet on annettava hankintayksikölle.

Hankintayksikön on säilytettävä mainittujen teknisten asiakirjojen jäljennöksiä niin kauan kuin osajärjestelmä on käytössä ja sen lisäksi kolmen vuoden ajan sekä lähetettävä jäljennös sitä pyytävälle jäsenvaltiolle.

F.4 Kunnossapitojärjestelyjen arviointi: Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely

Tämä kohta on avoin.

LIITE G

Varattu

LIITE H

Varattu

LIITE I

Varattu

LIITE J

Varattu

LIITE K

Varattu

LIITE L

Liikuntarajoitteisten henkilöiden tarpeita koskevassa YTE:ssä käsittelemättömiä asioita, joihin sovelletaan yhteisön sääntöjä tai joita koskevat kansalliset määräykset on ilmoitettava

Infrastruktuuri

Liikuntarajoitteisten henkilöiden pysäköintimahdollisuudet (4.1.2.2 kohta)
(mukaan luettuina, mutteivät kuitenkaan yksinomaan, seuraavat seikat: — paikkojen lukumäärä, niihin pääsy, niiden sijainti, mitat, materiaalit, värit, merkintä ja valaistus).

Tuntoon perustuvat polut (4.1.2.3.2 kohta)

Lattiapintojen liukumattomuus (4.1.2.5 kohta)

Pyörätuolin käyttäjille soveltuvien WC:iden mitat ja varustus (4.1.2.7.1 kohta)

Aseman edustan valaistus (4.1.2.10 kohta)

Hätävalaistus (4.1.2.10 kohta)

Näkyvä tiedotus (4.1.2.11.1 kohta)

Turvatieodot ja turvaohjeet (4.1.2.11.1 kohta)

Varoitus-, kielto- ja määräysmerkit (4.1.2.11.1 kohta)

Hätäuloskäynnit ja hälyttimet (4.1.2.13 kohta)

Matkustajamäärien vaatimat leveydet (4.1.2.14 kohta)

Portaikot (4.1.2.15 kohta)

Luiskat (4.1.2.17 kohta)

Liukuportaat (4.1.2.17 kohta)

Liukukäytävät (4.1.2.17 kohta)

Vähimmäisulottuma (4.1.2.18.2 kohta)

Raideleveyden levennys (4.1.2.18.2 kohta)

Laiturin vaara-alueen määritelmä ja tuntoon perustuva merkintä (4.1.2.19 kohta)

Tasoristeysten käyttö (4.1.2.22 kohta)

Pyörätuolin käyttäjien kuljetuksen järjestäminen asemalta, jossa on liikuntaesteitä, seuraavalle saman reitin varrella olevalle esteettömälle asemalle helposti käytettävällä välineellä (4.1.4 kohta)

Liikkuva kalusto

Asiakastiedotus (4.2.2.8.1 kohta)

Turvatieodot ja turvaohjeet (4.2.2.8.1 kohta)

Varoitus-, kielto- ja määräysmerkit (4.2.2.8.1 kohta)

Määritelmät

Valon heijastumisen mittaaminen (4.3 kohta)

Kansallinen vakiomuotoinen pistekirjoitus (4.3 kohta)

LIITE M

Kuljetettava pyörätuoli**M.1 Soveltamisala**

Tässä liitteessä määritellään kuljetettavan pyörätuolin suurimmat sallitut tekniset mitat.

M.2 Ominaisuudet

Tekniset vähimmäisvaatimukset ovat:

- *Tärkeimmät mitat*
 - Leveys 700 mm, johon on lisättävä vähintään 50 mm kummallekin puolelle käsiä varten, kun pyörätuolilla liikutaan
 - Pituus 1 200 mm, johon on lisättävä 50 mm jalkoja varten
- *Pyörät*
 - Pienimmän pyörän on sovelluttava rakoon, joka on leveydeltään 75 mm ja korkeudeltaan 50 mm
- *Korkeus*
 - enintään 1 375 mm, johon sisältyy 95 % miespuolisista käyttäjistä
- *Kääntöympyrä*
 - 1 500 mm
- *Paino*
 - Kokonaispaino 200 kg., johon sisältyy pyörätuoli ja sen käyttäjä (ja mahdolliset matkatavarat)
- *Esteen korkeus, joka voidaan ylittää ja maavara*
 - Esteen korkeus, joka voidaan ylittää (enintään) 50 mm
 - Maavara (vähintään) 60 mm
- *Suurin turvallinen kaltevuus, jossa pyörätuoli pysyy paikoillaan:*
 - Pyörätuolin on oltava dynaamisesti vakaa kaikkiin suuntiin 6 asteen kulmassa
 - Pyörätuolin on oltava staattisesti vakaa kaikkiin suuntiin (myös jarrua käytettäessä) 9 asteen kulmassa

LIITE N

Liikuntarajoitteisille tarkoitetut merkinnät

N.1 Soveltamisala

Tässä liitteessä määritellään erikoismerkinnät sekä infrastruktuuria että liikkuvaa kalustoa varten.

N.2 Infrastruktuurissa käytettävät merkit

Infrastruktuurissa olevien liikuntarajoitteisille tarkoitettujen merkkien mitat on laskettava seuraavalla kaavalla:

Kirjoitusta ja kuvia sisältävien symbolien kehyksen vähimmäismitta lasketaan seuraavalla kaavalla: Lukuetaisyys millimetreinä jaettuna 250:llä, se kerrottuna 1,25:llä = kehyksen koko millimetreinä, jos kehystä käytetään.

N.3 Liikkuvassa kalustossa käytettävät merkit

Liikkuvan kaluston sisätiloissa olevien liikuntarajoitteisille tarkoitettujen merkkien pienin sallittu ruudun koko on 60 mm.

Liikkuvan kaluston ulkotiloissa olevien liikuntarajoitteisille tarkoitettujen merkkien pienin sallittu ruudun koko on 85 mm.

N.4 Kansainvälinen pyörätuolin merkki

ISO-standardin 7000:2004 symbolin 0100 mukaisen kansainvälisen merkin ”tarkoitettu liikuntarajoitteisille ja invalideille”, jolla merkitään pyörätuolin käyttäjille soveltuvat alueet, on täytettävä seuraavat kriteerit:

Symboli	Tausta
RAL 9003 Signal White	RAL 5022 Night Blue
NCS S 0500-N	NCS S 6030-R70B
C0 M0 Y0 K0	Pantone 274 EC (C100 M100 Y0 K38)

N.5 Induktiosilmukan merkki

Merkin, jolla ilmoitetaan induktiosilmukan sijainti, on oltava kuvan 1 ja seuraavien ohjeiden mukainen:

Symboli	Tausta
RAL 9003 Signal White	RAL 5022 Night Blue
NCS S 0500-N	NCS S 6030-R70B
C0 M0 Y0 K0	Pantone 274 EC (C100 M100 Y0 K38)

KUVA 1

N.6 Avun tai tiedon pyyntöön tarkoitetun laitteen merkki

Merkin, jolla ilmoitetaan apua tai tietoja antavan laitteen sijainnista, on oltava kuvan 2 ja seuraavien ohjeiden mukainen:

Symboli	Tausta
RAL 9003 Signal White	RAL 5022 Night Blue
NCS S 0500-N	NCS S 6030-R70B
C0 M0 Y0 K0	Pantone 274 EC (C100 M100 Y0 K38)

KUVA 2

N.7 Hätäpuhelimien merkki

Merkin, jolla ilmoitetaan hätäpuhelimien sijainti, on oltava kuvan 3 ja seuraavien ohjeiden mukainen:

Symboli	Tausta
RAL 9003 Signal White	Vihreä
NCS S 0500-N	tilanteen mukaan
C0 M0 Y0 K0	ISO 3864-1:2002 11 luku

KUVA 3

N.8 **Ensisijaisesti liikuntarajoitteisille matkustajille tarkoitettujen istuimien merkit**

Symboli	Tausta
RAL 9003 Signal White	RAL 5022 Night Blue
NCS S 0500-N	NCS S 6030-R70B
C0 M0 Y0 K0	Pantone 274 EC (C100 M100 Y0 K38)

KUVA 4